

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Наследяване > Наследяване

Наследяване

Наследственоправните разпоредби се различават значително в отделните държави членки (например що се отнася до определянето на наследниците, дяловете и запазените части, начина на управление на наследствената маса, границите на отговорността на наследниците за задължения на наследодателя и т.н.).

Обща информация

С приемането на 4 юли 2012 г. на нови норми на Съюза се прави важна стъпка за улесняването на трансграничното наследяване. Нормите ще улеснят гражданите при решаването на правни въпроси, свързани с международно наследяване. Тези нови норми ще се прилагат към наследството на лицата, починали на или след 17 август 2015 г.

Регламентът гарантира, че дадено трансгранично наследяване се третира по последователен начин, съгласно един-единствен закон и от един-единствен орган. По принцип съдилищата на държавата членка, в която е било последното обичайно местопребиваване на гражданите, ще са компетентни по въпросите, свързани с наследството, и правото на тази държава членка ще прилага. Гражданите ще могат обаче да изберат приложимото право към тяхното наследство да бъде това на държавата на гражданството им. При прилагането на един-единствен закон от един-единствен орган по отношение на трансгранично наследяване ще се избягват паралелни производства, които могат да доведат до противоречащи си съдебни решения. По този начин се гарантира също, че съдебните решения, постановени в една държава членка, се признават в целия Съюз, без за това да е необходима специална процедура.

С регламента се въвежда също европейско удостоверение за наследство. Този документ, издаден от компетентния по наследяването орган, може да се използва от наследници, заветници, изпълнители на завещания и управители на наследство с цел доказване на правното им положение и упражняване на правата или правомощията им в други държави членки. След като бъде издадено, европейско удостоверение за наследство ще бъдат признато във всички държави членки, без да се изисква каквато и да е специална процедура.

На 9 декември 2014 г. Комисията прие **регламент за изпълнение** за изготвяне на формулярите, които следва да се използват съгласно Регламента за наследяването:

- Word (303 Kb) [bg](#)

- PDF (811 Kb) [bg](#)

Порталът e-Justice дава възможност да се попълни и създаде PDF файл на формуляр V (европейско удостоверение за наследство) онлайн [тук](#).

Дания и Ирландия не участват в регламента. В резултат на това производствата по трансгранично наследяване, разглеждани от органи на тези две държави членки, ще продължат да бъдат регулирани от техните национални норми.

Въпросите, свързани с данъчното право при наследяване, са изключени от приложното поле на регламента.

На този [уебсайт](#) ще намерите информация за новите правила на ЕС за наследяването.

Моля, щракнете върху знамето на съответната държава на тази страница, за да направите справка в информационния лист относно **националното наследствено право и процедурите в тази държава членка**. Информационните листове бяха изготвени от **Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела** (EJN-civil) съвместно с **Съвета на нотариатите от Европейския съюз** (CNUE).

Successions in Europe, уебстраница, предложена от CNUE, може да ви помогне да намерите отговори на въпроси, свързани с наследяването в 22 държави членки.

Ако желаете да намерите нотариус в държава членка, можете да използвате търсачката за **намиране на нотариус**, предоставена от Европейската комисия в сътрудничество с участващите нотариални камари.

Националните правила относно регистрирането на завещания се различават значително. В някои държави членки лицето, което прави завещание („завещателят“), има задължение да го регистрира. В други държави членки регистрирането се препоръчва или касае само някои видове завещания. В няколко държави членки не съществуват регистри на завещанията.

Ако Ви е необходимо да узнаете как да регистрирате завещание в държава членка или дали починало лице е направило завещание, може да направите справка в **информационните листове**, изготвени от **Асоциацията на европейската мрежа на регистрите на завещания** (ENRWA) и достъпни на 3-4 езика. В тези информационни листове се обяснява как се регистрират завещания във държавите членки и как могат да се намерят завещания в държавите членки.

Връзки по темата

Наследство – Уведомления от държавите членки и инструмент за търсене, който спомага за намиране на компетентния(те) съд(илища)/орган(и)

Ръководство за гражданите : как правилата на ЕС опростяват международните наследявания

Резултати от проекта “Нови тенденции в областта на взаимното свързване на регистрите на завещания”, който бе насочен към възможностите за повишаване на ефикасността на производствата по трансгранично наследяване посредством електронни средства и който бе проведен под ръководството на **Министерството на правосъдието на Естония** в сътрудничество с

Асоциацията на европейската мрежа на регистрите на завещания, Съвета на нотариатите от Европейския съюз, Нотариалната камара на Естония, Естонския център за регистри и информационни системи и държавите — членки на Европейския съюз:

- **Проучване за осъществимост** (755 Kb) [en](#)

- **Окончателен доклад** (507 Kb) [en](#)

- **Препоръки** (153 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 16/01/2023

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Според белгийското право съществуват три основни форми на завещание: **публични или нотариални завещания, саморъчни завещания** (които трябва да бъдат написани ръкописно, да бъде поставена датата, на която са съставени, и подписани саморъчно от завещателя) и **международни завещания**.

Завещателят трябва да бъде в състояние да изяви своята воля правомерно и свободно (членове 901—904 от Гражданския кодекс).

По принцип договорите върху неоткрити наследства са забранени, като има определени изключения.

При трансгранични случаи завещанието по принцип е валидно в Белгия, ако е спазено законодателството на мястото, където то е съставено („*locus regit actum*“), или на някои от другите закони, посочени в Хагската конвенция от 5 октомври 1961 г.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Нотариусът, пред когото се съставя нотариално или международно завещание или на когото е предадено за пазене саморъчно завещание, е задължен да регистрира завещанието в централния регистър на завещанията, който се води към Кралската федерация на белгийските нотариуси (*Fédération Royale du Notariat belge*). Завещателите, съставили саморъчни завещания, които са предадени за пазене от нотариус, могат да откажат техните завещания да бъдат вписани в регистъра.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

В белгийското право се прилага принципът на запазената част, според който определен минимален дял (запазена част) от наследственото имущество задължително се полага на преживелия съпруг, децата и бащата и майката на починалия, според случая.

В случай на деца (или низходящи) запазената част е половината от наследственото имущество, ако има едно дете; две трети, ако децата са две, и три четвърти, ако децата са три или повече.

Ако няма низходящи наследници, бащата и майката имат право на по една четвърт от наследственото имущество. В този случай обаче е възможно цялото наследствено имущество да бъде оставено на преживелия съпруг.

Преживелият съпруг винаги получава най-малко плодopolзуването върху половината активи, съставляващи наследствената маса, или плодopolзуване върху недвижимия имот, използван като основно жилище, заедно с обзавеждането в него, дори това да надвишава половината наследствена маса.

Ако завещателят е предпочел в завещанието си да не се съобрази със запазената част и неговите наследници се съгласят да спазят волята му, тогава завещанието може да бъде изпълнено. Лицата обаче, чиято запазена част е накърнена и възнамеряват да претендират за нея, могат да предявят иск за намаляване на размера на направените от наследодателя завещания или дарения (*action en réduction*).

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако починалият не е имал брак и няма деца, първи наследяват възходящите и най-близките роднини по съребрена линия (братя и сестри). Бащата и майката получават по една четвърт, а остатъка — братята и сестрите или техните низходящи, ако има такива. Ако единият или и двамата родители са починали, техният дял преминава към братята и сестрите. Ако няма възходящи или братя и сестри или техни низходящи, половината от наследственото имущество преминава към роднините по майчина линия, а другата половина преминава към роднините по бащина линия (чичо, леля, братовчеди и т.н.).

Ако починалият не е имал брак, но остави деца, те изключват от наследяване всички други членове на семейството. Те си поделят поравно пълната собственост върху наследственото имущество. Ако обаче дете вече е починало (или се откаже от наследство или е лишено от право върху наследството), но е оставило низходящи, последните наследяват вместо посоченото дете.

Ако починалият остави съпруг и деца, преживелият съпруг наследява плодopolзуването (правото да ползва дадено благо и да получава плодовете от него) на всички активи, които съставляват наследственото имущество. Децата наследяват равни дялове от голата собственост.

Ако починалият остави съпруг, но няма деца, преживелият съпруг става единствен наследник, ако починалият не е оставил възходящи или роднини по съребрена линия до четвърта степен. Когато има някои от последните, по принцип преживелият съпруг получава плодopolзуването, а другите наследници голата собственост. Делът обаче, който преживелият съпруг получава в такъв случай, зависи също така от режима на имуществените отношения, при който е бил сключен бракът. Ако двойката е сключила брак по режима на общност, тогава преживелият съпруг наследява дела на починалия от общото имущество с пълно право на собственост.

Ако починалият остави преживял партньор, с когото той/тя е сключил/а регистрирано партньорство, формата на регистрирано партньорство, която се прилага в Белгия, е „законно съжителство“ (*cohabitation légale*). При наследяването преживелият законно съжителстващ партньор има право на плодopolзуване на недвижимото имущество, използвано като общо семейно жилище по време на съжителството, заедно с обзавеждането в него. Преживелият законно съжителстващ партньор може обаче да бъде лишен от това право на плодopolзуване чрез завещание или дарения *inter vivos* на други лица.

Ако починалият остави преживял партньор, с когото не е сключил/а регистрирано партньорство, а е бил/а в съжителство без писмено споразумение (фактическо партньорство, т.е. нерегистрирано), партньорът може да наследява само ако починалият е посочил това в завещание.

Белгийското право не предоставя на тези партньори автоматично право на наследяване.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Няма специален орган, който да отговаря за процедурата по наследяване.

Законът обаче изисква да се направи консултация с нотариус в случай на саморъчно или международно завещание. В определени ситуации може да са необходими също определени действия от страна на първоинстанционния съд или мировия съдия (*juge de paix*), особено ако наследството преминава към лица, които са лишени от право на разпореждане с наследството (например ненавършили пълнолетие деца), или ако наследството е прието по опис, или за наследството няма наследници, защото или такива не съществуват или са се отказали; подобен е случаят и когато се изисква решение на съда за въвеждане във владение (*envoi en possession*) или плащане на завет, или ако предаването/делбата се оспорва и е необходима намесата на назначен от съда нотариус.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Собствеността върху активите, които образуват наследствената маса, преминава към бъдещите наследници само въз основа на факта, че е настъпила смъртта на наследодателя.

Те обаче имат избор: наследството може да бъде прието безусловно, по опис или да бъде отказано.

Наследството може да бъде прието „изрично“ или „мълчаливо“. Приемането е изрично, когато дадено лице приема правото на собственост или качеството на наследник чрез заявяване с официален или частен акт. То е мълчаливо, когато наследникът предприеме някакво действие, което задължително предполага намерението да приеме наследството и което действие лицето би имало право да предприеме само в качеството си на наследник.

Наследството може да бъде прието „по опис“ (*sous bénéfice d'inventaire*) в съответствие с процедурата, определена в член 793 и сл. от Гражданския кодекс.

Наследникът, който желае да приеме наследство по опис, трябва да направи специално заявление в **деловодството на първоинстанционния съд** по района, в който е открито наследството, или **пред нотариус**.

Наследството може да бъде отказано по аналогичен начин, като копие от смъртния акт бъде депозирано в **деловодството на първоинстанционния съд** по местожителство на починалия и се подпише отказ (член 784 и сл. от Гражданския кодекс) или това бъде направено **пред нотариус**.

Тези заявления трябва да бъдат вписани в регистър, воден от отдела за вписване на актове по мястото, където е открито наследството.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Вж. въпрос 7 по-долу.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Няма специална процедура (вж. въпрос 3 по-горе).

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Според Белгийския граждански кодекс по принцип наследството преминава автоматично, без никаква специална процедура.

Единствено поради факта, че е настъпила смъртта на дадено лице, неговите активи, права и акции автоматично преминават към неговите наследници, като това подлежи на задължението да се платят таксите върху наследственото имущество (членове 718 и 724 от Гражданския кодекс). Има обаче и изключения (вж. въпрос 7 по-долу).

В случай на предаване/делба от съда процедурата по наследяване се извършва от нотариус, който се назначава от съда, и приключва с окончателна схема на делбата. В случай на доброволно предаване/делба, нотариален акт е необходим само за делбата на недвижимото имущество.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Белгийското право се ръководи от принципа, че цялото наследствено имущество (активи и пасиви) преминава към наследниците единствено поради факта, че е настъпила смъртта на наследодателя. Въпреки това:

бенефициерите на универсални завести, изготвени със саморъчно или международно завещание, трябва да получат от председателя на семейния съд (*tribunal de la famille*) „решение на съда за въвеждане във владение“ (*envoi en possession*) (член 1008 от Гражданския кодекс),

бенефициерите на индивидуални завести (член 1014 от Гражданския кодекс), бенефициерите на общи завести (член 1011 от Гражданския кодекс) и, когато има наследници с право на запазена част, бенефициерите на универсални завести, изготвени с нотариално завещание (член 1004 от Гражданския кодекс), трябва да представят искане за „плащане на завет“ (*délivrance du legs*),

някои категории заветници трябва да бъдат упълномощени от публичен орган да приемат завета, който им е оставен (например завет за община, благотворителна организация и в някои случаи фондация или неправителствена организация).

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Наследниците носят отговорност, когато приемат наследството безусловно. В такъв случай те отговарят за всички такси и дългове, свързани с наследственото имущество (член 724 от Гражданския кодекс).

Ако наследниците приемат наследството по опис, те носят отговорност за дълговете, свързани с наследственото имущество, само до стойността на активите, които са получили (член 802 от Гражданския кодекс). Наследник, който желае да приеме наследство по опис, трябва да направи специално заявление в деловодството на първоинстанционния съд на района, в който е открито наследството, или пред нотариус.

Наследниците не носят отговорност, ако се откажат от наследството чрез подаване на заявление в деловодството на съответния първоинстанционен съд или пред нотариус (член 785 от Гражданския кодекс).

Освен това заветници по индивидуално завещателно разпореждане, за разлика от заветниците на направено в тяхна полза универсално или общо завещателно разпореждане, по принцип не носят отговорност за дълговете, свързани с наследственото имущество (член 1024 от Гражданския кодекс).

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Публикуването на сделки с недвижимо имущество е уредено в Закона за ипотеките от 16 декември 1851 г. Член 1 от Закона гласи, че „всички актове *inter vivos* (било то срещу заплащане или не), с които се прехвърлят или заявяват права *in rem* върху недвижимо имущество, различни от възбрани и ипотеки, трябва да бъдат вписани в специален регистър, воден за тази цел към ипотечния регистър на района, в който се намира имуществото“.

В тази връзка член 2 от Закона гласи, че „се вписват само съдебни решения, официални актове и частни актове, които са постановени или съставени пред нотариус. Пълномощните за тези актове трябва да бъдат предоставени в същата форма“.

Законът за ипотеките от 16 декември 1851 г. обаче не урежда прехвърлянето на собствеността при смърт.

Въпреки това Законът изисква вписване на актовете за делба (*actes de partage*). В този случай всички наследници, независимо дали наследяват недвижимо имущество или не, се посочват в акта, който се вписва в ипотечния регистър. Същото важи за публична или частна продажба на недвижимо имущество, което не се разделя между наследници.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

По принцип в Белгия няма система за управление на наследствено имущество.

В член 803*bis* от Гражданския кодекс обаче е посочено, че наследниците, които са приели наследството по опис, могат да откажат отговорност за управлението и предаването на наследственото имущество. Първо те трябва да поискат от семейния съд да назначи с определение управител, на когото да предоставят всички активи от наследственото имущество и който ще отговаря за предаване на наследственото имущество по определени правила.

Освен това в член 804 е посочено, че ако интересите на кредиторите на наследяващите или на заветниците могат да бъдат увредени поради небрежност или финансовото положение на наследника бенефициер, всяка от съответните страни може да го замени с управител, отговарящ за предаването на наследственото имущество и назначен с предварително решение, като това е обсъдено с наследника или предварително е бил известен.

Освен това завещателят може да назначи изпълнителя на завещанието, за да осигури правилното му изпълнение.

9.2 Кой има право да изпълни разпореджанието с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Вж. отговора на предходния въпрос.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Управителите, назначени в съответствие с членове 803*bis* и 804, имат същите правомощия като наследник бенефициер и същите задължения като наследника. Те не са задължени да предоставят обезпечение.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Доказателство за статута на дадено лице като наследник се предоставя чрез нотариален акт (*acte de notoriété*) или удостоверение/акт за наследство (това е най-честият случай). Последният се издава от нотариус или — в определени случаи — от инкасатора на службата за данък върху наследственото имущество, която има компетентност да получи декларацията за наследство за починалия (член 1240*bis* от Гражданския кодекс).

Нотариалният акт (*acte notarié*) е документ, който отразява действителността. Той има доказателствена сила. Декларацията от лицето, което го съставя, се счита за достоверна. Нотариусът удостоверява определени факти, като установява самоличността на лицата, които са се явили пред него, и записва информацията, която те го молят да запише. Нотариалният акт е автентичен, що се отнася до неговото съдържание. Освен това актът има неоспорима дата на съставяне. Може да се докаже, че автентичен акт е подправен, само чрез производство, в което се оспорва неговата автентичност.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 14/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - България

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUE).

1 Как се изготвя разпореджанието с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Всяко лице, което е навършило 18 години и е способно да действа разумно, може да се разпореджа със своето имущество за след смъртта си чрез завещание.

Завещателят може да се разпореджа чрез завещание с цялото си имущество, като специфичното за българското право е, че във всички случаи завещателните разпореджания не могат да накърняват т. нар. запазена част от наследството – т.е. от имуществото на завещателя /наследодателя/ и следва да се приеме, че те могат да се отнасят само до разполагаемата част от него.

Завещателните разпореджания могат да се отнасят до цялото или до дробна част от цялото имущество на завещателя, както и само до определено имущество.

Завещателните разпореджания могат да се направят и под условие.

Законът за наследството е установило изискване за форма на завещателните разпореджания, поради което и неспазването ѝ влече след себе си недействителност на акта.

Следва да се подчертае, че българското законодателство не позволява две или повече лица да завещават с един и същи акт, нито в полза едно на друго, нито в полза на трети лица.

Уредените от закона форми на завещанието са две – саморъчно и нотариално.

Саморъчното завещание трябва да бъде изцяло написано ръкописно от самия завещател, да съдържа означение на датата, когато е съставено, и да е подписано от него. Подписът трябва да бъде поставен след завещателните разпореджания. Завещанието може да бъде предадено за пазене на нотариуса в затворен плик. В този случай нотариусът съставя протокол върху самия плик. Протоколът се подписва от лицето, което е представило завещанието, и от нотариуса и се завежда в специален регистър.

Освен при нотариус саморъчното завещание може да бъде предадено и на друго лице, което, след като узнае за смъртта на завещателя, трябва веднага да иска обявяването му от нотариус.

Ако той не стори това, всеки заинтересуван може да иска от районния съдия по мястото, където е открито наследството, да определи срок за представяне на завещанието, за да бъде то обявено от нотариус.

Нотариусът обявява завещанието, като съставя протокол, в който описва състоянието на завещанието и отбелязва за неговото разпечатване. Протоколът се подписва от лицето, което е представило завещанието и от нотариуса. Към протокола се прилага книгата, на която е написано завещанието, приподписана на всяка страница от същите лица.

Нотариалното завещание се извършва от нотариуса в присъствието на двама свидетели.

Завещателят изявява устно своята воля на нотариуса, който я записва така, както е изявена, след което прочита завещанието на завещателя в присъствието на свидетелите. Нотариусът отбелязва изпълнението на тези формалности в завещанието, като означава и мястото, и датата на съставянето му. След това завещанието се подписва от завещателя, от свидетелите и от нотариуса.

Ако завещателят не може да се подпише, той трябва да укаже причината за това и нотариусът отбелязва неговото изявление преди прочитането на завещанието.

Обявяването на нотариалното завещание се извършва от нотариуса, при който е оставено за пазене, чрез съставянето на протокол, в който се описва състоянието на завещанието и се отбелязва неговото разпечатване. Протоколът се подписва от нотариуса. Към протокола се прилага книгата, на която е написано завещанието, приподписана на всяка страница от същите лица.

Завещанието може да бъде отменено изрично с ново завещание или с нотариален акт, в който завещателят изрично заявява, че отменя изцяло или отчасти предишните си разпоредения.

2 Следва ли разпоредането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Според действащите норми от Правилника за вписване се вписват преписи от обявените завещания с предмет недвижим имот и права върху недвижим имот.

Освен това всяка служба по вписванията води и азбучен указател само за нотариални дела и завещания, в които се вписват и имената на завещателите по извършените от нотариусите нотариални завещания, актове за отмяна на завещания и по предадените им за пазене саморъчни завещания. В този случай срещу името на лицето се вписва и името на нотариуса, при когото се намира нотариалното дело или саморъчното завещание.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпоредане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Както вече се посочи, действащото българско право съдържа ограничения на свободата на разпоредане с имущество в случай на смърт, които са установени в полза на най-близките на завещателя – преживял съпруг, деца, а при липса на низходящи /деца, внуци/ и родителите на починалия.

Тези ограничения са установени в чл. 28 и чл. 29 от Закона за наследството и касаят единствено случаите, в които наследодателят остави низходящи, родители или съпруг. В тези случаи той не може със завещателни разпоредения или чрез дарение да накърнява онова, което съставлява тяхна запазена част от наследството. Частта от наследството, във от запазената такава, е разполагаема част на наследодателя. Запазената част е законово определена и в случаите, когато завещателят не е оставил съпруг, тя е:

1/при едно дете /вкл. осиновено/ или низходящи от него - $\frac{1}{2}$;

2/при две и повече деца или низходящи от тях - $\frac{2}{3}$ от имуществото на наследодателя /завещателя/.

Запазената част на родителите или само на преживелия от тях е $\frac{1}{3}$, а тази на съпруга е $\frac{1}{2}$, когато наследява сам, и $\frac{1}{3}$, когато наследодателят е оставил и родители.

В случаите, в които е оставил низходящи и съпруг, запазената част на съпруга е равна на запазената част на всяко дете. В тези случаи разполагаемата част при едно дете е равна на $\frac{1}{3}$, при две деца е равна на $\frac{1}{4}$, а при три и повече деца е равна на $\frac{1}{6}$ от наследството.

4 В отсъствието на разпоредане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

При липса на завещание наследяват т.нар. наследници по закон, при спазване на следните установени правила:

Ако починалият е бил неженен, без деца, наследяват по равно родителите или онзи от тях, който е жив (чл. 6 от Закона за наследството).

Ако починалият е оставил само възходящи от втора или по-горна степен, наследяват по равно най-близките от тях по степен (чл. 7 от ЗН).

Когато починалият е оставил само братя и сестри, те наследяват по равни части (чл. 8, ал. 1 от ЗН).

Когато починалият е оставил само братя и сестри заедно с възходящи във втора или по-горна степен, първите получават $\frac{2}{3}$ от наследството, а възходящите – една трета (чл. 8, ал. 2 от ЗН).

Ако починалият, неженен, е оставил деца /вкл. осиновени/, те наследяват по равни части (чл. 5, ал. 1 от ЗН). Делът на починало преди това дете се полага на неговите низходящи по колена при наследяване по право на заместване (представяване).

Ако починалият е оставил съпруг/а и няма деца, възходящи, братя и сестри или техни низходящи, съпругът получава цялото наследство (чл. 9 от ЗН).

Когато съпругът наследява заедно с възходящи или с братя и сестри, или с техни низходящи, той получава половината от наследството, ако то се е открило преди навършването на десет години от сключването на брака, а в противен случай получава $\frac{2}{3}$ от наследството. А когато съпругът наследява заедно с възходящи и с братя и сестри или с техни низходящи, той получава една трета от наследството в първия случай и половината във втория.

Ако починалият е оставил съпруг/а и деца, съпругът/гата наследява равни дялове с децата (чл. 9, ал. 1 от ЗН).

Когато няма лица, които могат да наследяват, съгласно разгледаните хипотези или когато всички наследници се откажат от наследството, или изгубят правото да го приемат, наследството се получава от Държавата, с изключение на движимите вещи, жилищата, ателиетата и гаражите, както и на парцелите и имотите, предназначени предимно за жилищно строителство, които стават собственост на общината, на чиято територия се намират.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Приемането може да стане с писмено заявление до районния съдия, в района на който е открито наследството, като в този случай приемането се вписва в особена за това книга.

Приемане на наследството има и когато без да е налице писмено заявление, наследникът извърши действие, което несъмнено предполага неговото намерение да приеме наследството или когато укрие наследствено имущество. В последния случай наследникът губи правото на наследствен дял от укритото имущество.

Наследството може да се приеме и по опис, в който случай наследникът отговаря само до размера на полученото наследство.

В тези случаи приемането на наследството по опис трябва да се заяви писмено пред районния съдия в тримесечен срок, откакто наследникът е узнал, че наследството е открито, като този срок може да бъде продължен от районния съдия до три месеца.

По искане на всеки заинтересуван районния съдия, след като призове лицето, което има право да наследява, му определя срок, за да заяви приема ли наследството или се отказва от него. Когато има заведено дело срещу наследника, този срок се определя от съда, който разглежда делото. Ако в дадения му срок наследникът не отговори, той губи правото да приеме наследството.

В посочения случай изявлението на наследника се вписва в особена книга за приемането и отказ от наследство.

Лицата под 18 г., поставените под запрещение, Държавата и обществените организации задължително приемат наследството по опис, който се заявява писмено в тримесечен срок от узнаването, че наследството е открито. Приемането се вписва в специален регистър, воден при районния съд в района, в който е открито наследството.

При завещанията - лицето, в което се намира едно саморъчно завещание, трябва веднага след като узнае за смъртта на завещателя, да иска обявяването му от нотариуса.

Всеки заинтересуван може да иска от районния съдия по мястото, където е открито наследството, да определи срок за представяне на завещанието, за да бъде то обявено от нотариуса.

Нотариусът обявява завещанието, като съставя протокол, в който описва състоянието на завещанието и отбелязва за неговото разпечатване. Протоколът се подписва от лицето, което е представило завещанието, и от нотариуса. Към протокола се прилага книгата, на която е написано завещанието, приподписана на всяка страница от същите лица.

Когато завещанието е било предадено за пазене у нотариуса (чл. 25, ал. 2 от ЗН), горните разпоредби се изпълняват от онзи нотариус, у когото се намира завещанието.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Наследството се придобива с приемането му. Приемането произвежда действие от откриването на наследството.

Вън от случаите на изрично приемане чрез нарочно писмено заявление приемане на наследството има и когато без да е налице писмено заявление, наследникът извърши действие, което несъмнено предполага неговото намерение да приеме наследството или когато укрие наследствено имущество. В последния случай наследникът губи правото на наследствен дял от укритото имущество.

По искане на всеки заинтересуван районният съдия, след като призове лицето, което има право да наследява, му определя срок, за да заяви приема ли наследството или се отказва от него. Когато има заведено дело срещу наследника, този срок се определя от съда, който разглежда делото. Ако в дадения му срок наследникът не отговори, той губи правото да приеме наследството.

В посочения случай изявлението на наследника се вписва в особена книга за приемането и отказ от наследство.

Отказът от наследството става по същия ред и се вписва по същия ред.

Трябва да се има предвид също така, че според чл. 43 от Закона за местните данъци и такси, банките, застрахователните и другите търговски дружества, както и всички други лица, които са влогодържатели или длъжници по ценни книги, пари или друго имущество, което влиза в едно наследство, за което знаят че е открито, са длъжни преди плащането, предаването или прехвърлянето на това имущество да изпратят опис на имуществото на общината по местооткриване на наследството.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завещ?

Приложим е редът за приемане или отказ на наследство.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Не е установен специален ред за отказ или приемане на запазена част. Наследникът с право на запазена част, който не може да получи пълния размер на тази част поради завещания или дарения може да иска от съда намалението им до размера, необходим за допълване на неговата запазена част, след като прихване направените в негова полза завети и дарения с изключение на обичайните дарове.

Когато наследникът, чиято запазена част е накърнена упражнява това право спрямо лица, които не са наследници по закон, необходимо е той да е приел наследството по опис.

За да се определи разполагаемата част, както и размерът на запазената част на наследника, образува се една маса от всички имоти, които са принадлежали на наследодателя в момента на смъртта му, като се извадят задълженията и увеличението на наследството по чл. 12, ал. 2 от Закона за наследството. След това се прибавят към нея даренията с изключение на обичайните такива според тяхното положение по време на подаряването и според стойността им по време на откриването на наследството за недвижимите имоти и по време на подаряване - за движимите. Завещателните разпореджания се намаляват съразмерно, без да се прави разлика между наследници и заветници, освен ако завещателят е разпоредил другояче.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Способите за ликвидирание на наследственото имущество са съдебната и доброволната делба.

Право на делба има всеки съсобственик, независимо от неговия дял. Всеки наследник може да иска своя дял в натура, доколкото това е възможно, а неравенството на дяловете се изравнява с пари.

Доброволна делба – извършва се по съгласие на всички съсобственици. По своята форма доброволната делба е договор. Съгласно чл. 35, ал. 1 от Закона за собствеността, доброволната делба на движими вещи на стойност над 50 лв., както и на недвижими имоти трябва да бъде извършена писмено с нотариално заверени подписи. При доброволната делба идеалната част на всеки от съсобствениците се превръща в отделно и самостоятелно право на собственост върху реална част от съсобственото имущество.

Съдебна делба - тя се развива в специално съдебно производство, уредено в чл. 341 и сл. от ГПК. Искът за делба не се погасява по давност.

Съдебната делба е спорно производство, което се състои от две фази.

Първата фаза - по допускане на делбата,

Сънаследникът, който иска делба, подава до районния съд писмена молба, към която прилага:

удостоверение за смъртта на наследодателя и за неговите наследници;

удостоверение или други писмени доказателства за наследствените имоти;

преписи от молбата и приложенията за другите сънаследници.

Всеки от останалите сънаследници може в първото заседание по делото да поиска с писмена молба да бъдат включени в наследствената маса и други имоти. Също в първото заседание всеки от сънаследниците може да възрази против правото на някой от тях да участва в делбата, против размера на неговия дял, както и против включването в наследствената маса на някои имоти.

В производството за делба се разглеждат оспорвания на произход, на осиновявания, на завещания и на истинността на писмени доказателства, както и искания за намаляване на завещателни разпореджания и на дарения.

Първата фаза приключва с решение по допускане на делбата, в което съдът се произнася по въпросите между кои лица и за кои имоти ще се извърши тя, както и каква е частта на всеки сънаследник. Когато се допуска делба на движими вещи, съдът се произнася и по въпроса кой от съделителите ги държи.

В това решение или по-късно, ако всички наследници не използват наследствените имоти съобразно правата си, съдът по искане на някой от тях постановява кои от наследниците от кои имоти ще се ползват до окончателното извършване на делбата или какви суми едните трябва да плащат на другите срещу ползването.

Втора фаза – осъществяване на делбата. Образуват се дялове и се предоставят конкретни обекти в изключителна собственост на отделните съделители, което става със съставяне на разделителен протокол и с теглене на жребий. Съдът съставя разделителния протокол въз основа на заключението на вещо лице при спазване правилата на Закона за наследството. След като състави проекта за разделителния протокол, съдът

призовава страните, за да им го предяви и да изслуша възраженията им по него. След това той съставя и обявява окончателния разделителен протокол с решение. След като решението по разделителния протокол влезе в сила, съдът призовава страните за теглене на жребий. Съдът може да извърши делбата, като разпредели наследствените имоти между съделителите, без да тегли жребий, когато съставянето на дялове и тегленето на жребий се оказва невъзможно или много неудобно.

Когато някой имот е неподеляем и не може да бъде поставен в един от дяловете, съдът постановява той да бъде изнесен на публична продажба. Страните в делбата могат да участват при наддаването в публичната продажба.

Ако неподеляемият имот е жилище, което е било съпружеска имуществена общност, прекратена със смъртта на единия съпруг или с развод и преживелият или бившият съпруг, на когото е предоставено упражняването на родителските права по отношение на децата от брака, няма собствено жилище, съдът по негово искане може да го постави в дял, като уравнива дяловете на останалите съделители с други имоти или с пари. Ако неподеляемият имот е жилище, всеки от съделителите, който при откриване на наследството е живял в него и не притежава друго жилище, може да поиска то да бъде поставено в неговия дял, като дяловете на останалите съделители се уравният с друг имот или с пари. Когато няколко съделители, отговарящи на условията по изречение първо предявят претенции за поставяне на имота в техния дял, предпочита се онзи, който предложи по-висока цена.

Искането за възлагане може да се направи най-късно в първото заседание след влизането в сила на решението за допускане на делбата. Имотът се оценява по действителната му стойност.

Когато уравнието е парично, то заедно със законната лихва трябва да се изплати в 6-месечен срок от влизането в сила на решението за възлагане.

Съделителят, в чийто дял е поставен имотът, става негов собственик, след като изплати в срока определеното парично уравнение заедно със законната лихва. Ако уравнието не бъде изплатено в този срок, решението за възлагане се обезсилва по право и имотът се изнася на публична продажба. Имотът може да не бъде изнесен на публична продажба и да се възложи на друг съделител, който отговаря на условията и е направил искане за възлагане в срок, ако той заплати веднага цената, по която е оценен имотът при делбата, намалена със стойността на дела му в него. Получената сума се разпределя между останалите съделители съобразно с квотите им.

Започналото съдебно производство за делба може да приключи със спогодба, като потвърден от съда договор между страните, с който се слага край на собствеността.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Наследството се придобива с приемането му. До приемането на наследството лицето, което има право да наследява, може да управлява наследствените имущества и да упражнява владелчески иски за запазването им.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Всеки от наследниците по закон или завещание, придобивайки съответния дял /идеална част/ от имуществото на наследодателя, придобива такава идеална част от всяко имуществено право и от всяко задължение на наследодателя, включени в наследствената маса.

Наследниците, които са приели наследството, отговарят за задълженията, с които то е обременено, съобразно дяловете, които получават.

Наследникът, който е приел наследството по опис, отговаря само до размера на полученото наследство.

Приемането на наследството по опис трябва да се заяви писмено пред районния съдия в тримесечен срок, откакто наследникът е узнал, че наследството е открито. Този срок може да бъде продължен от районния съдия до три месеца. Приемането се вписва в особената книга на съда. Недееспособните, държавата и обществените организации приемат наследството само по опис.

Приемането по опис от един от наследниците ползува останалите, но то не лишава последните от правото да приемат наследството направо или да се откажат от него.

Описът се извършва по реда, предвиден в Гражданския процесуален кодекс.

Кредиторите на наследството и заветниците могат в тримесечен срок от приемането му да искат отделяне на имуществото на наследодателя от имуществото на наследника, като това отделяне се извършва за недвижимите имоти чрез вписване в партидите на недвижимите имоти на наследодателя по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър, а за движимостите - чрез молба до районния съдия, която се вписва в особената книга за приемане и отказ от наследство.

Кредиторите на наследството и заветниците, които са искали отделянето, се предпочитат пред тия, които не са го поискали. Когато отделянето е поискано от кредиторите и заветниците, предпочитание имат първите.

Издаденият изпълнителен лист срещу наследодателя може да бъде изпълняван и върху имуществото на неговите наследници, освен ако те установят, че са се отказали от наследството или че са го приели по опис. Когато наследникът не е приел наследството, съдебният изпълнител определя срока по чл. 51 от Закона за наследството, като съобщава изявлението на наследника на съответния районен съдия, за да бъде надлежно вписан.

Специфична проява на носене на отговорност от наследника за задължения на наследодателя е уредена в чл. 150 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, според който незаконно придобито имущество се отнема и от наследници или заветници до размера на полученото от тях.

За тези хипотези и предвидено, че правата на държавата по този закон се погасяват с изтичането на 10-годишна давност, която започва да тече от датата на придобиване на имуществото. Давност не тече обаче докато трае производството по раздел IV от същия закон.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Вписват се преписи от обявените завещания с предмет недвижим имот и права върху недвижим имот. При универсално завещание наличието на недвижим имот в съответния съдебен район се удостоверява с декларация с нотариално удостоверен подпис от страна на ползващото се от завещанието лице, в която се посочват известните му недвижими имоти в съответния съдебен район; декларацията се представя заедно със завещанието пред съдията по вписванията, в чийто район се намира имотът.

Вписването се извършва по разпореждане на съдията по вписванията от службата по вписванията по местонахождението на недвижимия имот чрез подреждане на подлежащите на вписване актове в достъпни за гражданите книги.

Към молбата за вписване се представят два нотариално заверени преписа от обявените завещания с предмет недвижим имот и права върху недвижим имот.

Вписват се също така договорите за делба на недвижими имоти, както и съдебно-разделителните протоколи относно такива имоти, влезлите в сила съдебни решения, които ги заместват, както и молбите на кредиторите на наследодателя или на заветниците за отделяне на недвижимите имоти на наследодателя.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Назначаването на управител на наследственото имущество не е задължително. Завещателят може да възложи на едно или повече дееспособни лица да изпълнят завещателните му разпореджания.

По искане на всеки заинтересуван районният съдия по мястото, където е открито наследството, може да определи срок за приемането на назначението, след изтичането на който, ако назначението не бъде прието, се счита, че назначеният се е отказал.

Районният съдия може да освободи от длъжност изпълнителя на завещанието, ако той проявява небрежност, неспособност или действия, които са несъвместими с нужното доверие.

9.2 Кой има право да изпълни разпореджанието с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Виж отговора на по - горния въпрос.

В общия случай, ако наследодателят не е оставил завещание или не е посочил изпълнителя на завещанието си до приемането на наследството, всяко лице, което има право да наследява, може да управлява наследствените имущества и да упражнява владелчески иски за запазването им. Наследникът, който е приел наследството по опис, управлява наследствените имущества, като е длъжен да полага грижа, каквато полага към собствените си работи. Той не може да отчуждава недвижимите имущества до пет години от приемането, а движимите - до три години, освен с разрешение на районния съдия; в противен случай отговаря за задълженията на наследодателя неограничено. Той дължи на кредиторите и заветниците сметка за управлението.

Когато лицето, което има право да наследява, е с неизвестно местожителство или макар местожителството му да е известно, но не е поело управлението на наследственото имущество, районният съдия, служебно или по искане на заинтересуваните, назначава управител на наследството.

Управителят трябва да направи опис на наследственото имущество. Той предявява и отговаря по исковите относно наследствените имущества и задължения. За изпълнение на наследствените задължения, на заветите и за продажба на наследствените имоти той трябва да иска разрешение от районния съдия.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Изпълнителят на завещанието трябва да състави опис на наследственото имущество, след като покани наследниците и заветниците да присъствуват при опис.

Той влиза във владението на наследственото имущество и го управлява, доколкото тия действия са необходими за изпълнение на завещателните разпореджания.

Същият не може да отчуждава имотите на наследството освен при нужда и с разрешение на районния съдия, който се произнася, след като изслуша наследниците.

За случаите на назначен от районния съдия управител – виж информацията по т. 9.2.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Когато наследодателят е съставил саморъчно завещание, нотариусът обявява завещанието, като съставя протокол, в който описва състоянието на завещанието и отбелязва за неговото разпечатване.

Наследниците по закон се легитимират с удостоверение за наследници, което се издава от кмета на общината по последния постоянен адрес на починалото лице.

Удостоверение за наследници се издава само за лица, които към датата на смъртта си са подлежали на вписване в регистъра на населението и за които има съставен акт за смърт.

Когато починалото лице не е български гражданин, но е вписано в регистъра на населението и за него няма съставен акт за смърт на територията на Република България, за издаване на удостоверението е необходимо да се представи препис или извлечение от акта за смърт, съставен от чуждестранен местен орган по гражданското състояние. Когато в регистъра на населението не се съдържат всички необходими данни за издаване на удостоверението, се представя официален документ, издаден от компетентните органи на държавата, чийто гражданин е лицето, удостоверяващ семейното му положение, данни за съпруг/а и роднини по права линия от първа степен и по съребрена линия от втора степен.

Удостоверението се издава на основание чл. 24, ал. 2 от Закона за гражданската регистрация и чл. 9 от Наредбата за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението. Издава се в полза на наследника по закон, на негов законен представител или на трети лица, когато са им необходими за техни законоустановени правомощия или когато същите са изрично упълномощени с нотариално заверено пълномощно.

За да бъде издадено удостоверението, се представят следните документи:

искане по образец от инфоцентър ГРАО с посочени данни за наследниците на починалия, което се подава от наследник или упълномощено от него лице;

препис извлечение от акт за смърт /когато е издаден от друга община/

документ за самоличност на заявителя;

нотариално заверено пълномощно, когато искането се подава от пълномощник.

Тази уеб страница е част от [Е](#) „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 11/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не

са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Чехия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUE).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Общи принципи на оформяне на завещание

Завещанията се съставят в писмен вид, освен при извънредни обстоятелства. С оглед на правната сигурност датата е един от необходимите елементи на завещанието. Чешкото право не допуска съвместни завещания на няколко лица.

Според чешкото право завещанието може да бъде съставено по един от следните начини:

- завещание, написано ръкописно и подписано саморъчно от завещателя;
- завещателят може да състави също така завещание, което не е написано ръкописно, ако е подписано саморъчно от него и той заяви пред двама свидетели, присъстващи едновременно, че документът съдържа последната му воля. Свидетелите подписват документа и прилагат декларация за качеството им на свидетели. В декларацията се съдържа информация, въз основа на която може да бъде установена тяхната самоличност;
- ако завещателят е спял, той или тя може да направи своето завещание пред трима свидетели, които присъстват едновременно, под формата на документ, който трябва да бъде прочетен на глас от един от свидетелите, който не е писал завещанието. Ако завещателят има друго сетивно увреждане и не може да чете или пише, съдържанието на завещанието трябва да му/й бъде предадено чрез средства за общуване, които се разбират както от завещателя, така и от всички свидетели;
- завещателят може да оформи завещанието също така под формата на нотариален акт.

Оформяне на завещание в специални случаи

Когато се правят завещания при извънредни условия, по-специално при животозастрашаващи обстоятелства, се прилагат специални правила:

- ако вследствие на неочаквани обстоятелства животът на завещателя се намира в явна и непосредствена опасност или ако завещателят е на място, на което — в резултат на обстоятелства от извънреден характер (война, природно бедствие и т.н.) — социалното общуване е затруднено до степен, в която по друг начин не може да бъде изготвено завещание, той или тя може да направи своето завещание устно пред трима свидетели, присъстващи едновременно. Ако завещателят остане жив, устното завещание се обявява за нищожно и недействително, след като изминат две седмици, считано от датата, на която е направено;
- ако са налице обосновани опасения, че завещателят може да почине преди да направи завещание пред нотариус, завещанието може да бъде записано пред двама свидетели от кмета на общината, където се намира завещателят. Такова завещание остава в сила в продължение на три месеца, считано от първия момент, в който завещателят стане в състояние да направи завещание пред нотариус. Това е т.нар. „селско завещание“ („dorf testament“);
- когато има сериозни основания за това, завещание може да бъде записано на борда на чешки самолет или морски плавателен съд от лицето, което отговаря за самолета или кораба или от неговия или нейния представител, в присъствието на двама свидетели. Действителността на такова завещание също е ограничена до три месеца;
- последната воля на войник може да бъде записана, ако той или тя участва във въоръжен конфликт, от командира на поделението или друг офицер в присъствието на двама свидетели. Както и в предходните случаи, такова завещание е действително за период от най-много три месеца.

Договор за наследство

В договора за наследство пълнолетен и напълно дееспособен завещател може да определи наследник или заветник, който може да бъде другата договаряща страна или трета страна. Завещателят не може едностранно да анулира договор за наследство.

Чрез договор за наследство завещателят може да се разпорежда с най-много до три четвърти от своето наследствено имущество. Една четвърт от наследственото имущество трябва да остане свободна, макар че завещателят може да направи завещание за съответното останало наследствено имущество.

Съпрузите могат взаимно да се определят за наследници по договор за наследство. С договор за наследство е възможно да се договори, че при развод правата и задълженията се отменят.

Договорът за наследство може да бъде изготвен единствено под формата на автентичен акт, т.е. като нотариален акт.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Централният регистър на завещанията е създаден през 2001 г. От 1 януари 2014 г. вследствие на общата рекодификация на частното право в Чешката република регистърът на завещанията беше заменен от Регистър на правните актове в случай на смърт. Този регистър представлява частен компютризиран списък, който се поддържа, води и администрира от Нотариалната камара на Чешката република. В Регистъра на правните актове в случай на смърт се вписват обстоятелства по следните правни актове на завещателя, изготвени в случай на смърт:

- завещание, допълнително разпореждане към завещание или договор за наследство;
- декларация за лишаване от наследство и декларация, в която се посочва, че наследникът, определен по закон, няма да влезе във владение на наследственото имущество;
- разпореждане за споразумение за нетиране по отношение на част от наследството, освен ако подобно разпореждане е включено в завещанието;
- назначаването на управител, освен ако назначението е включено в завещанието;
- споразумение за отказ от право на наследство;
- отмяна на правните актове, посочени в букви а) — д).

Ако някое от горепосочените обстоятелства е оформено от нотариуса под формата на нотариален акт или ако нотариус е приел за съхранение такъв документ, който не е изготвен под формата на нотариален акт, той или тя вписва информацията относно въпросното обстоятелство и относно лицето, което го е съставило, в горепосочения регистър чрез електронно предаване на данни.

Обстоятелствата, касаещи правни актове в случай на смърт на завещателя, които не са изготвени под формата на нотариални актове, се вписват единствено, ако са предоставени на нотариус за съхранение.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Запазена част — обща информация

Низходящите на завещателя са негови наследници по закон. Наследник по закон, който *i)* не се е отказал от право на наследство или право на запазена част; *ii)* е правоимащ наследник; както и *iii)* не е бил действително лишен от наследство, има право на запазена част или на допълване

на тази част, ако той или тя е бил/а изцяло или отчасти пропуснат в завещателното разпореждане от завещателя в случай на смърт, т.е. ако той или тя не получи — под формата на дял от наследството или завет — наследствено имущество, чиято стойност да бъде равна на неговата или нейната запазена част. Преживелият съпруг и всички възходящи не са наследници по закон. Ненавършилите пълнолетие низходящи трябва да получат най-малко равностойността на три четвърти от тяхната част от наследството по закон; пълнолетните низходящи трябва да получат най-малко една четвърт от тяхната част от наследството по закон. Ако завещанието не отговаря на това правило и ако завещателят не е лишил от наследство наследник по закон по причини, които са предвидени в закона, наследникът по закон има право да получи парична сума, равна на стойността на неговата или нейната запазена част. Ако завещателят е вдовец/вдовица и има две деца, всяко от тях има право на част от наследството в размер на една втора. Ако едно от децата е непълнолетно, запазената му част е три осми, а за възрастен низходящ роднина запазената част е от една осма.

Член 704 от Гражданския кодекс гласи: „Ако семейно предприятие подлежи на съдебна подялба при делба на наследственото имущество, членът на семейството, участващ в управлението на предприятието, се ползва с предимство.“

Специални случаи

Ако наследник по закон (съзнателно) не бъде включен в завещание без да е лишен от наследство, но е извършил деяния, които отговарят на някоя от законоустановените причини за лишаване от наследство, подобно невключване се счита за мълчаливо и правомерно лишаване от наследство и в такъв случай низходящият няма право на запазена част.

Ако наследник по закон не е включен в завещанието само защото завещателят не е знаел за него или нея при изготвяне на завещателното разпореждане в случай на смърт (например завещателят е смятал, че неговият низходящ е починал или не е знаел, че конкретното лице е низходящ на завещателя), въпросният наследник по закон има право на запазената част, която му/й се полага по закон.

Възможност за отказ от право на запазена част

Наследник по закон може да се откаже от правото си на запазена част чрез официално споразумение със завещателя, съставено под формата на нотариален акт. По същия начин правото на наследство също може да бъде отказано в полза на друго лице. Отказът в полза на това друго лице е действителен, ако той или тя стане наследник.

Отказът от наследство и отстъпването на наследство (наследството може да бъде отстъпено от наследник, който не се е отказал от наследството) следва да бъдат разграничавани от отказване от правото на наследство или правото на запазена част по споразумение със завещателя (докато той или тя все още е жив/а) под формата на нотариален акт. Наследство може да бъде отказано или отстъпено едва след смъртта на завещателя.

Други ограничения

Завещателят има възможност в завещанието да определи условия, указания за време или разпореждания или да посочи как след смъртта на даден наследник наследството следва да премине към друг наследник (указване на реда на наследяване). Такива клаузи обаче не трябва да целят очевиден тормоз върху наследник или заветник вследствие на явно своеволие от страна на завещателя и не бива очевидно да противоречат на обществената политика.

Въпреки че завещателят не може да нареди на наследник или заветник да склучи брак, да не склучи брак или да запази брака си, той или тя може да установи право за някого, което продължава до момента, в който въпросното лице склучи брак.

Ако всички наследници (или наследници по реда на правоприемане) са съвременници на завещателя, няма ограничение за реда (при спазване на определени условия), по който тези наследници следва да се наследяват един друг според завещателното разпореждане за имуществото в случай на смърт на завещателя. Ако към момента на смъртта на завещателя даден наследник вече не е сред живите, определеният от завещателя ред на наследяване приключва, когато първият такъв наследник приеме наследството.

Редът на наследяване се прекратява най-късно при изтичането на сто години от смъртта на завещателя. Ако обаче даден наследник по реда на наследяване следва да приеме наследство след смъртта на наследник, който е съвременник на завещателя, редът на наследяване приключва едва след като първият такъв наследник приеме наследството.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако починалият не е направил завещание или завещателно разпореждане и не е склучил споразумение във връзка с наследството, наследниците му по закон са разпределени в шест реда. Лицата, включени в тях, наследяват в зависимост от реда си. Наследниците от по-близките редове изключват наследниците от следващите редове, т.е. ако наследяват наследниците от първи ред, наследниците от втори ред не наследяват нищо. Само ако наследството не бъде получено от наследници от първи ред, то преминава върху наследниците от втори ред. Предвидените от закона наследствени части се прилагат само ако наследниците не са постигнали различно споразумение пред съда. Ако починалият не е оформил разпореждане за имуществото си в случай на смърт (завещание, договор за наследство или завещателно разпореждане) или е дал разрешение за това (не е забранил) в завещателното разпореждане в случай на смърт, наследниците имат право да разделят наследственото имущество по тяхно желание, като постигнат взаимно споразумение пред съда.

Ред на наследяване

В първи ред на наследяване децата и съпругът на починалия наследяват по равни части. Ако починалият и нейният/неговата съпруг/а са имали общи семейни активи, съдът първо се разпорежда с тях по такъв начин, че част от тези активи преминава към преживелия съпруг, а друга част (обикновено половината) се включва в наследството. Активите, които преминават към наследството, се наследяват поравно от съпруга и децата на починалия. Делът на съпруга не включва никакви компоненти, които са придобити от него при делбата на общите активи. Според Гражданския кодекс на Чешката република не се прави никакво разграничение между децата, родени от брака или извън него, или собствените (биологични) деца и осиновените деца.

Ако някое от децата на починалия не наследява (например ако се откаже от своя дял от наследството, докато наследодателят е още жив, ако се откаже от наследство или ако наследодателят го преживее), делът от наследството, който се полага на въпросното дете, се наследява поравно от децата на това дете. Същото правило важи и за по-далечни низходящи.

Ако починалият не е имал съпруг, но е имал деца, цялото наследствено имущество на починалия се наследява от неговите или нейните деца (или техните низходящи — вж. по-горе). Ако обаче починалият е имал съпруг, но не е имал деца, съпругът на починалия не наследява цялото наследствено имущество, а наследява заедно с наследниците от втория ред на наследяване.

Във втория ред на наследяване наследници са съпругът на починалия, родителите на починалия и лицата, които са живели в едно домакинство с починалия в продължение на поне една година преди неговата или нейната смърт и следователно са се грижили за домакинството съвместно с починалия или които са били зависими от починалия и са получавали издръжка от него. Освен съпругът, всички тези лица наследяват поравно. Съпругът на починалия обаче наследява най-малко половината от наследственото имущество. Следователно, ако починалият е имал съпруг и двама родители, съпругът наследява половината от наследственото имущество, а всеки от родителите — по една четвърт.

Във втория ред на наследяване съпругът и всеки един от родителите може да наследи цялото наследствено имущество. Ако починалият обаче е съжителствал с дадено лице и не е имал нито съпруг, нито родители, съжителстващото лице не придобива цялото наследствено имущество, а наследява заедно с другите наследници от третия ред на наследяване.

Наследниците от трети ред са братята и сестрите на починалия и лицето, с което починалият е съжителствал, като те наследяват поравно. Ако някой от братята или сестрите не наследява, делът на въпросния брат или сестра се наследява от неговите или нейните деца, т.е. племенниците и племенничките на починалия (отново поравно). Възможно е всеки от тези наследници да наследи цялото наследствено имущество.

Ако наследството не отиде за братята и сестрите на починалия или лицата, които са съжителствали с него, в четвъртия ред на наследяване поравно наследяват дядовците и бабите на починалия.

Ако никой от бабите и дядовците на починалия не наследи, в петия ред на наследяване наследството преминава към бабите и дядовците на родителите на починалия (т.е. прабабите и прадядовците). Бабите и дядовците на бащата на починалия получават едната половина наследство, а бабите и дядовците на майката на починалия — другата половина. Двете двойки баби и дядовци си разделят поравно половината, която им се полага.

Ако единият член на двойката не наследява, освободената осмина се пада на другия член. Ако цяла двойка не наследява, въпросната четвъртина се пада на другата двойка от същата страна. Ако нито една от двойките от едната страна не наследява, наследството отива за двойките от другата страна в същото съотношение като използваното за разделянето на половината наследство, което им се пада пряко.

Накрая, в шестия ред на наследяване, ако никой от горепосочените наследници не наследи, наследството преминава към децата на децата на братята и сестрите на починалия (децата на племенниците и племенничките) и децата на бабите и дядовците на починалия (чичовци и лели). Ако някой от чичовците и лелите не наследява, делът им се наследява от техните деца (братовчедите на починалия).

Ако никой от наследниците не наследи, активите отиват за държавата, която се счита за наследник.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Районният съд има компетентност да разглежда всички производства по наследяване (в това число отказ или приемане на наследство, завет или предявяване на иск за запазена част). В съответствие с предварително определен работен график съдът назначава нотариус, който да уреди процесуалните действия по наследяване. В такъв случай нотариусът действа и взема решения от името на съда в рамките на производството. Чешкото право не допуска страните да избират своя нотариус в производство по наследяване.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Компетентност

Ако компетентният орган е чешки съд, компетентен да разглежда производства по наследяване е районният съд по постоянно местожителство или друг вид местопребиваване на починалия, както е регистриран в съответната информационна система. Ако починалият не е имал регистрирано постоянно местожителство или друг вид местопребиваване, компетентен е съдът, в чийто район починалият е живеел в действителност (където се намира неговият или нейният адрес по местоживееие). Ако това място също не може да бъде установено, компетентен е съдът по района, в който той или тя е бил открит за последен път.

Ако починалият не живее в Чешката република, компетентен е съответният съд, в чийто район починалият е притежавал недвижим имот. Ако починалият не е притежавал никакви имоти в Чешката република (и компетентността не може да бъде определена по никой от горепосочените методи), компетентен е този съд, в чийто район е починал наследодателят (където е било открито тялото на починалия).

Образуване на производство по наследяване от чешки съд

Съдът служебно образува производство по наследяване веднага щом научи за смъртта на починалия. Информация за смъртните случаи се изпраща от регистъра до компетентния съд. Съдът обаче може да бъде уведомен за смъртта на починало лице и по други начини, например от полицията, от здравно заведение или от някои наследници.

Съдът образува също така производство по наследяване, ако пред него бъде предявен иск за това от лице, което упражнява право върху наследствено имущество в качеството си на наследник. Ако даден съд установи, че няма териториална компетентност, той отнася делото за уреждане на наследството към компетентния съд. Дела за уреждане на наследство могат да бъдат отнасяни също така към друг съд, ако това би било целесъобразно, например защото наследниците на починалия са с местожителство в района на другия съд.

Протичане на процедурата

Първо, в хода на предварителното съдебно дирене се установява информацията относно починалия, неговите или нейните активи и дългове, кръгът наследници и дали починалият е оставил завещание или се е разпоредил с имуществото по друг начин в случай на смърт. Обикновено съдът получава тази информация от публични списъци, от регистъра на правните актове в случай на смърт, от регистъра на документи за брачното имущество и, не на последно място, чрез разпит на лицето, на което е поверена организацията по погребението на починалия. Когато се изисква от закона или по други причини, съдът предприема също така спешни действия за обезпечаване сигурността на наследственото имущество, т.е. по-специално чрез съставянето на опис и запечатване на наследственото имущество.

След приключване на предварителното съдебно дирене, съдът насрочва изслушване и информира потенциалните наследници за правото им на наследство и за правото им да изискат съставянето на опис на активите, съставляващи наследственото имущество. Ако някой от наследниците поиска съставянето на опис на активите, съставляващи наследственото имущество, съдът разпорежда изготвянето на съответния опис.

Ако починалият е имал общи семейни активи, по искане на страните съдът съставя опис на въпросните активи и списък на съвместните пасиви и определя стойността на активите. Не се вземат предвид активите, които са предмет на спор между страните. Тогава преживелият съпруг има възможност за постигане на споразумение с наследниците относно уреждането на общите семейни активи. В споразумението се посочва кои активи преминават към наследственото имущество и кои остават за преживелия съпруг (не е задължително да се прилага принципът, че дяловете на двамата съпрузи са равни). Възможно е също така да бъде сключено споразумение, според което всичките общи активи преминават към преживелия съпруг, без който и да било от тези активи да се включва в наследственото имущество.

Споразумението относно уреждането на общите семейни активи между наследниците и преживелия съпруг не трябва да противоречи на закона или на указанията на наследодателя, посочени в завещателното разпореждане за имуществото в случай на смърт. В противен случай съдът няма да приеме споразумението.

Ако съдът не приеме споразумението за уреждане на общите семейни активи или ако такова споразумение не бъде сключено, съдът самостоятелно извършва делба на общите семейни активи, като се придържа към следните правила:

- а) двамата съпрузи имат еднакви дялове в активите, които следва да бъдат уредени;
- б) всеки съпруг възстановява ресурсите от общите активи, които са изразходвани по отношение на неговата или нейната изключителна собственост;
- в) всеки съпруг има право да иска компенсация за ресурсите от неговата или нейната изключителна собственост, които са изразходвани за общите активи;
- г) вземат се предвид интересите на зависимите деца;
- д) вземат се предвид грижите, които всеки от съпрузите е полагал за семейството, особено как той или тя се е грижил/а за децата и за семейното домакинство;
- е) взема се предвид приносът на всеки от съпрузите за придобиването и поддръжката на общите активи.

След уреждане на общите семейни активи съдът съставя опис с активите и пасивите на наследственото имущество. За тази цел съдът използва най-вече информацията от наследниците и от описа на наследственото имущество, ако съставянето на такъв опис е било разпоредено. Не се вземат предвид активи или пасиви, които са предмет на спор.

Съдът извършва оценка на активите в наследственото имущество, по правило, въз основа на съгласуваните декларации на наследниците. Много рядко за такива оценки се възлага съставянето на експертно становище.

Ако починалият не е оставил завещателно разпореждане за имуществото в случай на смърт, наследниците могат да постигнат споразумение относно делбата на наследственото имущество по начин, по който желаят. Въз основа на споменатото споразумение съдът утвърждава придобиването на наследството от наследниците. Ако такова споразумение не бъде постигнато, съдът утвърждава тяхното наследство в предвидените от закона части. По искане на наследниците съдът самостоятелно извършва делбата на наследственото имущество между наследниците.

Ако в завещателното разпореждане за имуществото в случай на смърт завещателят е дал указания относно делбата на наследственото имущество, съдът потвърждава придобиването на наследственото имущество от наследниците в съответствие с тези инструкции. В противен случай наследниците могат да се договорят помежду си относно делбата на наследственото имущество. Все пак наследниците могат да се договорят за различни части от наследството само ако тази възможност изрично е предвидена от завещателя.

Ако наследник по закон предяви своето право на запазена част, останалите наследници могат да постигнат споразумение с въпросния наследник относно уреждането на запазената част (изплащане на обезщетение). В противен случай трябва да бъде разпоредено съставянето на опис на наследственото имущество, за да бъде изчислена запазената част.

Преди да бъде постановено решение относно уреждането на наследственото имущество, трябва да бъдат представени доказателства пред съда, че подлежащите на изплащане завети са изпълнени и че останалите заветници са били уведомени относно правото им на завет.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

При смъртта на завещателя неговите или нейните наследници имат право на наследяване. Един или повече наследници наследяват при смъртта на завещателя, освен ако придобиването на активите от наследственото имущество е отсрочено изхождайки от завещателното разпореждане в случай на смърт на завещателя, например поради някакво поставено условие (наследник следва да придобие наследство при завършването на университет) или указания за време (при изтичане на определен период). Тогава съдът решава кой следва да получи наследството по този начин въз основа на резултата в хода на производството по наследяване. Ако в завещателното разпореждане за имуществото завещателят е отсрочил наследяването в случай на смърт (чрез условие или указание за време), един или повече главни наследници наследяват при смъртта на завещателя, докато един или повече от последващите наследници наследяват при изпълнение на даденото условие (изминаването на даден период). Съдът взема решение относно преминаването на наследството от главните наследници към последващите с отделно производство. Решенията по наследството се постановяват от името на съда от нотариус, назначен от компетентния районен съд да оформя актовете в производството по наследяване. При съставянето на актове в качеството му на съдебен пълномощник по наследяване, нотариусът, нотариалният секретар или кандидатът има всички права на съда в качеството му на публичен правораздавателен орган.

Заветникът придобива право на завет при смъртта на завещателя и трябва да бъде уведомен за това право преди приключването на производството по наследяване. Дължимите завети трябва да бъдат уредени преди приключване на производството по наследяване.

Отказ от право на наследство, отказ от наследство, отстъпване на наследство

Правото на наследство може да бъде отказано предварително с договор със завещателя, изготвен под формата на нотариален акт.

След смъртта на наследодателя наследникът може да се откаже от наследство с изрична декларация, представена пред съда в срок до един месец, считано от датата, на която наследникът е уведомен за това право. Наследник, който живее в чужбина, разполага с три месеца от въпросното уведомление, в рамките на които може да се откаже от наследство. Този срок може да бъде удължен по сериозни причини, но след изтичането му повече не може да бъде удължаван (не може да има отказ от права във връзка с крайния срок). След изтичането на този краен срок се приема, че наследникът не е отказал наследството.

Наследник по закон може да откаже наследството, но да запази възможността за получаването на запазена част, например той или тя може да се откаже от наследството, което му/й е оставено по завещателното разпореждане за имуществото в случай на смърт, без да се отказва от правото си на запазена част. В някои отношения това представлява изключение от общото правило, че наследник не може да бъде освободен от задължение, наложено със завещателно разпореждане за имуществото в случай на смърт, като се откаже от наследството, което му е оставено според въпросното разпореждане, и все пак в същия момент да предяви своето право като наследник по закон — той или тя може да стане наследник по завещателно разпореждане за имущество в случай на смърт или може да се откаже от това наследство. Изявлението за отказ или приемане не може да се оттегля.

От наследство не може да се откаже лице, от чиито действия е видно, че той или тя няма намерение да се отказва, по-специално като се разпорежда с активи, които спадат към наследственото имущество.

Наследството може да бъде така също отстъпено в полза на друг наследник. Наследник по закон, който отстъпва наследство, се отказва и от правото на запазена част. Това решение се отнася също за низходящите. Отстъпването на наследство в полза на друг наследник влиза в сила, ако другият наследник се съгласи с това. Наследник, който отстъпва наследство, по силата на това действие не се освобождава от задължението за изпълнение на решения, указания, касаещи завет, или други мерки, които по волята на завещателя могат и следва да бъдат изпълнени само лично.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Наследниците могат да избират дали да упражнят своето право да изискат съставянето на опис на наследственото имущество или не. Тогава наследниците, които не поискат съставянето на опис на наследственото имущество, отговарят за дълговете на починалия в пълен размер. Ако

няколко наследника не упражняват правото си да изискват съставянето на опис, те носят отговорност заедно и поотделно. Наследник, който не изиска съставянето на опис, носи отговорност за всички дългове, дори ако съдът състави опис на активите по други причини (например защото друг наследник е упражнил правото да изиска съставянето на опис).

Ако наследник изиска опис, съдът съставя опис на наследственото имущество. Наследник, който изиска съставянето на опис, носи отговорност за дълговете на починалия само до размера на наследството, което е получил. Ако няколко наследника предявят това право, те носят отговорност заедно и поотделно, но отговорността на всеки един е само до размера на наследството, което той или тя е получил/а.

В някои случаи съдът разпорежда съставянето на опис на наследственото имущество, дори ако никой наследник не е поискал това, най-вече с оглед защитата на ненавършилите пълнолетие наследници, наследниците с неизвестно местопребиваване и кредиторите на завещателя.

В някои случаи съдът може да реши описът на наследственото имущество да бъде заменен с опис на активите от наследственото имущество, изготвен от управител, или от обща декларация относно активите в наследственото имущество, изготвена и подписана от всички наследници.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Вписването на права в имотния регистър се регламентира от Закон № 256/2013 относно имотния регистър (Закон за кадастъра).

В имотния регистър се вписва следното:

земи под формата на парцели,

сгради, на които е определен сграден номер или референтен номер от поземления регистър, освен ако са част от право на земеползване или право на строеж,

сгради, на които не е определен сграден номер или референтен номер от поземления регистър, освен ако са част от право на земеползване или право на строеж, при условие че са основен строителен обект върху земята и не са класифицирани като „малки конструкции”,

апартаменти, определени в съответствие с Гражданския кодекс,

апартаменти, определени в съответствие със Закон № 72/1994 за уреждане на някои отношения на съсобственост, свързани със сгради, и някои отношения на собственост, свързани с апартаменти и нежилищни помещения, и за изменение на определени закони (Закон за жилищната собственост), с измененията,

право на строеж,

водопроводни съоръжения.

Вещните права, придобити чрез наследство, се вписват в имотния регистър въз основа на решение или автентичен акт за наследство, издаден в държава членка, и удостоверение, издадено от съд или компетентен орган на държавата членка по произход или европейско удостоверение за наследство („актове”).

Поземленият регистър, в чийто район се намира недвижимият имот, е с местна компетентност да извършва процедурата по вписване.

Недвижимият имот трябва да бъде указан в актовете за вписване на права в имотния регистър (решението за наследство, автентичен акт и/или европейско удостоверение за наследство) в съответствие с член 8 от Закон № 256/2013:

земята се идентифицира по номер на парцел и указване дали е строително петно, както и по име на кадастралния район, в който се намира;

земята, която подлежи на опростено вписване, се идентифицира по номер на парцел в съответствие със стария поземлен регистър, като се посочва дали става дума за номер на парцел, определен от поземления регистър, устройствения план, кадастралния план или имотния регистър, и по име на кадастралния район, в който се намира;

сграда, която не е класифицирана като част от право на земеползване или право на строеж, се идентифицира по номера на парцела земя, върху който е построена, сградния номер или референтния номер от поземления регистър (ако не е определен номер, се указва предназначението на ползване на сградата), както и по име на района, в който се намира;

апартаментът се идентифицира по обозначението на сградата, в която е обособен, или обозначението на правото на земеползване или правото на строеж, ако сградата, в която е обособен, е класифицирана като част от такава земя, по номера и наименованието на апартамента и, ако е приложимо, по указанието, че е незавършен апартамент;

правото на строеж се идентифицира по номера на парцела, указване дали е строително петно и по името на кадастралния район, в който е установено;

водопроводните съоръжения се идентифицират по номера на парцела, указване дали е строително петно, по името на кадастралния район и по начина на ползване.

Актовете, които се представят за вписване на права в имотния регистър, трябва да отговарят на изискванията за акт, предназначен за целите на имотния регистър. Съдържанието му трябва да обосновава предложеното вписване на правото като предложеното вписване на правото трябва да показва последователност с предходни вписвания в имотния регистър.

В актовете трябва да са указани наследниците или другите бенефициери по име, адрес по местожителство, личен идентификационен номер или дата на раждане (или, ако става дума за юридическо лице, по наименование, седалище и регистрационен номер, ако такъв е определен). В акта трябва да бъдат указани дяловете, в които всеки от наследниците придобива права върху недвижимия имот, и, ако е приложимо, какви вещни права са учредени, както и съответните бенефициери и задължени страни. В производството по наследяване, освен правото на собственост, могат да бъдат учредени така също право на строеж, сервитутно право, възбрана, бъдеща възбрана, вторична възбрана, право на първи отказ, бъдещо пожизнено право на ползване, допълнителна съсобственост, доверителен фонд и забрана за прехвърляне.

Когато правото, което следва да бъде вписано в имотния регистър въз основа на даден акт, се отнася само до част от поземления парцел, към акта трябва да бъде приложена скица, определяща очертанията на въпросната част от земята. Скицата се счита за част от акта.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

В своето завещателно разпореждане с имущество в случай на смърт завещателят може да назначи управител и/или изпълнител.

Съдът назначава управител, който да изпълни последната воля, по предложение на наследник, който не желае да използва времето и усилията си за тази цел. Предложението трябва да съдържа общите данни, които се изискват за всяко заявление, т.е. в него трябва ясно да бъде посочен съдът, до който е адресирано, кой го подава, за какво се отнася и какво се цели с него, а също така трябва да бъде подписано и да бъде поставена датата, на която е изготвено.

Съдът може да назначи управител така също служебно, ако:

а) не е назначен изпълнител, изпълнителят откаже да управлява наследственото имущество или очевидно е неспособен да управлява наследственото имущество и ако наследниците не могат надлежно да управляват наследственото имущество;

б) е необходимо да се състави опис на активите, съставляващи наследственото имущество; или

в) има други сериозни причини за това; или

г) предишният управител е починал, е бил уволнен, е подал оставка или е бил поставен под запрещение, а все още има нужда от някой, който да изпълнява тези задължения.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Изпълнителят (ако е назначен от завещателя) отговаря за изпълнението на неговата последна воля. Ако не е назначен управител, изпълнителят отговаря също така за управлението на наследственото имущество.

Ако са назначени и изпълнител, и управител, управителят управлява наследственото имущество в съответствие с указанията на изпълнителя.

Ако е назначен управител, но не е назначен изпълнител, управителят управлява наследственото имущество. По предложение на наследник, съдът също дава разпореждания на управителя да се придържа към последната воля на завещателя.

Ако не е назначен нито изпълнител, нито управител, всички наследници носят отговорност за съвместното управление на наследственото имущество. Наследниците могат да се споразумеят също така наследственото имущество да се управлява само от един от тях.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Управителят отговаря единствено за управлението на наследственото имущество. Това означава, че той или тя върши само това, което е необходимо за поддържането на активите. В тази връзка той или тя може да упражнява всички права, свързани с управляваните активи.

Управителят може да прехвърля компоненти на наследственото имущество или да ги използва като обезпечение, ако това е необходимо с оглед на запазването на стойността или състоянието на управляваните активи или срещу заплащане. При същите условия той или тя може да променя предназначението на управляваните активи.

Управителят на наследството или изпълнителят може да предприема всякакви действия извън обхвата на обичайното управление, ако наследниците дадат своето съгласие. Ако наследниците не постигнат съгласие или ако някой от наследниците е класифициран като „лице под специална закрила“, тогава е необходимо одобрение от съда.

Изпълнителят отговаря за надлежното изпълнение на последната воля на завещателя, като полага дължимата грижа. Той или тя има право да упражнява всички права, които са необходими за изпълнението на неговите или нейните задачи, в това число правото да защитава действителността на завещанието в съда, да се произнася по неспособността на наследник или заветник, както и да осигури изпълнението на всички разпореждания на завещателя. В завещанието завещателят може да определи допълнителни задължения за изпълнителя.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Производството по наследяване приключва с издаването на решение за наследяване, в което изрично се посочват правата и задълженията, свързани с наследственото имущество. Страните имат право да обжалват това решение в срок до петнадесет дни, считано от датата, на връчването му. Решението става окончателно, ако в рамките на този срок не бъдат подадени никакви жалби. Окончателното решение служи за доказателство за правата и задълженията, които са посочени в него. Решението е със статут на автентичен акт.

Преди окончателното приключване на производството съдът може да издаде официално удостоверение в потвърждение на факти, които са известни от досието по делото. Това удостоверение също е автентичен акт.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 14/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Наследяване - Германия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUE).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Завещанието може да бъде съставено под една от следните две форми: като саморъчно завещание или като публично завещание.

Саморъчно завещание може да се състави само от лица, навършили 18-годишна възраст и трябва бъде написано изцяло саморъчно и да бъде подписано. Когато завещанието е било напечатано на машина или компютър, не е подписано или е било продиктувано (например на касета), завещанието е недействително и в резултат на това единствено наследниците по закон могат да наследят наследственото имущество, ако не съществува друго действително завещание, в което да е определен друг наследник. От доказателствени съображения е много важно също така завещателят да се подпише с цялото си име (т.е. собственото име и фамилното име), за да няма възможност за объркване кой е направил

завещанието. Накрая, силно се препоръчва в завещанието да се посочат датата и мястото на изготвянето. Това е важно, тъй като е възможно пораншното завещание да бъде изцяло или отчасти отменено от ново завещание. Ако на едното или евентуално и на двете завещания датата не е посочена, често не е възможно да се прецени кое е новото, за да се счита за действително.

Съпрузите и регистрираните партньори имат право да изготвят също съвместно саморъчно завещание. В такъв случай саморъчното завещание, изготвено от единия от съпрузите или партньорите или от двамата, трябва да бъде подписано от двамата заедно (за повече информация вж. „*Was ist ein gemeinschaftliches Testament?*“). [„Какво представлява съвместното завещание?“] на страница 28 от брошурата на Федералното министерство на правосъдието и защитата на потребителите (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*), озаглавена „*Erben und Vererber*“ [„Наследяване и завещаване“].

С оглед на избягване на риска от допускане на грешки при съставянето на завещание е препоръчително да бъде направено публично завещание (наричано още „нотариално завещание“). Това означава устно да предадете Вашата последна воля и завещание на нотариус, който след това я регистрира в писмен вид, или да съставите сами завещанието си в писмена форма и да го предадете на нотариус (за повече подробности вж. „*Das öffentliche Testament*“ [„The public will“] на стр. 26 от брошурата, озаглавена „*Erben und Vererber*“ [„Наследяване и завещаване“] от Федералното министерство на правосъдието и защитата на потребителите). Ненавършили пълнолетие деца, които обаче са навършили 16 години, също имат право да съставят такъв вид завещание.

За да бъде сключен договор за наследство, двете страни трябва да се явят пред нотариус едновременно (за повече подробности вж. „*Der Erbvertrag*“ [„Договор за наследство“] на стр. 34 от брошурата, озаглавена „*Erben und Vererber*“ [„Наследяване и завещаване“] от Федералното министерство на правосъдието и защитата на потребителите).

2 Следва ли разпоредането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

За избягване на риска саморъчното завещание да бъде скрито, изгубено или забравено след смъртта на лицето, често се препоръчва (но не е задължително) завещанието да бъде депозирано за служебно съхранение в районен съд (*Amtsgericht*), а в провинция Баден-Вюртемберг – до края на 2017 г. – в нотариата (*Notariat*). Нотариалното завещание винаги подлежи на служебно съхранение. Същото важи и за договора за наследство, освен ако договарящите страни изрично не посочат, че той не следва да се предава на служебно съхранение. Вместо това в последния случай документът се съхранява при нотариус. Завещанията и договорите за наследство, съхранявани служебно, трябва да се отворят след смъртта на лицето, което е направило съдържашите се в тях завещателни разпореджания (наричано по закон „завещател“).

Считано от 1 януари 2012 г., саморъчните завещания и нотариално заверените завещателни разпореджания (завещания и договори за наследство), които са на служебно съхранение в районните съдилища или — до края на 2017 г. — в нотариалните кантори в провинция Баден-Вюртемберг, се вписват по електронен път в Централния регистър на завещанията към *Bundesnotarkammer* [Федералната нотариална камара]. Съдържашите се в службите по гражданското състояние данни относно завещателните разпореджания, изготвени преди посочената дата и предадени на служебно съхранение, се пренасят в Регистъра.

В качеството си на орган, водещ регистъра, Федералната нотариална камара (*Bundesnotarkammer*) получава уведомления за всички смъртни случаи в страната и информира съответния компетентен съд по делата за завещания и наследства (*Nachlassgericht*) за вписани завещателни разпореджания и къде се съхраняват, за да бъдат отворени завещателните разпореджания, съхранявани служебно.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореджане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Близките родственици могат да бъдат лишени от наследство чрез завещание. Въпреки това винаги се е считало за несправедливо преживелите съпруг, деца, внуци или родители да не получат никакво наследство, макар че те биха били наследници по закон, ако завещателното разпореджане въобще не бе съществувало. Същото важи за преживелите регистрирани партньори от един и същ пол поради официално признатото и законово установено поемане на взаимна отговорност от тяхна страна. Поради това на тази строго определена група от лица закондателят осигурява т.нар. „запазена част“. Лицата с право на запазена част имат притежание срещу наследника(ците) за парично плащане, равно на половината от стойността на дела им по закон.

Пример: завещателката е оставила съпруг (с когото е живяла в режим на общност, ограничена до придобитото по време на брака) [при който всеки съпруг запазва собствеността над своето имущество, но увеличената комбинирана стойност на имуществото на съпрузите по време на брака се разпределя поравно] и дъщеря. В завещанието си завещателката е посочила своя съпруг като единствен наследник. Стойността на наследственото имущество е 100 000 EUR. Запазената част на дъщерята е $\frac{1}{4}$ (докато делът ѝ по закон е $\frac{1}{2}$; същият като този на съпруга, който е живял със завещателя в режима на общност, ограничена до придобитото по време на брака). За да бъде изчислена паричната сума, на която тя има право, запазената част трябва да бъде умножена по стойността на наследственото имущество към момента на откриване на наследството. Това означава, че дъщерята може да претендира от съпруга запазена част в размер на 25 000 EUR ($\frac{1}{4} \times 100\,000$ EUR).

Завещателите не могат също да засегнат запазената част, като включат лицата, имащи право на запазена част, в завещанията си, но им завещаят по-малко от половината от съответния им дял по закон. В такъв случай лицето с право на запазена част има притежание за допълнителна сума в размер на частта, необходима за достигане на половината от дела по закон.

Пример: в своето завещание завещателят е посочил като наследници съпругата си (с която е живял в режим на участие в придобитото по време на брака) и дъщеря си, като те наследяват съответно $\frac{2}{3}$ и $\frac{1}{3}$ от неговото наследствено имущество. Наследственото имущество е на стойност 800 000 EUR. Запазената част на дъщерята е $\frac{1}{4}$ (= 200 000 EUR). Като се има предвид, че тя е била включена в завещанието и вече наследява 100 000 EUR ($\frac{1}{3}$ от 800 000 EUR), следователно тя има право само на допълнителна сума в размер на оставащата част (100 000 EUR).

Вземанията за запазена част трябва да бъдат предявени в срок до три години от момента, в който лицата с право на запазена част узнаят за откриването на наследството и за разпореджането, с което запазената част се накърнява, но задължително в рамките на тридесет години от откриване на наследството.

Наследниците могат да поискат отсрочване на вземанията за запазена част, ако незабавното удовлетворение на вземането би ги засегнало сериозно по несправедлив начин. В законодателството е даден примера, в който семейното жилище в противен случай би трябвало да бъде продадено. Независимо от това интересите на лицата с право на запазена част все пак трябва надлежно да бъдат отчетени. Отсрочването означава, че запазената част не трябва да бъде платена незабавно. Съдът решава с оглед на всеки конкретен случай за какъв период може да бъде отсрочено плащането на запазената част и дали е необходимо обезпечение на вземането за запазена част, както и какво следва да бъде обезпечението.

4 В отсъствието на разпореджане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

В отсъствието на завещание или договор за наследство се прилагат правилата за наследяване по закон.

Съгласно германското наследствено право право да наследяват имат само роднини, т.е. лица с едни и същи родители, баби и дядовци или прабаби и прадядовци, както и лица, които имат по-далечни общи възходящи. Според това определение роднините по сватовство изобщо не се считат за свързани със завещателя и следователно са изключени от наследяването по закон, например тъща/свекърва, зет, втори баща, доведена дъщеря, вуйна, вуйчо и т.н. Това е така поради факта, че те нямат общи възходящи с наследодателя.

Отношение на родство може да произтича също така от осиновяване (като дете), тъй като този процес създава всеобхватно родствено отношение по закон на детето с осиновителя, както и с роднините на последния, заедно с всички свързани права и задължения. Следователно осиновените деца обикновено имат същите права като биологичните деца (възможно е да се приложат специални условия, ако се осиновяват „деца“, навършили пълнолетие).

Съпрузите са изключение от принципа за наследяване само от роднини. Въпреки че обикновено те не са роднини и следователно нямат никакви общи възходящи, те все пак имат право на наследяване по отношение на своя съпруг. Ако съпрузите са разведени, те нямат право на наследяване. При определени условия това важи и за съпрузи, които все още не са разведени, но живеят отделно.

Според наследственото право регистрираните партньори имат същите наследствени права като съпрузите, за разлика от други форми на съжителство, при които няма право на наследяване по закон.

Наследствени права на роднините:

Не всички роднини имат еднакви наследствени права. Съгласно закона наследниците са разпределени в няколко различни реда:

1-ви ред

Наследниците от 1-ви ред включват само низходящите на починалия, т.е. деца, внуци, правнуци и т.н.

Родените извън брака деца са наследници по закон на своите майки и бащи и на съответните им родини. (Изключение се прилага в случаи на наследяване, в които наследодателят е починал преди 29 май 2009 г., ако роденото извън брака дете е родено преди 1 юли 1949 г. — вж. бележките под линия на стр. 11 и 15 от брошурата на Федералното министерство на правосъдието и защитата на потребителите, озаглавена „*Erben und Vererben*“ [„Наследяване и завещаване“]).

Ако може да бъде намерено лице, което принадлежи към този кръг от много близки роднини, никой по-далечен роднина не получава нищо и няма дял от наследството.

Пример: завещателят има една дъщеря и много племенници и племеннички. Племенниците и племенничките не наследяват нищо.

Обикновено деца на децата (т.е. внуци, правнуци и т.н.) могат да наследят нещо, само ако родителите им вече са починали или те сами са се отказали от наследство.

Пример: починалият е оставил една дъщеря, както и три внука от сина, който вече също е починал. Дъщерята получава половината наследство, докато внуците трябва да си поделят другата половина, т.е. половината, която в противен случай би отишла за баща им. Това означава, че всеки внук получава по от наследството.

2-ри ред

Наследници от 2-ри ред са родителите на починалия, заедно с техните деца и децата на техните деца, т.е. братята и сестрите, племенниците и племенничките на завещателя. Отново децата на родителите на наследодателя наследяват само ако родителите на наследодателя вече са починали. Тогава те наследяват дела на своя починал баща или починала майка.

Роднините от 2-ри ред могат да наследяват само ако няма роднини от 1-ви ред.

Пример: завещателят е оставил племенничка и племенник. Сестрите и родителите на завещателя също вече са починали. Следователно племенничката и племенникът наследяват по една втора от наследственото имущество.

3-ти и последващи редове

Категорията на роднините от 3-ти ред обхваща бабите и дядовците плюс техните деца и децата на техните деца (леля, чичо, братовчед и т.н.), а в 4-ти ред се включват прабабите и прадядовците плюс техните деца и децата на техните деца и т.н. Наследяването по закон по същество се базира на същите правила като за горепосочените редове. Считано от 4-ти ред обаче, ако потомците на бабите и дядовците вече са починали, следващите по реда на наследяване вече не са низходящите на тези потомци, а по-скоро в такъв случай лицето/цата, което/които е/са най-близкият/те роднина/и, което/които става/т единственият/те наследник/ци (тук се наблюдава отклонение от родословната система на наследяване [която включва проследяване по всяка низходяща линия (*parentela*), произхождаща от един възходящ, до намирането на наследник] към системата по степен на родство [която включва установяване на най-близкия роднина въз основа на степени на родство]).

Следното правило се прилага винаги: трябва да е жив само един роднина от предходен ред, за да бъдат изключени всички възможни наследници от следващия ред.

Съпрузи и регистрирани партньори

Независимо от съответния действащ режим на съпругески имуществени отношения, преживялата съпруга, съпруг или регистриран партньор се класифицират като наследници по закон и имат право на $\frac{1}{4}$ от наследственото имущество заедно с всички низходящи и на $\frac{1}{2}$ от наследственото имущество заедно с всички роднини от 2-ри ред (т.е. родители, братя и сестри, племенници или племеннички на наследодателя), както и баби и дядовци.

Ако съпрузите са живели в „режим на участие в придобитото по време на брака“ (който е законовият режим, освен ако съпрузите са договорили друг режим на имуществени отношения в брачен договор), горепосоченият дял се увеличава с $\frac{1}{4}$. Същото важи за регистрираните партньори.

Ако няма роднини от 1-ви или 2-ри ред и също така никакви баби и дядовци, преживелият съпруг/партньор получава цялото наследство.

Пример: наследодателят е оставил съпруга (с която е живял при режим на участие в придобитото по време на брака) и родителите си. Съпругата получава $\frac{3}{4}$ ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$), а всеки от родителите — като наследник от 2-ри ред — получава по $\frac{1}{8}$ от наследственото имущество. Освен това, ако другите наследници по закон са от втори ред, както в случая, или баби и дядовци, съпругата получава т.нар. на немски език „*Großer Voraus*“, което представлява преференциално право, обичайно предоставяно за предмети от домакинството и сватбени подаръци (ако другите наследници по закон са от първи ред, преживелият съпруг би получил тези предмети като наследник по закон само, доколкото се нуждае от тях за надлежното поддържане на домакинството).

Право на държавата да наследява по закон:

Ако няма съпруг или партньор и не могат да бъдат установени никакви роднини, държавата става наследник по закон. Нейната отговорност винаги е ограничена до размера на наследственото имущество.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

По принцип компетентен по делата за завещания и наследства е районният съд (или —до края на 2017 г. — съответният нотариат в провинция Баден-Вюртемберг) по последното обичайно местожителство на завещателя.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Наследство се отказва чрез представяне на „декларация за отказ“ пред съда по делата за завещания и наследства. Тази декларация трябва да бъде направена лично и регистрирана в съда по делата за завещания и наследства или да бъде представена с нотариална заверка (за допълнителна информация вж. по-долу).

За обявяването на приемането не е необходима каквато и да било конкретна форма и няма нужда от потвърждение на получаването. Изтичането на крайния срок за представяне на отказ е достатъчно, за да се счита за приемане.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Завет или завещание се приема или отказва чрез представяне на декларация пред лицето, което отговаря за завета/завещанието. Това може да е наследникът (*Erbe*) или заветник (*Vermächtnisnehmer/Untervermächtnis*).

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Германското наследствено право не съдържа разпоредби за заявяване на приемане на запазена част или отказ от такава.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Отваряне на завещанието:

Завещателно разпореждане, което е предоставено на съда по делата за завещания и наследства или е получено след служебно съхранение, се отваря служебно от съда по делата за завещания и наследства след смъртта на завещателя. Наследниците биват служебно уведомени за това.

Производство по издаване на удостоверение за наследство:

Удостоверението за наследство се издава от съда по делата за завещания и наследства (а в провинция Баден-Вюртемберг — до края на 2017 г. от нотариата), като в него се посочва кой е наследникът, размерът на неговото или нейното право на наследство и, където е приложимо, може да е указано също така наследяването по заместване или изпълнението на завещанието.

Съдът по делата за завещания и наследства издава удостоверението за наследство при поискване. Заявителят трябва да докаже, че всички изисквани от закона данни са точни, или да представи клетвена декларация, показваща, че няма основания за съмнение в точността на данните. Заявителят може да направи клетвена декларация, като се яви пред нотариус или съд, освен ако в правото на съответната федерална провинция не е предвидено, че само нотариусите са компетентни да уреждат този въпрос.

Издаване на европейско удостоверение за наследство:

В Закона за производството при международно наследяване [*Internationale Erbrechtsverfahrensgesetz, IntErbRVG*] се урежда производството във връзка с европейското удостоверение за наследство. Европейското удостоверение за наследство представлява удостоверение за наследство, което е валидно в почти всички държави от Европейския съюз (с изключение на Ирландия и Дания). То се издава също по искане на съда по делата за завещания и наследства под формата на нотариално заверено копие с ограничен период на валидност. Основно с удостоверението се цели да се улесни уреждането на наследствени имущества в рамките на ЕС.

Подялба на активите:

Ако има няколко наследника на наследственото имущество, то става съвместна собственост на съобщността от наследници. В резултат на това сънаследниците имат право да се разпореждат с отделни компоненти на наследственото имущество само като действат съвместно, например за целите на продажбата на автомобила на завещателя, ако той повече не е необходим. Също така те трябва съвместно да управляват наследството. Това често е свързано със значителни трудности, особено ако наследниците живеят далече един от друг и не могат да постигнат съгласие. Тази „принудителна съобщност“ обикновено е много неудобна и по принцип всеки наследник може да поиска да бъде развалена, като предяви иск за делба на наследственото имущество. В това отношение най-важното изключение е, когато завещателят е посочил в завещанието си, че наследственото имущество не трябва да се дели в продължение на определен период от време, например за да може семейното предприятие да продължи да функционира.

Ако завещателят е назначил изпълнител, тогава той или тя отговаря за делбата на наследственото имущество. Ако не, наследниците сами трябва да свършат това. За тази цел те имат право да потърсят помощ от нотариус. Ако наследниците не постигнат споразумение въпреки назначаването на нотариус, който да действа като посредник, единствената останала възможност е да бъде заведено дело в съда.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

За информацията относно наследяването по закон вж. по-горе.

Ако починалият е оставил завещание, то има предимство пред правилата за наследяване по закон. Следователно наследственото имущество се наследява единствено от лицата, посочени в завещанието, ако в своето завещание завещателят е се е разпоредил с цялото наследствено имущество. За информацията относно това кой има право на запазена част, вж. по-горе.

След смъртта на наследодателя наследството по закон преминава към наследника или наследниците (принцип на автоматично придобиване на наследство). Наследниците обаче имат право да се откажат от своето наследство (вж. по-горе).

Завещателят може да остави също така завет или дар в своето завещание, например като завещава конкретни предмети или дадена парична сума на определени хора. В такива случаи получателите на завета или дара („заветници“ или „надарени“) не се класифицират като наследници, но имат право да предявят иск срещу ответника/ците за онова, което изрично им е оставено в завещанието.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Отказ от наследство:

Наследниците не отговарят за пасивите, свързани с наследственото имущество, ако се откажат от своето наследство в рамките на указания срок. По принцип съответният наследник трябва да се откаже от неговото или нейното наследство в срок до шест седмици, след като е бил уведомен за откриването на наследството и за основанията за неговия или нейния статут на наследник. За отказа се изисква официално деклариране пред съда по делата за завещания и наследства. Декларацията за отказ може да бъде направена пред и записана от съда по делата за завещания и наследства или да бъде представена нотариално заверена декларация. В последния случай е достатъчно да бъде представено писмо, макар че истинността на подписа на наследника трябва да бъде удостоверена от нотариус. Обикновено отказът или приемането на наследство са обвързващи действия.

Отговорност в случай на приемане на наследството:

Ако наследниците приемат своето наследство, те по същество „заместват“ завещателя от правна гледна точка. Това означава, че те наследяват също така неговите дългове и по принцип за покриването им трябва да използват така също своите собствени активи.

Наследниците обаче могат да ограничат своята отговорност по отношение на наследените дългове до т.нар. „наследствена маса“ („*Erbmasse*“). Това означава, че всички кредитори, на които починалият е бил задължен, могат да съберат своите вземания от наследствената маса, но собствените активи на наследниците остават защитени от трети страни. Наследниците могат да постигнат това ограничаване на отговорността по един от двата начина: те могат или да подадат заявление до съда по делата за завещания и наследства, като поискат управление на наследственото имущество от името на кредиторите, или могат да поискат образуване на производство по несъстоятелност на наследственото имущество, като предявят иск пред местния съд, който е компетентен да разглежда дела по несъстоятелност.

Ако наследственото имущество не е достатъчно дори за покриване на разходите по управлението му от името на кредиторите или за покриване на разходите за производството по несъстоятелност на наследственото имущество, наследниците все пак могат да получат ограничаване на отговорността. Ако иск е предявен от кредитор, наследниците могат да подадат възражение по иска на основание на недостатъчни активи в наследственото имущество. Тогава наследниците могат да откажат да покрият пасивите, свързани с наследственото имущество, доколкото размерът на наследственото имущество не е достатъчен, за да ги покрие. Наследниците обаче трябва да предадат наличното наследствено имущество на кредиторите.

Ако наследниците просто не желаят да се обременяват с дългове, които не са очаквали, това, което трябва да направят, е да открият процедура по публично оповестяване („*Aufgebotsverfahren*“), като на нейно основание те могат да предявят иск пред съда по делата за завещания и наследства, като изискват от всички кредитори на завещателя да съобщят пред съда — в рамките на определен срок — размера на неуредените задължения на завещателя към тях. Ако кредитор не представи навреме своите искания, той или тя трябва да се удовлетвори от това, което накрая остане от наследството. Процедурата по публично оповестяване може също така да даде яснота на наследниците за ситуацията, като се установи дали има основания за поставяне на наследството под официално управление чрез подаване на заявление за управление на наследственото имущество или несъстоятелност на наследственото имущество.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

За корекция в поземления регистър е необходимо да се подаде заявление, придружено от доказателство, от което да е видно, че информацията в него е неточна, за да може наследникът на собственика на даден имот да бъде вписан в поземления регистър като собственик. Когато се подава заявление за корекция в поземления регистър след смъртта на вписан собственик, заявителят първо трябва да разполага с доказателство за своя статут на наследник.

В такива случаи, като основание за вписване на корекция в поземления регистър, заявителят може да докаже своя статут на наследник, като представи удостоверение за наследство или европейско удостоверение за наследство.

Ако наследяването е по завещателно разпореждане, което се съдържа в публичен документ (нотариално завещание или договор за наследство), тогава е достатъчно в службата на поземления регистър (*Grundbuchamt*) да бъдат представени разпореждането и официалният протокол за откриване на наследството.

Ако е завещан недвижим имот, винаги трябва да се представя нотариален акт, за да бъде осъществено прехвърлянето на имота към заветника, независимо от това кои правила за наследяване се прилагат. От този нотариален акт трябва да е видно, че заветникът има право да поеме собствеността върху недвижимия имот.

Възможно е да бъдат изисквани и други документи в зависимост от естеството на съответния случай. Например, за да бъде вписано едно търговско дружество като наследник, заявителите трябва да представят доказателство за тяхното право да го представляват (например официално извлечение от търговския регистър).

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Според германското наследствено право управлението на наследственото имущество от името на кредиторите може да се използва като инструмент, чрез който да се предотврати събиране на дълговете от собствените активи на наследника. Съдът по дела за завещания и наследства може да нареди назначаването на управител на наследственото имущество само по искане на упълномощено лице (наследник, изпълнител, кредитор на наследственото имущество, купувач на цялото наследство или наследник по заместване).

Управителят е официално назначен орган. Въпреки че отговаря за управлението на всички активи на друго лице, той все пак сам по себе си е със статут на страна в случай на правен спор. Управителят изпълнява своите служебни задължения в качеството си на частно лице, когато управлява активите на друго лице с цел удовлетворяване на интересите на всички участващи страни (наследници и кредитори). Процесът по управление на наследството, който управителят има право и всъщност е длъжен да осъществява, не цели само поддържане и увеличаване на наследственото имущество, а най-вече удовлетворяване на кредиторите на това имущество. Основното задължение на управителя е да гарантира уреждането на пасивите на наследственото имущество.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Освен на самите наследници, на управителя (синдика) (вж. по-горе) и на изпълнителя (вж. по-долу), съответните правомощия могат да бъдат предоставени също така на представител на наследственото имущество.

Съдът по дела за завещания и наследства служебно назначава представител на наследственото имущество, когато към даден момент това е необходимо, ако самоличността на отговорния наследник е неясна или ако не е известно дали той или тя е приел/а наследството. С назначаването на представител на наследственото имущество се цели неговото охраняване и поддържане в интерес на неизвестен наследник. Съдът по дела за завещания и наследства определя обхвата на отговорностите на представителя според изискванията по всеки отделен случай. Този обхват може да бъде доста широк, а може и да е съсредоточен само върху управлението на отделни компоненти от наследственото имущество. Представителят на наследственото имущество обикновено отговаря за установяване на неизвестните наследници и за охраняване и поддържане на наследството.

По принцип с назначаването на представител на наследственото имущество не се цели удовлетворяване на кредиторите на това имущество, тъй като основното предназначение на представителя е да защитава наследниците. По изключение задълженията на представителя могат да включват също така използване на ресурсите от наследственото имущество за покриване на пасивите, свързани с него, ако това е необходимо с оглед на надлежното управление и поддържане или за целите на избягване на загуби или вреди, по-специално разходи, които могат да бъдат направени в резултат на ненужни съдебни спорове.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Завещателят може да назначи един или повече изпълнители на своето завещателно разпореждане. Той или тя може също така да упълномощи трета страна, изпълнителя или съда по дела за завещания и наследства да назначи друг изпълнител. Задълженията на изпълнител започват веднага щом назначеното лице приеме да изпълнява тези функции.

По закон в задълженията на изпълнителя влиза да изпълни завещателните разпореждания на завещателя. Ако има повече от един наследник, изпълнителят отговаря за делбата на наследственото имущество между тях.

Изпълнителят е длъжен да управлява наследственото имущество. По-специално той или тя има право да влезе във владение на наследственото имущество и да се разпорежда с компонентите в него. В такъв случай наследниците нямат право да се разпореждат с който и да било от компонентите на наследственото имущество, което е обект на управление от страна на изпълнителя. Изпълнителят има право също така да поема задължения за сметка на наследственото имущество, при условие че това е необходимо за надлежното му управление. Той или тя има право да се разпорежда безплатно с компоненти на наследственото имущество само ако е задължен да направи това от морална гледна точка или от уважение към приличието.

Завещателят обаче може да ограничи правомощията на изпълнителя спрямо определеното в законовите разпоредби, както той или тя сметне за целесъобразно. Той или тя също така има право да определи срока за изпълнение на завещанието. Той или тя може например просто да разреши на изпълнителя да уреди наследственото имущество и да извърши делбата в кратки срокове. От друга страна, той или тя може да реши също така да даде указания в своето завещание или договор за наследство, за да направи наследственото имущество предмет на дългосрочно изпълнение. По принцип дългосрочно управление може да се определя за най-много 30 години, считано от реалната дата на откриване на наследството. Все пак завещателят може да даде инструкции за продължаване на управлението до смъртта на наследника или изпълнителя или до настъпването на определено събитие, засягащо единия или другия от тях. В такива случаи изпълнението на завещанието в действителност може да продължи повече от 30 години.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Обикновено се изисква удостоверение за наследство или европейско удостоверение за наследство, за да се докаже, че наследникът има право да наследява, например ако наследникът желае даден поземлен имот или на негово или нейно име да бъде прехвърлена сметка, която е била на името на завещателя. Ако е налице публично завещание (вж. по-горе), тогава може да не е необходимо да се представя удостоверение за наследство или европейско удостоверение за наследство.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 27/12/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Естония

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUe).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Завещателят може да се разпорежда със своето имущество в случай на смърт чрез завещание или договор за наследство. Завещанието може да бъде нотариално или домашно. Завещателят може във всеки момент да отмени завещанието или част от него с последващо завещание или договор за наследство. Това не се отнася до взаимни завещания на съпрузи, тъй като промените в такива завещания и тяхната отмяна са предмет на специални правила.

Нотариални завещания

Нотариалното завещание представлява нотариално заверено завещание или завещание, което е изготвено от завещателя и депозирано при нотариус в запечатан плик за съхранение.

При нотариалното завещание нотариусът заверява завещанието, което е изготвил според завещателното разпореждане на завещателя, или завещателят сам изготвя завещанието и го предава на нотариуса за нотариална заверка. Нотариалното завещание трябва да бъде подписано от завещателя в присъствието на нотариуса.

Непълнолетно дете на най-малко 15-годишна възраст също може да направи нотариално заверено завещание. Съответният непълнолетен завещател няма нужда от съгласието на своя законен представител.

Що се отнася до завещание, депозирано при нотариус за съхранение, завещателят лично предава на нотариуса своето завещателно разпореждане в запечатан плик, като декларира пред нотариуса, че това е неговото завещание. В такъв случай нотариусът извършва нотариален запис на факта, че завещанието е било депозирано, а актът се подписва от завещателя и от нотариуса. Завещателят може по всяко време да оттегли завещание, което е депозирано при нотариус. В такъв случай нотариусът извършва нотариален запис на факта, че завещанието е било върнато на завещателя, като актът се подписва от завещателя и от нотариуса.

Няма ограничения във времето за действителността на нотариалните завещания, т.е. те остават в сила, докато не бъдат променени или отменени.

Домашни завещания

Домашното завещание представлява завещание, което или е подписано в присъствието на свидетели, или е саморъчно завещание.

Не е задължително текстът на домашно завещание, което е подписано пред свидетели, да бъде изготвен от завещателя (нито пък е нужно да бъде написано на ръка), то обаче трябва да бъде подписано в присъствието на поне двама дееспособни свидетели, като датата и годината на изготвяне на завещанието трябва да бъдат вписани в него. Свидетелите трябва да присъстват едновременно на подписването. Завещателят трябва да уведоми свидетелите, че са повикани като свидетели на съставянето на завещание и че завещанието представлява неговото завещателно разпореждане. Не се изисква свидетелите да бъдат запознавани със съдържанието на завещанието. Непосредствено след като завещателят подпише завещанието, свидетелите също го подписват. Със съответните си подписи свидетелите потвърждават, че завещателят саморъчно е подписал завещанието и че според тяхното разбиране, завещателят е дееспособен и е в състояние да изрази своята воля. Лице не може да бъде свидетел, ако неговите възходящи или низходящи, братя и сестри и техните низходящи, както и съпруга и неговите възходящи и низходящи са облагодетелствани от направеното завещание.

Саморъчното домашно завещание трябва да бъде написано ръкописно от завещателя от началото до края (не може да бъде напечатано, отпечатано или по друг начин машинно изготвено). Датата и годината, когато е направено завещанието, трябва да бъдат записани в него. Саморъчното завещание се подписва лично от завещателя.

Завещателят може да задържи домашното завещание или да го предаде за съхранение на друго лице.

Домашното завещание става недействително шест месеца, след като бъде съставено, ако завещателят все още е жив. Ако в домашното завещание не е посочена дата или година, на/в която е изготвено, и по никакъв начин не е възможно да бъде определен моментът, в който е направено, завещанието е нищожно.

Взаимно завещание на съпрузи

Взаимното завещание на съпрузи е завещание, което се прави съвместно от съпрузите и в което те се определят взаимно за свой наследник или правят други разпоредения с наследственото имущество за след тяхната смърт.

Във взаимно завещание на съпрузи, в което всеки от тях е определил другия съпруг за единствен наследник, съпрузите могат да посочат на кого да бъде прехвърлен дялът от наследственото имущество на преживелия съпруг след смъртта му.

Взаимното завещание на съпрузи трябва да бъде нотариално заверено. Нотариусът изготвя този вид завещание според завещателното разпоредение на съпрузите и те трябва да го подпишат в присъствието на нотариуса.

Разпоредение във взаимно завещание на съпрузи може да бъде отменено от всеки от съпрузите, докато и двамата са живи. Завещанието, чрез което се отменя въпросното разпоредение, трябва да бъде нотариално заверено. Разпоредението се смята за отменено, когато другият съпруг е получил известие, предадено по нотариална процедура, за отмяна на разпоредение. След смъртта на единия от съпрузите преживелият съпруг може да отмени своето разпоредение само ако се откаже от дела от наследственото имущество, който му е завещан въз основа на взаимното завещание.

Взаимното завещание на съпрузи става нищожно, ако бракът бъде разтрогнат преди смъртта на завещателя. То става нищожно също така, ако завещателят преди смъртта си е подал молба за развод в съда, представил е писмено съгласие за развод или е имал право да иска унищожаване на брака и е предявил такъв иск пред съда.

Договори за наследство

Договорът за наследство представлява договор между завещателя и друго лице, в който завещателят посочва насрещната страна или друго лице за наследник, като указва завет, завещателно задължение или завещателно указание. Договор за наследство може да бъде сключен също така между завещателя и неговия наследник по закон по отношение на факта, че наследникът по закон се отказва от наследството.

Договорът за наследство може да съдържа също така едностранни разпоредения на завещателя. В такъв случай условията, които са включени в завещанието, се прилагат по отношение на разпореденията.

Договорите за наследство трябва да бъдат изготвени и заверени от нотариус. Договорите за наследство се подписват в присъствието на нотариус.

Договорът за наследство или съдържащото се в него разпоредение могат да бъдат прекратени или отменени, докато страните са все още живи, което се извършва с нотариално заверено споразумение между тях или с нов договор за наследство.

Ако договорът за наследство е бил сключен при обстоятелства, даващи основание за разваляне на договора съгласно [§ 1](#) **Общата част на Гражданския кодекс**, такова разваляне на договора може да бъде поискано и след настъпване на смъртта на завещателя от лицето, което би наследило в случай на недействителност на договора за наследство и на клауза, съдържаща се в него.

Освен това е възможен също и отказ от договор за наследство. Завещателят може да се откаже от договора за наследство, ако правото на отказ е предвидено в самия договор за наследство. Отказ е възможен също така, ако правоимащото лице е извършило престъпление срещу завещателя, неговия съпруг или възходящ или низходящ на завещателя, или ако насрещната страна умишлено нарушава правото на завещателя за предоставяне на издръжка и подкрепа, което е предвидено по закон. Завещателят има право да се откаже също така, ако страната по договора за наследство, която трябва да изпълнява повтарящи се задължения спрямо завещателя през неговия живот — преди всичко осигуряването на издръжка — умишлено и в значителна степен нарушава това задължение. Отказът от договор за наследство се извършва под формата на нотариално заверена декларация към насрещната страна. В случай на взаимен договор за наследство, ако правото на отказ е предвидено в договора за наследство, целият договор става нищожен, в случай че едната от страните се откаже, освен ако в договора за наследство не е предвидено друго. Правото на отказ от взаимен договор за наследство се погасява със смъртта на една от страните. След смъртта на една от страните преживялата страна по договора за наследство може да се откаже от своето разпоредение единствено ако се откаже от наследственото имущество, което ѝ се полага според договора за наследство.

2 Следва ли разпоредението да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Нотариалните завещания и договорите за наследство винаги се вписват в регистъра на наследствата в работния ден, следващ нотариалната заверка на съответния нотариален акт. Освен това нотариусите са длъжни да вписват в регистъра на наследствата всички промени в договорите за наследство, споразуменията за прекратяване на договори за наследство и декларации за отказ от договори за наследство. Нарушаване на задължението за вписване не засяга действителността на завещанието.

Домашно завещание може да бъде вписано в регистъра на наследствата от завещателя или от всяко лице, което разполага с информация за съответното домашно завещание и е помолено от завещателя да извърши вписването. Не е задължително домашните завещания да се вписват в регистъра на наследствата.

Нотариалните завещания и договорите за наследство се вписват в регистъра на наследствата от нотариуса, който е заверил съответното завещание или договор за наследство или при когото завещанието е депозирано. За тази цел нотариусът извършва вписването в регистъра на наследствата или изпраща известие за това до регистъра. Считано от 1 януари 2015 г., нотариусите повече не изпращат известия до регистъра на наследствата. Вместо това те променят данните в регистъра на наследствата чрез съответните вписвания.

Вписване на данни за домашни завещания в регистъра на наследствата е възможно да се извършва чрез държавния портал <https://www.eesti.ee> от всяко лице, което знае за съставянето на завещанието и е помолено да направи съответното вписване.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпоредение с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

По принцип няма ограничения за изготвянето на завещания, нито пък правото на завещателя да се разпоредява по принцип се ограничава, ако е направил завещание.

Завещателната свобода е ограничена от института на запазената част, с който свободата на завещателя да остави своето имущество на наследници по свой избор се ограничава. Правото на предявяване на иск за запазена част срещу наследниците възниква, ако в завещанието или договора за наследство завещателят е лишил от наследство низходящ, родител или съпруг, които имат право да наследят по закон и по отношение на които към момента на смъртта си завещателят е имал задължение за издръжка по Закона за семейството, или завещателят е намалил техните дялове от наследственото имущество спрямо дяловете, които им се полагат по закон. Като следствие от това получателят на запазената част може да предяви иск срещу наследниците по Закона за задълженията. Искът се основава на факта, че лицето, което има право да

получи запазената част, може да поиска плащането на парична сума, равна на запазената част, изчислена въз основа на стойността на наследственото имущество. Лицето, което упражнява правото на запазена част, не е наследник. Размерът на запазената част е равен на половината от стойността на дела от наследственото имущество, който наследник би получил в случай на наследяване по закон, ако всички наследници по закон са приели наследството.

В допълнение към дела си от наследственото имущество съпругът на завещателя може да предяви иск за установяване на лично право на ползване на недвижим имот, който е било семейното жилище на съпрузите, при условие че стандартът на живот на съпруга на завещателя би се влошил поради откриване на наследството. Съгласно съдебната практика на Върховния съд съпругът на завещателя има това право на иск, независимо от това дали съпругът наследява нещо допълнително и дали наследяването се извършва по завещание и/или по закон.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако наследодателят не е оставил действително завещание или действителен договор за наследство, наследяването се смята за такова при липса на завещание, т.е. за наследяване по закон. Ако в завещанието или в договора за наследство на завещателя не е включено цялото му имущество, наследството за невключената част се урежда по закон. Наследници по закон са съпругът и роднините на наследодателя. Наследяването се осъществява на три равнища. По закон наследява съпругът заедно с наследниците по закон.

В първия ред на наследяване са низходящите на наследодателя (деца, осиновени деца, внуци и т.н.). Заедно с наследниците от първи ред, съпругът наследява част, равна на дела на дете на наследодателя, но не по-малко от една четвърт от наследственото имущество.

Ако няма наследници от първи ред, във втория ред са родителите на наследодателя и техните низходящи (братя и сестри на наследодателя). Ако към момента на откриване на наследството и двамата родители на наследодателя са живи, те наследяват поравно цялото наследствено имущество. Ако към момента на откриване на наследството бащата или майката на починалия не е жив/а, децата, осиновените деца и внуците и т.н. на починалия родител заемат неговото място. Заедно с наследниците от втори ред съпругът наследява половината от наследственото имущество.

Ако няма наследници от втори ред, в третия ред са бабите и дядовците на наследодателя и техните низходящи (т.е. лелите и чичовците на наследодателя). Ако към момента на откриване на наследството всички баби и дядовци на наследодателя са живи, те наследяват поравно цялото наследствено имущество. Ако към момента на откриване на наследството някой дядо или някоя баба на наследодателя по бащина или майчина линия не е жив/а, тогава неговото/нейното място се заема от децата, осиновените деца и внуците и т.н. на починалия/лата дядо или баба. Ако такива низходящи няма, другият дядо или другата баба от същата страна на семейството получава нейния или неговия дял. Ако и другият дядо или другата баба също е починал/а, неговите или нейните деца, осиновени деца и внуци и т.н. наследяват наследственото имущество. Ако към момента на откриване на наследството са починали и бабата, и дядото на наследодателя по бащина или по майчина линия и нямат низходящи, бабата и дядото от другата страна на семейството и техните деца, осиновени деца и внуци и т.н. на починалия дядо или починалата баба заемат тяхното място. Разпоредбите за наследници от първи ред се прилагат за низходящите, които заемат мястото на родителите си като наследници. Ако наследодателят е бил женен/омъжен и няма наследници от първи и втори ред, съпругът наследява цялото наследствено имущество. Ако наследодателят няма наследници по закон или съпруг, общината по мястото на откриване на наследството става наследник по закон. Мястото на откриване на наследството е последното местопребиваване на наследодателя. Ако последното постоянно местопребиваване на наследодателя е било в държава, различна от Естония, но по отношение на наследството следва да бъде приложено естонското право, наследник по закон е Република Естония.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

В Естония производството по наследяване се изпълнява от естонския нотариус по мястото на образуването му, ако последното местопребиваване на наследодателя е било в Естония. Нотариусът извършва вписване в регистъра на наследствата, че производството е образувано. Ако последното местопребиваване на наследодателя е било в друга държава, естонски нотариус води производството по наследяване само по отношение на имуществото, намиращо се в Естония, при условие че това производство не може да се извърши в другата държава, или производството в другата държава не обхваща намиращото се в Естония имущество, или удостоверението за наследство, изготвено в другата държава, не се признава в Естония.

Производствата по наследяване се водят от естонски нотариус, дори ако Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 107—134) изисква производствата по наследяване да се водят в Естония в изпълнение на членове 4—15 и 17 от посочения регламент.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Изявленията за приемане на наследство, съответно отказ от наследство, трябва да бъдат направени пред нотариуса, който урежда наследствените въпроси. Изявленията могат да бъдат също така нотариално заверени от друг нотариус, който след това ги препраща към нотариуса, който е води производството.

Служители от консулските служби със специална квалификация, които работят в естонски представителства в чужбина, също могат да заверяват изявления за приемане или отказ от наследство. Служителите от консулските служби са длъжни да препратят заверените от тях декларации към съответния нотариус, който урежда наследствените въпроси.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Системата на завета дава право на заветниците да изискат от изпълнителя на завета предметът на завета да им бъде прехвърлен. За да получи завета, заветникът трябва да представи на изпълнителя на завета „иск за изпълнение на завет“. Завещателят може да възложи изпълнението на завета като задължение на наследника или на друг заветник. Ако завещателят не е определил изпълнител на завета, наследникът следва да действа като изпълнител.

Тъй като разпоредбите относно приемането и отказа от наследство се прилагат по отношение на приемането и отказа от завет, последиците от неподдаването на декларация за отказ от завет в рамките на установения срок за отказ се смята за приемане на завета. Ако заветникът желае да се откаже от завета, декларацията за отказ трябва да бъде представена в предвидения от закона срок за отказ, който е три месеца след смъртта на завещателя и започва да тече от момента на узнаване за правото на получаване на завет.

В рамките на производство по наследяване нотариусът се свързва с всички заветници, които са упоменати в завещанието, и ги уведомява за правата им на завет. Преди да подаде иск за изпълнение на завет, заветникът има право да получи информацията относно завета. Подобно на приемането на наследство, изявлението за приемане или отказ от завет е неотменимо. С цел удостоверяване на своите права, заветникът може да се обърне към нотариуса, който урежда наследствените въпроси, за издаването на удостоверение (удостоверение за заветник) във връзка с иск по даден завет.

Ако предмет на завета е недвижим имот или друга вещ, сделката за продажбата на която трябва да бъде нотариално заверена, договорът за прехвърляне на завета между изпълнителя на завета и заветника също трябва да бъде нотариално заверен.

Заветник, който е наследник, има право на завета, дори ако се откаже от наследството.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Запазената част представлява парично вземане срещу наследник по силата на облигационното право и следва да бъде предявено пред наследниците. Правото на получаване на запазена част възниква при откриване на наследството. За получаването на запазена част не е необходимо да се подава молба до нотариус.

Ако със завещанието или договора за наследство завещателят е лишил от наследство низходящ, родител или съпруг, които имат право да наследят по закон и по отношение на които към момента на смъртта си завещателят има задължение за издръжка по Закона за семейството, или ако завещателят е намалил техните дялове от наследственото имущество спрямо това, което им се полага по закон, те имат право да предявят иск за запазена част спрямо наследниците.

Въз основа на нотариално заверена молба от наследник, от изпълнител на завещание или от лице, което има право да получи запазена част, нотариусът заверява „удостоверение за иск за запазена част“, известно също като „удостоверение за получател на запазена част“. В удостоверението за получател на запазена част се посочват получателят и размерът на запазената част, означен като „законен дял“ от наследственото имущество.

Правото на запазена част може да бъде отказано чрез договор за наследство, сключен между завещателя и лицето, което има право да наследява. Договорът трябва да бъде нотариално заверен.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

При откриване на наследството, т.е. при смъртта на завещателя, наследственото имущество преминава към наследниците, които могат да бъдат наследници по договор за наследство, наследници по завещание или наследници по закон.

С оглед на определяне на правото на наследяване наследник, кредитор на завещателя, заветник или друго правоимащо лице по отношение на наследственото имущество може да започне производство по наследяване. Лицето, което желае да започне производство, трябва да се обърне към нотариус. Нотариусът изготвя и заверява нотариално молбата за тази цел. Производството може да се води само от един нотариус. По тази причина, ако вече е започнало производство по наследяване с подаването на молба до даден нотариус, нотариусът, който е приел по-късната молба, я препраща до нотариуса, който води производството по наследяване.

Наследникът може или да приеме, или да се откаже от наследството. Срокът за отказ от право на наследяване е три месеца. Този срок започва да тече от момента, в който наследникът узнае или би трябвало да е узнал за смъртта на завещателя и за правото си на наследяване. Ако наследникът не се откаже от наследственото имущество в рамките на този срок, се смята, че е приел наследството. За приемане на наследственото имущество наследникът може да се обърне също към нотариуса, който урежда наследствените въпроси, дори преди изтичането на посочения срок.

Решението на наследник да приеме наследството или да се откаже от него е неотменимо. След отказ от наследство то повече не може да бъде прието, а след приемането на наследство то повече не може да бъде отказано. Този принцип се прилага също така по отношение на приемането и отказа от завет — с изключение на правилото, че заветници, които са също така наследници, имат право на завета, дори ако са се отказали от наследство.

Декларациите за приемане на наследство и отказ от наследство трябва да бъдат нотариално заверени.

Веднага след приемането на молбата за започване на производство по наследяване нотариусът прави вписване в регистъра на наследствата за започването на производството по наследяване и публикува съобщение за започването на производството по наследяване в официалното издание *Ametlikud Teadaanded* (Официални обявления) не по-късно от два работни дни след започването на производството по наследяване.

Нотариусът също така изпраща известие за започването на производството по наследяване до наследниците, които са известни на нотариуса, и до други лица, на които са дадени права и са наложени задължения чрез завещание или чрез договор за наследство. В случай на наследяване въз основа на завещателното разпореждане на завещателя нотариусът информира и лицата, които биха наследили в случай на наследяване по закон. Нотариусът прави справки в регистрите относно правата и задълженията на завещателя, както и в кредитните институции, извършващи дейност в Република Естония, чийто списък се изготвя с наредба на [ресорния министър](#). Освен това, въз основа на нотариално заверена молба на лицето, започнало производството по наследяване, или на всяко друго лице, което има права върху наследственото имущество, нотариусът може да отправя запитвания и до други лица. Ако завещателят е бил женен/омъжен към момента на откриване на наследството и видът на имуществените отношения на съпрузите е бил съсобственост, нотариусът прави съответните справки относно правата и задълженията на преживелия съпруг на завещателя.

Лицето, което има право да започне производство по наследяване, има право да получи информация от нотариуса по време на производството по наследяване относно това кой е приел наследството и кой се е отказал от него. Лице, което би наследило в случай на наследяване по закон, има същото право в случай на наследяване въз основа на завещателно разпореждане. Посочените по-горе лица също така имат право да разгледат резултатите от справките, извършени във връзка с правата и задълженията на завещателя. В случай на наследяване въз основа на завещателно намерение лицето, което би наследило в случай на наследяване по закон, има право да разгледа завещанието и договора за наследство.

Ако са представени достатъчно доказателства за правото на наследяване на наследника и за неговия обхват, нотариусът заверява удостоверението за наследство, но не по-рано от един месец след публикуването на съобщението за започване на производство по наследяване в официалното издание *Ametlikud Teadaanded*. Нотариусът вписва заверяването на удостоверението за наследство в регистъра на наследствата. След издаването на удостоверението за наследство наследниците могат да извършат делба на наследственото имущество чрез договор. В случай на спор наследственото имущество се поделва от съда по искане на наследника.

При делба на наследствено имущество се определя кои вещи или дялове от вещи и кои права и задължения, които са част от наследственото имущество, се прехвърлят на всеки сънаследник. Наследственото имущество се поделва между наследниците в съответствие с техните дялове от наследственото имущество въз основа на обичайната стойност на предметите, които са част от наследственото имущество към момента на делбата. По споразумение на наследниците вещь, която е част от наследственото имущество, може да бъде оценена въз основа на особения интерес на наследника.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Наследството се открива при смъртта на наследодателя. При откриване на наследството, то преминава към наследника. Основанието за наследяване е законът или последната воля на завещателя, изразена в завещание или договор за наследство. Правото на наследяване по договор за наследство има предимство пред правото на наследяване по завещание, като и двете споменати права имат предимство пред правото на наследяване по закон.

Не е необходимо да се подава отделна молба за получаване на наследството. С приемане на наследството всички права и задължения на завещателя преминават към наследника, освен онези, които по своя характер са неразделно свързани с личността на наследодателя или които по закон са непрехвърляеми. Ако наследникът приеме наследството, собствеността върху вещите, които съставляват наследственото имущество, се смята за прехвърлена със задна дата, считано от датата на откриване на наследството. Ако наследството е прието от повече от един наследник (сънаследници), наследственото имущество им принадлежи съвместно.

Всяко дееспособно лице е достойно да наследява, като това включва физически лица, които са живи към момента на смъртта на завещателя, и юридически лица, които са съществували по това време. Дете, което е родено живо след откриване на наследството, се смята за достойно да наследява при откриване на наследството, ако е било заченато преди откриване на наследството. Фондация, основана чрез завещание или договор за наследство, се смята, че е съществувала към момента на откриване на наследството, ако по-късно придобие статут на юридическо лице.

Преживелият съпруг няма право на наследство или право на запазена част, ако завещателят е подал молба за развод преди смъртта си или е поискал писмено съгласие за развод, или към момента на смъртта си е имал право да поиска унищожаване на брака и е бил предявил иск за това пред съда.

Родител, който е бил напълно лишен от родителски права, не може да бъде наследник по закон на детето си.

Лице, което отговаря на някое от следните условия, е недостойно да наследява:

умишлено и неправомерно е причинило или се е опитало да причини смъртта на завещателя,

умишлено и неправомерно е поставило завещателя в положение, в което е бил неспособен да изрази или да отмени своето завещателно намерение,

чрез принуда или измама е попречило на завещателя да направи или промени завещателно разпореждане или по такъв начин е накарало завещателя да направи или отмени завещателно разпореждане, при положение че за завещателя вече не е било възможно да изрази своето действително завещателно намерение,

умишлено и неправомерно е премахнало или унищожило завещание или договор за наследство, ако за завещателя повече не е било възможно да го поднови,

фалшифицирало е направеното от завещателя завещание, договор за наследство или част от него.

Според естонското право получателят на запазена част не се счита за наследник. Получателят на запазена част има парично вземане срещу наследника по силата на облигационното право. Правото на предявяване на иск за запазена част срещу наследниците възниква, ако в завещанието или договора за наследство завещателят е лишил от наследство низходящ, родител или съпруг, които имат право да наследят по закон и по отношение на които към момента на смъртта си завещателят е имал задължение за издръжка по Закона за семейството, или завещателят е намалил техните дялове от наследственото имущество спрямо дяловете, които им се полагат по закон. Размерът на запазената част е равен на половината от стойността на дела от наследственото имущество, който наследник би получил в случай на наследяване по закон, ако всички наследници по закон са приели наследството.

Наследник, кредитор на завещателя, заветник или друго правоимащо лице по отношение на наследственото имущество може да започне производство по наследяване въз основа на нотариално заверена молба. Производството по наследяване се води от естонския нотариус, в чиято кантора то е започнало и който е вписан в регистъра на наследствата като изпълнител на производството по наследяване. Производството може да се води от един нотариус. По тази причина, ако вече е започнало производство по наследяване с подаването на молба до даден нотариус, нотариусът, който е приел по-късната молба, я препраща до нотариуса, който води производството по наследяване. Нотариусът заверява удостоверението за наследство, ако бъдат представени достатъчно доказателства за правото на наследяване на наследника. Ако има няколко наследника, нотариусът определя размера на дела от наследственото имущество за всеки наследник.

Наследникът може или да приеме, или да се откаже от наследството. Ако лице, което има право да наследява, не се откаже от наследството в срок от три месеца от момента, в който е узнало или е трябвало да е узнае за правото си на наследяване, се смята, че е приело наследството. Лице, което се отказва от наследство, избягва правните последици, свързани с него.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Да, наследникът е длъжен да изпълни всички задължения на завещателя. Ако наследственото имущество е недостатъчно, наследникът изпълнява задълженията от своето собствено имущество, освен ако след изготвяне на опис на имуществото наследникът е изпълнил задълженията по предвидената от закона процедура, наследственото имущество е било обявено в несъстоятелност или производството по несъстоятелност е било прекратено след споразумение, без да се обявява несъстоятелност.

Ако наследник поиска съставяне на опис на наследственото имущество, кредиторите на наследника нямат право да удовлетворяват от наследственото имущество паричните вземания, които са предявили срещу наследника, докато описът не бъде съставен, но не по-късно от изтичането на срока на описа. След съставянето на описа отговорността на наследника за задълженията, свързани с наследственото имущество, е ограничена до стойността на наследственото имущество, което получава.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Ако завещателят е притежавал недвижим имот, при смъртта му записът в поземления регистър става недействителен, предвид на факта, че лицето, което е вписано в поземления регистър като притежател на вещното право, не е лицето, на което вещното право (по материалното право) действително принадлежи, тъй като при откриване на наследството всички активи на завещателя преминават към друго лице — наследника.

За вписването на наследник или наследници в поземления регистър е необходимо да бъде подадена молба за вписване от новия притежател на вещното право, към което да се приложи удостоверение за наследство — документ, удостоверяващ правото на наследяване.

Ако вещното право е било прехвърлено към група от сънаследници, декларацията на един сънаследник е достатъчна, за да бъде изменен записът в регистъра, а за останалите наследници се смята, че нямат отношение към въпроса, т.е. тяхното съгласие не е необходимо за вписването, тъй като наследник не може да попречи на вписването в поземления регистър на право на собственост, което вече му е прехвърлено. Същият принцип се прилага, ако вещното право се прехвърли към част от сънаследниците.

В законодателството са предвидени специални изисквания за случаите, когато според удостоверението за наследство имуществените отношения между съпрузите са били съсобственост. В такъв случай всяка конкретна вещ може да бъде както съсобственост, така и индивидуална собственост и този въпрос не може да бъде решен в хода на заверяване на удостоверението за наследство.

Освен това в законодателството са предвидени изключения за случая, когато наследниците са извършили делба наследственото имущество с цел прекратяване на съсобствеността, като са разпределили между всеки от сънаследниците съответните вещи или части от тях или права и задължения, включени в наследственото имущество, както и са определили на кой точно сънаследник да бъде оставено недвижимото имущество, включено в наследственото имущество.

Ако завещателят изобщо не е сключвал брак, за коригиране на данните в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи: удостоверение за наследство,

молба за вписване, нотариално заверена или подписана с електронен подпис. Подписаната с електронен подпис молба за вписване следва да бъде изготвена и подадена до отдела за поземлена регистрация чрез портала за поземлена регистрация (<https://kinnistuportaal.rik.ee>). Порталът е достъпен за влизане с естонска **лична карта, мобилна идентификация**, определени чуждестранни лични карти или през държавния портал <https://www.eesti.ee>.

За коригиране на запис в поземления регистър не се плаща държавна такса.

В такъв случай всички наследници, които са упоменати в удостоверението за наследство, се вписват в поземления регистър като съсобственици.

В посочения случай, когато наследственото имущество се разделя между сънаследниците, така че недвижимото имущество да остане при точно определен сънаследник, за изменение на записа в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи:

договор за делба на наследственото имущество, нотариално заверен от естонски нотариус,

молба за вписване (може да бъде включена в горепосочения нотариално заверен договор за делба на недвижимото имущество).

За изменение на запис в поземления регистър се плаща държавна такса.

В такъв случай лицето, което е посочено в договора за делба на наследственото имущество като лицето, на което според договора се предоставя собствеността върху даден недвижим имот, се вписва в поземления регистър като собственик на имота.

За целите на нотариалната заверка на договора за делба на наследственото имущество е необходимо на нотариуса да бъде представено удостоверението за наследство.

Ако бракът на завещателя е бил разтрогнат към момента на откриване на наследството или е приключил със смъртта на завещателя, но недвижимото имущество в рамките на наследственото имущество не е било обща собственост с бившия съпруг, за коригиране на записа в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи:

удостоверение за наследство,

удостоверение за право на собственост, което доказва, че имуществото на завещателя е негова индивидуална собственост,

молба за вписване, нотариално заверена или подписана с електронен подпис. Подписаната с електронен подпис молба за вписване следва да бъде изготвена и подадена до отдела за поземлена регистрация чрез портала за поземлена регистрация (<https://kinnistuportaal.rik.ee>). Порталът е достъпен за влизане с естонска **лична карта, мобилна идентификация**, определени чуждестранни лични карти или през държавния портал <https://www.eesti.ee>.

За коригиране на запис в поземления регистър не се плаща държавна такса.

Всички наследници, упоменати в удостоверението за наследство, се вписват в поземления регистър.

За целите на нотариалната заверка на удостоверението за право на собственост молителят трябва да докаже пред нотариуса, че става дума за имущество, което е еднолична собственост (индивидуална собственост) на съпруга. По принцип, ако нотариусът не може да се снабди с тях, на него трябва да му се предоставят документите, които представляват основанието за придобиването на имуществото, за да се докаже, че съпрузите са поделили имуществото или са определили актива като индивидуална собственост (напр. брачен договор за имуществени отношения, договор за делба на съсобственост, друг документ за придобиване, от който е видно, че става дума за индивидуална собственост, като например дарение и др.).

Ако бракът на завещателя е бил разтрогнат към момента на откриване на наследството или е приключил със смъртта на завещателя и недвижимото имущество в рамките на наследственото имущество не е било обща собственост с бившия съпруг, за коригиране на записа в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи:

удостоверение за наследство,

удостоверение за право на собственост, което доказва, че имуществото е било съсобственост на завещателя и на бившия съпруг,

молба за вписване, нотариално заверена или подписана с електронен подпис. Подписаната с електронен подпис молба за вписване следва да бъде изготвена и подадена до отдела за поземлена регистрация чрез портала за поземлена регистрация (<https://kinnistuportaal.rik.ee>). Порталът е достъпен за влизане с естонска **лична карта, мобилна идентификация**, определени чуждестранни лични карти или през държавния портал <https://www.eesti.ee>.

За коригиране на запис в поземления регистър не се плаща държавна такса.

Всички наследници, упоменати в удостоверението за наследство, и преживелият съпруг или бивш съпруг се вписват в поземления регистър, независимо от това дали са наследници или не.

За целите на нотариалната заверка на удостоверението за право на собственост молителят трябва да докаже пред нотариуса, че става дума за съсобственост. По принцип, ако нотариусът не може да се снабди с тях, на него трябва да му се предоставят документи, които представляват основанието за придобиване на имуществото (наред с други, договор за делба на съсобственост, брачен договор за имуществени отношения).

Ако бракът на завещателя е бил разтрогнат към момента на откриване на наследството или е приключил със смъртта на завещателя и недвижимото имущество в рамките на наследственото имущество е било обща собственост на бившите съпрузи и наследственото имущество е поделено между сънаследниците по такъв начин, че недвижимото имущество да остане при точно определен сънаследник, за изменение на записа в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи:

удостоверение за право на собственост и договор за делба на брачната съсобственост, нотариално заверени от естонски нотариус,

молба за вписване (може да бъде включена в горепосочения нотариално заверен договор за делба на съсобственост и на наследственото имущество).

За изменение на запис в поземления регистър се плаща държавна такса.

В резултат на делбата на брачната съсобственост завещателят и преживелият съпруг са вписани в поземления регистър като собственици със съответните си законни дялове. Наследниците, упоменати в удостоверението за наследство, на които е прехвърлена собствеността върху конкретния недвижим имот според договора, се вписват в поземления регистър като собственици на законния дял на завещателя. Ако законният дял, който принадлежи на наследниците, е поделен между тях, се указва размерът на законния дял, който принадлежи на всеки наследник.

За целите на нотариалната заверка на удостоверението за право на собственост молителят трябва да докаже пред нотариуса, че става дума за съсобственост.

Друга възможност за изменение на запис в поземления регистър в този случай е да бъдат подадени следните документи:

договор за делба на съсобствеността на бившите съпрузи и договора за делба на наследственото имущество, нотариално заверени от естонски нотариус,

молба за вписване (може да бъде включена в горепосочения нотариално заверен договор за делба на съсобственост и на наследственото имущество).

За изменение на запис в поземления регистър се плаща държавна такса.

Лицето, което е посочено в договора за делба на наследственото имущество като лицето, на което според договора се предоставя собствеността върху даден недвижим имот, се вписва в поземления регистър като собственик на имота.

За целите на нотариалната заверка на удостоверението за право на собственост молителят трябва да докаже пред нотариуса, че става дума за съсобственост.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

В случай на смърт на завещателя съдът прилага мерки за управление на наследственото имущество, ако:

няма известен наследник,

на мястото, на което се намира наследственото имущество, няма нито един наследник,

не е известно дали някой наследник е приел наследството,

даден наследник е поставен под ограничено запрещение и не му е назначен попечител,

са налице други основания, предвидени в закона.

Мерките за управление на наследственото имущество се състоят в организиране на управлението на наследственото имущество и прилагането на мерки за обезпечаване на дадено действие съгласно уредбата им в Гражданския процесуален кодекс. Съдът назначава управител за целите на управлението на наследственото имущество.

Съдът прилага мерките за управление служебно, освен ако в законодателството не е предвидено друго. Съдът може да постанови прилагането на мерки за управление на наследствено имущество също по искане на кредитор на завещателя, заветник или някое друго лице, което предявява иск по отношение на наследственото имущество, ако неприлагането на мерките за управление може да застраши удовлетворяването на вземане на горепосоченото лице от активите в наследственото имущество. В случай на спор относно правото на наследяване, съдът може да постанови също прилагането на мерки за управление на наследственото имущество по искане на лице, предявило иск за признаване на право на наследяване.

Ако дадено завещателно разпореждане не бъде изпълнено, по искане на заинтересовано лице съдът може да назначи управител, който да изпълни разпореждането. Управителят има правата и задълженията на изпълнител на завещанието по отношение на имуществото, което е определено за изпълнение на завещателното разпореждане.

Централните и местните органи на управление, нотариусите и съдебните изпълнители са длъжни да уведомяват съда за необходимостта от прилагането на мерки за управление, ако това им стане известно.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Ако по отношение на наследственото имущество не са приложени мерки за управление, наследниците на наследственото имущество го управляват съвместно. Наследниците са длъжни да изпълнят всички завещателни разпореждания, в това число да прехвърлят наследственото имущество според завещателните разпореждания.

Ако по отношение на наследственото имущество са приложени мерки за управление, то се управлява от назначен от съда управител, на когото съдът може да дава указания относно владението, ползването и разпореждането с активите. Управителят може да се разпорежда с наследственото имущество единствено за целите на изпълнението на задълженията си и за покриване на разходите, свързани с неговото управление. Управителят спазва произтичащите от законодателството задължения на управител на наследственото имущество.

Ако в завещанието е посочен изпълнител, наследник не може да се разпорежда с вещи, които са част от наследственото имущество и от които изпълнителят се нуждае, за да изпълнява задълженията си. Изпълнителят е длъжен да управлява активите благоразумно и да предостави на наследниците вещите, от които не се нуждае за целите на изпълнението на завещанието. До приемането на наследството от наследника изпълнителят е длъжен да изпълнява задълженията на управител или да подаде молба за управлението на наследственото имущество.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Права, задължения и обхват на правомощията на управител на наследствено имущество:

да управлява имуществото благоразумно и да осигури неговото опазване,

да предостави издръжка от наследственото имущество на членовете на семейството, които са живеели със завещателя до неговата смърт и са получавали издръжка от него,

да изпълнява задълженията, свързани с наследственото имущество, като го използва за тази цел, и да се отчита за управлението на имуществото на съда и наследниците,

да влезе във владение на наследственото имущество, което се намира във владение на наследник или на трето лице, или да осигури отделянето на наследственото имущество от имуществото на наследника по всякакъв друг начин, ако това е необходимо за осигуряване на опазването на наследственото имущество,

ако е необходимо, да подаде до нотариуса молба за започване на производство по наследяване или да предприеме други мерки за установяване на наследника, ако производството по наследяване е извън компетентността на естонските нотариуси,

след съставянето на опис управителят на наследственото имущество удовлетворява вземанията, които са вписани в описа на наследственото имущество, чийто падеж е настъпил. Управителят на наследственото имущество може да удовлетворява вземанията с все още ненастъпил падеж само със съгласието на наследника. Ако съдът е постановил също така прилагането на мерки за управление на наследствено имущество по искане на кредитор на завещателя, на заветник или на всяко друго лице, което има вземане от наследственото имущество, и ако неприлагането на мерки за управление би могло да застраши удовлетворяването на вземането на горепосоченото лице от активите на наследственото имущество, след изготвянето на описа на наследственото имущество управителят трябва да удовлетвори всички вписани в описа вземания от активите на наследственото имущество в предвидения от закона ред. Наследственото имущество не може да бъде предоставено на наследника преди удовлетворяване на вземанията,

ако наследственото имущество не е достатъчно за удовлетворяване на всички вземания и наследникът не е съгласен да удовлетвори вземанията от своето собствено имущество, управителят на наследственото имущество или наследникът трябва незабавно да подаде молба за обявяване на наследственото имущество в несъстоятелност. Управителят може да се разпорежда с наследственото имущество единствено за целите на изпълнението на задълженията си и за покриване на разходите, свързани с неговото управление. Управителят няма право да се разпорежда с недвижимото имущество, което е част от наследственото имущество, без разрешение от съда. Това не важи, ако в срок от шест месеца от откриване на наследството не е установен нито един наследник или ако наследник, който е приел наследството, не е пристъпил към управление

на наследственото имущество в срок от шест месеца от приемане на наследството. В такъв случай, след като състави опис, управителят може да продаде наследственото имущество и получените от продажбата пари да внесе на депозит, наследникът няма право да се разпорежда с наследственото имущество, ако управлението му е било поверено на управител, управителят на наследственото имущество има право да получава възнаграждение за изпълнението на своите задължения, чийто размер се определя от съда.

Права, задължения и обхват на правомощията на изпълнителя на завещание:

изпълнителят на завещание изпълнява предвидените от закона задължения, освен ако не е указано друго в завещанието. Изпълнителят на завещание може да се отклони от определените в завещанието задължения със съгласието на заинтересованите лица, ако това е в интерес на изпълнението на завещателното намерение на завещателя, изпълнителят е длъжен непосредствено след приемане на задълженията си да представи на наследника списък на вещи от наследството, от които се нуждае за изпълнението на задълженията си, до приемането на наследството от наследника изпълнителят е длъжен да изпълнява задълженията на управител или да подаде молба за управлението на наследственото имущество, изпълнителят на завещанието трябва да изпълни заветите, завещателните задължения, завещателните указания и други задължения, произтичащи от завещанието или договора за наследство, изпълнителят на завещание трябва да го управлява благоразумно и да осигури опазването на наследственото имущество, необходимо за изпълнението на задълженията си, изпълнителят на завещание трябва да влезе във владение на вещь, която е включена в наследственото имущество, или да осигури по друг начин отделянето на вещта от имуществото на наследника, ако това е необходимо за изпълнението на задълженията си, изпълнителят на завещание има право да поема задължения по отношение на наследството и да се разпорежда с вещи, които са включени в наследственото имущество, ако това е необходимо за изпълнението на задълженията си, ако завещателят е направил разпореждане за делба на наследственото имущество, изпълнителят на завещанието го поделва между наследниците, изпълнителят на завещанието има право да представя наследник или заветник, доколкото това е необходимо за изпълнението на задълженията си, изпълнителят на завещанието трябва да предостави на наследника вещите от наследственото имущество, които са в негово владение и от които няма нужда за изпълнението на задълженията си, ако изпълнителят на завещанието не е длъжен лично да изпълни дадено разпореждане на завещателя, той може да поиска неговото изпълнение от наследник, наследникът няма право да се разпорежда с вещи, които са включени в наследственото имущество, но от които изпълнителят се нуждае за изпълнението на задълженията си, изпълнителят на завещанието носи отговорност за всички вреди, които неправомерно е причинил на наследник или заветник поради нарушаване на задълженията си, изпълнителят на завещание е длъжен да се отчита за дейността си на наследниците и заветниците, неизбежните разходи, направени от изпълнителя на завещанието при изпълнение на задълженията си, се възстановяват от наследственото имущество, изпълнителят на завещанието има право да иска разумно възнаграждение за дейността, освен ако в завещанието не е предвидено друго.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Ако бъдат представени достатъчно доказателства за правото на наследство на наследниците и съответния му размер, нотариусът заверява удостоверението за наследство, в което се посочва размерът на дела от наследственото имущество на всеки наследник. В удостоверението обаче не се посочва какво включва наследственото имущество.

Правата и задълженията на завещателя се прехвърлят по право на наследника от момента на смъртта на завещателя. Удостоверението за наследство не е правопораждащ факт, т.е. удостоверението за наследство не прекратява, нито създава [право на собственост](#).

Удостоверението за наследство е документ, удостоверяващ наследяването по закон, за който се приема, че лицето(ата), посочено(и) в удостоверението, е(са) наследник(ци) в обхвата, посочен в удостоверението.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 18/04/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Гърция

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUJ\)](#).

1 Как се изготвя разпоредането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

А. Доброволно наследяване е възможно единствено чрез завещание (членове 1710 и 1712 от Гражданския кодекс).

Предвидени са следните видове завещания:

а) Обикновени завещания:

Саморъчно изготвено завещание: в писмена форма, с дата и подписано собственооръчно от завещателя (без използване на механични устройства) (членове 1721—1723 от Гражданския кодекс). Такова завещание не е необходимо да бъде представено пред който и да е орган. След смъртта на завещателя *всеки, който притежава саморъчно написано завещание трябва, след като е бил уведомен за смъртта на завещателя и без умишлено забавяне, да представи завещанието за обявяване пред съдията от районния граждански съд, заседаващ или на мястото на последното местоживеене или пребиваване на завещателя, или по местоживеенето на притежателя на завещанието, или пред всяка гръцка консулска служба, ако този, у когото се намира завещанието, пребивава в чужбина* (членове 1774—1775 от Гражданския кодекс).

Запечатано завещание: изготвено от завещателя и предадено в запечатан плик на нотариус в присъствието на трима свидетели или в присъствието на двама нотариуси и един свидетел. След смъртта на завещателя нотариусът трябва, *без умишлено забавяне, да предаде лично оригинала на завещанието на съдията от районния граждански съд, заседаващ в района, в който се намира кантората на нотариуса* (членове 1738—1748 и член 1769 от Гражданския кодекс).

Публично завещание: заявено устно от завещателя пред нотариус в присъствието на трима свидетели или на двама нотариуси в присъствието на един свидетел. Изготвя се нотариален акт. Той включва завещанието и се съхранява от нотариуса, който трябва, *след като е бил уведомен за смъртта на завещателя и без умишлено забавяне да изпрати копие от него на съдията от районния граждански съд, заседаващ в района, в който се намира кантората на нотариуса* (членове 1724—1737 и член 1769 от Гражданския кодекс).

б) Извънредни завещания:

При извънредни обстоятелства дадено завещание може да бъде изготвено на борда на кораб (членове 1749—1752 от Гражданския кодекс), от военнослужещи при военни мисии (членове 1753—1756 от Гражданския кодекс) и лица в изолация (член 1757 от Гражданския кодекс). Извънредно завещание се предава без забавяне на най-близката гръцка консулска служба или на нотариус в Гърция и се обявява пред компетентния надзорен орган (членове 1761—1762 от Гражданския кодекс). Извънредно завещание се обявява за нищожно незабавно след изтичането на три месеца от датата, на която извънредните обстоятелства са преустановили въздействието си върху завещателя, при условие че той все още е жив (членове 1758—1760 от Гражданския кодекс).

Всяко завещание е еднакво валидно и всяко последващо завещание отменя предишно такова, при условие че завещателят изрично е отменил предишното завещание или когато последващото завещание включва клаузи, които са в противоречие със или се различават от съдържащите се в предходното такова. В последния случай последващото завещание само ще отмени частите от предишното завещание, които са в противоречие (членове 1763—1768 от Гражданския кодекс).

Във всички случаи завещателят трябва да дееспособен, трябва да действа по своя собствена воля и трябва да отговаря на определените от закона изисквания за законоустановено изготвяне на всеки вид завещание.

Б. Като алтернатива може да бъде сключен договор за дарение поради настъпила смърт (членове 2032—2035 от Гражданския кодекс). В този случай обаче получателят на дарението не трябва да се счита за наследник или универсален приемник на дарителя.

В. Съвместното завещание (т.е. завещание, изготвено от две или повече лица в един акт) е забранено от закона (член 1717 от Гражданския кодекс).

Г. Забранени са също така договореностите за бъдещо наследство (член 368 от Гражданския кодекс).

2 Следва ли разпоредането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

А. Саморъчно изготвеното завещание не трябва да се представя пред специално определен орган. Поради съображения във връзка със сигурността обаче завещателят може да го остави при нотариус, който да го съхранява (член 1722 от Гражданския кодекс).

Б. Запечатани завещания и публични завещания трябва да се представят на нотариус и да бъде изготвен съответният нотариален акт (членове 1743 и 1732 от Гражданския кодекс).

В. Извънредно завещание трябва да бъде обявено пред надзорен орган и трябва да се представи без забавяне пред най-близката гръцка консулска служба или пред нотариус в Гърция (членове 1761—1762 от Гражданския кодекс).

Г. След смъртта на завещателя *нотариусът, който съхранява завещание, трябва, в случай на публично завещание, да изпрати копие на съдията от районния граждански съд, а в случай на запечатано завещание или извънредно завещание нотариусът трябва да представи лично оригинала на завещанието за обявяване пред съдията от районния граждански съд, заседаващ в района, в който се намира кантората на нотариуса* (членове 1769—1780 от Гражданския кодекс и членове 807—811 от Гражданския процесуален кодекс). *Всяко лице, у което се намира саморъчно завещание, трябва, след като е било уведомено за смъртта на завещателя и без умишлено забавяне, да го представи за обявяване пред съдията от районния граждански съд, заседаващ или на мястото на последното местоживеене или пребиваване на завещателя, или по свое местоживеене* (членове 1774—1775 от Гражданския кодекс и членове 807—811 от Гражданския процесуален кодекс). *Ако този, у когото се намира завещанието, пребивава в чужбина, той/тя може да го представи пред всяка гръцка консулска служба.*

Д. Всяко лице, което намери или у което се намира саморъчно изготвено завещание и не го представи незабавно на компетентния орган, подлежи на граждански и наказателни санкции и ако той/тя е наследник, той/тя се обявява за лишен от наследство (членове 914, 902, 903 и 1860 от Гражданския кодекс, член 811 от Гражданския процесуален кодекс и членове 222 и 242 от Наказателния кодекс).

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпоредане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

А. Потомци и родители на починалия, също както и преживелият съпруг или преживяло лице, с което починалият е бил сключил регистрирано партньорство, които биха били призовани като наследници при липса на завещание, имат право на запазена част от наследствената маса (член 1825 от Гражданския кодекс и член 11 от Закон 3719/2008).

Б. Запазената част от наследствената маса отговаря на половината от наследената при липса на завещание част. Бенефициерът на тази част е включен като наследник по отношение на тази част от наследството (член 1825 от Гражданския кодекс).

В. Методът, който се използва за изчисляване на това съотношение, е сложен. Под внимание се вземат и дължимите ползи, които бенефициерът вече е получил от починалия, и от общата (теоретична) стойност на наследствената маса (членове 1830—1834 от Гражданския кодекс).

Г. Счита се, че всяко наложено от завещанието ограничение върху дяла на бенефициера не е било вписано до толкова доколкото се отнася до запазената част от наследствената маса (член 1829 от Гражданския кодекс). С предявяването на иск за оспорване на безусловно дарение бенефициерът на дяла може да поиска да оспори дарението, направено от починалия, докато е бил жив, ако съществуващата към момента на смъртта на наследодателя наследствена маса не е достатъчна да покрие запазената част. Правото на предявяване на иск има двугодишен давностен срок от датата на смъртта на наследодателя (членове 1835—1838 от Гражданския кодекс).

Д. Бенефициерът на запазената част не получава запазената част от наследствената маса, ако той/тя е лишен от наследство от починалия (членове 1839—1845) или ако той/тя е изключен (членове 1860—1864). Бенефициерът на запазената част може да се откаже от наследството (членове 1847—1859 от Гражданския кодекс) или може да се откаже от правото си на запазена част (член 1826 от Гражданския кодекс).

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Има шест класа на наследяване при липса на завещание. Лице, което е включено в един от класовете, не може претендира за наследство, ако друго лице от предходен клас е претендира за наследството (член 1819 от Гражданския кодекс):

А. Наследниците на починалия са включени в първия клас на наследяване при липса на завещание. Наследството се определя по родство. Най-близкият потомък изключва други по-далечни потомци от същото коляно. Децата наследяват равни дялове от наследствената маса (член 1813 от Гражданския кодекс).

Преживелият (ялата) съпруг (а) също е включен/а в първия клас и получава една четвърт от наследствената маса (член 1820 от Гражданския кодекс)

Преживяло лице, с което починалия е сключил регистрирано партньорство, също е включено в първия клас и получава една шеста от наследствената маса (член 11 от Закон 3719/2008).

Б. Родителите, братята и сестрите на починалия, както и децата и внуците на всеки от братята и сестрите на починалия, които са починали преди починалия или които са се отказали от правото си на наследяване или са били лишени от него, също са включени във втория клас. Родителите, братята и сестрите, както и децата и внуците на всеки от братята и сестрите, които са починали преди починалия, или които са се отказали от правото на наследство или са били лишени от него, наследяват наследствената маса по родство (член 1814 от Гражданския кодекс).

Ако полубратя и полусестри се категоризират с родителите или братята и сестрите или с децата или внуците на братята и сестрите, те получават половината от дяла, принадлежащ на братята и сестрите. Половината от дяла се получава и от децата или внуците на всички братя и сестри, които са починали преди починалия или които са се отказали от правото на наследство или са били лишени от него (член 1815 от Гражданския кодекс).

Преживелият (ялата) съпруг (а) също е включен/а във втория клас и получава половината от наследствената маса (член 1820 от Гражданския кодекс).

Преживяло лице, с което починалия е сключил регистрирано партньорство, също е включено във втория клас и получава една трета от наследствената маса (член 11 от Закон 3719/2008).

В. Внуците, както и децата и внуците измежду наследниците на починалия, са включени в третия клас на наследяване при липса на завещание.

Ако към момента на смъртта на наследодателя бабите и дядовците и по двете линии са живи и не са се отказали от правото си на наследство и не са били лишени от него, те ще бъдат единствените бенефициери на наследствената маса и ще наследят равни дялове от нея.

Ако към момента на смъртта на наследодателя дядото или бабата по бащина или по майчина линия не е жив (а) или се е отказал (а) от правото си на наследство или е бил (а) лишен (а) от него, той/тя се замества от неговите/нейните деца и внуци. При липсата на деца и внуци или ако те са отказали от правото си на наследство или са били лишени от него, дялът на лицето, което е починало или се е отказало от правото на наследство или е било лишено от него, се пада на дядото или бабата по същата линия, а при липсата на такъв баба или дядо или ако те са се отказали от правото си на наследство или са били лишени от него, дялът се пада на неговите/нейните деца и внуци.

Ако към момента на смъртта на наследодателя бабата и дядото по бащина или по майчина линия не са живи или са се отказали от правото си на наследство или са били лишени от него и те нямат деца и внуци, или техните деца и внуци са се отказали от правото си на наследство или са били лишени от него, единствени бенефициери са дядото или бабата и техните деца и внуци по съребрена линия.

Децата наследяват равни дялове от наследствената маса и изключват внуците от същото коляно. Внуците наследяват наследствената маса по коляно (член 1816 от Гражданския кодекс).

Преживелият (ялата) съпруг (а) също е включен/а в третия клас и получава половината от наследствената маса (член 1820 от Гражданския кодекс)

Преживяло лице, с което починалия е сключил регистрирано партньорство, също е включено в третия клас и получава една трета от наследствената маса (член 11 от Закон 3719/2008).

Г. Правнуците на починалия са включени в четвъртия клас на наследяване при липса на завещание и наследяват равни дялове от наследствената маса, независимо от линията (член 1817 от Гражданския кодекс).

Преживелият (ялата) съпруг (а) също е включен/а в четвъртия клас и получава половината от наследствената маса (член 1820 от Гражданския кодекс)

Преживяло лице, с което починалия е сключил регистрирано партньорство, също е включено в четвъртия клас и получава една трета от наследствената маса (член 11 от Закон 3719/2008).

Д. Преживял (яла) съпруг (а) или преживяло лице, с което починалия е сключил регистрирано партньорство, също е включен/а в петия клас и получава цялата наследствена маса (член 1821 от Гражданския кодекс и член 11 от Закон 3719/2008).

Бивш съпруг (а) и преживяло лице, с което починалия е сключил регистрирано партньорство, ако партньорството е било прекратено, докато починалия е бил все още жив, не са включени в наследяването при липса на завещание.

Преживял (яла) съпруг (а), срещу когото/която починалия е завел дело за развод, с валидни основания за развод, е изключен от наследството при липса на завещание (член 1822 от Гражданския кодекс).

Е. Гръцката държава в включена в шестия клас на наследяване при липса на завещание и получава цялата наследствена маса по опис (член 1824 от Гражданския кодекс и член 118 от Закона за Гражданския кодекс).

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Съдът по наследствени въпроси, т.е. *районният граждански съд* на района по местоживеене на починалия към момента на неговата/нейната смърт или неговото/нейното пребиваване при липса на местоживеене, или *районният граждански съд на столицата на държавата* при липса на пребиваване, е компетентен по въпроси, свързани с наследството (членове 30 и 810 от Гражданския процесуален кодекс).

Нотариусите и гръцките консулски служби също са компетентни да изготвят и съхраняват завещания.

На последно място, гръцките данъчни органи също са компетентни да получават данъчни декларации по наследство и да налагат данъци върху наследството.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

По т. 5, буква б) до буква г): Следните декларации се подават пред деловодството на съда по наследствени въпроси:

Декларации за отказ от наследство или завет от наследник (наследник по завещание, наследник при липса на завещание, очевиден наследник). Отказът трябва да се упражни в рамките четиримесечен срок от датата, на която страната, която се отказва, е информирана за откриване на наследството и за основанията за откриването. Ако починалият или наследникът пребивава в чужбина, срокът за отказа се удължава до една година (член 812 от Гражданския процесуален кодекс и членове 1847—1859 от Гражданския кодекс).

Декларации за приемане на наследство по опис (член 812 от Гражданския процесуален кодекс и членове 1902—1912 от Гражданския кодекс).

Декларации за приемане или отказ от функцията на изпълнител на завещание или за преотстъпване на тази функция (член 812 от Гражданския процесуален кодекс и членове 2017—2031 от Гражданския кодекс).

Декларации за приемане или преотстъпване на назначение за управител на неприето наследство (член 812 от Гражданския процесуален кодекс и членове 1865—1870 от Гражданския кодекс).

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

А. Наследникът може в рамките на срока за отказ от наследство (т.е. четири месеца или една година, ако починалият или наследникът пребивават в чужбина при откриване на наследството — член 1847 от Гражданския кодекс), да декларира пред деловодството на съда по наследствени въпроси (в член 810 от Гражданския процесуален кодекс се предвижда кой е подходящият съд по наследствени въпроси), че той/тя е приел наследството по опис. В този случай наследникът, приел наследството по опис, е отговорен за поемане на задълженията по добавената към неговите активи наследствена маса (членове 1902 и 1904 от Гражданския кодекс).

Наследникът, приел наследство по опис, трябва да пристъпи към получаване на описа на активите на наследствената маса в рамките на четири месеца. Наследствената маса е група от имоти, която се различава от личното имущество на наследника. Наследник, приел наследство по опис, трябва да удовлетвори кредиторите на наследствената маса и след това заветниците. В случай на отказ от активите на наследствената маса наследник, приел наследство по опис, трябва да поиска разрешение от съда по наследствени въпроси (членове 1902—1912 от Гражданския кодекс и членове 812 и 838—841 от Гражданския процесуален кодекс).

Б. Кредиторите на наследствената маса или наследниците могат да поискат от съда по наследствени въпроси съдебна ликвидация на наследствената маса (член 1913 от Гражданския кодекс). Съдът трябва да разпорежи ликвидацията на наследствената маса по искане на наследника, приел наследството по опис, и в този случай последният предава наследственото имущество на кредиторите и се освобождава от всякакви задължения (член 1909 от Гражданския кодекс).

Съдът по наследствени въпроси може да назначи ликвидатор за целите на ликвидацията, който да покани кредиторите да заявят своите претенции. Удовлетворяването на претенциите на кредиторите има предимство пред това на заветниците (членове 1913—1922 от Гражданския кодекс).

В. Ако наследникът е неизвестен (незаето наследство), съдът по наследствени въпроси определя пазител на незаетото наследство, който да отговаря за управлението на наследствената маса и удовлетворяването на кредиторите до откриването на наследника (членове от 1865 до 1870 от Гражданския кодекс).

Г. Ако починалият вече е бил обявил несъстоятелност, производството по несъстоятелност продължава и по отношение на наследствената маса.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

А. Наследствената маса се прехвърля автоматично на този, който е наследник към момента на настъпване на смъртта на наследодателя. По принцип не се изисква специален акт за приемане на наследството (член 1846 от Гражданския кодекс).

Б. Когато наследник показва с поведението си, че той/тя иска да стане наследник (като се включи в наследството), той/тя се счита за мълчаливо приел/а наследството (член 1849 от Гражданския кодекс).

В. Когато даден наследник не е упражнил правото си на отказ от наследство в рамките на определения краен срок (т.е. четири месеца или една година, ако починалият или наследникът пребивава в чужбина към момента на откриване на наследството — член 1847 от Гражданския кодекс), се счита, че има условно приемане на наследството (член 1850 от Гражданския кодекс).

Г. Съществува изключение от принципа на автоматично придобиване на наследствената маса, когато подлежащата на унаследяване вещ е собственост или всякакво друго вещно право върху недвижимо имущество. В този случай акт за приемане на наследство или удостоверение за наследство трябва да бъде вписано в регистъра на актовете или имотния регистър и наследникът придобива вещното право с обратна сила от момента на настъпване на смъртта на наследодателя (членове 1846, 1193, 1195 и 1198 от Гражданския кодекс).

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

А. Даден наследник, като универсален приемник на починалия, носи отговорност, включително с неговото/нейното лично имущество за задълженията по наследствената маса, за разлика от заветниците, които са специални наследници на починалия (член 1901 от Гражданския кодекс).

Б. Наследникът може, в рамките на крайния срок за отказ от наследството (т.е. четири месеца или една година, ако починалият или наследникът пребивава в чужбина към момента на откриване на наследството — член 1847 от Гражданския кодекс), да декларира пред деловодството на съда по наследствени въпроси, че той/тя е приел наследството по опис. В този случай наследникът, приел наследството по опис, е отговорен за поемане на задълженията на починалия, доколкото те не надвишават общата наследствена маса (членове 1902 и 1904 от Гражданския кодекс).

В. Наследникът, приел наследство по опис, трябва да пристъпи към извършване на описа на активите на наследствената маса в рамките на четири месеца. Наследствената маса е група от имоти, която се различава от личното имущество на наследника. Наследникът, приел наследство по опис, трябва да удовлетвори кредиторите на наследствената маса и след това заветниците. В случай на отказ от активите на наследствената маса наследникът, приел наследство по опис, трябва да поиска разрешение от съда по наследствени въпроси (членове 1902—1912 от Гражданския кодекс и членове 812 и 838—841 от Гражданския процесуален кодекс).

Г. По време на описа кредиторите по наследството могат да поискат от съда по наследствени въпроси съдебна ликвидация на наследствената маса (член 1913 от Гражданския кодекс). Съдът трябва да разпорежи ликвидацията на наследствената маса по искане на наследника, приел наследството по опис, и в този случай последният предава наследеното имущество на кредиторите и се освобождава от всякакви задължения (член 1909 от Гражданския кодекс).

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

За вписването на недвижимо имущество, което е било унаследено, се изисква публичен документ (обикновено нотариален акт за приемане на наследство или удостоверение за наследство). Той трябва да се представи пред компетентния орган (нотариален регистър или имотен регистър), действащ на мястото, където се намира имуществото.

За повече информация: <http://www.ktimatologio.gr/>

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Съгласно гръцкото наследствено право наследството се придобива от наследника пряко след смъртта на наследодателя, без намеса от страна на представител или управител (членове 983 и 1846 от Гражданския кодекс).

9.2 Кой има право да изпълни разпореджанието с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Самият наследник е този, който в качеството си на такъв управлява наследеното имущество. Ако има няколко наследници, те трябва да управляват наследството съвместно, докато бъде разпределено (членове 1884—1894 от Гражданския кодекс).

В завещанието си починалият (ата) или наследниците по споразумение или по искане, подадено до съда по наследствени въпроси, могат да посочат изпълнител на завещанието, който да отговаря за управлението и делбата на наследственото имущество (членове от 2017 до 2031 от Гражданския кодекс).

Ако наследникът е неизвестен (незаето наследство), съдът по наследствени въпроси определя пазител на незаетото наследство, който да отговаря за управлението на наследствената маса до откриването на наследника (членове 1865—1870 от Гражданския кодекс).

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Наследник, получил наследството по опис, управлява наследственото имущество до удовлетворяване на кредиторите по наследството (членове 1902—1912 от Гражданския кодекс).

По искане на всеки един кредитор или наследник, подадено до съда по наследствени въпроси, може да бъде издадена заповед за съдебната ликвидация на наследствената маса, като ликвидацията трябва да се управлява от ликвидатор, назначен от съда по наследствени въпроси (членове 1913—1922 от Гражданския кодекс).

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

А. Всяка съответна страна (наследник, заветник, попечител, изпълнител на завещание, кредитор на наследствена маса, купувач на наследствена маса) може да поиска от *съдията от районния граждански съд*, който носи отговорност за наследството, да издаде удостоверение за наследство като част от охранително производство (член 819 от Гражданския процесуален кодекс).

В. Удостоверението за наследство е документ, издаден от *съдия от районния граждански съд*, който носи отговорност за наследството, в който се излага свързаната с наследството информация (възможности и права, дял от наследството) (член 1961 от Гражданския кодекс и член 820 от Гражданския процесуален кодекс). Удостоверението за наследство може да бъде личен документ (когато удостоверява възможността и дяла само на едно лице) или съвместен документ (когато е издаден на съвместни наследници или на повече от едно лице) (член 1960 от Гражданския кодекс).

В. Счита се, че лицето, посочено в удостоверението за наследство като наследник, заветник, попечител или изпълнител на завещанието, притежава посочените в удостоверението дееспособност и съответни права. Такава презумпция може да бъде оспорена (член 821 от Гражданския процесуален кодекс и член 1962 от Гражданския кодекс).

Г. Удостоверението за наследство придава автентичност. Всички трети страни, които извършват добросъвестно сделки със страна, посочена като наследник в удостоверението за наследство, са защитени (член 822 от Гражданския процесуален кодекс и член 1963 от Гражданския кодекс).

Д. Когато е издаден неточно удостоверение за наследство, законът предвижда то да може да бъде изтеглено, променено, отменено или отстранено, и срещу него да могат да бъдат предявени всички обикновени и извънредни жалби (членове 1964—1966 от Гражданския кодекс и членове 823—824 от Гражданския процесуален кодекс).

Е. Когато предмет на наследството е вещно право върху недвижим имот, наследникът може да регистрира удостоверението за наследство (членове 1846, 1193, 1195 и 1198 от Гражданския кодекс).

Ж. Освен удостоверение за наследство има и други документи, които доказват дееспособността и правата на наследника (напр. копие от завещанието, удостоверение за гражданско състояние, иск за установително съдебно решение и т.н.).

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 11/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [es](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици [en](#) вече са преведени.

Наследяване - Испания

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 Как се изготвя разпореджанието с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

В Испания в областта на наследственото право се прилагат седем различни правни режима. Те се прилагат пряко спрямо чуждестранните граждани на всяка територия, разполагаща със собствено законодателство. Съгласно член 36 от Регламент (ЕС) № 650/2012 от 4 юли 2012 г. по отношение на испанските граждани се прилага критерият за териториалното местожителство (връзката с всяка територия, разполагаща с нормотворчески правомощия съгласно законодателството на Испания).

Що се отнася до завещателните разпоредения, трябва да се прави разлика между регламентацията им в общото гражданско право, установена с Гражданския кодекс от 1889 г. и изменена няколко пъти, по-специално след публикуването на Испанската конституция от 1978 г., и регламентацията в местните или специалните закони (*derechos forales o especiales*) на автономните области, разполагащи с нормотворчески правомощия в областта на гражданското право (Галисия, Страната на баските, Навара, Арагон, Каталуня и Балеарските острови).

Според общото гражданско право завещанието дава право на наследяване, като се прилага и общото правило, че не се допускат договор върху неоткрито наследство или съвместно завещание. Завещанието може да бъде в една от посочените по-долу форми:

явно заявено (отворено) завещание, т.е. завещание, съставено пред нотариус, който го изготвя и го добавя към нотариалната си книга. Това е обичайният начин на съставяне на завещание;

затворено завещание, т.е. завещание, съставено пред нотариус, без той да е запознат с неговото съдържание. Тази форма вече не се използва; саморъчно завещание, т.е. завещание, което се изготвя ръкописно от завещателя, който полага своя подпис и датата. Тази форма не се използва често.

Справка с общото гражданско право на Испания можете да направите на уебсайта на Държавен вестник (*Boletín Oficial del Estado*) (<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1889-4763>). Превод на този текст на английски и френски език можете да намерите на адрес: <https://www.mjusticia.gob.es/es/areas-tematicas/documentacion-publicaciones/publicaciones/traduccion-derecho-espanol>

Местните или специалните закони установяват собствени правила за завещателните разпоредения, попадащи в териториалния им обхват, като на всяка от тези територии се признават различни и специфични категории. Съвместните завещания и договорите за неоткрито наследство се приемат от някои от тях.

Текстовете на всички специални разпоредби на местното или специалното законодателство можете да намерите на следния адрес: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/index.php?tipo=C

2 Следва ли разпоредянето да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Съставените пред нотариус завещания трябва да бъдат вписани от нотариуса в Общия регистър на завещанията (*Registro General de Actos de Última Voluntad*), който се води от Министерство на правосъдието. В случай че има завещание, в споменатия регистър ще бъдат посочени: датата на последното завещание, всички предходни завещания и официалната нотариална книга, в която е вписано посоченото завещание.

Професионалните сдружения на нотариусите (*Colegios Notariales*) могат да предоставят актуална информация за даден нотариус или архив, където може да се намира дадено завещание, ако съответният заверяващ нотариус е преустановил своята практика (<https://www.notariado.org>). Регистърът на завещанията не е публично достъпен. Достъп до него имат само лицата, които след смъртта на завещателя могат да докажат, че имат законен интерес към наследството, както и самият завещател приживе или негов специален представител, или по силата на съдебно решение в случай на недееспособност на завещателя.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпоредяне с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Според испанското общо право определена част от наследственото имущество, или по-скоро включените в него активи, се запазва за някои роднини под формата на „запазена част“ след включването на стойността на доброволните разпоредения, изготвени от завещателя, включително *inter vivos* (между живи), и след приспадането на задълженията. Според Гражданския кодекс „запазена част е частта от наследственото имущество, която завещателят не може да разпределя, тъй като тази част е запазена по закон за някои наследници, наричани „наследници с право на запазена част“.

Наследници с право на запазена част са:

децата и низходящите по отношение на своите родители и възходящи;

при отсъствие на горепосочените — родителите и възходящите по отношение на своите деца и низходящи;

вдовецът или вдовицата — по предвидения от закона начин.

Запазената част на децата и низходящите е две трети от наследственото имущество на бащата и майката. Последните обаче могат да разпределят една от тези две трети, формирайки запазената част, за да увеличат наследството на своите деца или низходящи (тази част се нарича „*la mejora*“). Останалата една трета може да се разпределя свободно. Тя се характеризира с това, че предоставя право върху цялото наследствено имущество, тъй като по принцип е *pars bonorum*, с някои изключения.

Запазената част на възходящите представлява половината от наследственото имущество, освен когато съпругът също има запазена част, в който случай тя е в размер на една трета.

Когато няма възходящи и низходящи и съпрузите не са законно разделени, запазената част на всеки от тях се изразява в плодopolзване на две трети от наследственото имущество. Ако обаче има низходящи, запазената част представлява плодopolзване на една от двете трети, които са предназначени за низходящите. Ако има само възходящи, тази част представлява плодopolзване на половината, която може да се изплати на наследниците в брой.

Местните или специалните закони съдържат различни специални правила относно запазените части от наследството. Именно местното законодателство урежда особеностите, характерни за всяка отделна територия. Съществуват специфики, като ситуацията варира от запазената част, *pars bonorum*, представляваща право върху една част от имуществото, до *pars valorum*, която предоставя право върху дял от стойността на имуществото, който дял се плаща в брой и представлява обикновено право на кредит, както и случаят например в Каталония, или дори символична запазена част, като например в Навара, за която се изисква само формален текст в завещанието на завещателя, който я дължи.

4 В отсъствието на разпоредяне с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Отново следва да се има предвид, че в Испания се прилагат седем различни правни режима в областта на наследственото право. Според общото гражданско право, когато няма наследници по завещание, наследственото имущество се разпределя по закон в следния ред на приоритет: 1. низходящи; 2. възходящи (като и в двата случая съпругът има право на плодopolзване върху една трета или съответно върху половината от наследственото имущество); 3. съпрузи, при които няма законна раздяла; 4. роднините до четвърти ред (първи братовчеди); 5. държавата.

Местните закони съдържат специфични разпоредби по този въпрос. Освен възможността за наследяване от роднини, според местните закони се признава възможността за наследяване от автономната област по местопребиваване на завещателя и дори от конкретна институция, под форма и при условия, установени в нормите, които уреждат този въпрос.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

При липсата на разпореждане с имущество в случай на смърт, нотариусът е компетентен да определи страните, които имат право да наследят наследственото имущество по закон (декларация за наследници).

Ако някоя от заинтересованите страни оспори статута на наследниците, активите, включени в наследственото имущество, или подялбата на наследството, спорът се решава от съдилищата в съответното съдебно производство.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

По правило декларация за отказ или приемане на наследството се съставя пред нотариус. Въпреки че изричното приемане може да се посочи и в частен документ, когато става въпрос за възлагане на имущество или за доказателствени цели, се изисква публичен нотариален документ. Това не засяга евентуалното участие на испански консулски или дипломатически служител, упълномощен да изпълнява нотариални функции.

Приемането може да се даде и мълчаливо (чрез актове или инструменти, които задължително предполагат воля за приемане или могат да се извършват/използват само от лица, имащи качеството на наследник).

Всяко лице, което може да установи, че има интерес наследникът да се откаже или да приеме наследството, може да даде указания на нотариуса да уведоми наследника, че разполага с 30 календарни дни да приеме или да откаже наследството.

Ако наследник откаже наследство в ущърб на своите кредитори, последните могат да подадат молба до съда да им разреши да приемат наследството от името на наследника, с цел погасяване на задълженията му към тях.

Не се допуска частично или условно приемане. Наследникът обаче може да приеме наследството, без да приеме завещателно разпореждане, или обратно.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Същият орган, който отговаря за наследството, както е посочено в предишната точка.

Като изключение от забраната за частично приемане, ако има множество безвъзмездни завети (или ако всички завети са възмездни), заветникът може да ги приеме или откаже поотделно. Заветникът обаче няма право да откаже възмездните завети и да приеме безвъзмездните.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Сама по себе си запазената част не може да се отказва или приема; тя по-скоро се получава чрез завет или процедура за удостоверяване на завещание, освен при съдебно производство за определяне на плащането на сума или възлагане на наследствено имущество.

В Гражданския кодекс се допуска заветникът да откаже наследството и да приеме увеличаването на наследството („*la mejora*“ — което представлява една от двете трети от запазената част на низходящите).

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

В случай че има завещание и завещателят е определил изпълнител, последният е оправомощен да плати разходите за погребение и всички завети, да поддържа имуществото в добро състояние, да защитава валидността на завещанието и да гарантира изпълнението му.

Ако е назначено лице, отговарящо за делбата (*contador-partidor*), това лице ще отговаря за делбата на наследството. Лицето, отговарящо за делбата, може да бъде определено от завещателя, от наследниците по взаимно съгласие, от съдебния секретар (*secretario judicial*) или от нотариуса, въз основа на указания от наследниците и заветниците, представляващи 50 % от наследственото имущество.

При липсата на лице, отговарящо за делбата, или в случай на делба от завещател, наследниците могат да поделят наследственото имущество помежду си, както сметнат за уместно.

На практика и в двата случая делбата на наследството и присъждането на имуществото се извършват пред нотариус за доказателствени цели и за вписване на правата.

Когато не е назначено лице, отговарящо за делбата, и наследникът изисква да се назначи такова, делбата може да бъде извършена от съдилищата. Съдилищата назначават вещо лице, което да оцени имуществото, и лице, отговарящо за делбата, което да подели наследството.

Също така, ако бъде поискано, предварително може да бъде уговорено назначаването на управител и извършването на опис на имуществото от съдилищата. Делбите, извършени от лицето, отговарящо за делбата (с всякакви изменения, които съдията може да направи, ако един от наследниците ги оспори), се вписват в нотариалните книги.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Лицата, които по закон или въз основа на разпореждане с имущество в случай на смърт получават право на наследство или завет, придобиват качеството на наследници или заветници след приемане на наследството или завета (вж. точка 5.2). Последниците от приемането се прилагат с обратна сила от момента на смъртта на завещателя.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Ако приеме наследството направо или без опис, наследникът поема отговорността за всички свързани с наследството пасиви, като ще отговаря за тях не само с наследеното, но и със собственото си имущество.

Ако приеме наследството по опис, наследникът е задължен да заплати дълговете и другите свързани с наследството пасиви само до размера на наследственото имущество.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Придобиването на качество на наследник или заветник като цяло не води до вписване в имотния регистър (*Registro de la Propiedad*) на правото върху конкретно недвижимо имущество, тъй като това качество не присъжда вещно право върху конкретното имущество. То може да доведе най-много до временно вписване. Наследниците имат пропорционално право върху цялото наследствено имущество. Заветниците имат лично право да изискват от наследниците да прехвърлят завещаното им имущество. За ефективното прехвърляне на права се изисква наследството или заветът да бъдат приети и имуществото да бъде поделено на реални дялове. Отказ от делба и подялба на наследственото имущество е възможен само в определени случаи (например, когато има само един наследник, само една вещь или заветник, оправомощен да приеме еднолично собствеността).

За вписване на недвижимо имущество се изисква или публичен акт за приемане на наследството и за възлагане на имота като дял от наследството (изготвен пред нотариус), или съдебно решение. Този акт трябва да включва или да бъде придружен от допълнителни документи, като документ за правото на наследяване (завещание, декларация на наследниците, споразумение, когато това е разрешено), пълния смъртен акт и удостоверението, издадено от Централния регистър на завещанията. Изисква се и да се платят данъците във връзка с прехвърлянето на наследственото имущество.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Според испанското право не се изисква назначаване на управител (*administrador*); при определени обстоятелства обаче такова назначаване може да бъде договорено в процеса на делба на наследството.

9.2 Кой има право да изпълни разпоредбата с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Ако в завещанието е посочен изпълнител (*albacea*) (според общото право), той управлява наследственото имущество (вж. точка 6).

В завещанието завещателят може да посочи също така лице, което да отговаря за делбата на наследственото имущество, което ще оцени имуществото и ще раздели активите.

По принцип могат да бъдат назначени лица, които да изпълняват три вида функции — изпълнител, лице, отговарящо за делбата, и управител, като всички те имат административни правомощия, които могат да бъдат променени от завещателя или от съдията, а в някои случаи — от самите наследници.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Основните задължения на управителя на наследственото имущество включват:

представителство на наследственото имущество;

периодично отчитане;

опазване на наследственото имущество и всякакви други действия по управление, каквито могат да бъдат сметени за необходими.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Декларацията за наследници *ab intestat* е нотариален инструмент, който доказва статута на законните наследници и съответния им дял.

Публичният акт за приемане и делба (и прехвърляне на завести, когато е приложимо), съставен пред нотариус и по споразумение между заинтересованите страни, възлага собствеността върху конкретно наследствено имущество.

Ако производството по наследяване се провежда пред съд, постановеното решение за одобряване на делбата (и разрешаване, когато е приложимо, на всички спорове) ще представлява достатъчно основание и трябва да се оформи официално от нотариус, в съответствие с изискванията на закона.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 14/04/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази

страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която

търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Наследяване - Франция

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUE).

1 Как се изготвя разпоредбата с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

При трансгранични случаи завещанието е валидно, ако е спазено законодателството на държавата, в която то е съставено.

Материалноправни изисквания във Франция

- Завещателят трябва да е психически здрав (член 901 от Гражданския кодекс).
- Завещателят трябва да е дееспособен (член 902 от Гражданския кодекс).
- За лицата, които са защитени по закон, се прилагат специални разпоредби. Така например завещание не може да се изготвя от ненавършили пълнолетие лица под 16-годишна възраст (член 903 от Гражданския кодекс), а пълнолетните лица под пълно запрещение трябва да получат разрешение от съда или настоящия съвет (член 476 от Гражданския кодекс). Лицата под ограничено запрещение могат да съставят завещание (член 470 от Гражданския кодекс) при спазване на разпоредбите на член 901.

Формални изисквания

Във Франция се признават четири вида завещания:

- саморъчно завещание: то трябва да бъде изцяло написано, датирано и подписано саморъчно от завещателя (член 970 от Гражданския кодекс);
- нотариално завещание: то трябва да бъде направено пред двама нотариуси или пред един нотариус и двама свидетели (член 971 от Гражданския кодекс). Ако завещанието се прави пред двама нотариуси, завещателят го диктува на двамата. Същото важи, ако завещанието се прави само пред един нотариус. И в двата случая завещанието след това се прочита на завещателя (член 972 от Гражданския кодекс). Завещанието трябва да бъде подписано от завещателя в присъствието на нотариуса и двамата свидетели (член 973 от Гражданския кодекс) и от нотариуса и свидетелите (член 974 от Гражданския кодекс);
- тайно завещание: напечатано или написано на ръка от завещателя или друго лице, подписано от завещателя, след това представено в затворен и запечатан плик на нотариус в присъствието на двама свидетели (член 976 от Гражданския кодекс);
- международно завещание: представя се от завещателя на нотариус и двама свидетели, подписва се от тях и след това се прилага към протокол, изготвен от нотариуса, при когото остава за пазене (Вашингтонска конвенция от 26 октомври 1973 г.).

Съгласно член 895 от Гражданския кодекс завещателят може да отмени завещанието си във всеки един момент.

Договори за наследство

Договорите върху неоткрити наследства по принцип са забранени (член 722 от Гражданския кодекс).

От месец януари 2007 г. обаче е допустимо бъдещ наследник (дете) да се откаже предварително от цялото или част от наследството си в полза на едно или няколко лица, които може да са или да не са наследници (брата и сестри или техните низходящи). Това представлява предварителен отказ от иск за възстановяване на запазена част от наследството (член 929 от Гражданския кодекс). За да е валиден, отказът трябва да бъде под формата на нотариално заверен документ, изготвен пред двама нотариуси. Имената на бенефициентите на наследството също трябва да бъдат посочени в договора (вж. също така точка 3).

От друга страна, при междупокोलенческа делба-дарение бъдещ наследник (дете) може да реши собствените му низходящи да получат вместо него цялата или част от неговата запазена част (член 1078-4 от Гражданския кодекс).

2 Следва ли разпоредането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Всички завещания, и по-специално саморъчните завещания, могат да бъдат регистрирани. Регистрацията се прави от нотариус, в Централния регистър на завещанията (*Fichier central des dispositions de dernières volontés*). Вписването в Регистъра не отразява съдържанието на завещанието, а само гражданското състояние на заинтересованото лице, както и данните на нотариуса, при когото е депозирано завещанието. Съответно ролята на Централния регистър е да насочи молителя към нотариуса — депозитар на акта, а не да разкрие съдържанието на завещанието.

Всеки има достъп до Регистъра срещу представяне на препис-извлечение от смъртния акт или всеки друг документ, удостоверяващ смъртта на лицето, чието завещание се търси. Заинтересованото лице трябва след това да се свърже с нотариуса, при когото е регистрирано завещанието. Молбата се подава онлайн: <https://www.adsn.notaires.fr/fcddvPublic/profileChoice.htm>.

Нотариусът не може да разкрива съдържанието на завещанието на други лица освен на наследниците и заветниците, освен ако не е постановено друго с определение на председателя на окръжния съд (*Tribunal de grande instance*).

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпоредане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Според френското право на запазена част имат право само низходящите на починалия (деца, внуци и т.н. по реда на наследяване) и съпругът на починалия, когато няма низходящи.

Възходящите и роднините по сребрена линия нямат право на запазена част.

Тези права на запазена част, които ограничават свободата на завещаване и чийто размер варира според броя на децата на починалия или това в какво качество се явява наследникът с право на запазена част (дете или съпруг), не могат да надвишават 3/4 от наследството. Наследниците с право на запазена част не могат да се откажат от тази запазена част (освен ако не се откажат от наследството). Те обаче могат да се откажат предварително от подаването на иск за възстановяване на запазена част от наследството срещу прекомерните завещателни разпоредания и дарения (предварителен отказ от иск за възстановяване на запазена част от наследството, споменат в точка 1 във връзка с договорите за наследство).

Такива наследници следователно могат да предявят своето право на запазена част (членове 721 и 912 от Гражданския кодекс).

- Запазена част на децата: запазената част е 1/2, ако към момента на смъртта си починалият остави само едно дете. Тя се равнява на 2/3, ако остави две деца, и на 3/4, ако остави три или повече деца (член 913 от Гражданския кодекс).

- Запазена част на преживелия съпруг: запазената част на преживелия съпруг е 1/4 от наследството (член 914-1 от Гражданския кодекс). Това важи само ако няма низходящи и възходящи и само за наследства, открити от 1 юли 2002 г. насетне.

Процедура за предявяване на право на запазена част

Искът за възстановяване на запазена част от наследството дава възможност на наследниците да предявят правото си на запазена част. Така, ако запазената част на един или няколко наследника е накърнена от пряко или непряко завещателно разпоредане или дарение, въпросното завещателно разпоредане или дарение може да бъде намалено до разполагаемата част (член 920 от Гражданския кодекс).

Искът може да бъде предявен само от наследниците с право на запазена част в срок от 5 години от откриване на наследството или в срок от 2 години от установяване на накърняването на запазена част (член 921 от Гражданския кодекс).

Всеки пълнолетен наследник с право на запазена част може да се откаже предварително от това да упражни иска си за възстановяване на запазена част от наследството (член 929 от Гражданския кодекс). Отказът трябва да бъде под формата на нотариално заверен документ, съставен пред двама нотариуси. Той се подписва поотделно от всяко от отказващите се лица в присъствието само на нотариусите. В него точно се указват бъдещите правни последици за всяко от отказващите се лица.

4 В отсъствието на разпоредане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Според френското право, когато няма завещание, редът на наследяване е следният:

- Ако починалия няма съпруг и е оставил деца, наследството преминава към низходящите в равни дялове (членове 734 и 735 от Гражданския кодекс).

- Ако починалия не е имал брак и няма деца, наследството преминава към родителите на починалия, неговите братя и сестри и техните низходящи (член 738 от Гражданския кодекс).

Ако починалия не е оставил нито брат, нито сестра, нито техните низходящи, наследяват майка му и баща му, като всеки от тях получава половината от наследството (член 736 от Гражданския кодекс).

Ако майката и бащата са починали преди починалия, наследяват братята и сестрите на починалия или техните низходящи, като се изключват другите роднини, възходящи или роднини по сребрена линия (член 737 от Гражданския кодекс).

- Ако починалия е оставил съпруг, преди уреждане на самото наследство трябва да бъде прекратена съпругеската имуществена общност и да бъдат уредени имуществените отношения между съпрузите, произтичащи от нея. След прекратяване на съпругеската имуществена общност се прилагат следните принципи:

- Ако починалия остави съпруг и деца, съпругът може да избира. Той може да избира между плодopolзването на цялото съществуващо имущество или собствеността на една четвърт от имуществото, когато всички деца са родени от двамата съпрузи, и собствеността на една четвърт, когато има едно или няколко деца, които не са родени от двамата съпрузи (член 757 от Гражданския кодекс). Смята се, че съпругът е избрал плодopolзването, ако почине без да направи изричен избор.

- Ако починалия остави съпруг и възходящи, половината наследство преминава към съпруга, една четвърт — към майката и една четвърт — към бащата. Ако единият от възходящите е починал преди починалия, четвъртината преминава към съпруга (член 757-1 от Гражданския кодекс).

- Ако няма нито възходящи, нито низходящи, цялото наследство преминава към преживелия съпруг (член 757-2 от Гражданския кодекс). Чрез дерогация от член 757-2 от Гражданския кодекс, когато няма възходящи, братята и сестрите на починалия или техните низходящи получават половината от имуществото в натура — част от наследството, т.е. имуществото, получено от починалия от неговите възходящи чрез наследяване или дарение. Това е правото на реверсия (член 757-3 от Гражданския кодекс). Цялото останало имущество преминава към преживелия съпруг.

Партньори в регистрирано партньорство

Преживелият партньор в регистрирано партньорство няма законово право на наследяване. Той обаче може да получи по завет. Регистрираният партньор следователно не се смята за наследник на починалия. След смъртта на неговия партньор той има право само на безвъзмездно временно ползване на семейното жилище (както и на мебелите, с които то е обзаведено), при условие че го е обитавал ефективно като основно жилище към момента на смъртта на партньора му, съгласно член 515-6 от Гражданския кодекс. Следователно той наследява само ако е бил посочен като наследник чрез завещание.

Ако има деца, независимо дали са родени от двойката или не, на преживелия партньор може да бъде завещана само разполагаемата част. Разполагаемата част варира в зависимост от броя на децата: една трета от наследственото имущество, ако има две деца, една четвърт, ако има три или повече деца (вж. изложеното по-горе).

Ако няма деца, цялото наследствено имущество може да бъде завещано на преживелия партньор или на трето лице, тъй като няма наследници с право на запазена част. Ако обаче родителите на починалия все още са живи, те могат да поискат да им бъде върнато имуществото, което са дарили на починалото преди тях дете, в размер до една четвърт от наследството за всеки жив родител (член 738-2 от Гражданския кодекс).

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Във Франция в областта на наследяването са компетентни нотариусите. Участието на нотариус е задължително, ако наследството включва недвижимо имущество. То не е задължително, ако няма недвижимо имущество.

Нотариусът изготвя констативния акт, указващ схемата на наследяване, и удостоверенията за недвижимото имущество, с които се установява прехвърлянето на недвижимото имущество вследствие на смъртта. Той оказва съдействие на наследниците за изпълнението на техните данъчни задължения (съставяне и подаване на декларация за наследство в предвидения срок и плащане на данък наследство). Ако съставът на имуществото позволява това и в зависимост от броя на наследниците и тяхната воля, той организира делбата на имуществото между наследниците, като съставя акт за делба.

В случай на спор материална и местна компетентност има окръжният съд по мястото, където е открито наследството. Неговата компетентност е изключителна.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Секретариатът на окръжния съд по мястото, където е открито наследството, е компетентен да получава волеизявленията за отказ или за приемане до размера на нетните активи в наследството.

За безусловното приемане на наследство не са предвидени никакви особени формалности.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Секретариатът на окръжния съд по мястото, където е открито наследството, е компетентен да получава волеизявленията за отказ от универсални и общи завещателни разпореджания. Според френското право за отказа от завет не се изисква специално волеизявление.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Правото на приемане или отказ от наследство по закон е неделимо. То се отнася до цялото наследство и следователно не може да се ограничи до запазената част.

Възможно е обаче наследник да се откаже от това да иска намаляване на завещателните разпореджания и дарения, които накърняват неговата запазена част.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Наследството се открива в момента на смъртта в последното местожителство на починалия.

Непосредствено след смъртта наследниците могат да избират измежду три възможности: да приемат наследството безусловно, да приемат наследството до размера на нетните активи или да се откажат от наследството.

Безусловното приемане може да бъде изрично или мълчаливо (член 782 от Гражданския кодекс). То е мълчаливо, когато наследникът извършва действие, което несъмнено предполага намерението му да приеме наследството и което не би имал право да извърши освен в качеството си наследник, приемащ наследството (член 783 от Гражданския кодекс).

Приемането на наследство до размера на нетните активи изисква да се направи волеизявление в секретариата на окръжния съд, в района на който е открито наследството (членове 787 и 788 от Гражданския кодекс). Към волеизявлението се прилага опис на наследството или такъв се подава впоследствие в максимален срок от два месеца. Описът трябва да бъде изготвен от нотариус, провеждащо търга лице (*commissaire-priseur*) или съдебен изпълнител (член 789 от Гражданския кодекс). При липсата на опис наследството ще се смята за безусловно прието (член 790 от Гражданския кодекс). В описа трябва да бъдат включени всички компоненти на наследството — и активите, и пасивите.

Приемането до размера на нетните активи позволява на наследника да предотврати смесването на неговото лично имущество с това от наследството, да запази всички права върху наследственото имущество, които е имал преди това върху имуществото на починалия, и да носи отговорност за обременяващите наследството дългове само до размера на имуществото, което е получил. Наследникът ще носи отговорност за пасивите, но само до размера на имуществото, което е получил от наследството.

Отказът от наследство не се презумира и трябва да бъде изричен. За да може да бъде противопоставен на трети лица, отказът трябва да бъде изпратен или депозиран в съда, в района на който е открито наследството (член 804 от Гражданския кодекс). Смята се, че наследник, който се откаже от наследството, никога не е бил наследник.

Срокът за упражняване на правото на приемане или отказ от наследство е 10 години и след изтичането му се смята, че наследникът се е отказал от наследството. Наследникът може обаче да бъде задължен да направи избор (член 771 от Гражданския кодекс), в който случай му се дава срок от два месеца, за да отговори. След изтичането на този срок за размисъл и ако наследникът не е взел решение, се смята, че е той е приел наследството безусловно.

Във френското право се прилага принципът на уреждане на наследството по взаимно съгласие, без сезиране на съда. Намеса от съда може да се иска само ако между наследниците има несъгласие.

Повечето наследства се уреждат по взаимно съгласие с помощта на нотариус. При някои обстоятелства обаче е възможно уреждане без нотариус, особено ако имуществото на наследодателя не включва недвижимо имущество. Когато наследниците ползват услугите на нотариус, те могат да се обърнат към нотариус по техен избор. Ако не могат да се споразумеят относно избора на нотариус, всеки може да бъде представляван от свой нотариус, ако желае.

След като бъде избран нотариусът, следващата стъпка е да бъде определен съставът на имуществото на наследодателя, като се има предвид режимът на съпругеска имуществена общност на починалия, всички предходни дарения и т.н. С оглед на установяване на съдържанието на наследственото имущество, което следва да бъде взето предвид, нотариусът извършва справки в различни организации (застрахователни

компани, банки и т.н.) и иска от наследниците да уредят извършването на оценка на недвижимото имущество и на другите активи, които не се котира на фондовата борса. Може да е необходим също така опис на движимото имущество. Пасивите се установяват, като се състави списък на дълговете на починалия, независимо дали става дума за обикновени фактури, дължими данъци, подлежащи на връщане социални помощи, задължения като поръчител или компенсаторни плащания към бивш съпруг.

Непосредствено след смъртта наследниците стават собственици в режим на наследствена общност на всички активи, съставляващи наследственото имущество, докато имуществото не бъде поделено. В качеството си на собственици в режим на наследствена общност те отговарят също така за пасивите в същите съотношения. Сделките за продажба на имуществото в режим на наследствена общност (т.нар. действия на разпореждане) трябва да се решават с единодушие. От друга страна, действията на управление могат да се решават с мнозинство от най-малко две трети от дяловете в наследствена общност. Освен това всеки собственик в режим на наследствена общност може да предприема необходимите мерки за запазване на имуществото в режим на наследствена общност. В случай на непреодолими разногласия, въпросът може да бъде отнесен към съда, за да се избегне нуждата от позволение от страна на някои от собствениците в режим на наследствена общност. Наследствената общност се прекратява с делбата на наследственото имущество между наследниците. Делбата се извършва по взаимно съгласие, ако бенефициентите са съгласни (принципът, уреден в член 835 от Гражданския кодекс), или, в случай на разногласия, след съдебно производство с участието на нотариус (изключението, уредено в член 840 от Гражданския кодекс). Освен това делбата може да бъде пълна или частична, ако част от имуществото продължава да бъде в режим на наследствена общност (например имущество, което е предмет на плодopolзване). Всеки от наследниците може да предяви иск за делба (член 815 от Гражданския кодекс). Кредитор на собственик в режим на наследствена общност също така може да предизвика извършването на делба (член 815-17 от Гражданския кодекс).

Този последен етап от уреждането на наследството изисква да бъде установено прехвърлянето на имуществото на името на наследниците. За тази цел се изискват удостоверения за собственост като доказателство, че наследниците са новите собственици на имуществото, независимо дали става въпрос за недвижимо имущество, дялове в граждански дружества, превозни средства или ценни книжа. В случай на недвижимо имущество удостоверенията за собственост на наследниците трябва да бъдат вписани в имотния регистър. Същото важи за дяловете в граждански дружества, които трябва да бъдат вписани в търговския и дружествен регистър в секретариата на търговския съд.

При липса на делба наследниците ще останат в режим на наследствена общност.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Във френското право със смъртта на едно лице се открива наследството му и възниква наследствена общност между наследниците по закон, които встъпват по право в имуществото, правата и исковите на починалия (членове 720 и 724 от Гражданския кодекс), което по принцип им позволява да встъпят незабавно във владение на наследственото имущество. Тези наследници обаче ще трябва да изберат дали: да приемат наследството безусловно, да го приемат до размера на нетните активи или да се откаже от него (вж. изложеното в точка 6).

Универсалните заветници и надарени лица се ползват от това право на встъпване във владение само ако няма наследници с право на запазена част (член 1006 от Гражданския кодекс). При наличието на наследници с право на запазена част те трябва да поискат от тях предаването на заветите (член 1004 от Гражданския кодекс).

Общите и частните заветници трябва да се обърнат към въведените във владение наследници (член 1011 и 1014 от Гражданския кодекс). Именно чрез тях те ще получат предаването на техните завети.

Държавата (в случай на непотърсено наследство) трябва да бъде въведена във владение. В такъв случай държавата е представлявана от Управлението на държавните имоти (*Administration des domaines*).

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Универсалните или общите наследници, които приемат наследството безусловно, са неограничено отговорни за обременяващите наследството дългове и тежести. От заветите могат да се удържат парични суми само до размера на нетните активи в наследството, като се приспадат дълговете (член 785 от Гражданския кодекс).

Ако има няколко наследници, всеки от тях е лично отговорен за обременяващите наследството дългове и тежести за съответната им част от наследството (член 873 от Гражданския кодекс).

Ако наследникът е избрал безусловно приемане, той е неограничено отговорен за всички дългове и тежести на починалия. Той може да поиска обаче да бъде освободен от цялото или част от задължението си по обременяващото наследството дълг, ако към момента на наследяването е възможно да не е знаел за съществуването на пасива и ако плащането на тези дългове би могло сериозно да накърни неговото лично имущество.

• Ако е избрал приемане до размера на нетните активи, наследникът е отговорен за обременяващите наследството дългове само до размера на имуществото, което е получил.

• Ако се е отказал от наследство, наследникът не е отговорен за дълговете.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Съгласно член 710-1 от Гражданския кодекс формалностите по поземленото оповестяване могат да бъдат извършени само въз основа на документи, изготвени в нотариална форма от нотариус, практикуващ във Франция, съдебни решения и автентични документи, издадени от административен орган.

При наличието на недвижим имот, включен в наследствената маса, нотариусът изготвя нотариално заверено удостоверение, наричано „удостоверение за недвижим имот“. С този нотариален акт се установява прехвърлянето на собствеността на недвижимия имот на името на наследниците. Той трябва да бъде вписан в имотния регистър от службата на кадастъра и имотния регистър (*service de publicité foncière*). Стойността на имота трябва да бъде обявена от наследниците и посочена в акта. Тя трябва да отговаря на пазарната цена.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Назначаването на управител не се предвижда, нито се изисква по френското право. Това обаче е възможно, ако такъв бъде назначен от съда.

Наследниците, с помощта на нотариуса, отговарят за предоставянето на информация в имотните регистри. Починалият може да назначи изпълнител на завещанието, чиито правомощия са определени в член 1025 и сл. от Гражданския кодекс.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Наследниците отговарят за изпълнението на разпорежданията в случай на смърт и за управлението на наследственото имущество. В случай на спор е компетентен окръжният съд по мястото, където е открито наследството.

Съдията може да назначи управител на наследството, който да представлява всички наследници в рамките на дадените му правомощия (член 813-1 от Гражданския кодекс).

Във френското право са предвидени също така други видове упълномощаване за управляване на наследство. Става въпрос по-специално за упълномощаване с действие за след смъртта (член 812 от Гражданския кодекс), с което наследодателят назначава още докато е жив управител, който да администрира или управлява цялото или част от наследството от името на наследниците. Съществуват също така договорно

упълномощаване (член 813 от Гражданския кодекс), чийто правен институт се урежда от общите правни норми, и съдебно упълномощаване, както беше посочено по-горе.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Въведените във владение наследници имат всички правомощия. В случай на трудности или непреодолими разногласия, въпросът може да бъде отнесен към съда, като бъде назначен управител. В такъв случай управителят има за задача временно да организира наследството поради бездействието, неизпълнението на задължения или грешката на един или няколко наследници. При изпълнението на задачата си управителят действа единствено за опазването, надзора и управлението на наследството (член 813-4 от Гражданския кодекс). В рамките на дадените му правомощия управителят на наследството представлява също така всички наследници за целите на гражданскоправните и процесуалните действия (член 813-5 от Гражданския кодекс).

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Във френското право констативният акт е акт, който обикновено се изготвя от нотариуса, за да обоснове качеството на наследник (член 730-1 от Гражданския кодекс), въпреки че начинът на доказване не е обвързан с формални изисквания. Става въпрос за нотариален документ, в който се определя кои са наследниците, както и каква част от наследството получава всеки от тях. За тази цел той има нужда близките на починалия да му предоставят всички документи, които позволяват да се установи кои са членовете на семейството, засегнати от наследството (семейна книжка, брачен договор, решение за развод и др.). Констативният акт удостоверява вписаните в него обстоятелства до доказване на противното. В случай на малки наследства този акт може да бъде заменен от обикновено удостоверение за предаване, подписано от наследниците.

Ако е необходимо, нотариусът може да изготви акт за правото на приемане или отказ от наследство, както и удостоверение за недвижим имот. Наследството приключва с делбата на имуществото, което често става под формата на нотариален акт за делба.

Тази уеб страница е част от [ЕВ](#) „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [ЕВ](#) коментари относно полезността на предоставената информация.

**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 14/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Хърватия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [ЕВ](#) Съвета на нотариатите от ЕС (CNUE).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Правото на наследяване и правилата, по които съдилища, други органи и оправомощени лица осъществяват процесуални действия по въпросите на наследяването, са уредени в Закона за наследството (*Narodne Novine* (NN; Официален вестник на Република Хърватия) № 48/03, 163/03, 35/05 и 127/13).

Разпореждането с имущество в случай на смърт може да бъде изготвено под формата на завещание. Всяко лице със здрав разум, което е навършило 16-годишна възраст, може да направи завещание.

За действително се счита само завещание, което е изготвено в предвидената от закона форма и при спазване на задължителните условия. При нормални обстоятелства завещанието може да бъде изготвено под формата на частно завещание или публично завещание, а при извънредни обстоятелства завещанието може да бъде направено и устно.

Частно завещание е саморъчното завещание и завещанието, направено пред свидетели. Саморъчното завещание е написано ръкописно и подписано от завещателя. Завещанието, направено пред свидетели, може да бъде изготвено от завещател, който може да чете и пише.

Завещателят обявява пред двама свидетели, които присъстват едновременно, че документът, независимо от това кой го е изготвил, отразява неговата собствена воля и го подписва в тяхно присъствие. Свидетелите трябва да положат своите подписи под завещанието.

Публичното завещание е завещание, изготвено с участието на публични органи. Всяко лице може да направи публично завещание, което е действително. Лице, което не може да чете или да се подписва, при нормални обстоятелства може да изрази последната си воля само под формата на публично завещание. По искане на завещателя, публичното завещание може да бъде съставено от едно от лицата, които са оправомощени по закон за тази цел: съдия в общински съд, съветник в общински съд или нотариус, както и от консул или представител на дипломатическа/консулска служба на Република Хърватия в чужбина. Процедурата и действията, които трябва да бъдат предприети от оправомощеното лице за изготвяне на публично завещание, са определени в закона.

Завещател, който желае да изготви своето завещание под формата на международно завещание, трябва да подаде заявление до лице, оправомощено да съставя публични завещания. Международно завещание се съставя с цел да се гарантира, че то ще бъде признато от гледна точка на форма в държавите, които са страни по Конвенцията от 1973 г. относно единния закон за формата на международно завещание, и държавите, които са включили в законодателството си разпоредбите относно международното завещание.

Само при извънредни обстоятелства, когато не е възможно да се състави завещание в която и да било друга форма, завещателят може да изрази своята последна воля устно пред двама свидетели, които присъстват едновременно. Такова завещание престава да бъде действително 30 дни след приключването на извънредните обстоятелства, при които е направено.

Според хърватското право не се допускат и следователно са нищожни договорите за наследство (договор, въз основа на който дадено лице завещава своето собствено наследствено имущество или част от него на друга страна или на трето лице), договори за бъдещо наследство или завет (договор, въз основа на който дадено лице отчуждава наследство, което той/тя очаква; договор за наследство на трето лице, което е живо; договор за завет или друга полза, който/която договарящата страна очаква от наследство, което все още не е открито) и договори за съдържанието на завещанието (договор, въз основа на който дадено лице се задължава да включи или да не включи в своето завещание определена разпоредба, да отмени или да не отмени дадено условие в своето завещание).

Според хърватското право се допуска сключването на договор приживе за прехвърляне и разпределяне на имущество. Става дума за договор, който възходящ (прехвърлител) сключва със своите низходящи, въз основа на който прехвърлителят разпределя и прехвърля на своите низходящи имуществото, което притежава към момента на сключване на договора, било то изцяло или отчасти. Нужно е всички деца и други низходящи, които са поканени да наследят от прехвърлителя, да дадат своето съгласие, за да бъде валиден договорът. Той трябва да бъде изготвен в писмен вид и потвърден от съдия от компетентния съд или да бъде съставен под формата на нотариален акт или заверен от нотариус (при което става правно обвързващ). В договора може да бъде включен съпругът на завещателя, като в такъв случай неговото съгласие също се изисква. Имуществото, за което се отнася договорът, не се включва в наследственото имущество, нито се взема предвид при определяне на стойността на наследственото имущество.

Според хърватското право не се разрешава сключването на договор за отказ от наследство, което все още не е открито. По изключение, низходящ, който може самостоятелно да се разпореджа с правата си, може предварително да сключи договор с възходящ за отказ от наследството, на което низходящият би имал право в случай на смърт на възходящия. Такъв договор може да бъде сключен също така със съпруг по отношение на наследството, което би получил/а той/тя в случай на смърт на неговия/нейния съпруг. Договорът трябва да бъде изготвен в писмен вид и потвърден от съдия от компетентния съд или да бъде съставен под формата на нотариален акт или заверен от нотариус (при което става правно обвързващ).

2 Следва ли разпоредането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Фактът, че завещанието е било съставено, депозирано и обявено, се вписва в Хърватския регистър на завещанията, воден от Хърватската нотариална камара. По искане на завещателя, информацията относно тези факти се представя за вписване от компетентните съдилища, нотариуси, адвокати и лицата, които са направили завещанието. Вписването на завещания в Хърватския регистър на завещанията не е задължително и фактът, че завещанието не е вписано в регистъра или депозирано на конкретно място, не засяга неговата действителност. Преди смъртта на завещателя информацията от регистъра не може да се предоставя на никого, освен на самия завещател или на лице, което е изрично упълномощено от завещателя за тази цел.

В производства по наследяване съдът или нотариусът, които водят процесуалните действия, трябва да изискат от Хърватския регистър на завещанията цялата информация по възможните завещания на починалото лице.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореджане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Свободата на завещателя да се разпореджа с имущество е ограничена от правото на запазена част на наследниците с гарантиран по закон дял от наследството.

Наследници с гарантиран по закон дял от наследството са:

низходящите на завещателя, осиновени деца, деца, поверени на грижите на завещателя в качеството му на партньор, и техните низходящи, съпруг или партньор на завещателя, с когото съжителства на семейни начала, партньор в житейско партньорство със завещателя или неофициален партньор в житейско партньорство — те имат право на запазена част в размер на една втора от дела, който им се полага по закон, ако не е било направено завещание, родителите на завещателя, неговите осиновители или други възходящи — те имат право на запазена част само ако са трайно нетрудоспособни и в крайна нужда, като тяхната запазена част е в размер на една трета от дела, който им се полага по закон, ако не е било направено завещание. Наследниците с гарантиран по закон дял от наследството имат право да предявят иск за запазена част само ако в конкретния случай те са поканени да наследят като наследници по закон.

В закона са определени основанията, поради които завещателят може да изключи от завещанието, било то цялостно или частично, даден наследник, който има право на запазена част. Завещателят може да направи това, ако наследникът е извършил сериозно нарушение срещу завещателя, като е нарушил законово или морално задължение, произтичащо от семейната връзка на наследника със завещателя; ако наследникът умишлено е извършил сериозно престъпление срещу завещателя или неговия/нейния съпруг, дете или родител; ако наследникът е извършил престъпление срещу Република Хърватия или защитаваните от международното право ценности; ако наследникът се е отдал на безделие и непочтен живот. Завещателят, който желае да изключи даден наследник, трябва изрично да декларира това в завещанието, като посочи основанията за изключването. Причината за изключването трябва да е налице към момента на съставяне на завещанието. При изключването наследникът се лишава от правото на наследство до степента на самото изключване, а правата на другите лица, които могат да получат наследство от завещателя, се определят по начин, както ако изключеният наследник е починал преди завещателя.

В допълнение към възможността за изключване на наследници с гарантиран по закон дял от наследството, завещателят може изрично да лиши от въпросния дял низходящ с право на запазена част, било то цялостно или отчасти, ако низходящият сериозно е задължнял или води разточителен живот. Вместо за лишения от наследство наследник, въпросната част отива при неговите/нейните низходящи. Това лишаване остава действително само ако към момента на смъртта на завещателя лишено лице има ненавършило пълнолетие дете или ненавършил пълнолетие внук от починало преди това дете, или има пълнолетно дете или пълнолетен внук от починало преди това дете, които са нетрудоспособни и в крайна нужда. Лишеният наследник наследява от завещателя дела, който не е включен в лишаването, и също така, ако предпоставките за лишаване вече не са налице към момента на смъртта на завещателя.

4 В отсъствието на разпореджане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако наследодателят не е оставил завещание, според закона наследството се получава от неговите/нейните наследници по закон по реда на наследяване, като се следва принципът, че наследниците от по-преден ред на наследяване изключват от наследство наследниците от по-далечни редове на наследяване.

Наследници по закон на наследодателя са неговите/нейните:

низходящи, осиновени деца и деца, поверени на грижите на наследодателя в качеството му на партньор, и техните низходящи, съпруг, партньор, с когото съжителства на семейни начала, партньор в житейско партньорство, неофициален партньор в житейско партньорство, родители,

осиновители,
брата и сестри и техните низходящи,
баби и дядовци и техните низходящи,
други възходящи.

Що се отнася до правото на наследяване, партньор, който е в съжителство на семейни начала, е равнопоставен със съпруг, а децата, родени без брак, и техните низходящи са равнопоставени с родените от брака деца и техните низходящи. Съжителството без брак е съюз, който дава право на наследство по закон и представлява съжителство между неомъжена жена и неженен мъж, продължило определен период от време (най-малко три години или по-малко, ако от въпросния съюз е родено дете) и се прекратява със смъртта на наследодателя, при условие че са спазени предварителните условия за валидност на брак.

Що се отнася до правото на наследяване, партньорът в житейско партньорство е равнопоставен със съпруг, а децата, поверени на неговите /нейните грижи в качеството на партньор, са равнопоставени с неговите/нейните собствени деца. Житейското партньорство представлява съюз на семейно съжителство между две лица от един и същ пол, сключен пред компетентен орган в съответствие с разпоредбите на специален закон (Закон за партньорството между лица от един и същ пол).

Що се отнася до правото на наследяване, неофициалният партньор в житейско партньорство е равнопоставен с партньор, който е в съжителство на семейни начала. Неофициалното житейско партньорство представлява съюз на семейно съжителство между две лица от един и същ пол, които не са сключили житейско партньорство пред компетентен орган, при условие че съюзът е продължил най-малко три години и от самото начало са били изпълнени предварителните условия за действителност на житейско партньорство.

Низходящите и съпругът на наследодателя са наследници от първи ред. Наследниците от първия ред наследяват равни части. В този ред на наследяване се прилага разпределение *per stirpes*, което означава, че делът от наследственото имущество, който би отишъл към починало преди това дете, ако то беше преживяло наследодателя, се наследява поравно от неговите/нейните деца, т.е. внуците на наследодателя; ако някой от внуците е починал преди наследодателя, делът, който би отишъл за въпросния внук, ако той/тя беше жив/а към момента на смъртта на наследодателя, се наследява поравно от неговите/нейните деца, т.е. правнуците на наследодателя и т.н., ако има останали някакви низходящи на наследодателя.

Наследодател, който не е оставил поколение, се наследява от наследниците от втори ред на наследяване — родителите и съпругът на наследодателя. Родителите на наследодателя наследяват половината наследствено имущество, а съпругът на наследодателя — другата половина. Ако и двамата родители са починали преди наследодателя, преживелият съпруг наследява цялото наследствено имущество. Ако наследодателят не е оставил съпруг, родителите на наследодателя наследяват поравно цялото наследствено имущество; ако единият от родителите на наследодателя е починал преди наследодателя, делът от наследственото имущество, който би отишъл при въпросния родител, ако той/тя беше преживял наследодателя, се наследява от другия родител. Братята и сестрите на наследодателя и техните низходящи са наследници от втори ред на наследяване, ако последният не е оставил съпруг и ако единият или и двамата родители на наследодателя са починали преди наследодателя. В такъв случай (ако единият или и двамата родители са починали преди наследодателя, който не е оставил съпруг), делът от наследственото имущество, който би отишъл при всеки от родителите, ако той/тя беше преживял наследодателя, се наследява от техните деца (братята и сестрите на наследодателя), техните внуци, правнуци и по-далечни низходящи в съответствие с правилата, приложими в случаите, в които наследодателят се наследява от своите деца и други низходящи. Ако единият от родителите на наследодателя е починал преди наследодателя, който от своя страна не е оставил съпруг и низходящи, делът от наследственото имущество, който би отишъл за въпросния родител, ако той/тя беше преживял наследодателя, се наследява от другия родител; ако другият родител също е починал преди наследодателя, който не е оставил съпруг, низходящите на въпросния родител наследяват дела, които би се полагал на двамата родители.

Наследодател, който не е оставил низходящи, съпруг или родители или чиито родители не са оставили низходящи, се наследява от наследниците от трети ред на наследяване. Наследници на наследодателя от трети ред на наследяване са неговите баби и дядовци, като половината от наследственото имущество се наследява от бабата и дядото по бащина линия, а другата половина — от бабата и дядото по майчина линия. Бабата и дядото от една страна наследяват поравно. Ако единият от възходящите от едната страна е починал преди наследодателя, делът от наследственото имущество, който би отишъл при въпросния възходящ, ако той/тя беше преживял наследодателя, се наследява от неговите /нейните низходящи (деца, внуци и по-далечни низходящи) в съответствие с правилата, които се прилагат в случаите, в които наследодателят се наследява от своите деца и други низходящи. Ако бабата и дядото от едната страна са починали преди наследодателя без да оставят никакви низходящи, делът от наследственото имущество, който би отишъл при тях, ако бяха преживели наследодателя, се наследява от бабата и дядото по другата линия или от техните низходящи.

Наследодател, който не е оставил низходящи или родители, или ако те не са оставили низходящи, съпруг или баби и дядовци, които също не са оставили низходящи, се наследява от наследниците от четвърти ред на наследяване. Наследниците от четвърти ред са прабабите и прадеядовците на наследодателя. Половината се наследява от прабабите и прадеядовците по бащина линия (тази половина се наследява поравно от родителите на дядото на наследодателя по бащина линия и от родителите на бабата на наследодателя по бащина линия), а другата половина се наследява от прабабите и прадеядовците по майчина линия (тази половина се наследява поравно от родителите на дядото на наследодателя по майчина линия и от родителите на бабата на наследодателя по майчина линия). Ако някой от тези възходящи вече не е жив, делът, който би отишъл при него/нея, ако той/тя беше още жив/а, се наследява от възходящия, който е бил негов/неин съпруг. Ако от едната двойка от тези възходящи няма живи, дяловете, които биха отишли при тях, ако бяха живи, се наследяват от другата двойка от същата страна. Ако прабабите и прадеядовците от едната страна не са живи, делът от наследственото имущество, който би отишъл към тях, ако те бяха още живи, се наследява от прабабите и прадеядовците по другата линия.

Ако няма наследници от четвърти ред на наследяване, наследодателят се наследява от своите по-далечни възходящи в съответствие с правилата за наследяване, приложими по отношение на неговите/нейните прабаби и прадеядовци.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

На първа инстанция производството по наследяване се води пред общински съд или пред нотариус в качеството му на доверено лице на съда. Териториалната компетентност на общинския съд да води производства по наследяване се определя по местожителството на завещателя към момента на смъртта и, алтернативно, по неговото местопребиваване, по мястото, където се намира по-голямата част от неговото/нейното наследствено имущество в Република Хърватия, или по мястото, където завещателят е вписан в Гражданския регистър. Съдът възлага воденето на производства по наследяване на нотариуси и, когато в района на съда са регистрирани канторите на няколко нотариуса, делата им се възлагат поравно, по азбучен ред, според фамилното име на нотариуса.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Изявление за приемане или отказ от наследство (декларация за наследство) може да се направи устно пред всеки един общински съд, пред съда по дела за завещания и наследства или пред нотариуса, който води производството по наследяване, а може и да бъде представен заверен документ, съдържащ декларация за наследството, пред съда по дела за завещания и наследства или пред нотариуса, който води производството по наследяване.

Изявлението за приемане или отказ от наследство не може да се отменя.

Не е задължително да се направи декларация за наследство. Счита се, че лице, което не е направило декларация за отказ от наследство, желае да бъде наследник. Лице, което е направило действителна декларация за приемане на наследство, впоследствие не може да се откаже от него.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Изявлението за отказ или приемане на завет може да бъде направено устно пред съда по дела за завещания и наследства или пред нотариуса, който води производството по наследяване, а може и да бъде представен заверен документ, съдържащ декларация за отказ или приемане на завет, пред съда по дела за завещания и наследства или пред нотариуса, който води производството по наследяване.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Правото на запазена част е наследствено право, което се придобива при смъртта на завещателя. Наследникът с гарантиран по закон дял от наследството може да направи изявление за приемане или отказ от запазена част устно пред всеки общински съд, пред съда по дела за завещания и наследства или пред нотариуса, който води производството по наследяване, а може и да представи заверен документ, съдържащ декларация за наследството, пред съда по дела за завещания и наследства или пред нотариуса, който води производството по наследяване. В рамките на производство по наследяване правото на запазена част се упражнява само по искане на наследник с гарантиран по закон дял от наследството. Но ако в производството по наследяване наследникът с гарантиран по закон дял от наследството не предяви иск за запазена част, съдът или нотариусът не е задължен да учреди неговото/нейното право на запазена част.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Производството по наследяване е охранително производство за установяване кои са наследниците на завещателя, от какво се състои наследственото имущество на завещателя и какви други права по отношение на наследственото имущество имат наследниците, заветниците и други лица.

Производствата по наследяване се водят от общински съд или от нотариус в качеството му на доверено лице на съда. Общинският съд, който е с териториална компетентност да води производството по наследяване, се нарича също така „съд по дела за завещания и наследства“.

Териториалната компетентност на общинския съд да води производствата по наследяване се определя по местожителството на завещателя към момента на смъртта и, алтернативно, по неговото местопребиваване, по мястото, където се намира по-голямата част от неговото/нейното наследствено имущество в Република Хърватия, или по мястото, където завещателят е вписан в Гражданския регистър.

Производството по наследяване се образува служебно, след като съдът получи смъртен акт, извлечение от регистъра на смъртните актове или еквивалентен документ. Съдът възлага воденето на производството по наследяване на нотариус, чиято кантора е с адрес в неговия район, предава му/й смъртния акт и определя срок за приключване на производството. Нотариусът води производството в качеството си на доверено лице на съда в съответствие със съдебно решение за възлагане на него/нея воденето на производството и съгласно разпоредбите на Закона за наследството. По правило производството по наследяване се води от нотариус в качеството му на доверено лице на съда и само в изключителни случаи от самия съд.

Когато нотариус извършва някакви действия в рамките на производство по наследяване в качеството си на доверено лице на съда, той/тя има правата, каквито би имал съдия или съветник на общински съд, да предприема всички необходими действия в рамките на производството и да взема всички решения, освен онези, за които по Закона за наследството е предвидено друго. Ако в рамките на производство пред нотариус страните оспорват факти, от които зависи някое от техните права (например право на наследяване, размер на наследствен дял и т.н.), или от които зависи съставът на наследственото имущество или предметът на завета, тогава нотариусът трябва да върне делото в съда, за да може съдът да вземе решение за спиране на производството и да насочи страните към завеждането на гражданско или административно дело. Ако в рамките на производство пред нотариус страните оспорват фактите, от които зависи правото на завет или някое друго право, нотариусът трябва да върне делото в съда, който в такъв случай насочва страните към завеждане на гражданско или административно дело, но не спира производството по наследяване. В определени случаи, които са предвидени от Закона (решение за отделяне на наследственото имущество от имуществото на наследник, относно правото на сънаследниците, които са живели или печелили съвместно със завещателя, както и относно делбата на домашното имущество), нотариусът може да взема решения само със съгласието на всички страни в производството, в противен случай нотариусът трябва да върне делото в съда. Съдът, който е възложил воденето на производство по наследяване на нотариус, постоянно следи неговата/нейната работа.

Изслушването по отношение на наследството е основната част от производството по наследяване, като е възможно да бъдат проведени едно или няколко изслушвания.

Изслушване по отношение на наследството не се провежда, ако починалият не е оставил наследствено имущество или ако завещателят е оставил само движимо имущество и еквивалентни права и никое от лицата, които са поканени да наследят не изиска провеждането на изслушване по наследството.

Страните (наследници, заветници, други лица, имащи някакво право по отношение на наследственото имущество), лица, които правомерно биха могли да предявят иск спрямо наследството (когато има завещание), изпълнителят на завещанието (ако е определен такъв) и други заинтересовани страни се свикват на изслушване по отношение на наследството. В призовката за изслушването съдът или нотариусът уведомяват заинтересованите лица за образуването на производството и дали му/й е представено някакво завещание и кани заинтересованите лица незабавно да представят писмено завещание или документ, удостоверяващ устно завещание, ако у тях има такова/такъв, или да посочат свидетелите на устното завещание. В призовката тези заинтересовани лица изрично се уведомяват, че до произнасянето на решение по наследството на първа инстанция, те могат да направят изявление за отказ от наследство устно на изслушването или публично, чрез заверен документ, както и че, ако не се явят на изслушването или не направят декларация за отказ, ще се счита, че те желаят да бъдат наследници. На изслушване по наследството се обсъждат всички въпроси, които имат отношение към произнасянето на решение в производство по наследяване, по-специално правото на наследяване, размерът на наследствения дял и правото на завети. Решението се взема от съда или нотариуса въз основа на резултатите от всички изслушвания. Съдът или нотариусът има право да установява факти, които страните по производството не са представили, и също така да представя доказателства, които те не са предложили, ако съдът или нотариусът сметне, че тези факти и доказателства са от значение за вземането на решение. По правило решение относно правата се взема от съда или нотариуса, след като е дадена възможност на заинтересованите лица да направят необходимите изявления. Правата на всички лица, които, въпреки че са били

надлежно призовани, не са се явили на изслушването, се разглеждат от съда или от нотариуса на база на информацията, с която съдът или нотариусът разполага, като се вземат предвид писмените изявления на въпросните страни, получени преди вземането на решението. Изявленията относно наследството представляват деклариране от страна на наследник, че приема или се отказва от наследството. Всеки има право, но никой не е задължен да направи декларация за наследството. Лице, което не е направило декларация за отказ от наследство, се счита, че желае да стане наследник. Лице, което е направило действителна декларация за приемане на наследството, впоследствие не може да се откаже от него. Съдът или нотариусът не изискват от който и да било да прави изявление за наследството, но наследник, който желае да направи такова изявление, може да го направи устно пред съда по дела за завещания и наследства или пред нотариуса, който води производството по наследяване, както и пред всеки друг общински съд, или като представи заверен документ, съдържащ декларация за наследството, на съда по дела за завещания и наследства или на нотариуса, който води производството по наследяване. Когато наследник прави декларация за отказ от наследство, съдът или нотариусът трябва да го предупреди за последиците от това изявление и трябва да уведоми наследника, че този отказ може да бъде направен само от негово/нейно собствено име, както и от негово/нейно име и от името на негово/нейните низходящи. Съдът спира производството по наследяване и насочва страните към завеждане на гражданско или административно дело, ако те оспорват фактите, от които зависят техните права, съставът на наследственото имущество или предметът на завета. Страната, чиито права съдът счита за по-неприемливи, се насочва към завеждането на гражданско или административно дело. Ако страните оспорват факти, от които зависи правото на завет или други права, съдът насочва страните към завеждането на гражданско или административно дело, но не спира производството по наследяване.

При приключване на производството по наследяване, съдът или нотариусът постановява решение относно наследството. Тъй като според хърватското право наследството се предава *ipso iure* към момента на смъртта на завещателя, естеството на решението относно наследството е с установителен характер. В решението се определя кой е станал наследник след смъртта на завещателя и какви права са придобили други лица. Съдържанието на решението е определено в Закона за наследството. В решението се включва информация относно: завещателя (фамилно и собствено име, личен идентификационен номер, име на един от родителите, дата на раждане, националност и — за лица, починали по време на брака — фамилното им име преди брака); съставът на наследственото имущество (описание на недвижимото имущество с данни от поземлените регистри, които са необходими за вписването; описание на движимото имущество и други права, за които съдът е установил, че са част от наследството имущество); наследниците (фамилно и собствено име, личен идентификационен номер, местожителство, връзка на наследника със завещателя, дали наследява като наследник по закон или по завещание; ако има няколко наследника, частта от наследството за всеки наследник, изразена като дял); ограничение или тежест върху правата на наследника (дали правото на наследника е под условие, срок или указание и, ако това е така, дали и как е ограничено или утежнено по друг начин и в чия полза); лицата, които имат право на завет или някакво друго право, произтичащо от наследственото имущество, с точно описание на въпросното право (фамилното и собственото име на лицето, личен идентификационен номер, местожителство). Решението относно наследството се предоставя на всички наследници и заветници, както и на лицата, които са предявили иск за наследство в хода на производството. След като стане окончателно, то се изпраща също така на компетентния данъчен орган. В решението относно наследството съдът или нотариусът указват, че, след като решението относно наследството стане окончателно, трябва да бъдат направени съответните вписвания в поземления регистър в съответствие с правилата по Закона за поземления регистър, а движимото имущество, поверено за отговорно пазене на съда, нотариуса или — по тяхно нареждане — на трето лице, да бъде предадено на оправомощените лица.

Преди да постанови решение относно наследството, по искане на заветник съдът или нотариусът може да постанови отделно решение относно завета, при условие че въпросният завет не се оспорва от наследниците. Когато няма спорове само по отношение на част от наследственото имущество, може да бъде постановено частично решение относно наследството с оглед на установяване на наследниците и заветниците и по неоспорваната част от наследственото имущество.

Възможно е да се подават възражения по решение, което се взема от нотариус в качеството му на доверено лице на съда в производство по наследяване. Възражението се представя на нотариуса в срок до осем дни от произнасяне на решението пред страните, а нотариусът е длъжен незабавно да го предаде на компетентния общински съд заедно с делото. Възраженията се разглеждат от един съдия. Всички забавени, непълни или недопустими възражения се отхвърлят от съда. Когато взема решение по възраженията на нотариус, съдът може да остави решението в сила, било то цялостно или частично, или да го отмени. Когато решението е отменено (било то цялостно или частично), самият съд разглежда отменената част на решението. Съдебното решение за отмяна на нотариално решение, било то цялостно или частично, не подлежи на индивидуално обжалване. Решението относно възражението се връчва на страните и на нотариуса.

Решенията, постановени от първоинстанционния съд по производства по наследяване, могат да бъдат обжалвани, ако в Закона за наследството не е предвидено друго. Жалбата може да бъде подадена в рамките на петнадесет дни от произнасяне на решението на първоинстанционния съд. Жалбата може да бъде подадена в първоинстанционния съд, който, след като разгледа своевременно депозираната жалба, може да постанови ново решение за изменение на оспорваното решение, при условие че то не нарушава правата на други лица, които се базират на въпросното решение. Ако първоинстанционният съд не промени своето решение, той изпраща жалбата на второинстанционния съд, независимо дали жалбата е депозирана в рамките на определения от закона срок. По правило второинстанционният съд разглежда само жалби, които са депозирани в рамките на определения срок, но може да вземе предвид и жалба, която не е била подадена навреме, при условие че тя не нарушава правата на други лица, базирани на оспорваното решение.

В производства по наследяване не са разрешени извънредни средства за правна защита.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Дадено лице става наследник — било то по закон или по завещание — *ipso iure* (по силата на закона) в момента на смъртта на завещателя. В този момент наследникът придобива наследствено право и наследственото имущество на починалия преминава към него/нея по силата на закона, като става негово/нейното наследство. За придобиването на наследствено право не се изисква изявление за приемане на наследството. Наследник, който не желае да бъде наследник има право да се откаже от наследството до постановяването на решение от първоинстанционния съд. Заветникът придобива право върху завет в момента на смъртта на завещателя.

Производството по наследяване, в рамките на което се установява кои са наследниците на завещателя, какво включва наследственото имущество на завещателя и какви други права по отношение на наследственото имущество имат наследниците, заветниците и други лица, е описано в отговора на въпрос № 6, касаещ производствата по наследяване.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Наследниците, които не са се отказали от наследството, заедно и поотделно носят отговорност за задълженията на завещателя, всеки до размера на своя наследствен дял.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

За целите на вписването в поземления регистър трябва да бъдат представени следните документи на отдел „Поземлен регистър“ на общинския съд, в чийто район се намира имуществото:

предложение за вписване;

документ, на базата на който е получено правото на собственост (правно основание за получаване на правото на собственост — договор за продажба, договор за дарение, договор за издръжка, решение относно наследство и т.н.) — в оригинал и заверен препис;

доказателство за гражданството на получателя на правото на собственост (удостоверение за гражданство, заверено копие на паспорта и т.н.) или доказателство за статут на юридическо лице (извлечение от регистъра на дружествата), ако получателят е чуждестранно юридическо лице; когато заявителят се представява от пълномощник, трябва да бъде представено пълномощно — в оригинал или заверено копие;

ако заявителят не е определил пълномощник, който да го/я представлява и той/тя е в чужбина, заявителят е длъжен да назначи пълномощник с местопребиваване в Хърватия, който да получи документите;

доказателство за плащане на съдебна такса в размер на 200,00 HRK, ред № 16, както и гербов налог в размер на 50,00 HRK, ред № 15, в съответствие със Закона за съдебните такси (NN № 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12 и 157/13).

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

В хърватското право не е предвидено задължително назначаване на управител на наследственото имущество. Причината за това е, че наследственото имущество преминава в ръцете на наследниците по силата на закона в момента на откриване на наследството (когато завещателят почине или бъде обявен за мъртъв).

В определени случаи обаче хърватското право предвижда, че съдът по дела за завещания и наследства следва да назначи временен представител на наследственото имущество. Това се прави, когато наследниците не са известни, не е известно тяхното местонахождение или с тях не може да бъде осъществен контакт, както и при нужда в други случаи. Временният представител на наследственото имущество има право да предявява искове и да отговаря в съда по искове, да събира вземания или да плаща дългове от името на наследниците и да представлява наследниците. Ако това е необходимо, съдът може да определи специални права и задължения на представителя на наследственото имущество. Съдът може също така да назначи представител на наследственото имущество, което е било отделено от имуществото на наследниците по искане на кредиторите на завещателя.

9.2 Кой има право да изпълни разпореджанието с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Наследственото имущество се управлява от наследниците, освен когато е поверено на изпълнителя на завещанието или на представителя на наследственото имущество.

В завещанието завещателят може да определи един или повече изпълнители на завещанието. Лицето, което е определено за изпълнител на завещанието, не е задължено да приеме тези задължения. Задълженията на изпълнителя на завещанието се определят от завещателя в завещанието. Ако завещателят не е дал някакво конкретно указание, задълженията на изпълнителя по-специално включват:

да се грижи и да върши необходимото за опазването на наследственото имущество от името и за сметка на наследниците,

да управлява наследственото имущество,

да върши необходимото за плащането на дълговете и заветите от името и за сметка на наследниците.

За тази цел изпълнителят трябва да се погрижи във всяко едно отношение завещанието да бъде изпълнено според желанията на завещателя.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

В хърватското право назначаването на управител на наследственото имущество не е предвидено като правило. Причината за това е, че наследственото имущество преминава в ръцете на наследниците по силата на закона в момента на откриване на наследството (когато завещателят почине или бъде обявен за мъртъв). Наследникът управлява и се разпореджда с всичко, което е включено в наследството. Ако има няколко наследника, докато бъде определено какви дялове от наследственото право се полагат на всеки наследник, сънаследниците управляват като съсобственици и се разпоредждат с всичко, което е включено в наследственото имущество, с изключение на повереното на изпълнителя на завещанието или на представителя на наследственото имущество.

След като с окончателното решение относно наследството бъде определено какви дялове от правото на наследяване се полагат на всеки наследник, всичко, което до този момент е било обща собственост, се управлява от сънаследниците и те се разпоредждат с него до момента на делбата на наследственото имущество по правилата, по които сънаследниците управляват и се разпоредждат с имущество, с изключение на повереното на изпълнителя на завещанието или на представителя на наследственото имущество.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

В хода на производството, ако е бил определен изпълнител на завещанието, по негово/нейно искане съдът своевременно му/й издава удостоверение, доказващо неговото/нейното качество и правомощия на изпълнител, като се включва нареждане до всички заинтересовани, че изявленията на изпълнителя следва да се считат за направени от самия завещател. Никое лице, което добросъвестно действа в съответствие с изявлението на лице, представило съдебно удостоверение за изпълнител на завещание, не носи отговорност за никакви вреди, причинени на наследниците в резултат на това. Ако съдът освободи изпълнителя на завещанието, той/тя трябва незабавно да върне на съда удостоверението, доказващо неговото/нейното качество и правомощия. В противен случай той/тя ще носи отговорност за всички вреди, които могат да произтекат от това.

При приключването на производството по наследяване се постановява решение относно наследството. В това решение се определя кой е станал наследник на завещателя при неговата/нейната смърт, както и какви права са придобили в този момент също така други лица. Тъй като според хърватското право лицето става наследник *ipso iure*, целта на установяването на това кой е наследникът, не е да се придобие право на наследяване или да се придобие самото наследство (и двете са станали в момента на смъртта на завещателя), а само да се даде възможност и да се улесни упражняването на правата и задълженията, които са придобити във връзка с наследството.

Като последица от окончателното решение относно наследството се счита, че в него е определен съставът на наследственото имущество, кой е наследникът на завещателя, размерът на наследствения дял, който му/й се полага, дали неговото/нейното право на наследяване е ограничено или обременено и, ако това е така, също дали има някакви права върху завети и, ако това е така, какви.

Постановеното с окончателното решение относно наследството може да се обжалва от лице, което според разпоредбите на Закона за наследството не е обвързано от окончателния характер на решението относно наследството, чрез гражданско дело срещу лицата, които имат полза от констатацията, чиято истинност той/тя оспорва.

Окончателното решение относно наследството не е обвързващо за лица, които предявяват иск за право върху нещо, което е било определено като част от наследственото имущество, при условие че те не са участвали в изслушването по отношение на наследството като страни и така също не са били надлежно призовани да се явят на него лично. Това решение не е обвързващо също така за лица, които твърдят, че вследствие

на смъртта на завещателя, те са придобили право на наследяване на база на завещание или по закон, както и че имат право на завет, при условие че те не са участвали в изслушването по отношение на наследството като страни и така също не са били надлежно призовани да се явят на него лично.

По изключение, лицата, които са участвали в изслушването по отношение на наследството като страни и са били надлежно призовани да се явят на него, не са обвързани от окончателното решение относно наследството по отношение на никакви права в тяхна полза, произтичащи от завещание, което е намерено впоследствие; по отношение на правата, определени в гражданско или административно производство (каквото са били насочени да образуват), след като решението относно наследството стане окончателно; при условие че са изпълнени предварителните условия, според които в рамките на гражданско дело те могат да изискват производството да бъде отменено.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 06/02/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Наследяване - Италия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUCE).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Разпореждания с имущество в случай на смърт може да се правят само под формата на завещание. Съвместни завещания и договори за наследяване в бъдеще не са разрешени.

Завещателните разпореждания могат да бъдат под формата на:

определяне на наследник, при което завещателят се разпорежда с цялото наследствено имущество или с част от него без да уточнява активите, които са обект на въпросното разпореждане,

завет, при което завещателят се разпорежда с един или няколко точно определени актива.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Не е необходимо завещателните разпореждания да бъдат регистрирани по някакъв начин, независимо от използваната за тях форма.

В случай на публично завещание, което представлява завещание, съставено под формата на нотариален акт, след смъртта на завещателя нотариусът трябва да прехвърли завещанието от регистъра на завещанията в регистъра на сделките *inter vivos* и да впише удостоверението за прехвърляне.

В случай на саморъчно завещание, което представлява завещание, съставено самостоятелно, след смъртта на завещателя то трябва да бъде представено на нотариус, така че той да осигури неговото правно действие чрез протокол за публикуване, който след това се регистрира.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

По закон завещателят може да се разпорежда с цялото си имущество. Неговият съпруг, неговите деца и техните низходящи и (ако няма деца) неговите родители имат право на „запазена част“, която представлява минимален дял от наследственото имущество, който е запазен за тях. Все пак завещание, в което тези права не са спазени, е действително и приложимо, при условие че горепосочените наследници не оспорват това обстоятелство. Ако завещанието не бъде оспорено или се установи, че оспорването е неоснователно, то запазва пълното си действие.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако няма завещание, тогава се прилагат правилата за наследяване по закон в съответствие с Гражданския кодекс. Възможно е да има случаи, в които има завещание, но разпореждането в него е само за част от имуществото. Тогава за останалата част се прилагат правилата за наследяване по закон, наред с правилата, които уреждат завещателното разпореждане. Лицата, които наследяват по закон, са съпругът, децата, родителите, братята и сестрите и роднините до шеста степен. Дяловете от наследственото имущество, които се наследяват, зависят от това кои от горепосочените лица действително съществуват. Наличието на деца изключва двамата родители и братята и сестрите, както и по-далечните роднини.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Наследството преминава към наследника въз основа на изявление за приемане, докато заветът се прехвърля автоматично, при условие че няма отказ. Приемането на наследството не може да бъде частично и може да бъде изрично (чрез съответното изявление) или мълчаливо (което става, когато наследникът извърши някакво действие, което не би могъл да извърши освен в качеството си на наследник, като продажбата на актив от

наследственото имущество). Изявлението за приемане или отказ се оформя с издаването на съответната декларация от нотариус или секретар на компетентния съд в района, в който е открито наследството. Същото правило важи и за случая на наследници със запазена част, които не могат да приемат или откажат само запазената част. Тези наследници обаче могат да се откажат от правото си на запазена част от наследственото имущество, когато тази част е накърнена. Ако наследник с право на запазена част е бил изключен от наследственото имущество или му е бил завещан дял от наследственото имущество, който е по-малък от полагащата се запазена част, той може да предяви иск единствено за правото си да получи запазената част.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Не съществува единна законоустановена процедура.

Наследството се открива, когато завещателят почине. Считано към тази дата и въз основа на завещанието или приложимите законови правила, се установяват лицата, които са определени за наследници или заветници. Тогава въпросните лица носят отговорност за предприемането на необходимите мерки по издаването на декларации за приемане или отказ, които след това се използват за установяване на кого и в какви дялове е завещано наследственото имущество.

Ако има няколко съсобственици, всяко от тези лица има право да иска делба на наследственото имущество, което може да стане под формата на договор или чрез иск до съда за постановяване на съдебно решение за делба на наследственото имущество по реда на обикновено гражданско производство.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Заветниците придобиват своя статут автоматично, освен ако се откажат от наследството. Статутът на наследник се придобива чрез изрично изявление за приемане или чрез действие, което представлява мълчаливо приемане. Лицата, които са определени за наследници и в чието владение се намира наследственото имущество, стават наследници автоматично след изтичането на три месеца от датата на откриване на наследството.

Изричното приемане, което трябва да бъде направено в рамките на десет години от откриването на наследството, може да бъде под формата на безусловно приемане или приемане на база на опис, за да бъде ограничена отговорността за дълговете на починалия.

Приемането на наследство, прехвърлено на ненавършили пълнолетие лица и други недееспособни лица трябва да се извърши изрично и по опис. Последиците от приемането на наследствено имущество или завет са със задна дата, считано от момента на откриване на наследството.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Наследниците носят отговорност за всички дългове на починалия пропорционално на стойността на техните съответни дялове от наследството. Обратно, заветниците не носят отговорност за тези дългове.

Безусловният наследник носи неограничена лична отговорност за дълговете на починалия и следователно отговаря дори ако сумата на дълговете надхвърля размера на наследените активи.

Ако наследството е прието на базата на опис, наследникът носи отговорност за дълговете на починалия само до размера на наследените активи.

Ако наследството е било прието по опис, трябва да се изготви протокол, в който да се опише и посочи стойността на цялото имущество, което съставлява активите и всички пасиви: наследникът трябва да получи разрешение от съда за предприемането на каквито и да било действия по разпореждане с наследственото имущество, като такова разрешение се дава само ако въпросните действия са в интерес на кредиторите на наследството.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Наследниците и заветниците трябва да представят на данъчните органи декларация за наследство, която съдържа информация за всички наследени активи, в това число недвижимо имущество, със съответните данни от поземления регистър. Копие от декларацията за наследство е необходимо за прехвърляне на записите в поземления регистър, като по този начин се вписва всяко имущество на името на наследниците или заветниците, които вече са собственици.

Прилаганата процедура за вписване в имотните регистри на придобитото имущество, наследено от наследници или заветници, се различава за двете категории. Що се отнася до заветник, придобиването на собственост се вписва въз основа на копие от завещанието, в което е посочен този завет. Що се отнася до наследник, тогава се вписва изричното изявление за приемане или действието, което представлява мълчаливо приемане.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Назначаването на управител не е задължително.

Всяко лице, което изготвя завещание, може да посочи изпълнител, който да отговаря за управлението на активите само в необходимата степен за изпълнението на тези функции.

В закона са посочени лицата, които отговарят за управлението на наследственото имущество, ако наследниците са недееспособни.

Ако никое от лицата, посочени като наследници, не приеме наследството, е възможно от съда да се поиска да назначи представител на наследственото имущество, който да управлява активите, съставляващи наследственото имущество, до издаване на първата декларация за приемане, при което функциите на представителя автоматично се прекратяват.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Ако заветник очаква разпореждане от страна на наследниците, именно тези лица отговарят за изпълнението на завещателните разпореждания.

Завещателят може да посочи изпълнител, който след това да отговаря за осигуряване на изпълнението на завещателните разпореждания.

Активите, съставляващи наследственото имущество, се управляват от лицата, които трябва да изпълнят завещателните разпореждания, до момента, в който въпросните задачи бъдат изпълнени изцяло.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Обикновено управителите разполагат с правомощия за управление само на обичайните дела, за да могат да съхранят активите и тяхната стойност. За действия, свързани с разпореждане с имуществото или с извънредни мерки за управление, е необходимо разрешение от съда.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

От общината, в която починалият е роден или където е било неговото местожителство, се издава смъртен акт, извлечение от регистъра на смъртните случаи и удостоверение за семейно положение, съдържащи информацията относно смъртта на лицето, неговите лични данни и семейни отношения.

Статут на наследник или заветник не се удостоверява със специални документи, издадени от публичните органи.

Всяко лице, което желае да придобие статут на наследник или завещник, може да представи нотариално заверен документ, който представлява изявление, направено пред нотариус от двама свидетели, които не участват в наследството и подлежат на наказателна отговорност. Публичните органи приемат също така декларация вместо нотариално заверен документ, изготвена от въпросното лице, което също подлежи на наказателна отговорност.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 22/12/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Кипър

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

По принцип националното право не съдържа разпоредби относно съвместни завещания. На практика, когато съпрузите съставят завещанията си, те имат възможност да се определят един друг за единствени наследници.

Завещанията се изготвят и изпълняват в съответствие с член 23 от Глава 195.

Завещанията трябва да бъдат в писмен вид и подписани от завещателя или от друго лице по искане и в присъствието на завещателя. Те трябва също така да бъдат подписани в присъствието на най-малко двама свидетеля, които присъстват едновременно, за да потвърдят и одобрят с подписа си завещанието в присъствието на завещателя. Ако завещанието съдържа повече от една страница, всички страници трябва да бъдат подписани или парафирани.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Завещанието може:

- а) да бъде вписано в регистъра на провинцията на завещателя в съответствие с разпоредбите на член 9 от Глава 189;
- б) да се съхранява в кантората на адвоката на завещателя; или
- в) да се съхранява от самия завещател или от някое друго лице, определено от него/нея за тази цел.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Принципът на запазената част е предвиден в националното право и е уреден в член 41 от Глава 195. Прилага се също така член 51 от Глава 195. Децата имат право на дял до 25 % от нетната стойност на наследственото имущество. Ако няма дете, но има преживял съпруг или родител (баща или майка), те имат право на дял до 50 %, докато във всички други случаи може да бъде прехвърлено цялото наследство.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

При липсата на разпореждане с имущество в случай на смърт наследството се предава в съответствие с разпоредбите на член 44 и сл. от Глава 195.

Ако има деца и съпруг, нетната стойност на наследството се разделя поравно между съпруга и децата. Ако няма деца или низходящи, делът на съпруга се увеличава в зависимост от това дали има други роднини до четвърта степен на родство. По-специално, ако има братя и сестри или родители на починалия, делът на съпруга е в размер на 50 % от нетната стойност, а ако няма роднини до четвърта степен на родство, съпругът има право на $\frac{1}{4}$ от наследството. Във всички останали случаи цялото наследствено имущество преминава към съпруга.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Във всички горепосочени случаи компетентният орган е районният съд по последното местожителство на завещателя/починалия.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Подаване на заявление

Подаване на удостоверение за временно освобождаване, одобрено от данъчния секретар

Издаване на акт за прехвърляне на право

Регистриране на опис на наследствено имущество

Изплащане на всички дългове, свързани с наследственото имущество, включително данъчни задължения

Делба на наследственото имущество

Оформяне на окончателните сметки

Националното право не съдържа разпоредби за производство по наследяване, което да се образува служебно от съда.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или завещник?

Дадено лице може да стане наследник, ако той/тя е роднина на починалия до шеста степен на родство. Този въпрос е уреден в член 44 и сл. от Глава 195 и първото и второто приложение към Глава 195.

Дадено лице може да стане наследник, ако наследственото имущество му/й бъде прехвърлено от завещателя в неговото/нейното завещание.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

В съответствие с националното право наследниците не носят отговорност за дълговете на починалия. Задълженията се изплащат само от наследственото имущество, което се разпределя на наследниците/завещниците едва след погасяването на съответните дългове (включително данъчни задължения). Този въпрос е уреден в член 41, буква б) и член 42 от Глава 189.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Ако терминът „вписване“ на имущество означава прехвърляне на имуществото на починалия на наследниците/завещниците, изискваните документи са следните:

акт за прехвърляне на право;

удостоверение за плащане на данъчните задълженията, издадено от данъчния секретар и разрешение за прехвърляне на имуществото;

удостоверение за плащане на данъчните задълженията за недвижимото имущество/ капиталовата печалба;

разписка и удостоверение за плащане на общински и канализационни такси и клетвена декларация за разпределение от управителя и/или изпълнителя;

всякакви други документи, изискани от поземления регистър и/или данъчния секретар.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Назначаването на управител е задължително за целите на делбата на наследственото имущество. При поискване, назначаването се извършва със съдебно решение. Заявлението за управление се подава в съответствие с Глава 189, в това число, но не само, членове 18, 19, 20, 29, 49 и Глава 192. Към заявлението трябва да бъде приложена клетвена декларация от предложения управител или изпълнител, клетвена декларация от гарант, ако такъв се изисква, и обезпечение, ако такова се изисква. Към него трябва да бъде приложен също така смъртният акт и удостоверение за наследство, издадено от кмета на общината по местожителство на починалия, както и съгласието на наследниците за назначението на управител. Във всички други отношения се прилага процедурата, описана в отговора на въпрос 6 по-горе.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Правото да изпълни разпореждането с имуществото в случай на смърт на починалия се дава на изпълнителя, а ако изпълнителят почине или не е заинтересован, правото се предоставя на лице, което има законен интерес в наследственото имущество, например завещник или наследник.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Правомощията на управителя са описани в член 41 от Глава 189.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Тези документи са актът за прехвърляне на право, в който са посочени управителят и/или изпълнителят. Имената на бенефициерите се посочват в заявлението за управление и/или потвърждаване на завещанието, а смъртният акт и удостоверението за наследство се издават от кмета на общината по местожителството на починалия.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 10/02/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Латвия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUE).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Съгласно член 418 от Гражданския закон (*Civillikums*) завещание е всяко едностранно разпореждане, изготвено от дадено лице по отношение на цялото негово имущество, част от неговото имущество или отделни активи или права в случай на неговата смърт. Съгласно член 420 от Гражданския закон всяко лице може да направи завещание, с изключение на ненавършилите пълнолетие лица. Навършилите 16 години непълнолетни лица могат да изготвят завещание за тяхното собствено имущество (член 195 от Гражданския закон). Лицата под попечителство също могат да съставят завещание. В съответствие с член 421 от Гражданския закон лицата, които не могат да изразят своето намерение, не могат да правят завещание.

В Гражданския закон е предвидено, че според формата си завещанията могат да са публични или частни.

Публичните завещания се изготвят пред нотариус или семеен съд. Публичното завещание трябва да бъде съставено в присъствието на завещателя. За оригинал на публичното завещание се счита вписаното в регистъра за вписване на документи на нотариус или консул или в регистъра на завещанията, воден от семеен съд. След като оригиналът бъде подписан, завещателят получава копие от завещанието. Що се отнася до частните завещания, съгласно членове 445 и 446 от Гражданския закон подобно завещание се счита за действително, ако е изготвено от завещателя и правилно отразява неговата или нейната последна воля. Частните завещания се изготвят в писмен вид. Цялото завещание трябва да бъде ръкописно и саморъчно написано и подписано от завещателя.

Съгласно член 604 от Гражданския закон завещание, в което две или повече лица взаимно се посочват за свои наследници посредством един и същ документ, се определя като съвместно завещание. Ако обаче в рамките на такова завещание посочването на едно лице като наследник става при условие, че другото лице също бъде определено за наследник и самото определяне е действително, в резултат на което определянето може да е или да не е действително само съвместно с другото лице, тогава завещанието се счита за взаимно.

Съгласно член 639 от Гражданския закон договорно наследство се учредява чрез договор, според който едната страна предоставя правата върху своето бъдещо наследство или върху част от него на друга страна или няколко страни предоставят такива права една на друга. Този вид договор се нарича договор за наследство. В договора за наследство една страна може също така да предостави завет на друга страна или на трето лице. Лишаване от наследство не се допуска с договор за наследство.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Ако разпореждането с имущество в случай на смърт е изготвено като публичен документ (нотариален акт, завещание, заверено от семеен съд), то се вписва в публичния регистър на завещанията. Не се вписват разпореждания с имущество в случай на смърт, които са изготвени като частен документ, освен ако са предадени за съхранение на сертифициран нотариус или семеен съд.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Завещателят може свободно да се разпорежда с цялото свое наследствено имущество за след своята смърт, като се спазва ограничението да не се накърнява частта, която се полага на лицата с право на запазена част. Лицата, които имат право на запазена част, всъщност могат да предявят само иск за предоставяне на паричната стойност на запазената част.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Според Гражданския закон наследяват съпрузите, най-близките роднини и осиновените деца.

Осиновеното дете и неговите или нейните низходящи наследяват от осиновителя или неговите или нейните роднини. От осиновеното дете наследяват неговите низходящи, както и осиновителят или неговите или нейните роднини. Ако наследник от по-преден ред на наследяване е изразил своето намерение да приеме наследството, тогава наследник от по-далечен ред не наследява.

Съпругът наследява заедно с наследник от първи, втори или трети ред на наследяване. Когато наследява заедно с наследник от първия ред, съпругът получава дял, равен на този на низходящите, ако броят на низходящите, които са изразили намерение да приемат наследството, е по-малък от четирима. Ако обаче има четирима или повече низходящи, които са изразили намерение да приемат наследството, съпругът наследява една четвърт. Когато наследява заедно с наследници от втори или трети ред, съпругът получава половината от наследственото имущество. Съпругът получава цялото наследствено имущество, ако няма наследници от първи, втори или трети ред или ако те не изразят своето намерение да приемат наследството.

Най-близкият роднина на наследодателя наследява по определен ред, който се базира отчасти на вида на родството и отчасти на степента на родството. За целите на реда на наследяване наследниците по закон се разделят в четири отделни реда:

от първи ред, без разлика в степента на родство, наследяват всички низходящи на наследодателя, като между тях, от една страна, и самият наследодател, от друга страна, няма други низходящи, които да имат право да наследяват;

от втори ред, наследяват възходящите с най-близка степен на родство с наследодателя, както и родните (пълнокръвни) братя и сестри на наследодателя и децата на родните братя и сестри, които са починали преди наследодателя;

от трети ред, наследяват непълнокръвните братя и сестри, както и децата на тези природени братя и сестри, които са починали преди наследодателя;

от четвърти ред, наследяват останалите роднини по съребрена линия от най-близката степен на родство, без да се прави разлика между пълно и частично кръвно родство.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Сертифициран нотариус .

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Сертифициран нотариус .

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Сертифициран нотариус .

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Сертифициран нотариус .

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

След като наследството бъде открито, наследникът трябва да изрази своето намерение да приеме наследството. Това се прави чрез подаването на заявление за наследство до сертифициран нотариус. Сертифицираният нотариус образува производство по наследяване, обявява откриването на наследството, установява лицата, които имат право на наследственото имущество и издава удостоверение за наследство.

Ако наследяването се извършва по силата на разпореждане с имущество, то трябва да бъде предоставено на сертифициран нотариус, който го прочита и обявява за влязло в сила в съответствие със законодателството. Отново в този случай наследникът трябва да изрази своето намерение да приеме наследственото имущество. Ако е бил посочен заветник, той или тя също се включва в удостоверението за наследство.

Латвийското законодателство не предвижда процедура по ликвидация или разделяне на имуществото на завещател. Това може да бъде направено от самия завещател в разпореждане за имуществото, но подобни случаи са рядкост. След като сертифициран нотариус е потвърдил наследниците, които имат право на наследственото имущество, наследниците могат да продължат да бъдат съвместни собственици на наследеното имущество или да го разделят, като сключат договор за делба на наследствено имущество. Ако само един или няколко наследника желаят да разделят наследственото имущество, а другите не са съгласни, страните, които желаят делбата, имат право да предявят иск за делба пред съда.

Единственият случай, когато законът предвижда продажба на имуществото на наследодателя, е, когато няма наследници и имуществото е признато за *bona vacantia*, с което попада в компетентността на държавата. Ако има кредитори, имуществото се продава на търг от сертифициран съдебен изпълнител. Ако няма кредитори, Държавната служба за приходите приема решение за разпореждане с имуществото.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или завещник?

Що се отнася до завещниците, съгласно даденото в член 500 от Гражданския закон определение, когато на дадено лице е завещана отделна вещ от наследственото имущество, а не цялото наследствено имущество или определен дял от него, завещаното се нарича завет, а лицето, на което дадената вещ е завещана, е завещник.

Това лице трябва да представи заявление за наследство пред сертифициран нотариус. Когато е налице разпореждане с имущество, то също трябва да бъде представено на сертифицирания нотариус и прочетено от него. Сертифицираният нотариус издава удостоверение за наследство на наследниците и завещниците, след като изтече периодът за приемане на наследството, който се обявява от нотариуса (най-малко 3 месеца) или е предвиден в Гражданския закон (една година след откриването на наследството или след узнаване за откриването на наследството).

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

В Гражданския закон е определено, че с приемането и придобиването на наследството всички права и задължения на завещателя се прехвърлят към наследника, доколкото не са погасени при смъртта на завещателя. Наследниците носят отговорност за дълговете на завещателя, включително със собственото си имущество, ако наследеното имущество не е достатъчно. Наследник, който е приел наследствено имущество по опис, носи отговорност за дълговете на завещателя и други вземания от него или нея само до размера на наследственото имущество.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Удостоверението за наследство и заявлението за вписване се подават в поземления регистър.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Могат да бъдат назначени следните лица:

след откриване на наследството — представител на наследството, който да го управлява. По искане от наследниците или в определени случаи, които са предвидени в закона (например когато дадено наследствено имущество е сериозно обременено с дългове, когато няма наследници или когато с тях не може да бъде осъществен контакт и т.н.), сертифициран нотариус учредява представителство на наследственото имущество чрез отделен акт, който се изпраща до семейния съд с оглед на назначаването на представител, изпълнител на завещанието — неговото определяне се извършва, докато завещателят е жив и той или тя прави своето завещание.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Влязлото в законна сила завещание се изпълнява от изпълнителя на завещанието, който за целта е определен или в самото завещание, или чрез друг специален завещателен документ. Когато няма определен изпълнител, завещанието се изпълнява от наследник, посочен в него. Ако обаче няма пряк наследник по завещанието, то се изпълнява от представител на наследственото имущество, който се назначава от семеен съд по решение на сертифициран нотариус.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Правният статут на изпълнителя на завещанието и ограниченията на неговите или нейните права и задължения се определят според волята на завещателя, изразена в завещанието. Ако завещателят не е дал допълнителни указания, изпълнителят на завещанието трябва единствено да гарантира, че последната воля на завещателя ще бъде спазена и изпълнена, и да осигури уреждането на въпросите с наследственото имущество и разпределянето му между наследниците и завещниците, доколкото това е необходимо за целта.

Представителите на наследствено имущество го управляват и представляват по независим начин и от името на наследниците на наследственото имущество. Те управляват наследственото имущество със същата грижа и старание, с които биха управлявали своите собствени дела като грижливи собственици. През периода на тяхното управление те представят годишни отчети пред семейния съд, а след като наследственото имущество бъде разпределено между наследниците или представителството бъде прекратено по други причини, трябва да бъде изготвен окончателен отчет. Представителството и правото на представителите да предприемат действия от името на наследниците на наследственото имущество се прекратяват, когато нотариусът издаде удостоверение за наследство.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Сертифициран нотариус издава удостоверение за наследство под формата на нотариален акт. Законността на нотариалния акт не може да се поставя под съмнение. Той може да бъде оспорен чрез образуването на отделно производство.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 06/02/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Литва

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Разпореждането с имущество за след смъртта се изготвя под формата на завещание в съответствие с Гражданския кодекс на Република Литва (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*). Завещанието може да бъде официално (съставено в писмен вид в два екземпляра и заверено или от нотариус, или от консулски служител на Република Литва в друга държава) или частно (саморъчно завещание, в което се посочват собственото и фамилното име на завещателя, датата (ден, месец и година) и мястото на съставяне на завещанието, посочват се желанията на завещателя и е подписано от него; този вид завещание може да бъде изготвено на всякакъв език). Съпрузи могат да направят „съвместно завещание на съпрузи“, с което и двамата взаимно се определят за наследник един на друг, като при смъртта на единия от съпрузите, преживелият съпруг наследява цялото имущество на починалия (включително съвместно придобитото имущество по време на брака), освен запазената част.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Официалното завещание се заверява и се вписва в регистъра на нотариуса в присъствието на завещателя. Единият екземпляр на завещанието се пази от завещателя, а другият екземпляр остава при заверяващия орган. Завещателят може да депозира частно завещание за съхранение при нотариус или консулски служител на Република Литва в чужда държава. Регистърът на завещанията на Република Литва се води от Централната ипотечна служба (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Нотариусите и консулските служители трябва да изпращат известие до Централната ипотечна служба в срок до три работни дни от заверяването, приемането за съхранение или анулирането на завещание. В известието трябва да се посочат собственото и фамилното име, личният идентификационен номер и местожителството на завещателя, както и датата и мястото на съставяне на завещанието, видът на завещанието и мястото, където се съхранява. Не е необходимо да се посочва съдържанието на завещанието.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Да, в Гражданския кодекс е предвидено право на запазена част: децата на завещателя (осиновените деца), съпругът и родителите (осиновителите), които са били финансово зависими от завещателя към момента на неговата или нейната смърт, независимо от съдържанието на завещанието, наследяват половината от дела, на който биха имали право по закон, ако завещание не е било направено (запазена част), освен ако не им е завещано повече в завещанието. Запазената част се определя на базата на стойността на наследственото имущество, в това число обичайното домашно обзавеждане и оборудване.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако завещание не е направено, наследственото имущество се наследява по закон. Когато наследството се разпределя по закон, следните лица са бенефициери с равни части от наследственото имущество: низходящи роднини от първи ред — децата на наследодателя (включително осиновените деца) и децата на наследодателя, родени след неговата или нейната смърт; роднини от втори ред — родителите на наследодателя (осиновителите), внуците; роднини от трети ред — бабите и дядовците на наследодателя по майчина и по бащина линия, правнуците на наследодателя; роднини от четвърти ред — братята и сестрите на наследодателя и прабабите и прадядовците на наследодателя по майчина и по бащина линия; низходящи родственици от пети ред — децата на братята и сестрите на наследодателя (племенници и племеннички) и братя и сестри на родителите на наследодателя (чичовци и лели); низходящи родственици от шести ред — деца на братята и сестрите на родителите на наследодателя (братовчеди). Наследниците от втори ред наследяват по закон само ако няма наследници от първи ред, ако последните не са приели или са се отказали от наследството или в случаи, когато всички наследници от първи ред са били лишени от правото да наследяват. Наследниците от трети, четвърти, пети и шести ред наследяват, ако няма наследници от по-предните редове или ако последните са се отказали от наследство, както и когато те са били лишени от правото да наследяват. Осиновените деца и техните низходящи, които получават наследство след смъртта на своя осиноvitел или неговите или нейните роднини, се третират по същия начин като децата на осиноvitеля и техните низходящи. Те не наследяват по закон след смъртта на своите биологични родители и други кръвни роднини от по-горна степен на родство, аналогично след смъртта на своите кръвни братя и сестри. Осиноvitелите и техните роднини, които получават наследство след смъртта на осиноvitелото си дете или неговите или нейните низходящи, се третират по същия начин като биологичните родители и други кръвни роднини. Биологичните родители на осиноvitено дете и други кръвни роднини от по-горна степен на родство не наследяват по закон след смъртта на осиноvitелото дете или на неговите или нейните низходящи. Децата на наследодател, родени от брака на родителите или от родители, чийто брак е бил унищожен, имат право на наследство по закон, както и децата, родени извън брака, чието бащинство е установено в съответствие със закона. В случаи, когато някои от родителите на внуците или децата на наследодателя, които биха получили наследство, вече са починали към момента на откриване на наследството, внуците и правнуците на наследодателя наследяват по закон заедно със съответните наследници от първи и втори ред, които имат право на наследство. Те наследяват равни дялове от частта от наследственото имущество, която би била наследена от техния /тяхната починал/а баща или майка по закон. Преживелият съпруг на наследодателя наследява по закон или заедно с наследниците от първи или втори ред. Съпругът наследява една четвърт от наследството заедно с наследниците от първи ред и когато има най-много трима наследника освен съпруга. Когато има повече от трима наследника, съпругът наследява равни дялове с останалите наследници. Ако съпругът наследява заедно с наследниците от втори ред, той или тя има право на половината от наследството. Когато няма наследници от първи или втори ред, съпругът наследява цялото наследствено имущество. Обичайното обзавеждане и домашно оборудване преминава към наследниците по закон, независимо от тяхната степен на родство и наследения от тях дял, при условие че са живели с починалия в продължение на най-малко една година до момента на неговата или нейната смърт.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Нотариусът и съдът по мястото на откриване на наследството.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Нотариусът по мястото на откриване на наследството.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завещание?

Нотариусът по мястото на откриване на наследството.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Нотариусът по мястото на откриване на наследството.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Според Гражданския кодекс наследникът трябва да приеме наследството, за да го придобие. Приемането не може да бъде частично или да се обвързва с условия или изключения. Счита се, че наследникът е приел наследството, когато той или тя действително поеме отговорност за наследственото имущество или подаде заявление за приемане на наследствено имущество пред нотариус по мястото на откриване на наследството. Счита се, че наследникът е приел наследството, когато той или тя поеме отговорност за наследственото имущество, като го третира

като своя собственост (когато той или тя поеме отговорност, използва го, разпореджда се с него и го надзирава, плаща данъци и е представил/а заявление пред съда, изразяващо намерението да приеме наследството и да назначи управител на наследственото имущество и т.н.). За наследник, който е поел отговорност за някаква част от наследственото имущество или дори някакви отделни вещи, се счита, че е приел наследството изцяло. Наследник, който е поел отговорност за наследственото имущество, има право, в рамките на определения за приемане на наследството срок, да се откаже от своето наследство, като подаде заявление пред нотариус по мястото на откриване на наследството. В такъв случай се счита, че наследникът е поел отговорност за наследственото имущество в интерес на другите бенефициери. Тези действия трябва да бъдат предприети в рамките на три месеца от откриването на наследството. Лицата, чието право на наследство възниква след отказ от други наследници, могат да изразят своето желание да приемат наследството в срок до три месеца от деня, в който е възникнало правото на наследство. Срокът за приемане на наследството може да бъде удължен от съда, ако се приеме, че не е бил спазен по основателни причини. Наследството може да бъде прието също така след изтичане на срока без да се подава заявление пред съда, когато всички наследници, които вече са приели наследството, са съгласни с това. В срок до три работни дни нотариусът е задължен да изпрати известие до Централната ипотечна служба за приемането на наследството. Наследникът или заветникът има право да се откаже от наследството в рамките на три месеца от откриването на наследството. Отказът не може да е частичен или обвързан с условия или изключения. Отказът от наследството има същото действие като неприемането на наследството. Наследникът се отказва от наследството, като подаде заявление пред нотариус по мястото на откриване на наследството. Отказ не се допуска, когато наследникът е подал заявление пред нотариус по мястото на откриване на наследството за приемане на наследството или за издаване на удостоверение за наследство. Ако има няколко бенефициери, наследеното имущество става съвместна собственост на всички бенефициери, освен ако в завещанието е предвидено друго. Никой не може да бъде принуден да се откаже от правото си на отделяне на неговия или нейния дял от наследственото имущество. Делбата на наследственото имущество става по взаимно споразумение между наследниците. Наследственото имущество не може да се дели до раждането на наследник или заветник или ако завещателят е посочил в завещанието си определен период на съвместно владение от наследниците на наследственото имущество. Този период не може да надвишава пет години, считано от откриването на наследството, освен когато сред наследниците има ненавършили пълнолетие лица. В такъв случай завещателят може да забрани делбата на наследственото имущество, докато въпросните наследници навършат осемнадесетгодишна възраст. Наследниците могат да разделят наследственото имущество по взаимно съгласие преди в публичния регистър да бъдат вписани правата на собственост на наследниците. Делбата на недвижимо имущество се оформя официално с нотариален акт, който трябва да бъде вписан в публичния регистър. Ако наследниците не се договорят относно делбата на имуществото, наследственото имущество се дели от съда въз основа на делата, заведени от всеки наследник. Делбата на имущество, което може да се разделя, се извършва в натура, а неделимото имущество се прехвърля на един от наследниците, като се взема предвид характера на имуществото и нуждите на наследника, а другите наследници получават компенсация за въпросното имущество под формата на друго имущество или на пари в брой. По взаимно съгласие на бенефициерите цялото наследствено имущество или отделни вещи от имуществото могат да бъдат продадени на търг и постъпленията да бъдат разделени между бенефициерите или наследниците могат да наддават помежду си за отделни компоненти на имуществото, които се прехвърлят съответно на наследника, дал най-високата оферта. Прехвърлянето на отделни компоненти на имуществото на конкретни наследници може да бъде определено по взаимно съгласие чрез теглене на жребий.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

За време на откриването на наследството се счита моментът на смъртта на завещателя или, когато завещателят е обявен за мъртъв, денят на влизане в сила на съдебното решение за обявяване на завещателя за мъртъв или денят на смъртта, посочен в съдебното решение. За да стане наследник, лицето трябва да приеме наследството (или като действително поеме отговорност за наследственото имущество, или като подаде заявление за приемане на наследството пред нотариус по мястото на откриване на наследството). Заветникът уведомява изпълнителя на завещанието (управителя на наследственото имущество), наследника, който е приел наследството и има право да изпълни завета, или нотариус по мястото на откриване на наследството, че приема завета. Когато заветът се отнася до право върху недвижимо имущество, при всички случаи трябва да се подаде заявление пред нотариус.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Наследник, който е приел наследството, като е поел отговорност за наследственото имущество или като е подал заявление пред нотариус, носи отговорност за дълговете на завещателя до размера на цялото свое имущество. Когато наследственото имущество е прието от няколко наследника по горепосочения начин, те са отговорни съвместно за дълговете на завещателя до размера на цялото свое имущество. В своето заявление за приемане на наследството пред нотариуса наследникът може да укаже, че той или тя желае да приеме наследството на базата на опис на имуществото. В такъв случай наследникът носи отговорност за дълговете на завещателя само до размера на наследеното имущество. Ако поне един наследник е приел наследството на базата на опис, се счита, че всички други наследници са приели наследството на тази база. Опис може да бъде поискан също така от кредиторите на завещателя. Ако към момента на съставяне на описа наследникът по своя вина не е посочил цялото наследствено имущество, което съставлява наследството, или е укрил длъжници на завещателя, или когато несъществуващи дългове бъдат включени в описа по искане на наследника или наследникът не е изпълнил своите задължения да представи изчерпателни данни за съставянето на описа, въпросният наследник носи отговорност за дълговете на завещателя с цялото свое имущество.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

В Регистъра на недвижимото имущество се вписва следното недвижимо имущество, ако е било категоризирано като отделни недвижими имоти и е определен единен номер в съответствие с процедурата, предвидена в Литовския закон за поземления регистър (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastrą įstatymas*): парцели, сгради, апартаменти в блокове и помещения. Към заявленията за вписване на недвижимо имущество в Регистъра на недвижимото имущество (*Nekilnojamojo turto registras*) трябва да бъдат приложени следните документи:

заявление за вписване на права (на собственост или на управление) върху недвижимото имущество или за изменение на данни в Регистъра на недвижимото имущество във връзка с права върху имущество;

документи за вписване в кадастъра на кадастрални данни за недвижим имот, който е бил категоризиран като отделен кадастрален обект, и всички документи за изменение на въпросните данни (решение на публичен орган или управляващ орган, съдебно решение, заповед, определение или указ, писмени сделки, документи от други държавни кадастри и регистри или други документи, предвидени в законодателството или указани от държавен орган);

документи, удостоверяващи придобиването на собственост върху имуществото, учредяването на права върху имуществото, ограничения на тези права и правни факти, както и даряването, продажбата или покупката или наемането на дружества; нотариални актове, удостоверяващи учредяването на права върху имущество, както и ограничаване на тези права и правни факти, представени чрез нотариус на местен секретар в електронен вид;

документи, удостоверяващи самоличността на лицето, което подава заявлението, освен в случаи, в които заявлението е представено по пощата, по електронен път или чрез нотариус.

В случай на наследяване на недвижимо имущество, ако правата върху имуществото вече са вписани в Регистъра на недвижимото имущество, единственият документ, който наследникът трябва да представи пред Регистъра, е удостоверението за наследство, получено от нотариуса (или удостоверението за собственост в случай на смърт на единия от съпрузите, когато цялото имущество се прехвърля на преживелия съпруг). След получаване на съответното известие от нотариус в Регистъра на недвижимо имущество могат да се правят така също вписвания за издаването на удостоверения за наследство, когато недвижимото имущество се наследява, и/или удостоверение за собственост, когато единият съпруг е починал.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Когато наследственото имущество представлява индивидуално частно предприятие или стопанство или когато дълговете на завещателя могат да надвишат стойността на наследственото имущество, при приемане на наследството наследникът може да поиска от съда по мястото на откриване на наследството да назначи управител на наследственото имущество или да назначи управител и да вземе решение за провеждане на търг или за образуване на производство по несъстоятелност. В такъв случай дълговете на завещателя се покриват само от наследственото имущество. Ако наследственото имущество включва имущество, за което е необходимо управление (индивидуално частно предприятие, стопанство, ценни книжа и т.н.), и това не може да бъде направено от изпълнителя на завещанието или от наследника или ако кредиторите на завещателя заведат дело преди приемане на наследството, районният съд назначава управител на наследственото имущество. Управителят на наследственото имущество се назначава с решение на районния съд по мястото на откриване на наследството. В своето решение съдът назначава управител на наследственото имущество и определя неговото или нейното възнаграждение.

9.2 Кой има право да изпълни разпореджdanето с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Завещанието се изпълнява от изпълнителя на завещанието, от наследник, определен от завещателя, или от управител на наследственото имущество, назначен от съда. Когато завещателят не е посочил изпълнител или определеният изпълнител или наследник не може да изпълнява своите задължения, районният съд по мястото на откриване на наследството назначава управител на наследственото имущество, който поема всички необходими функции по изпълнение на завещанието. Изпълнителят на завещанието извършва всички нужни задачи по изпълнение на завещанието. До назначаването на управител на наследственото имущество или до установяването на наследниците, изпълнителят на завещанието изпълнява функциите на наследник — поема отговорност за наследственото имущество, съставя описа, плаща дългове, свързани с наследственото имущество, събира вземания от длъжници на завещателя, извършва дължимите плащания по издръжката на зависими лица, провежда издирване на наследници, установява дали наследниците приемат наследството и т.н.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Управителят на наследственото имущество има същите права и задължения като изпълнителя на завещанието и *mutatis mutandis* се подчинява на разпоредбите на имущественото право, уреждащи управлението на имущество или на дейностите на друго лице, което притежава имуществото, както е определено в Гражданския кодекс.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

След изтичането на период от три месеца, считано от откриването на наследството, наследниците и заветниците могат да поискат от нотариус по мястото на откриване на наследството да издаде удостоверение за наследство. Удостоверението за наследство е документ, който се изготвя в определената от закона форма и удостоверява, че наследникът е приел наследството и е придобил право на собственост върху наследственото имущество. Важно е да се отбележи, че според Гражданския кодекс правото на собственост върху наследствено имущество възниква при приемане на наследството, а не при издаване на удостоверението за наследство. Освен това да получи удостоверение за наследство е право на бенефициера, но не е негово или нейно задължение. Удостоверението за наследство удостоверява приемането на наследството и служи като правно основание за вписване на правата на собственост върху наследеното недвижимо имущество. Според Литовския граждански процесуален кодекс (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) удостоверение за наследство, издадено от нотариус, се счита за официално писмено доказателство с по-голяма доказателствена сила. Обстоятелствата, посочени в официалното писмено доказателство, се считат за напълно доказани, освен ако в последствие бъдат оборени от други свързани със случая доказателства, освен показанията на свидетели.

Тази уеб страница е част от [ЕВРОПА](#) „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 15/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Люксембург

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUJE\)](#).

1 Как се изготвя разпореджdanето с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

При изготвянето на завещания трябва да се спазват изложените по-долу правила.

На първо място, завещателят трябва да бъде в състояние да действа със здрав разум. Лицата, които са обявени за недееспособни, не могат да правят завещания. По отношение на ненавършилите пълнолетие лица се прилагат специални правила, чието основно предназначение е да се осигури защита на имуществото на въпросните лица.

Някои завещателни разпореджания, като съвместни завещания (*testaments conjonctifs*), са забранени. Същото важи и за договорите върху неоткрито наследство (*pactes successauraux*).

В Гражданския кодекс са посочени следните форми на завещания, предвидени в люксембургското наследствено право:

саморъчно завещание,
нотариално завещание,
запечатано завещание.

Процедурите и условията, приложими за тях, са различни в зависимост от избрания вид завещание.

Саморъчно завещание (*testament olographe*)

Саморъчното завещание е завещание, което е изцяло ръкописно, поставена е датата, когато е съставено, и е подписано лично от наследодателя.

Предимството на саморъчните завещания е тяхната простота. Недостатъкът е, че те могат да бъдат съставени от завещателя и никой да не бъде уведомен, че завещанието съществува. В резултат на това завещанието може да не бъде открито след смъртта на завещателя.

Съществува също така риск от фалшифициране или унищожаване. Освен това саморъчното завещание може да не е действително, ако е нечетливо, двусмислено или непълно. В тази връзка следва да се отбележи, че дори поставянето на неправилна дата на саморъчното завещание би могло да го направи недействително. То може да бъде обявено за недействително също така поради съществен порок.

Ето защо е в интерес на завещателя да обяви за съществуването на завещанието и мястото, където то се съхранява, както и да се увери в неговата действителност.

За да бъде сигурен, че съществуването на саморъчното завещание е известно, завещателят може да уведоми за него лице, на което има доверие, или срещу заплащане на такса основната информация от завещанието (като име и адрес на завещателя и мястото, където се пази завещанието) може да бъде регистрирана в централния регистър на завещанията (*registre central des dispositions de dernières volontés*). Регистърът представлява база данни, която се поддържа от Службата на кадастъра, имотния регистър и недвижимите имоти (*Administration de l'Enregistrement et des Domaines*) (вж. и по-долу).

Що се отнася до действителността на завещанието, то трябва да е било написано изцяло ръкописно от завещателя, да е поставена датата, на която е изготвено, и да е подписано от завещателя. Предвид на горното се препоръчва използването на експерт в областта на наследственото право, например нотариус, който да гарантира действителността на завещателните разпоредби.

Нотариално завещание (*testament par acte public/testament authentique*)

Нотариалното завещание се приема от двама нотариуси или от един нотариус със съдействието на двама свидетели.

То има значителни преимущества в сравнение със саморъчното завещание.

Първо, нотариусът, който оформя документа, предоставя правни съвети на завещателя. Така се гарантира, че няма пороци на формата, нито процедурни или съществени пороци по отношение на последната воля на завещателя и че завещанието е действително.

Второ, тъй като нотариалното завещание се оставя на съхранение при нотариус, то остава тайно до смъртта на завещателя, но последната му воля непременно ще бъде открита след смъртта му. В тази връзка следва да се отбележи също така, че нотариусът, съставил завещанието, е отговорен за регистриране на основните данни от него в регистъра на завещанията.

Запечатано завещание (*testament mystique*)

Запечатаното (тайно) завещание представлява документ, написан от завещателя или от друго лице, който се представя от завещателя затворен и запечатан на нотариус в присъствието на двама свидетели или втори нотариус. Нотариусът, който получава запечатаното завещание, изготвя потвърждение под формата на публичен или частен акт (*acte de suscription en minute ou en brevet*).

Нотариусът съхранява запечатаното завещание, като елиминира всички рискове за неговото подменяне или фалшифициране.

При запечатаното завещание, подобно на нотариалното завещание, е възможно разпореджането на завещателя да остане запечатано в течение на живота му. Също така, тъй като завещанието се депозира при нотариус, след смъртта на завещателя то ще бъде открито.

Фактът, че нотариусът изготвя протокол за потвърждение, когато получава завещанието, не означава, че депозираното завещание е валидно.

Всъщност дори ако запечатаното завещание е било съставено и депозирано при спазване на съответните процедурни правила, то все пак може да бъде обявено за недействително поради съществен порок. Нотариусът не може да гарантира дали завещанието е действително, тъй като то му е представено затворено и запечатано.

В Люксембург формата на запечатано завещание се използва рядко.

2 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореджане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

В Люксембург основните данни на някои завещания трябва или могат да бъдат регистрирани в регистъра на завещанията (вж. също така отговора на предходния въпрос). Регистрирането е задължително за нотариалните завещания и за запечатани и саморъчни завещания, които са депозирани при нотариус. Това важи също така, ако въпросните завещания бъдат анулирани, оттеглени или изменени по някакъв друг начин.

Регистрирането не е задължително за саморъчни завещания, които се съхраняват от физически лица.

Самото завещание и неговото съдържание не се съхраняват в регистъра. Регистрацията съдържа само името и фамилното име на завещателя и името на съпруга, ако е приложимо, датата и мястото на раждане на завещателя, идентификационен номер, професия, адрес или местожителство, вид и дата на документа, който се регистрира, името и адреса на нотариуса, който е съставил документа или при когото той е депозирани или — в случай на саморъчни завещания и ако е необходимо — име/наименование и адрес на някое друго лице или институция, на което/която е поверено завещанието, или мястото, където то се съхранява.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореджане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Според люксембургското наследствено право съществуват ограничения на свободата за разпореджане с имуществото в случай на смърт.

По-специално чрез запазената част не се допуска дадено лице да лиши от наследство определени законни наследници чрез разпореджане за дарение или завещание.

Според люксембургското право на запазена част имат право само низходящите на починалия (деца или техните деца, ако те са починали преди наследодателя към момента на смъртта му).

Запазената част по закон е половината от активите в рамките на наследственото имущество, ако починалият остави едно дете; две трети, ако остави две деца; и три четвърти, ако той остави три или повече деца.

Запазената част може да бъде отказана. Отказът трябва да бъде изрично направен със заявление, представено в деловодството на съда по мястото, където е открито наследството, като бъде вписано в специален регистър, воден за тази цел.

4 В отсъствието на разпореджане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако няма завещание, наследството се ръководи от приложимите правни норми.

Редът на наследяване обикновено е следният:

низходящи (деца, внуци),

преживял съпруг,

баща и майка, заедно с братя и сестри на починалия и низходящи на последните, възходящи, различни от баща и майка (дядовци, баби, прадедовци, прабаби и т.н.),

роднини по сребрена линия, различни от братя и сестри (чичовци, лели, племенници, племеннички и т.н.), държавата.

При тази йерархия на наследниците могат да възникнат различни ситуации:

Ситуация 1: починалият има преживял съпруг и деца (или внуци)

По закон преживелият съпруг е неразведен съпруг, срещу когото няма окончателно решение за раздяла.

Наследственото имущество се разделя поравно между децата на починалия в зависимост от техния брой, като се спазват правата на преживелия съпруг.

Пример:

Ако починалият е оставил едно дете, именно това дете наследява цялото наследствено имущество, като се спазват правата на преживелия съпруг.

Ако починалият е оставил две деца, те си поделят наследственото имущество на починалия, като отново се спазват правата на преживелия съпруг.

При тази ситуация преживелият съпруг може да избира между:

плодоползуване (правото да се възползва от ползването и ползите) върху застроен имот, съвместно използван от съпрузите, както и обзавеждането в него, при условие че починалият е имал пълни права на собственост върху имуществото или права на съсобственост с преживелия, и

най-малката предвидена по закон част за дете, при условие че не е по-малка от една четвърт от наследственото имущество.

Преживелият съпруг има срок от три месеца и 40 дни, считано от смъртта, за да упражни правото на избор със заявление до деловодството на районния съд, в района на който е открито наследството. Ако изборът не бъде направен в указания срок, се счита, че преживелият съпруг е избрал плодоползуването.

Ако преживелият съпруг избере част, равна на тази на дете, дяловете на децата се намаляват пропорционално до размер, достатъчен за образуването на частта на преживелия съпруг.

Как се процедира, ако едно от децата на починалия е починало преди него, но е оставило деца?

В такъв случай се прилага заместване (*représentation*). Тогава детето(децата) на по-рано починалото дете (т.е. внуците на починалия) разделят помежду си запазената част на своя баща или майка.

С други думи, заедно те получават частта, която би преминала към въпросното лице, ако то е било преживяло починалия.

Как се процедира, ако преживелият съпруг сключи отново брак, след като е избрал плодоползуване върху съвместното жилище?

В такъв случай децата или внуците, ако някое от децата е починало преди починалия, могат да поискат сключването на съвместно споразумение плодоползуването да бъде преобразувано в капитал.

Капиталът трябва да бъде равен на стойността на плодоползуването, което зависи, *inter alia*, от възрастта на бенефициера на плодоползуването.

Искът за преобразуване трябва да бъде предявен пред съда в срок до шест месеца от новия брак на преживелия съпруг и трябва да бъде от името на всички деца или съответно внуци, ако някое е от децата е починало преди починалия.

Ако не всички деца са се съгласили с подаването на молба за преобразуване в капитал, решението е по усмотрение на съда.

Ситуация 2: починалият има преживял съпруг, но без деца

Ако починалият не остави деца или низходящи на деца, преживелият съпруг има предимство пред всички други роднини на починалия съпруг и съответно получава цялото наследствено имущество на починалия, независимо от това дали впоследствие преживелият съпруг ще сключи нов брак или не.

Преживелите съпрузи обаче не са правоимащи наследници (*héritier réservataire*). Следователно, за разлика от децата на починалия, те нямат право по закон на запазена част. С други думи, ако починалият няма деца, преживелият съпруг теоретично може да бъде изключен от наследственото имущество на съпруга чрез дарение или завещание.

Ситуация 3: починалият няма деца или съпруг, но оставя братя и сестри (или племенници и племеннички)

В тази ситуация има различни варианти според това дали родителите на починалия са живи или не.

Ако родителите все още са живи, бащата и майката получават по една четвърт от наследственото имущество, т.е. общо половината.

Другата половина се разделя между братята и сестрите и техните низходящи.

Ако само бащата или майката преживее починалия, той или тя получава една четвърт от наследственото имущество, а останалите три четвърти се разпределят между братята и сестрите или техните низходящи.

Децата на братята и сестрите (т.е. племенници и/или племеннички на починалия) разделят помежду си запазената част на своя баща или майка по силата на правото на представителство, ако техните родители са починали преди починалия.

Следователно заедно те получават частта, която би отишла за техния баща и/или майка, ако той/тя беше преживял/а починалия.

Ситуация 4: починалият няма деца, съпруг, братя и сестри или племенници и племеннички, но родителите му все още са живи

При тази ситуация цялото наследствено имущество отива при бащата и майката на починалия, като всеки от тях получава половината.

Ако само бащата или майката все още е жив/а, въпросното лице наследява цялото наследствено имущество на по-рано починалото дете (*ibidem*).

Ситуация 5: починалият няма деца, съпруг, братя и сестри или племенници и племеннички и родителите му и други възходящи са починали

При тази ситуация за наследници се считат чичовците и/или лелите на починалия, неговите техните възходящи, братовчеди и низходящи на братовчедите.

Наследственото имущество се разделя между двете линии — бащина и майчина — като всяка от тях получава половината наследствено имущество.

Никой наследник от по-далечна степен от внук или внучка на братовчед по майчина или бащина линия не може повече да наследява. При тази ситуация наследственото имущество става собственост на държавата, което е известно като „наследяване от държавата поради липса на наследници“.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Процедурата по наследяване се започва от наследника или наследниците, които — по своя собствена инициатива — възлагат извършването на всички сделки по уреждането на наследственото имущество на нотариус, избран от тях или определен от наследодателя.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Според люксембургското право няма специален орган, който да е определен за приемане на наследството. Според съответните разпоредби на закона, приемането може да бъде изрично или мълчаливо. Приемането е изрично, когато лицето приеме правото или качеството на наследник с официален или частен акт. Приемането е мълчаливо, когато наследникът предприеме действие, което задължително предполага неговото намерение да приеме наследството и което действие би имал право да предприеме само в качеството си на наследник.

Според Гражданския кодекс отказът от наследство трябва да бъде направен в деловодството на първоинстанционния съд по района, в който е открито наследството, и да бъде вписан в специален регистър, воден за тази цел.

С оглед на последиците, правата и задълженията, които могат да възникнат в резултат на наследството, се препоръчва да се направи консултация с нотариус преди приемането или отказа на наследство.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Гражданският кодекс на Люксембург не съдържа специални правила по този въпрос и поради това люксембургската съдебна практика се базира на принципа, че за приемането на завет (универсален, общ или индивидуален) може да се използва всяка една процедура.

Същото важи за отказването на индивидуален завет. Следователно отказването може, *inter alia*, да бъде мълчаливо, ако например заветникът откаже да изпълни задълженията, които са свързани със завета.

Що се отнася до отказването на универсален завет или общ завет, някои съдилища изискват спазването на формални правила, които са определени за откази от наследство, докато според други съдилища тези правила не се прилагат.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Горепосочените правила се прилагат по отношение на приемането на запазена част от наследственото имущество.

Отказ от запазена част може да се направи само в деловодството на първоинстанционния съд по района, в който е открито наследството, като се вписва в специален регистър, воден за тази цел.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и дълга на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Процедурата по наследяване се започва от наследника или наследниците, които — по своя собствена инициатива — възлагат извършването на всички сделки по уреждане на наследственото имущество на нотариус, избран от тях или определен от наследодателя.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Към момента на смъртта активите на починалия преминават направо към наследника. Това обаче не означава, че наследниците са длъжни да приемат наследството (вж. по-горе).

По-специално, за да бъде в състояние едно лице да наследява, трябва да са изпълнени следните условия. Лицето трябва:

да съществува в правния мир към момента на смъртта на наследодателя, т.е. най-малкото да е било заченато, при условие че въпросното дете се роди способно да живее,

да не е изключено по закон, както по-специално в случай на:

недееспособни лица,

лекари или хирурзи, здравни специалисти и фармацевти, които лекуват дадено лице по време на заболяването, довело до смъртта на лицето, ако по време на заболяването е направено завещание в тяхна полза, не са изключени от наследството, тъй като са лишени от права.

Що се отнася до заветите, по целесъобразност, трябва да се приложи процедурата за плащането на завет (*délivrance de legs*) или процедурата по издаване на решение на съда за въвеждане във владение (*envoi en possession*).

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Да, ако наследниците приемат наследството безусловно.

Към момента на откриване на наследството обаче наследниците могат да го приемат също така по опис.

Изготвянето на опис дава предимство на наследниците да отговорят за плащането на дългове, свързани с наследственото имущество, само до размера на активите, които са получили, като те дори могат да бъдат освободени от плащането на каквито и да било дългове, ако предадат всички активи от своето наследство на кредитори и заветници.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Завещателят е свободен да назначи което и да било лице(а) по негов избор да изпълни неговото/нейното завещание, освен ненавършили пълнолетие лица.

Вж. по-горе относно ролята на управителя на наследственото имущество.

Според член 1 от Закона от 25 септември 1905 г. относно регистрирането на права *in rem* върху недвижимо имущество всички сделки *inter vivos*, независимо дали срещу заплащане или не, при които се прехвърлят права *in rem* върху недвижимо имущество, различни от преференциални права и ипотечи, трябва да бъдат регистрирани в ипотечния регистър в района, където се намира имуществото. В член 2 от Закона е предвидено, че могат да се регистрират само съдебни решения, официални актове и административни актове.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Според люксембургското право относно наследството има три възможни ситуации, включващи управление на наследствено имущество:

1) Управление на вакантно наследство

В случай че за наследството няма наследници, по искане на заинтересованите лица или по искане на прокурора, компетентният първоинстанционен съд назначава управител, който да управлява наследството.

2) Административни актове, когато наследството е прието по опис

В този конкретен случай наследникът бенефициер отговаря за управлението на активите от наследственото имущество и отчита своето управление пред кредиторите и заветниците.

Според люксембургската съдебна практика задължението за събиране на дълговете, които са дължими към наследството, *inter alia*, представлява неразделна част от това управление.

По изключение съдилищата могат да възложат управлението на трета страна. Това е възможно, когато наследниците, които са избрали наследство по опис — поради тяхното бездействие, лошо управление или некомпетентност — застрашават интересите на кредиторите на въпросното наследствено имущество и могат да ги увредят (люксембургска съдебна практика).

3) Административни актове в случай на съвместна собственост върху наследственото имущество

В случай на съвместна собственост върху наследственото имущество председателят на компетентния районен съд може да назначи даден сънаследник за управител.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Завещателят е свободен да назначи което и да било лице(а) по негов/нейн избор, което да изпълни неговото/нейното завещание, освен ненавършили пълнолетие лица.

Вж. по-горе относно функциите на управителя на наследственото имущество.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Вж. по-горе.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Нотариалният акт (*acte de notoriété*), съставен от нотариус, който има допълнителна доказателствена сила.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 15/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Унгария

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUE).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

а) завещания

В унгарската правна система съществуват три основни вида завещания: автентични завещания, писмени частни завещания и (по изключение) устни завещания (член 7:13 от Гражданския кодекс (Polgári Törvénykönyv)).

aa) Автентичното завещание трябва да бъде направено пред нотариус. При изготвянето на автентично завещание нотариусът прилага съответните специални законови разпоредби (приложимите разпоредби за нотариални актове според Закона за нотариусите);

аб) в унгарското право се признават три подвида писмени частни завещания:

саморъчно завещание: завещание в такава форма се счита за действително, ако е написано изцяло ръкописно и подписано собственоръчно от завещателя (член 7:17, параграф 1, буква а) от Гражданския кодекс),

завещание, написано от други лица (алографско завещание): тези завещания трябва да бъдат подписани от завещателя в присъствието на двама свидетели едновременно или, ако са били подписани преди това, завещателят трябва да декларира пред двама свидетели, които присъстват едновременно, че това е неговият подпис. Свидетелите трябва да подпишат завещанието, като по този начин указват качеството си на свидетели. Завещания, които са написани на машина, винаги се считат за алографски, дори ако са написани от самия завещател (раздел 7:17, параграф 1, буква б) от Гражданския кодекс),

частно завещание, депозирано при нотариус: завещание в такава форма (независимо дали е алографско или саморъчно) се счита за действително, ако завещателят го е подписал собственоръчно, след това лично го е депозирал при нотариус, като изрично го е обозначил като завещание. Завещания могат да бъдат депозирани при нотариус като отворен документ или като запечатан документ (член 7:17, параграф 1, буква в) от Гражданския кодекс).

Друго формално изискване, за да се считат и трите вида частни завещания за действителни от гледна точка на формата, е, че *датата на изготвяне* трябва да бъде ясно указана в самия документ.

В категорията на писмените частни завещания се прилагат специални правила по отношение на завещанията, които се състоят от *няколко отделни листа*:

- ако завещанието е саморъчно, върху всеки лист трябва да бъде поставен пореден номер на страница,

- ако завещанието е алографско, в допълнение към изискването за последователно номериране на листовите, всеки лист трябва да бъде подписан от завещателя и от двамата свидетели (член 7:17, параграф 2 от Гражданския кодекс).

Писмено завещание може да бъде направено *само на език*, който завещателят разбира и на който може

- да пише (в случай на саморъчно завещание), или или

- да чете (в случай на алографско завещание).

Завещания, изготвени по стенографска или друга система с използване на символи или код, различни от обичайната писмена реч, са недействителни (член 7:16 от Гражданския кодекс);

ав) устни завещания (словесни завещания) могат да се правят от лица, които се намират в извънредна животозастрашаваща ситуация, когато съставянето на писмено завещание не е възможно (член 7:20 от Гражданския кодекс). За да направи устно завещание, завещателят трябва устно и в пълнота да изяви своята воля пред двама свидетели, които присъстват едновременно, на език, който свидетелите разбират, или на

жестомимичен език, ако завещателят използва такъв, като при това обяви, че неговото устно волеизявление представлява неговото завещание (член 7:21 от Гражданския кодекс). Извънредният характер на устните завещания е подчертан също така с разпоредбата за обезсилване на такова завещание, ако завещателят е имал възможност да направи писмено завещание без трудност през период от тридесет последователни дни след приключването на ситуацията, наложила да се направи устно завещание (член 7:45 от Гражданския кодекс);

б) специални правила относно формата на съвместните завещания

Според Гражданския кодекс съпрузите могат да правят съвместни завещания, когато са в съпругеска общност (член 7:23 от Гражданския кодекс). Следва да се отбележи, че освен съпрузите, регистрираните партньори също имат право да правят съвместни завещания, предвид член 3, параграф 1 от Закона за регламентиране на регистрирано партньорство (Закон XXIX от 2009 г.).

Съпрузите (регистрираните партньори) могат да правят съвместни завещания в следните форми:

ба) под формата на автентично завещание (нотариално заверено);

бб) под формата на саморъчно частно завещание: в този случай целият документ трябва да бъде написан ръкописно и подписан собственооръчно от един от завещателите, а другият завещател декларира писмено в същия документ и се подписва, че документът съдържа също неговата или нейната последна воля и завещание;

бв) в алогографска форма: в такъв случай документът се подписва от завещателите, като едновременно присъстват двамата завещатели и двама свидетели или (ако е подписано по-рано) всеки от двамата завещатели декларира поотделно в едновременното присъствие на другия завещател и свидетелите, че подписът на документа е негов.

Прилагат се специални правила по отношение на формата на съвместните завещания, които се състоят от *няколко отделни листа*:

- ако завещанието е написано собственооръчно от единия завещател, всеки лист от завещанието трябва да бъде последователно номериран и подписан от другия завещател,

- ако завещанието е алогографско, освен изискването за последователно номериране на страниците, всеки лист трябва да бъде подписан от двамата завещатели и двамата свидетели (член 7:23, параграф 3 от Гражданския кодекс);

в) договор за наследство

Според унгарското право споразумението за наследство е договор, в който една от договарящите се страни (завещателят) определя другата страна за свой наследник *срещу издръжка, годишна рента или гледане* (член 7:48 от Гражданския кодекс).

От това следва, че по унгарското право договърът за наследство винаги е договор за материален интерес. В договора за наследство завещателят може да определи другата договаряща страна за свой наследник на цялото си наследствено имущество, на определена част от него или на конкретно имущество. Издръжката, годишната рента или гледането, които са предложени в замяна, може да бъдат предоставяни на завещателя или на трета страна, посочена в договора. Договорът за наследство представлява разпореждане с имущество за след смъртта само по отношение на договорното изявление на завещателя, но не и по отношение на другата договаряща се страна (лицето, което предоставя издръжката, годишната рента или гледането).

Към договорите за наследство се прилагат *изисквания за действителност* от гледна точка на формата според разпоредбите за писмените завещания с изключение на това, че при такива договори се прилагат изискванията за форма на алогографските завещания, дори ако те са изготвени писмено от една от страните (член 7:49, параграф 1 от Гражданския кодекс). Следователно договърът за наследство е действителен от гледна точка на формата, ако

- е изготвен като автентичен документ от нотариус (подобно на автентично завещание), или

- е съставен по изисквания за алогографски завещания начин (т.е. ангажирани са двама свидетели).

За да бъде действителен договърът за наследство се изисква *съгласието на процесуален представител и одобрението на попечител*, ако страната, която сключва договора за наследство като завещател, е

- ненавършило пълнолетие лице с ограничена дееспособност, или

лице, поставено под ограничено запрещение по отношение на правни волеизявления във връзка с имущество (член 7:49, параграф 2 от Гражданския кодекс).

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Не. Действителността на разпореждането не зависи от вписването му в някакъв официален регистър. В случаи обаче, когато за изготвянето на разпореждане е ангажиран нотариус, той служебно вписва факта за направеното разпореждане с имущество (или отменено, изменено или оттеглено завещание, депозирано при нотариус) в Националния регистър на завещанията (Végrendeletek Országos Nyilvántartása). В Националния регистър на завещанията се вписва съответно изготвянето на следните видове разпореждания с имущество за след смъртта (или тяхната отмяна, изменение или оттеглянето на завещания, депозирано при нотариус):

- автентично завещание (завещание, изготвено от нотариус като автентичен документ),

- частно завещание, депозирано при нотариус,

- договор за наследство (ако е изготвен от нотариус като автентичен документ),

- завет (ако е изготвен от нотариус като автентичен документ).

Пропускът да се направи такова вписване обаче, независимо по каква причина, не засяга действителността на завещанието.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Според член 7:10 от Гражданския кодекс завещателите имат право да се разпореждат свободно със своето имущество или с част от него чрез разпореждане с имущество в случай на смърт.

Следователно свободата на завещателното разпореждане важи за всички активи на завещателя. Въпреки че в унгарското право са предвидени законоустановени разпоредби относно запазена част, на която имат право някои близки роднини (низходящи, съпруг, родители) на завещателя, според *унгарското право запазената част е иск*, който бенефициерът може да предяви срещу наследниците по силата на договорното право. (Давностният срок за този иск е пет години.) Лицето, което има право на запазена част, не става наследник, т.е. няма право на никакъв веществен (in rem) дял от наследственото имущество дори да спечели своя иск срещу наследника.

Чрез запазената част лицето, което има право на запазена част, има право на една трета от дела, които това лице би наследило като наследник по закон. Когато съпруг, като наследник по закон, също има право на право на ползване, запазената част в това отношение е ограничено право на ползване, което отговаря на нуждите му, като се вземат предвид активите, които е наследил.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако разпореждане с имущество в случай на смърт няма, тогава за наследството се прилагат правилата за наследяване по закон. При наследяване по закон наследяват роднините (низходящи, роднини по възходяща или сребрена линия), както и преживелият съпруг (или регистриран партньор) на починалия в съответствие с накратко изложените по-долу правила:

а) Наследяване от роднини

aa) Наследяване от низходящи (раздел 7:55 от Гражданския кодекс)

Наследници по закон са преди всичко децата на завещателя; две или повече деца наследяват поравно. Вместо дете (или по-далечен низходящ), което е лишено от наследство, наследяват низходящите на лишеното от наследство лице в съответствие с правилата за заместване, т.е.:

- наследяват поравно помежду си,

- наследяват общо дела, които техният лишен от наследство възходящ е трябвало да наследява.

Когато обаче се определя дела от наследственото имущество, на който имат право низходящите на починалия, трябва да се вземе предвид също така т.нар. *задължение за възстановяване на дарове (наследствена маса)* на низходящите (вж. буква д));

аб) Наследяване от родители и низходящи на родителите (член 7:63 от Гражданския кодекс)

Ако завещателят няма низходящи и съпруг (или ако те са изключени от наследството), родителите на низходящия наследяват поравно. Вместо родител, който е лишен от наследство, наследяват низходящите на този родител по същия начин, по който низходящите на дете наследяват вместо него (в съответствие с правилата за заместване). Ако родител, който е лишен от наследство, няма низходящ или ако низходящият е изключен от наследство, наследява само другият родител или неговият низходящ;

ав) Наследяване от баби и дядовци и низходящите на баби и дядовци (член 7:63 от Гражданския кодекс)

Ако починалият няма низходящ, родители или низходящи на родителите и няма съпруг (или ако те са изключени от наследство), бабите и дядовците на починалото лице са наследниците по закон, като наследяват поравно. Вместо дядо или баба, лишен/а от наследство, низходящите на въпросния/ната дядо или баба наследяват по същия начин, по който низходящите на родител наследяват вместо въпросния родител (в съответствие с правилата за заместване).

Ако дядо или баба, лишен/а от наследство, няма низходящ или ако низходящият е изключен от наследство, съпругът на въпросния/ната дядо или баба наследява вместо нея/него, а ако и той е лишен от наследство, наследяват неговите низходящи. Ако някоя от двойките баби и дядовци е била лишена от наследство и няма низходящи на тяхно място (или ако те са изключени от наследството), цялото наследствено имущество се наследява от другата двойка баба и дядо или от техните низходящи;

аг) Наследяване от прадеядовци и прабаби и низходящи на прабаби и прадеядовци (член 7:65 от Гражданския кодекс)

Ако няма наследници в степента на родство баби и дядовци (или те са изключени от наследство), наследници по закон на починалото лице са неговите прабаби и прадеядовци, като те наследяват поравно. Вместо прабаби или прадеядовци, които са лишени от наследство, наследяват техните низходящи по същия начин, по който низходящите на бабите и дядовците наследяват вместо въпросния/ната дядо или баба (в съответствие с правилата за заместване).

Ако прабаба или прадеядо, лишен/а от наследство, няма низходящи (или ако низходящият е изключен от наследство), съпругът на въпросната прабаба или прадеядо наследява вместо него/нея, а ако той също е лишен от наследство, наследяват неговите низходящи. Ако някоя от двойките прабаби и прадеядовци е била лишена от наследство и нямат низходящи (или ако те са изключени от наследство), цялото наследствено имущество се наследява поравно от другата двойка прабаби и прадеядовци;

ад) Наследяване по закон от далечни роднини (член 7:66 от Гражданския кодекс)

Ако починалият няма прабаби и прадеядовци или низходящи на прабаби и прадеядовци (или ако те са изключени от наследството), далечните роднини на починалия стават наследници по закон, като наследяват поравно;

ае) Наследяване от държавата (член 7:74 от Гражданския кодекс)

Ако наследници по закон няма, наследственото имущество се прехвърля на държавата.

Държавата е наследник по необходимост, което означава, че няма право да се откаже от наследството. В други отношения обаче държавата има същия правен статут като останалите наследници. В унгарското право наследяването от държавата представлява придобиване, което е уредено по-скоро по гражданското право, а не от публичното право;

б) Наследяване от съпруг (членове 7:58—7:62 от Гражданския кодекс)

Наследяването по закон от преживелия съпруг зависи от това дали е бил в *юридически действителен* брак с починалия. Единствено наличието на брак обаче не е достатъчно за наследяването по закон от съпруга. В член 7:62 от Гражданския кодекс е предвидена специална клауза за лишаване от наследство в случай на отсъствие на *съпругеска общност*. Преживелият съпруг няма право да наследява, ако двойката е била в условията на разделеност към момента на откриване на наследството и обстоятелствата недвусмислено сочат, че не е имало основателно очакване за помирение. На тази причина за лишаване от наследство може да се позовава лице, което, в резултат на такова лишаване, самото то би наследило или би било освободено от дадено задължение или друга тежест, което/която трябва да съблюдава по силата на разпореждане с имущество.

Следва да се отбележи, че правилата по Гражданския кодекс, уреждащи наследяването от съпрузи, трябва да се прилагат също така — с необходимите промени — за *регистрирани партньори* на завещателите. С други думи, регистрираните партньори имат същия статут при наследяване като съпрузите, като се има предвид член 3, параграф 1 от Закона за регламентиране на регистрирано партньорство (Закон XXIX от 2009 г.).

За разлика от регистрираните съпрузи, т.нар. партньори във фактическо съпругеско съжителство (лицата, които действително са живели със завещателите в съпругеска общност без брак или регистрирано партньорство) нямат право на наследство по закон според унгарското право.

Статутът на съпрузите, които наследяват по закон, зависи от наличието на други наследници по закон на завещателя:

ба) Наследяване от съпрузи и низходящи (член 7:58 от Гражданския кодекс)

Ако завещателят има низходящи и преживял съпруг, преживелият съпруг има следните права на наследство:

- пожизнено владение на семейното жилище, използвано заедно със завещателя, в това число обзавеждането и оборудването, както и и дял от останалото наследствено имущество, равен на дела, наследен от децата на починалия (един „дял на дете“).

Във всеки един момент съпругът може да поиска откупуване на имуществото, за което има право на пожизнено владение (за в бъдеще) (член 7:59 от Гражданския кодекс). В такъв случай съпругът има право на един „дял на дете“ — било то в натура или в пари — от наследственото имущество, което следва да бъде откупено. Имуществото, определено за пожизнено владение, може да бъде откупено също така в хода на процедурата по наследяване. Откупуването на имущество, което се намира в пожизнено владение, трябва да се извърши при надлежно отчитане на основателните интереси на заинтересованите страни (т.е. на съпрузите и на низходящите).

В хода на процедурата по наследяване низходящите и съпругът могат да определят в своето споразумение за разпределяне на наследственото имущество (в т.нар. договор за делба), че вместо „дял на дете“, съпругът получава правото на пожизнено владение на цялото наследствено имущество;

бб) Наследяване от съпрузи и родители (член 7:60 от Гражданския кодекс)

Ако починалият няма низходящи (или низходящият е изключен от наследство), но има преживели родители и също така преживял съпруг, преживелият съпруг има следните права на наследяване:

- семейното жилище, използвано заедно с починалия, в това число обзавеждането и оборудването (по-скоро правото на собственост върху това имущество, а не пожизнено владение) и

- половината от останалото наследствено имущество. Другата половина от наследственото имущество се разпределя, както следва:

- тази част от наследственото имущество се разделя поравно между двамата родители на починалия,

- ако обаче единият от родителите е лишен от наследство, другият родител и съпругът на завещателя наследяват поравно дела, който би бил разпределен на лишения от наследство родител;

бв) Съпругът като единствен наследник (член 7:61 от Гражданския кодекс)

Ако завещателят няма низходящ или преживял родител (или те са изключени от наследство), преживелият съпруг наследява цялото наследствено имущество. Следователно наследяването по закон от преживелия съпруг изключва от наследяване по закон низходящите на родителите на починалия (или братя и сестри на починалия) или далечни роднини по възходяща или по съребрена линия;

в) Правни последици от осиновяването по отношение на наследяването по закон

При осиновяването възникват права на наследяване по закон между осиновеното лице и осиновителя и неговите роднини. Освен това в някои случаи остават също така правата на наследяване по закон между осиновеното лице и неговите кръвни роднини.

ва) Наследяване по закон от осиновено лице

По време на валидността на осиновяването осиновените лица се третират като кръвни низходящи на осиновителя за целите на наследяването по закон: те наследяват от наследственото имущество на осиновителя и неговите роднини като кръвни низходящи на осиновителя. Осиновеното лице запазва също така своето право на наследство по закон от своите кръвни роднини, но само ако е било осиновено от роднина по възходяща линия, брат или сестра или низходящ на такъв роднина по възходяща линия. (член 7:72 от Гражданския кодекс);

вб) Наследяване по закон на имуществото на осиновеното лице

Що се отнася до наследството, последиците от осиновяването се прилагат така също „в обратна посока“. Право да бъдат наследници по закон на осиновено лице, според общите правила за наследяване по закон, имат следните лица:

- неговите низходящи и преживелият съпруг,

- ако няма низходящи, неговият съпруг и осиновители,

- ако няма низходящи и преживял съпруг, осиновителите и техните роднини,

в съответствие с общите правила за наследяване по закон.

Наследяването по закон от осиновителя и неговите роднини зависи от това дали осиновяването е съществувало към момента на откриване на наследството.

Ако обаче горепосочените лица не наследяват осиновеното лице, наследници по закон са кръвните роднини на осиновеното лице, при условие че осиновеното лице е било осиновено от роднина по възходяща линия, брат или сестра или низходящ на такъв роднина по възходяща линия (член 7:73 от Гражданския кодекс);

г) „Наследяване по права линия“ — специални правила за наследяване по закон на конкретни активи

Специална характеристика на унгарското право е т. нар. „наследяване по права линия“. При наследяването по права линия се прилагат *специални правила* за наследяване по закон, при което определени активи от наследственото имущество (т.нар. имущество, наследявано по права линия) се третират по различен начин от общите правила по отношение на наследяването по закон.

Следва да се отбележи, че правилата за наследяване по права линия са приложими само *ако няма низходящи*. Ако починалия е оставил низходящи като наследници по закон, тогава се прилагат общите правила за наследяване по закон.

га) Активи, които спадат към имуществото, наследявано по права линия (член 7:67 от Гражданския кодекс)

Имуществото, наследявано по права линия, е част от наследственото имущество на починалия. Тази част включва активите:

- които починалия е придобил от възходящ по наследство или като дар и

- които починалия е наследил или получил като дар от брат или сестра или от низходящ на брат или сестра, при условие че братът или сестрата или низходящият на братата или сестрата е придобил/а въпросното имущество като наследство или дар от възходящ, който е общ за починалия и него/нея.

По закон обаче някои активи са изключени от обема и състава на имуществото, наследявано по права линия (т.нар. „имущество, изключено от наследяването по права линия“); вж. буква *гг)* по-долу.

Характерът на имущество, наследявано по права линия (т.е. че въпросното имущество се числи към имуществото, наследявано по права линия), трябва да бъде доказан от лицето, което би наследило по тази линия;

гб) Наследяване на имущество, наследявано по права линия (член 7:68 от Гражданския кодекс)

Имуществото, наследявано по права линия, се наследява от родителите на завещателя (или низходящите на лишените от наследство родители) и от бабите и дядовците и далечните възходящи на завещателя („наследници по права линия“). Наследяването на имущество, наследявано по права линия, се определя от следните правила:

- родител наследява имуществото, което завещателят е получил от него или от някой от неговите възходящи. Ако родителят е бил лишен от наследство, неговите низходящи наследяват вместо него в съответствие с общите разпоредби за наследяване по закон,

- ако както родителят, така и неговият низходящ, който има право да наследи имуществото, наследявано по права линия, са били лишени от наследство, имуществото, наследявано по права линия, се наследява от бабата или дядото на починалия,

- ако бабата или дядото на починалия също е лишен/а от наследство, имуществото, наследявано по права линия, се наследява от по-далечен възходящ на починалия.

Ако починалия няма никой от горепосочените наследници, правилата за наследяване по права линия не се прилагат. В такъв случай наследяването на имуществото, наследявано по права линия, се определя от общите правила за наследяване по закон.

гв) Пожизнено владение от преживелия съпруг на имущество, наследявано по права линия (член 7:69 от Гражданския кодекс)

Наследниците, посочени в буква *гб)* (наследници по права линия), наследяват правото на собственост върху имуществото, наследявано по права линия. Преживелият съпруг на починалия обаче има право на пожизнено владение на имуществото, наследявано по права линия.

Откупуване на правото на пожизнено владение може да бъде поискано, както следва:

- всяка от заинтересованите страни — т.е. или съпругът, който има право на пожизнено владение, или наследникът по права линия — може да поиска откупуване на имуществото, определено за пожизненото владение,

- все пак единствено съпругът може да иска откупуване на имущество, определено за пожизнено владение, когато се касае за семейното жилище, използвано заедно с починалия, в това число обзавеждането и оборудването.

В случай на откупуване на имуществото, определено за пожизнено владение, съпругът има право на една трета от имуществото, наследявано по права линия;

гг) Имущество, изключено от наследяването по права линия (член 7:70 от Гражданския кодекс)

Въпреки разпоредбите по буква га), следните са изключени от обема и състава на имуществото, наследявано по права линия:

- дарове с обичайна стойност,
- всякакво имущество, което вече не съществува към момента на смъртта на завещателя. Разпоредбите за наследяване по права линия обаче се прилагат за всяко имущество, което замества несъществуващото, или всяко имущество, което е закупено с постъпленията от вече несъществуващото имущество.

Ако завещателят има преживял съпруг, не може да се предявяват искове за обзавеждане и домакинско оборудване с обичайна стойност на основание на наследяване по права линия;

д) Задължение за възстановяване на дарове (наследствена маса)

Ако наследниците са низходящи на починалия, делът от наследственото имущество, който се пада на всеки наследник, зависи от задължението на низходящите да възстановяват дарове един на друг. По същество, ако няколко низходящи наследяват заедно, всеки наследник добавя към стойността на наследственото имущество стойността на имуществото, което е получил предварително от завещателя по време на неговия живот за сметка на наследствения дял (член 7:56 от Гражданския кодекс).

Задължението за възстановяване на дарове се определя от следните основни правила.

Въз основа на задължението за възстановяване на дарове сънаследникът трябва да добави към наследственото имущество полученото от него имущество за сметка на наследствения дял, ако

- завещателят изрично е посочил, че въпросното имущество трябва да бъде включено в дела на наследника от наследственото имущество, или
- обстоятелствата предполагат, че въпросното имущество е предоставено при условията на задължение за включване в наследственото имущество.

Все пак задължението за възстановяване на дарове не включва следните компоненти (член 7:56, параграф 3 от Гражданския кодекс):

- дарове с обичайна стойност, и
- издръжка, предоставена на низходящи, които имат нужда от подпомагане, дори ако завещателят изрично го е посочил.

Процедурата по възстановяване на дарове включва следните действия (член 7:57, параграф 1 от Гражданския кодекс):

- наследниците трябва да добавят към стойността на наследственото имущество стойността на имуществото, което са получили от завещателя за сметка на наследствения дял;
- получената в резултат на това обща стойност (т.е. общата стойност, получена след добавяне на стойността на наследственото имущество към нетната стойност на възстановеното имущество, което е било за сметка на наследствения дял) трябва да бъде пропорционално разделена между наследниците според техния дял от наследството по закон,
- стойността на имуществото за сметка на наследствения дял, което е възстановено от всеки наследник (т.е. стойността на имуществото за сметка на наследствения дял, което е получил от починалия), трябва да бъде прихваната от дела, който се полага на въпросния наследник.

Ако възстановената от сънаследник стойност достигне или превиши стойността на неговия дял от наследственото имущество, изчислен въз основа на стойностите след възстановяването, той се счита за удовлетворен от подлежащото на делба наследство, като не се изисква да възстановява горницата (член 7:57, параграф 4 от Гражданския кодекс).

Низходящите са задължени да възстановяват дарове:

- в случай на наследство по закон или алтернативно:
- ако по силата на завещание низходящите наследяват дялове, съответстващи на техния дял по закон от наследственото имущество (член 7:56, параграф 2 от Гражданския кодекс).

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

В Унгария производствата, които са предмет на наследственото право, попадат в компетентността на нотариусите или съдилищата.

- Ако няма спор между страните, които са заинтересовани от наследството, правните въпроси, свързани с наследственото имущество, обикновено се уреждат в рамките на процедура по наследяване, изпълнявана от нотариус (за подробности вж. точка 6). - Процедурата по наследяване, изпълнявана от нотариус, представлява охранително производство, в рамките на което изпълняваните от нотариуса функции са сходни с тези на съда, и приключва с официално решение („нареждане за изпълнение на завещание“).

- Ако обаче между заинтересованите страни има правен спор, той не може да бъде уреден от нотариуса; В такива случаи се образува съдебно производство.

Тъй като правните спорове по въпросите на наследството са относително редки, по-голямата част от делата за наследство в Унгария се решават окончателно в процедури по наследяване, водени от нотариус.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

В унгарското право се следва принципът за наследяване *ipso iure*: наследственото имущество се прехвърля на наследника в момента на смъртта на завещателя без каквото и да било отделен правен акт. Поради това в унгарското право не се изисква да се прави изявление за приемане на наследството.

Ако някой наследник не желае да наследява, той може да направи изявление за отказ от наследството. В правото не са предвидени конкретни изисквания относно формата на отказа. Той се счита за действителен от гледна точка на формата, независимо дали е направен устно или в писмен вид.

В Унгария все пак редът на наследяване се определя в рамките на официално съдебно производство, т.нар. процедура по наследяване (вж. точка 6), и по тази причина нотариусът, който изпълнява процедурата по наследяване, трябва да бъде уведомен за отказа, ако той трябва да бъде взет предвид в процедурата по наследяване. Затова на практика отказът или се прави пред нотариуса, който изпълнява процедурата по наследяване, или се представя в писмен вид на въпросния нотариус.

Ако даден наследник се откаже от наследството, това става със задна дата, считано от датата на смъртта на завещателя: счита се, че наследственото имущество не е прехвърляно.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Правилата, описани в точка 5.2 по отношение на прехвърлянето на наследство и отказа от наследство, се прилагат, с необходимите промени, по отношение на конкретни завети (*legatum vindicationis*).

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Както е посочено по-горе, в унгарското право запазените части се предявяват като иск по Закона за договорите, който може да бъде заведен срещу наследници. Те не представляват веществен (*in rem*) дял от наследството. Поради това в унгарското право не е предвидено изявление за

отказ или приемане на запазена част. Начинът, по който се предявява иска за запазена част, зависи най-вече от отношенията между наследника и лицето, което има право на запазена част:

- ако в това отношение е налице съгласие между наследника и лицето, което има право на запазена част (т.е. наследникът признава иска за запазена част), те могат да сключат споразумение в рамките на процедурата по наследяване по удовлетворяване на иска за запазена част (например наследникът може да прехвърли някакво имущество, което е включено в наследственото имущество, на лицето, което има право на запазена част, за да удовлетвори неговия иск),

в противен случай лицето, което има право на запазена част, може да предяви своя иск срещу наследника в съда.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

В унгарското право е предвидена официална правна процедура т.нар. процедура по наследяване. Тази процедура се стартира служебно (по собствена инициатива на длъжностното лице), като с нея се цели, доколкото е възможно, всички заинтересовани страни (наследници, заветници, лица, които имат право на запазена част, кредитори на наследственото имущество и т.н.) да бъдат включени в уреждането на всички правни въпроси, свързани с наследството, в рамките на единна процедура.

Процедурата по наследяване в Унгария включва два етапа. Първият етап е процедурата по съставяне на опис, която се изпълнява от определен служител на компетентната служба от местното кметство — длъжностно лице за съставяне на опис. Тази процедура на практика служи за определяне на основанието за действие на нотариуса; Тази процедура действително служи за определяне на основното по процедурата, извършвана от нотариус, с която се цели да бъдат изяснени личните и веществените обстоятелства по процедурата за наследство (по-специално имуществото, което е включено в наследственото имущество, както и кръгът от заинтересовани лица, а също така да се установи дали починалият е оставил разпореждане с имущество за след смъртта). Всички тези данни се вписват в описа на наследственото имущество, който след съставянето му се изпраща на компетентния нотариус.

Вторият етап е процедурата пред нотариуса, която се провежда по правилата за охранително съдебно производство. В тази процедура нотариусът изпълнява функции, сходни с тези на съдилищата, и упражнява публичните правомощия на държавата.

Тази процедура подлежи на специални правила за компетентност: само нотариусът, който е с правомощия според закона, може да осъществява процедурни действия; с други думи заинтересованите страни (например наследниците) не могат да се обръщат към нотариус по техен избор в процедурата по наследяване.

В хода на производството нотариусът служебно проверява фактите и обстоятелствата, определящи реда на наследяване. Обикновено за изясняване на фактите е необходимо изслушване. Нотариусът свиква заинтересованите страни да присъстват на това изслушване. Ако има доказателства, показващи, че починалият е оставил разпореждане с имущество за след смъртта, нотариусът служебно предприема мерки за получаване на въпросния документ.

В Унгария разпределянето на наследственото имущество между наследниците обикновено се извършва в рамките на процедурата по наследяване. Разпределянето на наследственото имущество по същество представлява прекратяване на съвместната собственост на наследниците в резултат на наследяването. Това най-често става чрез договор между заинтересованите наследници: *the allocation agreement*. Договор за делба Ако наследниците сключат такъв договор за делба, на база на този договор нотариусът издава нареждане за изпълнение на завещание със съответното съдържание.

В хода на процедурата по наследяване може да бъде сключен договор също така между наследниците и други заинтересовани страни: наследниците могат да прехвърлят, било то частично или цялостно, придобитото по наследство имущество на кредитор на наследственото имущество или на лице, което има право на запазена част за удовлетворяване на техни иски. Такъв договор в хода на процедурата по наследяване дава възможност за извънсъдебно уреждане на исковите на кредиторите на наследственото имущество или на лицата, които имат право на запазена част.

След приключването на процедурата по наследяване нотариусът издава официално решение: нареждане за изпълнение на завещание. Чрез това решение нотариусът официално прехвърля на наследниците (или заветниците) различните компоненти на наследственото имущество.

Заинтересованите страни могат да обжалват издаденото от нотариуса нареждане за изпълнение на завещание. Компетентният регионален съд разглежда жалбата. Окончателното нареждане за изпълнение на завещание е автентичен публичен документ, удостоверяващ статута на наследника (заветника), който е посочен в него. Нотариусът служебно препраща окончателното нареждане за изпълнение на завещание на органа, който поддържа регистъра на недвижимото имущество (или регистъра на други обекти на собственост).

Следва да се отбележи, че ако между заинтересованите страни има правен спор, нотариусът не може да го разреши в рамките на процедурата по наследяване. Правните спорове могат да бъдат решавани само чрез съдебно производство.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Според член 7:1 от Гражданския кодекс цялото наследствено имущество на дадено лице преминава към наследник след смъртта на завещателя. Съответно в унгарското право се следва принципът за наследяване *ipso iure*. Наследникът придобива наследственото имущество по силата на закона, без какъвто и да било отделен правен документ (например изявление за приемане), към момента на смъртта на завещателя. В унгарското право „вакантно наследствено имущество“ (*hereditas iacens*) не съществува. В случай на повече от един наследник, те придобиват наследственото имущество пропорционално на дяловете си в наследственото имущество в момента на смъртта на завещателя. Съответно към момента на смъртта между тях се създава неразделена съвместна собственост върху имуществото.

В унгарското гражданско право се разграничават два вида завет: конкретен завет (*legatum vindicationis*) и задължителен завет (*legatum damnationis*). *Конкретният завет* представлява дарение от завещателя на конкретна имуществена единица от наследственото имущество на определен бенефициер (конкретен заветник) в разпореждането с имущество в случай на смърт. Конкретният завет е пряко придобиване на право върху наследственото имущество; това е така, а заветникът придобива и предмета на конкретното наследство към момента на смъртта на завещателя. *Задължителният завет* е завет, чрез който завещателят задължава своя наследник — в разпореждане с имущество в случай на смърт — да предостави определена финансова помощ на конкретен бенефициер (например да плати определена парична сума). Що се отнася до неговия правен характер, задължителният завет представлява задължителен правен иск срещу наследника и не е свързан с пряко придобиване на права от завещателя.

С оглед на горното според унгарското право наследниците и конкретните заветници придобиват наследственото имущество или завета към момента на смъртта на завещателя. Следва да се отбележи обаче, че, въпреки прякото придобиване на права *ipso iure*, според унгарското право обикновено е необходимо да бъде проведена официална правна процедура (процедура по наследяване), за да се осигури автентичното удостоверяване на наследяването.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Да. Според член 7:96 от Гражданския кодекс наследниците отговарят за дълговете, свързани с наследственото имущество. Тази отговорност на наследниците е ограничена по следния начин:

- наследниците отговарят за дълговете, свързани с наследственото имущество, първо от имуществото, съставляващо наследственото имущество („с обектите и постъпленията от наследственото имущество“) (отговорност *cum viribus*),
- ако обаче вещите или постъпленията от наследственото имущество не са във владение на наследника към момента на предявяване на исковите, тогава следва да се отчужди също другото имущество на наследника до размера на неговото наследство, за да бъдат покрити вземанията (отговорност *pro viribus*).

Следва да се отбележи, че, за разлика от други правни системи, в унгарското право не се признава взаимовръзка между отговорността на наследниците и описа на наследственото имущество. Ограниченият характер на отговорността на наследниците произтича от закона: не е нужно при приемане на наследството наследниците да правят „декларация за ограничаване на тяхната отговорност“.

В член 7:94 от Гражданския кодекс са посочени исковите, които представляват дълг, свързан с наследственото имущество. Съответно дълговете, свързани с наследственото имущество, включват:

- а) разходи за подходящо погребение на завещателя;
- б) приложими разходи за придобиване, осигуряване и управление на наследственото имущество („разходи по наследственото имущество“), както и разходите за процедурата по наследяване;
- в) дългове на завещателя;
- г) задълженията, свързани със запазени части;
- д) задължения, свързани със завести и завещания.

Горепосочените пет категории дългове, свързани с наследственото имущество, са подредени в йерархичен ред (член 7:95 от Гражданския кодекс). Дълговете се удовлетворяват в последователността, която е установена за различните категории дългове, свързани с наследственото имущество. Ако не е възможно пълното удовлетворяване на всички дългове от дадена категория, в рамките на въпросната категория исканията се покриват пропорционално (спрямо относителния им размер).

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Ако наследственото имущество съдържа недвижимо имущество, нотариусът служебно препраща окончателното нареждане за изпълнение на завещание до компетентния орган, който води регистъра на недвижимото имущество (вж. точка 6), за да бъдат вписани в регистъра промените, свързани с въпросното имущество.

Съгласно член 29 от Закон CXL от 1997 г. за регистрация на недвижими имоти (1997. évi CLl. törvény az azingatlan-nyilvántartásról; „Закон за регистрация на недвижими имоти“), като общо правило, правата могат да бъдат регистрирани и фактите могат да бъдат записвани въз основа на официални документи, частни документи с пълна доказателствена сила или копия на такива документи, заверени нотариално, които обосновават създаването, изменението или прекратяването на правото или факта, предмет на регистрацията, с удостоверение за регистрация от регистрирания носител на права или потенциалния носител на права, който да бъде вписано в регистъра на недвижимите имоти като временен бенефициер (т.е. разрешение за регистрация, което може да бъде предоставено от носителя на права посредством издаването на документ със същите формални изисквания като документа, въз основа на който е извършена регистрацията).

В член 32 от Закона за вписване на недвижимо имущество е посочено изискваното съдържание на документа за целите на вписването на недвижимо имущество:

- а) обичайните данни за идентификация на клиента, неговият адрес и личен идентификационен номер;
- б) наименование, статистически номер, седалище и съдебен или фирмен регистрационен номер на организации със статистически номера; за църковни юридически лица — регистрационния номер;
- в) пълн адрес и описание на въпросното имущество (община, топографски партиден номер), както и засегнатия дял от собствеността;
- г) подробно описание на правото или обстоятелството;
- д) правното основание за промяната;
- е) споразумение между засегнатите страни и/или безусловна и неотменима декларация за разрешение от вписания собственик;
- ж) декларация от договарящите се страни по отношение на съответното им гражданство.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

В унгарското право не се признава правното понятие „управител на наследствено имущество“ (доверено лице).

Въпреки това в някои случаи нотариусът, който води процедурата, може да назначи управител, който да изпълнява определени функции по управлението на имущество в рамките на наследственото имущество. Това може да стане в следните случаи:

- аа) управител за упражняване на права на членство в стопански асоциации (член 32, параграф 2 от Закона за наследството)

Ако наследственото имущество включва участие/дял в стопанска асоциация (или кооперация), нотариусът може да назначи управител, който временно да упражнява правата, произтичащи от участието/дела. Този управител се назначава по искане на асоциацията (кооперацията) или някое лице (субект), което има интерес от нейното функциониране;

- аб) управител по събирането на задължения (член 32, параграф 3 от Закона за наследството)

Ако наследственото имущество включва вземания, нотариусът може да назначи управител, който да събира въпросните вземания, по искане на страна, която е заинтересована от наследството. Този управител отговаря за предприемане на правните мерки, които са необходими за събиране на вземанията, представляващи част от наследственото имущество.

Управител не се назначава (дори в споменатите по-горе случаи), ако горепосочените действия се извършват от изпълнител на завещанието.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

В Унгария правните въпроси, свързани с наследяването, се решават в рамките на официална правна процедура (процедура по наследяване), водена от нотариус, който изпълнява функциите на съдия в рамките на производство (вж. точка 6).

Нотариусът установява служебно дали в Националния регистър на завещанията има някакъв запис на разпореждане с имущество в случай на смърт на починалия и по служебен път осигурява получаването на разпореждането с имущество в случай на смърт на завещателя, ако има сведения, че такова разпореждане с имущество съществува.

Следователно според унгарското право *задача и отговорност на нотариуса, който води процедурата по наследяване, е да изпълнява разпореждането с имущество в случай на смърт.*

Все пак унгарското право допуска също завещателите да назначат изпълнителя на тяхното разпореждане с имущество (завещание). Следва да се подчертае обаче, че назначаването на изпълнителя на завещанието не замества процедурата по наследяване. Изпълнителят на завещанието не може да „поеме“ отговорностите на нотариуса.

Правата и задълженията на изпълнителя на завещанието се определят от условията на разпореждането с имущество в случай на смърт. Ако разпореждането не съдържа никакви указания в това отношение, изпълнителят на завещанието има следните права и задължения (член 99 от Закона за наследството):

- да съдейства на органите в хода на процедурата по съставяне на опис на наследственото имущество,
- да осигури предприемането на мерки за опазване на наследственото имущество, когато това се изисква,
- да управлява наследственото имущество. Що се отнася до тези функции по управление на активите, изпълнителят на завещанието има правото и задължението:
- да изисква от наследници или заветници изпълнение на условията на завещанието,
- да удовлетворява кредиторите на наследственото имущество (като действа от свое име, но за сметка на наследственото имущество),
- временно да упражнява правата на членство, произтичащи от всякакви дялове (участия) в стопански асоциации (кооперации), включени в наследственото имущество;
- да предявява искове за вземания, които са част от наследственото имущество (като действа от свое име, но в полза на наследственото имущество).

Все пак правата на изпълнителя на завещанието по управление на активи са ограничени: той не може да поема никакви задължения по отношение на наследственото имущество и не може да продава имущество, освен ако всяко от лицата, които са заинтересовани от наследството, се е съгласило с тези действия. Освен това той не може да прави безвъзмездно разпореждане за сметка на наследственото имущество.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

За правата и задълженията на управителя, назначен от нотариуса, и на изпълнителя на завещанието вж. точка 9.1.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Както е посочено по-горе (вж. точка 6), в Унгария процедурата по наследяване се води от нотариус. В края на тази процедура се издава официално решение — нареждане за изпълнение на завещание. С това решение нотариусът прехвърля по закон компонентите на наследственото имущество на отделните наследници.

Следва да се отбележи обаче, че придобиването на собственост от наследниците не става по силата на нареждането за изпълнение на завещанието. Както беше отбелязано по-горе, в унгарското право се следва принципът за наследяване *ipso iure*. Наследственото имущество преминава към наследниците към момента на смъртта на завещателя. В тази връзка нареждането за изпълнение на завещание по същество е декларативно.

След като стане окончателно, издаденото от нотариуса нареждане за изпълнение на завещание изпълнява узаконяваща функция. То е автентичен документ, който удостоверява пред трети страни статута на лицата, които са посочени в него като наследници (или заветници), освен ако съдът не постанови друго в рамките на съдебно производство. 6.5.2015 г.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 15/01/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Малта

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUe).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Разпореждането с имущество за след смъртта на дадено лице може да бъде извършено по три начина: а) чрез завещание, което може да бъде съвместно между съпруга и съпругата, известно като *upis a carta*; или б) чрез тайно завещание, депозирано в съда от завещателя или нотариуса; или, в отсъствието на едно от посочените, в) разпределянето на имуществото се извършва по закон (наследство по закон).

Завещанието може да включва разпореждане с цялото имущество или с част от него. Всяко имущество, което не е обхванато от завещанието, става разполагаемо по закон. Завещанията могат да включват разпореждания при универсално правоприемство, при което завещателят може да остави цялото свое имущество на едно или повече лица (известни като наследници), и разпореждания при сингуларно правоприемство, при което лицата, наследяващи по тази линия, са известни като заветници.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

В срок до петнадесет дни, считано от датата на завещанието, нотариусът изготвя протокол за приемане и го вписва при Директора на Публичния регистър. Тайните завещания могат да бъдат предоставени от завещателя на съдия или магистрат от отделението за охранителни мерки на Гражданския съд. Те могат да бъдат предадени така също лично на нотариус, който в рамките на четири работни дни от датата на предаване депозира завещанието в отделението за охранителни мерки на Гражданския съд за съхранение от съдебния секретар.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

В Гражданския кодекс е предвидена запазена част. Това е право на кредит от наследственото имущество на починалия, което е запазено по закон за низходящите на починалия от преживялата съпруга или преживелия съпруг. В съответствие с член 616 от споменатия кодекс запазената част, която е отделена за всички деца — независимо дали са заченати или родени от брака, заченати или родени извън брака или осиновени — е в размер на една трета от стойността на наследственото имущество, когато децата са не повече от четири, и половината от стойността на наследственото имущество, когато децата са пет или повече.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Наследяването се извършва по закон, когато няма завещание, завещанието не е действително, наследниците не желаят да наследят или не могат да наследят или когато няма право на акреция между наследниците.

При такива ситуации наследството се предава по закон на низходящите, възходящите, роднините по съребрена линия, съпругата или съпруга на починалия и Правителството на Малта. В такъв случай наследяването се извършва в съответствие с близостта на роднинската връзка, която се определя според броя на поколенията. Когато починалият не е оставил никакви лица, които имат право да наследят, наследството се прехвърля на държавните органи на Малта.

В случай на наследяване по закон, наследството не се предоставя на никое лице, което е попречило на починалия да направи завещание, като е използвало измама или насилие и по тази причина се счита за неспособно или недостойно да го получи.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Малтийските съдилища имат обща компетентност да решават спорове, свързани с наследства. Трибуналет за делба на наследства има специална компетентност по някои специфични обстоятелства, когато наследниците не могат да постигнат съгласие относно делбата на наследството.

Когато няма разногласия или спорове по наследяването, обикновено се ангажира нотариус или адвокат.

Всяко заинтересовано лице може да се обърне така също към отделението за охранителни мерки на Гражданския съд с искане за постановяване на решение за откриване на производство по наследяване в негова полза.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Секретарят на съда и нотариусите

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Секретарят на съда и нотариусите

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Секретарят на съда и нотариусите

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Предявяването на иск по наследяване започва, когато заинтересовано лице отиде при нотариус или адвокат и последният извърши търсене в Публичния регистър — за публични завещания и в съда — за тайни завещания. След този процес завещанието се открива, при което нотариусът или адвокатът установява наследниците и заветниците, ако има такива, и ги уведомява за резултатите от търсенето. След това имуществото се дели в съответствие с волята на завещателя. Ако починалият не е оставил завещание, имуществото се дели според законните разпоредби. Както движимото, така и недвижимото имущество може да бъде продадено, ако всички наследници са съгласни, като постъпленията се разделят между наследниците в съответствие с указаните в завещанието дялове.

В случай на спор, например относно автентичността на завещанието или делбата на наследството, наследникът, който е повдигнал въпроса, може да го отнесе към отделението с обща компетентност на Гражданския съд или към Трибунала за делба на наследства.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Наследството се открива в момента на смъртта или на датата, на която съдебното решение за обявяване на лицето, за чието наследство става дума, за мъртво поради продължителното му отсъствие, стане *res judicata*.

Никое лице не е длъжно да приеме наследството, което му се полага. Приемането може да бъде изрично или мълчаливо. Приемането е мълчаливо, ако наследникът предприеме дадено действие, което предполага намерението му да приеме наследството. Приемането е изрично, ако статутът на наследник бъде приет с публичен акт или с частен писмен документ. Обратно, отказът не може да се предполага.

Що се отнася до завета, считано от датата на смъртта на завещателя, заветникът има право да поиска от наследника правото на собственост върху вещта, която му е оставена като завет.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Да, наследниците отговарят за дълговете на починалия съобразно дяловете и по начина, указани от завещателя. Ако завещателят почине без да остави завещание или ако не посочи разпределение на дълговете си, наследниците плащат дълговете пропорционално на съответния си дял от наследството. Всеки наследник носи лична отговорност за дълговете, свързани с наследството.

Когато някой от наследниците притежава имущество, което е ипотekiрано за обезпечаването на дълга, той носи отговорност за целия дълг, що се отнася до това имущество. Когато даден наследник е платил повече от своя дял по общия дълг вследствие на такава ипотека, той има право на удовлетворяване от другите наследници до размера на техния дял.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Законът за наследството не предвижда задължение наследниците да вписват наследеното от тях недвижимо имущество. Според Закона за налог върху документите и прехвърлянията обаче лицата, които наследяват недвижимо имущество, трябва да впишат в Публичния регистър декларация *causa mortis*. По същество тази декларация съдържа датата, данните на починалия и на наследника/заветника, датата и мястото на смъртта, описание на наследеното наследствено имущество, правооснованието за прехвърляне, стойността на недвижимото имущество, мястото, където е направена декларацията, и подписите на декларатора и нотариуса.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Назначаването на управител не е задължително.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Наследникът или изпълнителят на завещанието.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Управителят или изпълнителят на завещанието съставя списък на наследственото имущество. Той упражнява и представлява правата, свързани със съответното наследство, като взема отношение по всички съдебни искове, предявени срещу наследственото имущество, управлява — със

задължението за депозиране — всички парични суми, включени във въпросното наследство или получени срещу продажбата на движимо или недвижимо имущество, и се отчита пред съответното лице.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Обикновено не се издават никакви документи като доказателство за статута и правата на бенефициер, тъй като наследството преминава автоматично при смъртта на завещателя. Дадена заинтересована страна обаче може да се обърне към отделението за охранителни мерки на Гражданския съд с искане за откриване на производство по наследяване в нейна полза.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 15/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Наследяване - Нидерландия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUJ).

1 Как се изготвя разпоредането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Освен в ограничен брой специални случаи (членове 4:97—107 от Гражданския кодекс (*Burgerlijk Wetboek*)), завещание се изготвя посредством нотариален акт или във вид на саморъчно написан документ, който се предава за съхранение на нотариус (член 4:94 от BW). Завещание, направено от двама или повече завещатели, не се допуска (член 4:93 от BW). Договор, уговарящ бъдещо наследство, също не се допуска. В съответствие с член 4:4, параграф 2 от BW договори, сключени с цел разпоредане, цялостно или частично, с все още непридобитото имущество, са недействителни.

2 Следва ли разпоредането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

В първия работен ден след подписването на завещанието нотариусът, който го е изготвил, трябва да го впише в Централния регистър на завещанията (CTR).

Вж. също така: <http://www.centraaltestamentenregister.nl/>. Информацията относно пазенето, регистрацията и търсенето на завещание има и в раздел „Информационна брошура“ на уебсайта на Сдружението на европейската мрежа на регистрите на завещанията (ENRWA): <http://www.arert.eu/>

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпоредане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Право на запазена част от наследството имат само низходящите наследници на починалия (деца или – ако децата му са починали преди него – техните деца). Съпругата и родителите нямат право на запазена част от наследството. Запазената част е 1/2 от имуществото, вж. член 4:64 от BW. Низходящ наследник, който предяви правото си на запазена част от наследството, вече не се счита за наследник, а за взыскател.

4 В отсъствието на разпоредане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

При липса на завещание, към различните възможни сценарии се прилагат следните принципи:

Ако починалият не е имал брак и деца, по принцип родителите, братята и сестрите наследяват равни части от имуществото, като наследството на всеки от родителите винаги е поне една четвърт.

Ако починалият не е имал брак, но има деца, имуществото се разделя поравно между децата му.

Ако починалият е имал съпруг(а), но не и деца, преживелият(преживялата) съпруг(а) наследява цялото имущество.

Ако починалият е имал съпруг(а) и деца, децата и съпругът(ата) наследяват равни части от имуществото, но преживелият съпруг по закон придобива активите на наследственото имущество. Делбата на имуществото се извършва от името на съпруга. Всяко от децата, в качеството си на наследник, има законно право на парична претенция към преживелият съпруг. Паричната претенция съответства на дела от имуществото на съответното дете. Претенцията придобива изпълнителна сила, ако преживелият съпруг бъде обявен в несъстоятелност или ако му е наложено задължение за реструктуриране на дългове (вж. също Закон за реструктуриране на задълженията на физическите лица (*Wet schuldsanering natuurlijke personen*)), или ако умре (член 4:13 от BW).

Няма разлика в третирането на съпрузите и законните партньори.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

В Нидерландия компетентният орган по въпросите на наследяването е нотариусът. Страните са свободни да изберат нотариус независимо от последното местопребиваване на починалия.

Наследниците имат три възможности. Ако тяхното желание е просто да приемат наследството, те могат да направят това, негласно или изрично, без формални изисквания. Последниците от приемането на наследството са, че наследникът носи неограничена лична отговорност за свързаните с имуществото дългове. Наследникът обаче може да ограничи своята отговорност, като приеме наследството изрично и при условие че свързаните с него задължения не надхвърлят размера на правата. Ако наследникът желае да се откаже от наследство или да го приеме, при условие че разходите не надхвърлят размера на правата, той трябва да подаде декларация в съда. В този случай съдът определя срок за приемане на наследството.

Завет може да бъде приет или отказан без формални изисквания. В съответствие с нидерландското законодателство ограничено приемане на завет не се допуска.

Законен наследник може да се откаже от своето право върху запазена част, като просто не го предяви. Законодателството не предвижда специфични декларации за тази цел. Ако законните наследници се откажат от своите запазени части, е възможно това да се запише в декларация.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

В повечето случаи, особено при наличието на брачен договор или завещание, прибегването до услугите на нотариус е най-подходящият начин за подялба на имуществото. Всеки от наследниците или изпълнителят на завещанието, ако има такъв, могат да се обърнат към нотариус в Нидерландия. Страните са свободни да изберат нотариус независимо от последното местопребиваване на починалия. Нотариусът подпомага наследниците при уреждането на наследството. Той определя кои са наследниците, след това проверява дали съществува завещание и съветва бенефициерите дали трябва да приемат наследството или евентуално за тях е по-добре да се откажат от него. Също така той изготвя опис на имуществото и неговата подялба. Той може да им помогне и при изпълнението на данъчните им задължения. Съществуват само няколко ситуации, при които съдът играе роля в делбата на наследство. Това може да се случи, ако делбата на имуществото се оспорва или ако някой от наследниците (например непълнолетно лице) не е в състояние да защитава интересите си.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

В Нидерландия съдебно производство не се предвижда. Съществува обаче инструмент – удостоверение за наследници (*Verklaring van Erfrecht*), вж. член 4:188 от BW – който се издава от нидерландски нотариус (вж. член 3:31 от BW) на всички засегнати страни, и по-специално за наследниците. Изпълнителят на завещанието също може да поиска удостоверение за наследници. В удостоверението за наследници нотариусът, въз основа на правомощията, с които разполага, посочва лицата, които имат права върху наследството, техния дял от наследството и, ако е приложимо, името на изпълнителя. Удостоверението за наследници позволява на наследниците/изпълнителя да се идентифицират пред длъжниците на имуществото и да получат извлечения от банковите сметки и т.н. За прехвърляне на недвижим имот или право върху недвижим имот на наследник се изисква нотариален акт.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Ако наследникът приеме безусловно наследството, той носи неограничена лична отговорност за дълговете на починалия (член 4: 182 от BW). Ако наследството е прието по опис, наследникът носи отговорност за дълговете само до токова, доколкото те се покриват от свързаните с имуществото права. Той не носи лична отговорност.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Удостоверението за наследници може да бъде вписано в публичния имотен регистър. За прехвърлянето на титул или права върху недвижимата собственост е необходим отделен нотариален акт.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Нидерландското законодателство не предвижда задължение за назначаване на управител на наследственото имущество.

9.2 Кой има право да изпълни разпоредбата с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Завещателите могат да определят изпълнител на волята си, който може да извърши делбата на имуществото. В случай на приемане по опис съдът може да назначи нарочен управител.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Изпълнителят, посочен в завещанието, по принцип има ограничени правомощия в съответствие с член 4:144 от BW. Той може да управлява имуществото и да урежда дълговете във връзка с него. Завещателите могат да дадат на изпълнителя повече права, например да прехвърлят вещи от наследствената маса без разрешението на наследниците. Ако изпълнителят е назначен за специален изпълнител (доверено лице, което извършва делбата на имуществото), той може да прехвърля вещи и да взема всички решения относно подялбата на имуществото.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Страните могат да изготвят документ за делба под формата на нотариален акт. Това се изисква в случай на недееспособен наследник (поради непълнолетие или обявяване в несъстоятелност/поставяне под съдебно запрещение). За прехвърляне на недвижимо имущество или права върху недвижимо имущество в Нидерландия е необходим нотариален акт, вж. отговор на въпрос 7 по-горе. Във всички останали случаи документ за делба на имуществото не е необходим. Удостоверението за наследници е достатъчно за прехвърлянето на вещи, например банкови сметки и други движими вещи.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 17/11/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Наследяване - Австрия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Е](#) Съвета на нотариатите от ЕС (CNUJE).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

При изготвянето на завещание трябва да се спазват някои специални формални изисквания. Според австрийското право се признават следните видове завещания:

публично завещание, изготвено от нотариус или съд,

саморъчно завещание, което завещателят трябва да напише изцяло ръкописно и да го подпише,

писмено завещание (написано на ръка или напечатано от друго лице, различно от завещателя), което трябва да бъде съставено в присъствието на трима свидетели.

Договор за наследство (членове 1249 и сл. от Австрийския общ граждански кодекс (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch —ABGB*)) може да се сключва само между съпрузи или двойки, които са сгодени и действително сключат брак, и (бъдещи) регистрирани партньори и трябва да бъде изготвен под формата на нотариален акт (в съответствие с член 1, параграф 1, буква а) от Закона за нотариалните актове (*Notariatsaktsgesetz*)), като се изисква присъствието на двама свидетели или на втори нотариус. Чрез договор за наследство, който трябва да отговаря на изискванията за действителност на завещателни разпореждания, не може да се прави разпореждане с повече от три четвърти от наследственото имущество. В този контекст регистрираните партньори имат същите права като съпрузите и партньорите, които са сгодени и предстои да сключат брак (член 1217 от Австрийския общ граждански кодекс).

Съвместно завещание може да се прави само от съпрузи или регистрирани партньори (членове 583 и 586 от Австрийския общ граждански кодекс). *Donationes mortis causa* [дарения на лично имущество, направени от лице, което очаква да почине в близко бъдеще, които влизат в сила едва след смъртта на дарителя] са уредени в член 603 от Австрийския общ граждански кодекс и се извършват чрез договор под формата на нотариален акт.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Завещанията, договорите за наследство и всички договори за отказ от право на наследяване или от право на запазена част могат да бъдат вписани в Австрийския централен регистър на завещанията (член 140б от Австрийския нотариален кодекс (*Notariatsordnung*)), при условие че са депозираны при нотариус, съд или адвокат. Този електронен регистър се управлява от Австрийската нотариална камара (*Österreichische Notariatskammer*) и е единственият регистър на завещанията, който е законово уреден. От съдилищата и нотариусите се изисква да докладват за наличието на такива документи в регистъра (член 140в, параграф 2 от Австрийския нотариален кодекс). С вписването на тези документи се цели да бъдат по-лесно откривани в хода на производство по наследяване. Адвокатите и адвокатските кантори могат да регистрират завещания и други завещателни разпореждания в регистъра на австрийските адвокати.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Запазената част (която ограничава степента на завещателна свобода) е равна на половината от дела от наследството, който се полага на наследника по закон. Право на запазена част имат низходящите на починалия и преживелият съпруг или регистриран партньор. Ако лице, което има право на запазена част, никога не е имало близки семейни отношения с починалия или такава връзка не е съществувала през дълъг период от време (около 20 години), запазената част може да бъде намалена.

Запазената част е частта от стойността на имуществото на починалия, която се разпределя между лицата, които имат право на запазената част. Запазената част се изплаща в брой. Въпреки това тя може да бъде обхваната и от дарение, свързано със смъртта на починалото лице (член 780 от Австрийския общ граждански кодекс) или дарение *inter vivos* (член 781 от Австрийския общ граждански кодекс).

Правото на запазена част трябва да бъде потвърдено в съда в срок от три години след узнаването за него, но не по-късно от 30 години (член 1487 от Австрийския общ граждански кодекс). Давностният срок започва с узнаването на фактите, определящи наличието на вземането, но не по-рано от една година след смъртта на починалия (членове 765 и 1487а от Австрийския общ граждански кодекс).

Отказ от запазена част може да се направи, докато завещателят все още е жив. Този отказ трябва да бъде под формата на нотариален акт или на официален протокол от съдебно заседание (член 551 от Австрийския общ граждански кодекс).

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако починалият не остави съпруг, регистриран партньор или деца, правото на наследяване се предоставя на родителите на починалия и на техните низходящи (брата и сестри на починалия) (членове 735 и 736 от Австрийския общ граждански кодекс).

Ако починалият не е оставил съпруг или регистриран партньор, но е оставил деца, тогава децата наследяват равни дялове (член 732 от Австрийския общ граждански кодекс).

Ако починалият е оставил съпруг или регистриран партньор, но не и деца, преживелият съпруг или регистриран партньор е единствен наследник.

Ако починалият остави съпруг или регистриран партньор и деца, съпругът или регистрираният партньор наследява една трета от наследственото имущество и разполага със законно предимство [което му/й дава право на вещите от домакинството]. Две трети от наследственото имущество се поделят поравно между децата на починалия (член 744 от Австрийския общ граждански кодекс).

Нерегистрираният партньор (съжителстващ партньор) наследява, ако няма други наследници по закон; в противен случай само ако е налице завещателно разпореждане в този смисъл. Преживелият съжителстващ партньор обаче е защитен от Австрийския закон за наемното право (*Mietrechtsgesetz*) и от Австрийския закон за съсобствеността върху апартаменти (*Wohnungseigentumsgesetz*). Ако починалият и неговият или нейният съжителстващ партньор съвместно са притежавали апартамент (кооперативна собственост на апартамент), делът на починалия отива за преживелия партньор. Освен това съжителстващият партньор има законно предимство и следователно право, ограничено до една година, да продължи да живее в споделения дом и да използва общите домакински вещи, доколкото те са необходими, за да продължи да живее в съответствие с предишните условия на живот.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Районен съд (*Bezirksgericht*); съдебен комисар (нотариус) в качеството му на орган на съда.

Материално и териториално компетентен е районният съд по последното място на законно пребиваване на починалия (последно местожителство, обичайно местопребиваване) (член 105 от Австрийския закон за компетентността на съдилищата (*Jurisdiktionsnorm* — *JN*) и членове 65 и 66 от Австрийския закон за компетентността на съдилищата). За целите на съдопроизводството районният съд използва услугите на нотариус, действащ в качеството на съдебен комисар (член 1 от Закона за съдебните комисари (*Gerichtskommissärsgesetz*, *GKG*)).

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Районен съд; съдебен комисар (нотариус) в качеството му на орган на съда.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Районен съд; съдебен комисар (нотариус) в качеството му на орган на съда.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Районен съд; съдебен комисар (нотариус) в качеството му на орган на съда.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Районният съд започва процеса по наследяване ("производството по наследяване" (*Verlassenschaftsverfahren*)) след официалното обявяване, че наследството е открито. Компетентен е районният съд по последното местожителство или обичайно местопребиваване на починалия.

Производството се води от нотариус в качеството му/й на съдебен комисар и завършва с решение на съда.

Производството по наследяване трябва да бъде официално образувано незабавно след като съдът бъде уведомен за смъртта (член 143, параграф 1 от Закона за охранителното производство (*Außerstreitgesetz*, *AußStrG*)).

В рамките на съдебното производство по наследяване съдебният комисар установява наследниците (член 797 от Австрийския общ граждански кодекс).

Съдебният комисар (член 1, параграф 2, алинея 2б и член 2, параграф 2 от Закона за съдебните комисари) съставя опис на наследственото имущество, ако е представена декларация за приемане на наследството под условие [което ограничава отговорността на наследника до стойността на активите, които ще получи от наследственото имущество]; ако лицата, които могат да имат право на запазена част, са малолетни или непълнолетни или могат да се нуждаят от законен представител на друго основание; ако е дадено разрешение за отделяне на наследството от активите на наследника; ако трябва да се вземе предвид наследяването от последващ наследник или ако е създаден частен завещателен тръст; ако има вероятност наследството да остане в полза на държавата поради липсата на наследник; или ако това е поискано от упълномощено лице или от представителя на наследственото имущество (член 165 от Закона за охранителното производство).

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Никой няма право да влиза във владение на наследството самостоятелно. То трябва да бъде официално предадено и тогава става законна собственост на наследника — процес, известен като „прехвърляне на имущество“ (*„Einantwortung“*) с решение на съда по дела за завещания и наследства (*Abhandlungsgericht*) (член 797 от Австрийския общ граждански кодекс и член 177 от Закона за охранителното производство). Собствеността може да бъде прехвърлена едва след като съответните лица представят декларация за приемане на наследството като доказателство за тяхното право на наследяване и след приключване на съдебното производство по наследяване. Дори в случай на недвижимо имущество, собствеността се предава към момента на прехвърлянето, т.е. независимо от вписването на новия собственик в поземления регистър. Ако обаче наследниците не подадат заявление за вписване в поземления регистър в рамките на разумен период от време, съдебният комисар трябва да подаде заявлението вместо тях.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Наследниците носят отговорност за дълговете на починалия от своите общи активи. Ако обаче е съставен опис, те отговарят само до стойността на наследството.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Документът, с който се удостоверява законното право на придобиване, трябва да бъде представен в поземления регистър към съда (*Grundbuchgericht*). Наследниците трябва да представят решението за прехвърляне, а заветниците трябва да представят официалното потвърждение. Освен това може да е необходимо да се представи удостоверение за платени данъци и, в зависимост от правото на съответната провинция, специално разрешение, издадено в съответствие със законодателството в областта на сделките с недвижимо имущество, както и, ако е приложимо, доказателство за гражданството на получателя.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Не е задължително да се назначава управител.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Наследник, който е в състояние с достатъчна сигурност да докаже своето право на наследство при приемане на наследството, има право да използва и управлява наследените активи и да представлява наследството, освен ако съдът по дела за завещания и наследства (*Verlassenschaftsgericht*) определи друго. Когато това важи за повече от една страна, всички страни упражняват това право съвместно, освен ако се договорят за друго (член 810, параграф 1 от Австрийския общ граждански кодекс).

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

В австрийското производство по наследяване ролята на изпълнителя е вторична. Това е така, защото съдебното производство по наследяване се води от съда и съдебният комисар, в качеството си на орган на съда, гарантира прилагането на волята на починалия. Според член 816 от Австрийския общ граждански кодекс, завещателят може да използва завещателното разпореждане, за да определи лице, което да отговаря за изпълнението на неговите или нейните последни желания. Обхватът на задълженията на това лице се определя в завещателното разпореждане, като може да варира от следене дали наследникът/заветникът изпълнява дадени условия или разпределя правилно наследственото имущество до управление на наследственото имущество.

Ако в рамките на процеса на призоваване на кредиторите на наследственото имущество бъде свикано изслушване (членове 813—815 от Австрийския общ граждански кодекс), съдебният комисар трябва да обяви датата на въпросното изслушване и да призове също така изпълнителя (член 174 от Закона за охранителното производство).

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

При поискване съдебният комисар трябва да издаде на бенефициерите официално потвърждение като доказателство за тяхното право на представителство (член 172 от Закона за охранителното производство) (вж. т. 9.2 по-горе).

След като окончателно бъдат определени наследниците и техните дялове и бъдат представени доказателства, показващи, че са изпълнени останалите изисквания, съдът трябва да прехвърли наследството на наследниците (член 177 от Закона за охранителното производство: „решение за прехвърляне“). Официалният препис на решението за прехвърляне с удостоверение за неотменяемост представлява достатъчно основание за освобождаване на средства, които се съхраняват в кредитни институции (член 179 от Закона за охранителното производство).

Съдебният комисар издава европейско удостоверение за наследство съгласно членове 62 и сл. от европейския Регламент № 650/2012 в областта на наследяването. Ако ищецът не е съгласен с това удостоверение за наследство, съдът трябва да го разгледа. Удостоверението, издадено от съдебния комисар, престава да бъде валидно и се замества от удостоверението, издадено от съда.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 15/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Полша

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 W jaki sposób dokonuje się rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (testament, testament wspólny, umowa dotycząca dziedziczenia)?

Според полското правото разпореждането с имущество в случай на смърт може да се изготви единствено чрез завещание. Съвместни завещания обаче са забранени. Приемат се следните форми на завещания:

саморъчно завещание, което е написано изцяло на ръка, има поставена дата на изготвяне и е подписано от завещателя,

нотариално завещание, което е съставено от нотариус под формата на нотариален акт,

завещание, което е изявено устно в присъствието на двама свидетели пред кмета на общината (*wójt*) (кмета на града (*burmistrz*) или председателя на градската администрация (*prezydent miasta*)),

устно завещание, което е изявено в присъствието на трима свидетели (може да бъде направено единствено от лице, очакващо неизбежна смърт, когато е невъзможно или много трудно завещанието да бъде съставено по гореописаните начини).

Що се отнася до договорите за наследство, приемат се само договори за отказ от наследство. Такъв договор може да се сключи от бъдещ завещател и наследник по закон, а за да е действителен, договорът трябва да бъде нотариално заверен.

2 Czy należy ten dokument zarejestrować, a jeżeli tak, w jaki sposób?

Не е необходимо завещанието да бъде вписано по някакъв начин, за да има юридическа сила. Завещания, които са съставени под формата на нотариален акт или са предадени за пазене при нотариус, могат да бъдат заведени в Националния съвет на нотариусите (*Krajowa Rada Notarialna*).

3 Czy istnieją jakieś ograniczenia dotyczące rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (np. zachówek)?

Според полското законодателство не се налагат никакви ограничения върху свободата на завещателя при определянето на наследник или наследници. Правото на запазена част също не ограничава свободата на завещателя да се разпорежда със своето имущество, но защитава интересите на най-близките роднини и съпругата на завещателя, които имат право да им бъде платена определена парична сума.

4 W przypadku braku rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci – kto jest uprawniony do dziedziczenia i w jakich częściach?

При липсата на завещание се прилагат следните правила:

Ако починалият не е бил/а женен/омъжена и не е имал/а деца, тогава наследяват неговите или нейните родители. Ако към момента на откриване на наследството единият от родителите е починал, делът на съответния родител се наследява поравно от братята и сестрите на завещателя. Ако някой/я от братята/сестрите на завещателя е починал/а преди откриването на наследството и е оставил/а низходящи, неговият или нейният дял се наследява поравно от низходящите. Ако няма братя и сестри или техни низходящи, цялото наследствено имущество се наследява поравно от дядовците и бабите на завещателя. Ако към момента на откриване на наследството някой/я от дядовците и бабите на завещателя е починал/а,

делът на въпросния/ната дядо или баба се наследява от неговите или нейните низходящи. Ако някой/я дядо или баба е починал/а преди откриването на наследството и не е оставил/а низходящи, неговият или нейният дял се наследява поравно от другите дядо и баба. Ако няма роднини, които имат право да получат наследството по закон, наследственото имущество се полага на общината по местожителството на завещателя. Ако не е възможно да се определи къде се намира последното местожителство на завещателя в Полша или ако местожителството на завещателя е било в чужбина, наследственото имущество се получава от държавата.

Ако починалият не е бил/а женен/омъжена, но остави деца, тогава наследяват само тези деца.

Ако починалият остави съпруг, а няма низходящи, родители, братя и сестри или низходящи на братята и сестрите, тогава въпросният съпруг става единствен наследник.

Ако починалият остави съпруг и деца, тогава наследственото имущество се наследява поравно от тях. Съпругът обаче не може да получи по-малко от една четвърт от наследственото имущество. Ако починалият остави съпруг, с когото той или тя е имал/а официално призната законова съсобственост, преживелият съпруг получава половината от съвместното имущество при прекратяването на режима на съсобственост, а другата половина влиза в състава на наследственото имущество на починалия.

Ако завещателят не остави съпруг или кръвни роднини, които имат право да наследят наследственото имущество по закон, то се разделя поравно между децата на съпруга на наследника, чиито родители са вече починали към откриването на наследството (наследство, свързано с доведени деца).

5 Jaki organ jest właściwy:

5.1 w sprawach dziedziczenia?

Ищецът следва да се обърне към нотариус или към компетентния съд по последното местожителство на завещателя.

5.2 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu spadku?

Изявления за отказ или приемане на наследство се представят пред компетентния съд по местожителството или местопребиваването на лицето, което прави изявлението, или пред нотариус. В случай че лицата са с местожителство в чужбина, те могат да подават изявления за отказ от наследство във формата, предвидена по правото на държавата, където е заведен искът.

5.3 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zapisu?

Съгласно полското право съществуват два вида завет: дамнационен завет и виндикационен завет. Само виндикационни завети могат да бъдат приемани или отменени. Това не е възможно за дамнационните завети.

Органите, посочени в отговора на предходния въпрос, са компетентни да получават такива заявления по отношение на виндикационни завети.

5.4 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zachowku?

Запазени части не се предвиждат според полското право. Все пак може да се предяви иск за изплащане на запазена част, т.е. на съответната парична сума. Не се подават изявления за отказ или приемане на запазена част.

6 Proszę krótko opisać postępowanie spadkowe na podstawie prawa krajowego, w tym dział spadku i podział składników majątku (w tym informacje, czy postępowanie spadkowe jest wszczynane z urzędu przez sąd lub inny właściwy organ)

Лице, което желае да получи документ за потвърждаване на качеството му/й на наследник, може или да подаде молба, за да получи от съда декларация за придобиване на наследствено имущество, или да получи от нотариус нотариално заверен акт, потвърждаващ наследството. Ако има няколко наследника, по тяхно искане наследственото имущество може да бъде разделено от съда в рамките на производство по ликвидация на наследственото имущество или от нотариус в съответствие със споразумение за ликвидация на наследственото имущество под формата на нотариален акт.

7 W jaki sposób i kiedy dany podmiot staje się spadkobiercą lub zapisobiercą?

Според закона дадено лице придобива качеството съответно на наследник или заветник при откриване на наследството (наследството обаче може да бъде отказано).

8 Czy spadkobiercy odpowiadają za długi spadkowe, a jeżeli tak, na jakich warunkach?

По принцип наследникът носи неограничена отговорност за дълговете на починалия. В това отношение наследникът може да ограничи своята отговорност, като се възползва от възможността за приемане на наследството по опис. В такъв случай наследникът трябва да направи съответното изявление пред нотариус или компетентния съд в срок до шест месеца, считано от датата, на която той или тя е узнал/а за наследството. Наследниците носят съвместна отговорност за дълговете на починалия.

9 Jakich dokumentów/informacji wymaga się zazwyczaj w celu zarejestrowania nieruchomości?

За вписване в имотен или ипотечен регистър на недвижимо имущество, което представлява част от наследственото имущество, по правило наследникът трябва да представи документи, потвърждаващи качеството му/й на наследник, т.е. декларация от съда за придобиване на наследствено имущество или нотариално удостоверение за наследство.

9.1 Czy wyznaczenie zarządcy jest obowiązkowe czy obowiązkowe na wniosek? Jeżeli jest to obowiązkowe lub obowiązkowe na wniosek, jakie czynności należy podjąć?

Първо, според полското право управител на наследственото имущество може да бъде назначен служебно или при поискване, когато, поради каквито и да било причини, има риск наследственото имущество да не бъде разпределено според предвиденото. За тази цел заинтересованата страна следва да подаде молба до компетентния съд по местонахождението на имуществото на завещателя, за да докаже, че той или тя е наследник или заветник или има право на запазена част. Молба може да подаде също така изпълнителят на завещанието, съсобственикът на имуществото, лицето, имащо съвместни права със завещателя, кредиторът, който има писмено доказателство, че завещателят му е длъжник, или данъчната служба.

Второ, в случай на непотърсено наследство, съдът назначава служебно или при поискване управител на наследственото имущество.

9.2 Kto jest uprawniony do wykonania rozrządzenia na wypadek śmierci lub zarządzania masą spadkową osoby zmarłej?

Със завещанието си завещателят може да назначи изпълнител, който да управлява наследственото имущество след смъртта му/й.

9.3 Jakie uprawnienia przysługują zarządcy?

Изпълнителят на завещанието трябва да управлява наследственото имущество, да изплати дълговете по наследството, по-специално да изпълни заветите и указанията и като следваща стъпка да разпредели наследственото имущество между наследниците според завещанието и съответното законодателство и при всички случаи непосредствено след ликвидацията на наследственото имущество.

Изпълнителят може да бъде ищец или ответник по дела, свързани с управлението на наследственото имущество както в неговата цялост, така и с конкретен актив. Той или тя може също така да бъде ищец по дела, свързани с права, които са част от наследството, и ответник по дела, свързани с дългове по наследството.

Изпълнителят трябва също така да предаде обекта на завет на лицето, на което е предоставен съответният завет.

10 Jakіe документи zgodnie z prawem krajowym są zazwyczaj wydawane w toku i na koniec postępowania spadkowego, by poświadczyc status i prawa beneficjentów? Czy mają one szczególny skutek dowodowy?

Лице, което е наследник по закон, трябва да представи копия на съответните документи за гражданско състояние, за да докаже своята връзка с починалия (например удостоверение за раждане, удостоверение за брак). Наследникът или заветникът трябва да представи завещанието, за да докаже правата си върху наследството.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 23/10/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [pt](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици [en](#) вече са преведени.

Наследяване - Португалия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Разпорежданията с имущество в случай на смърт може да бъдат изготвени в две форми: i) завещание и ii) договор.

i) Завещание

Завещанието е личен акт, който не може да се изготвя от представител.

Не е позволено съставянето на съвместни завещания, т.е. завещания, направени от две или повече лица с един и същ документ, в полза на трето лице или в полза едно на друго.

Завещанието представлява еднолично волеизявление на дадено лице, което не е необходимо да бъде адресирано до определено лице или съответно лице да бъде уведомено за него. Завещанието може да бъде оспорено. Имуществото се прехвърля на наследниците или заветниците едва след смъртта на завещателя.

Съществуват стандартни и специални видове завещания.

Стандартните завещания биват публични и запечатани.

Публичното завещание (*testamento público*) се изготвя от нотариус и се вписва в неговия или нейния регистър.

Запечатаното завещание (*testamento cerrado*) се изготвя и подписва от завещателя или от друго лице по молба на завещателя, но трябва да бъде одобрено от нотариус. То може да се съхранява от завещателя или от трето лице или да бъде оставено на съхранение при нотариус. Лицето, което съхранява запечатаното завещание, трябва да го представи в срок до три дни, считано от датата, на която е узнало за смъртта на завещателя. В противен случай то носи отговорност за всички причинени загуби или вреди, а ако е бенефициер, може да изгуби качеството си на наследник поради лишаване от правото да наследява като недостоеен.

В закона са предвидени следните видове специални завещания: завещание при военни условия; завещание, направено на кораб; завещание, направено на въздухоплавателно средство; завещание, направено в случай на природно бедствие. Завещанието може да бъде съставено в една от тези специални форми само при възникване на определени извънредни обстоятелства, предвидени от закона. Тези завещания стават недействителни два месеца след отпадане на извънредните обстоятелства, попречили на завещателя да направи завещанието в обичайните форми.

В португалското законодателство е предвидена също така специална форма за завещание, което се съставя от португалски гражданин в чужбина според съответното чуждестранно право. Такова завещание произвежда действие в Португалия, ако е официално направено или одобрено.

ii) Договор

В португалската правна система наследяването по договор се приема по изключение. То може да се осъществи чрез договор за наследство или с дарение под условие за брак, което влиза в сила при смъртта на дарителя. Както договорите за наследство, така и даренията в случай на смърт под условие за брак (дарения в полза на преживелия съпруг), са действителни само ако са изложени писмено в брачен договор.

По правило обаче наследяване по договор не се допуска. Поради това договорите за наследство по принцип не се допускат, а ако бъдат сключени, те се считат за недействителни. Даренията в случай на смърт също не се допускат, но вместо да се считат за недействителни, те по силата на закона се считат за завещателни разпореждания и могат да бъдат оспорени.

Съществуват два вида договори за наследство, които се допускат от закона по изключение: а) единият съпруг бива определен от другия съпруг или от трето лице за наследник или заветник; б) трети лица биват определени за наследници или заветници от някой от съпрузите. Разликата между наследник и заветник е обяснена по-долу в отговора на въпрос „При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?“.

Договорите за наследство, когато са действителни, произвеждат действие едва след смъртта на завещателя. При все това договорът, посочен в буква а) по-горе, не може да бъде развален едностранно, след като е бил приет, и докато завещателят е жив, той или тя не може да ощетява бенефициера, извършвайки безвъзмездни разпореджания с имуществото. Договорът за наследство, посочен в буква б) по-горе, може да бъде развален свободно, ако третото лице не е включено в брачния договор като приемаща страна.

Освен тези два вида договори за наследство, по закон се приемат за действителни така също даренията в случай на смърт под условие за брак. При сключване на брак дарението се прави в полза на единия от съпрузите от другия съпруг или от трето лице. Дарението в случай на смърт под условие за брак е подчинено на режима относно договорите за наследство и трябва да бъде вписано в брачния договор.

Забележка:

В португалското право са предвидени два вида наследяване. Единият вид е наследяване въз основа на волеизявление на наследодателя — чрез завещание или договор — описано в отговора на настоящия въпрос. Другият вид е наследяването по закон — правомерно или задължително — което е обяснено в отговорите на въпроси: „Съществуват ли ограничения на свободата на разпореджване с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?“ и „В отсъствието на разпореджване с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?“.

Наследяването въз основа на направено волеизявление е следствие от изразена от завещателя воля. Такъв израз на воля са завещанията и договорите.

Наследяването по закон е регламентирано от законодателството. Наследяването по закон се окачествява като „обвързващо“ (sucessão legítima), когато е пряко уредено в закона и не може да бъде отменено по волята на завещателя. Наследяването по закон се окачествява като „правомерно наследяване“ (sucessão legítima), когато е уредено в закона, но може да бъде отменено по волята на завещателя.

2 Следва ли разпореджването да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

По принцип не е необходимо разпореджанията да бъдат вписани по някакъв начин.

Съществуват обаче някои изключения, предвидени в различни разпоредби. Разпореджанията с имущество в случай на смърт трябва да бъдат вписани по-конкретно в следните случаи: i) преференциално завещателно разпореджване, което поражда реално действие; iv) брачни договори. ii) учредяване на изключително право и неговите изменения; iii) задължение за ограничаване на дарения, които са обект на включване към наследствената маса; iv) брачни договори.

В случаите, посочени в точки i), ii) и iii) по-горе, документът трябва да бъде вписан в Conservatória do Registo Predial [имотен регистър] от активния или пасивния субект по правоотношението, от лицата, които са заинтересовани от вписването, или от лицата, които по закон са длъжни да инициират вписването (официалното вписване в някои случаи се инициира от съда, от прокуратурата или от самото длъжностно лице по вписванията). Вписването се извършва чрез описание на имуществото, вписване на фактите и съответните коментари и отбелязване на определени обстоятелства.

В случая, посочен в точка iv), вписването се извършва в Conservatória do Registo Civil [граждански регистър] под формата на вписване или запис след подаване на декларация от страните. В този случай при вписването могат да участват и лицата, които са пряко засегнати от въпросния факт или чието съгласие е необходимо за влизането му в пълна сила.

Забележка:

Изключителното право представлява правото на преживелия съпруг да получава издръжка от паричните средства, оставени от наследодателя. Включване към наследствената маса представлява връщането от низходящи роднини на имущество или ценности, които са им били дадени от възходящ роднина, когато низходящите се надяват да наследят.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореджване с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Да, според португалското законодателство запазената част от наследството представлява ограничение на свободата за разпореджване с имущество в случай на смърт. Запазената част е частта от имуществото, с която завещателят не може да се разпореджа, тъй като според закона тази част се полага на наследниците с право на запазена част. Това е „обвързващо наследяване“ и представлява форма на наследяване по закон, което не може да бъде отменено по волята на завещателя.

Наследници със запазена част са съпругът, низходящите и възходящите. Съпругът и низходящите са наследници от първа степен. Ако няма низходящи, наследяват съпругът и възходящите.

Правилата за имуществото, с което завещателят не може да се разпореджа (запазена част), са следните:

запазената част на съпруга и децата е две трети от наследственото имущество;

ако завещателят не остави низходящи или възходящи, запазената част на преживелия съпруг е половината от наследственото имущество;

ако завещателят не остави съпруг, но остави деца, запазената част е половината от наследственото имущество, ако детето е само едно, и две трети от наследственото имущество, ако децата са две или повече;

запазената част на низходящите от втора и по-далечна степен представлява частта, която би се полагала на техния възходящ;

ако няма низходящи, запазената част на съпруга и възходящите е две трети от наследственото имущество;

ако няма низходящи или преживял съпруг, запазената част на родителите е половината от наследственото имущество; ако за наследници са определени възходящи от втора и по-далечна степен, запазената част на последните е една трета от наследственото имущество.

NB:

Съпруг не се определя като наследник, ако към момента на смъртта на наследодателя съпрузите са разведени или законно разделени с окончателно съдебно решение или със съдебно решение, което предстои да стане окончателно. Когато към момента на смъртта на наследодателя има образувано производство за развод или законна раздяла, наследниците могат да продължат това производство с оглед на имуществените последици. В такъв случай, ако впоследствие бъде допуснат развод или раздяла, преживелият съпруг не наследява.

4 В отсъствието на разпореджване с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако наследодателят не е направил действително разпореджване с цялото си имущество или с част от него, произвеждащо действие в случай на смърт, наследяват неговите или нейните наследници по закон. Този вид наследяване е известно като „правомерно наследяване“, което е форма на наследяването по закон и може да бъде променено по волята на наследодателя.

Наследници по закон са съпругът, роднините и държавата в следния ред: а) съпруг и низходящи; б) съпруг и роднини по възходяща линия;

в) братя и сестри и техните низходящи; г) други роднини по съребрена линия до четвърта степен включително; д) държавата. д) държавата.

5 Какъв вид органи са компетентни:

Компетентността по въпросите на наследяването зависи от това дали наследството се оспорва (приемане по опис) или не (безусловно приемане). Нотариусите и съдилищата са компетентни по въпроси, касаещи оспорвано наследяване. В случаите, предвидени в член 1083, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс (например наследници, чието местонахождение е неизвестно, наследници без правоспособност, изискване на опис от прокуратурата), съставянето на опис трябва да се извърши от съдилищата. В останалите случаи съответните лица могат да изберат дали съставянето на опис да се извърши от нотариална кантора (Cartório Notarial), или от съд.

Нотариусите и длъжностните лица по вписванията (*Conservatórias dos Registos*) също така са компетентни по въпроси, касаещи неоспорвано наследяване. В този случай в компетенциите им влиза да издават удостоверения за наследници и да извършват съответната делба. Адвокати и юристи имат право да извършват делба на неоспорвано наследствено имущество, удостоверявайки истинността на частен документ, но те не са компетентни да издават удостоверения за наследници.

5.1 по въпросите на наследяването?

Ако наследяването се оспорва, съставянето на опис може да се извърши както от съд, така и от нотариална кантора, в съответствие с член 1083 от Гражданския процесуален кодекс.

В случай на безусловно приемане на наследството не се изисква извършване на опис. В такъв случай ликвидацията и подялбата на наследственото имущество се извършват от наследниците и заветниците по взаимно съгласие, без да е необходима намесата на нотариус или съд.

Когато наследственото имущество бъде обявено като непотърсено в полза на държавата, в съда се провежда съответната специална процедура по ликвидиране на наследството в полза на държавата (членове 2152—2155 от Гражданския кодекс).

Ако наследството не бъде оспорено, тогава са компетентни нотариусите, службите на гражданския регистър и имотните регистри без изискване за териториална компетентност. Поради това заинтересованите страни могат да извършат съответните действия в институцията по техен избор без териториални ограничения.

При неоспорвано наследяване делбата на наследственото имущество може да се извърши пред всеки адвокат или юрист в държавата, при условие че съответните лица са предварително упълномощени (от длъжностно лице по вписванията или от нотариус).

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Що се отнася до органа, който е компетентен да получи изявление за приемане на наследство или отказ от наследство, няма съществени разлики между приложимите режими за завет и наследство или между наследяване по закон и наследяване въз основа на волеизявление на наследодателя. Поради това отговорът на трите въпроса е еднакъв.

Ако наследството се приема по опис, изявлението за приемане се прави в рамките на процедурата по съставяне на опис. В този случай съдът или нотариусът са органите, компетентни да получат изявлението за приемане.

Приемането на наследство по опис става, като се поиска съставяне на опис или се участва в изготвянето му.

Друга форма на приемане на наследство е безусловното приемане, което е налице, когато наследството се приема и поделва, без да се съставя опис.

Правилата относно приемането на наследство се прилагат и за приемането на завет. Разликата между наследство и завет е посочена в отговора на следващия въпрос.

Ако е открита процедура по описване на наследственото имущество, изявлението за отказ трябва да бъде направено в рамките на тази процедура. В такъв случай съдът или нотариусът са органите, компетентни да получат изявлението за отказ.

Отказът трябва да бъде в една от следните форми: публичен акт или заверен частен документ, ако има имущество, за което според закона се изисква една от тези форми, за да бъде извършено разпореждане с него, а в останалите случаи — частен документ.

Приемането или отказът на/от наследство или завет представлява едностранно правно действие, чието изпълнение не може да бъде отказано, т. е. и двете се извършват чрез волеизявление от страна на наследника, което не е необходимо да бъде адресирано до или сведено до знанието на определено лице.

Ако наследственото имущество не бъде потърсено, заинтересованите страни или прокуратурата могат да поискат от съда да уведоми наследника, че трябва да приеме или откаже наследството (членове 1039—1041 от Гражданския процесуален кодекс). В такъв случай изявлението за приемане или отказ се получава от съда. Наследственото имущество се счита за непотърсено през периода, през който то все още не е нито прието, нито обявено в полза на държавата като непотърсено.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Процедурата зависи от това дали наследството се оспорва или не.

ОСПОРВАНО НАСЛЕДСТВО

Процедурата по приемане на наследството по опис има следните цели: извършване на делба на наследственото имущество с оглед на прекратяване на съсобствеността върху него, изготвяне на опис на активите, съставляващи наследственото имущество, ако не е необходимо да се поделят, както и ликвидиране на наследственото имущество, ако е необходимо (член 1082 от Гражданския процесуален кодекс).

Когато описът се представя пред съд, се следва формулярът за съдебен опис, предвиден в глава V, дял XVI от Гражданския процесуален кодекс (членове 1082—1129). Вътрешната териториална компетентност на националните съдилища се определя в съответствие с критериите на привързване, посочени в член 72А от Гражданския процесуален кодекс.

Основните етапи на процеса във връзка със съдебния опис са: i) първоначално подаване на молба, ii) възражения и удостоверяване на пасиви, iii) предварително изслушване на заинтересованите страни, iv) определяне и свикване на заинтересованите страни, v) намаляване на дарения или завети, които надхвърлят разполагаемата част, vi) план за делба и постановяване на решение за утвърждаване на делбата. Решението може да бъде последвано от анулиране или изменение на делбата, допълнителна делба или разпределяне на дял на пропуснат наследник.

Когато описът се представи в нотариална кантора, се следва формулярът за нотариален опис, предвиден в приложението към Закон № 117/2019 от 13 септември 2019 г., в който се посочват необходимите изменения на глава V, дял XVI от Гражданския процесуален кодекс.

В съответствие с членове 1—5 от приложението към Закон № 117/2019: португалското сдружение на нотариусите публикува списък на нотариусите, които могат да съставят описи (www.notarios.pt); макар че по отношение на нотариалните описи необходимите действия трябва да се предприемат от нотариуса, решението за утвърждаване на делбата винаги се постановява от съда, пред който се представя делото за тази цел, без да се засягат други въпроси, които нотариусът може да представи пред съдия с цел постановяване на решение; съдът е длъжен да се произнесе по жалби, предявени в рамките на процеса по съставяне на нотариалния опис; страните са свободни да изберат нотариалната кантора, в която да се проведе процесът по съставяне на опис, при условие че е налице уместна връзка с наследството (например нотариалната кантора е разположена в общината, в която се открива наследството, в която са разположени активите или в която живеят повечето заинтересовани страни).

НЕОСПОРВАНО НАСЛЕДСТВО

Заинтересованата страна може да уреди различните въпроси пред нотариус или длъжностно лице по вписванията. Като използва системата за обслужване на едно гише, прилагана от длъжностно лице по вписванията, заинтересованата страна може да уреди всички въпроси, свързани с наследството, като се започне от издаването на удостоверение за наследници и се стигне до окончателното вписване на имуществото в резултат на делбата.

Като алтернатива, след издаването на удостоверение за наследници от нотариална кантора или от служба по вписванията, заинтересованите страни могат да поделят активите, съставляващи наследственото имущество, чрез частен документ, заверен от адвокат или юрист.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или завещник?

Наследниците наследяват наследственото имущество на наследодателя изцяло или частично, т.е. активите, които ще наследят, не са предварително определени.

В същото време завещниците наследяват конкретно имущество или ценности.

При наследяването по закон правото на наследяване произтича от закона. При наследяване въз основа на направено волеизявление правото на наследяване се основава на изразената воля на завещателя. Бенефициерите могат да имат качество на наследници или завещници както при наследяване по закон, така и при наследяване въз основа на волеизявление от страна на наследодателя.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Когато наследственото имущество е прието по опис, отговорността за задълженията на починалия и за други тежести, свързани с наследството, е ограничена до размера на описаното имущество, освен ако кредиторите или завещниците докажат, че съществуват и други активи. При наличие на опис на имуществото кредиторите или завещниците носят тежестта на доказване на съществуването на други такива активи.

При безусловно приемане, аналогично, отговорността за задълженията и другите тежести, свързани с наследството, не надвишава стойността на наследеното имущество, но в този случай наследниците или завещниците следва да докажат, че наследственото имущество не включва активи с достатъчна стойност, за да бъдат платени дълговете или да бъдат удовлетворени завещите. Тук наследниците или завещниците носят тежестта на доказване, че не съществуват други активи.

Следните разходи се изплащат от наследственото имущество: разходи по погребението на завещателя и други свързани разходи, такси за изпълнение и управление на наследството, както и за ликвидирани на наследственото имущество, изплащане на задълженията на починалия, удовлетворяване на завещи.

При съвместно наследяване на имущество се носи колективна отговорност за покриване на горепосочените разходи. Когато наследственото имущество е поделено, всеки наследник отговаря само за сума, пропорционална на съответния му/й дял от наследството.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

В отговора по-долу са представени поотделно необходимите документи и информация за вписване на недвижимо имущество, дължимите такси и как може да бъде подадена молба за вписване (лично, по пощата или онлайн).

Необходими документи и информация

В молбата за вписване на недвижимо имущество трябва да бъдат посочени самоличността на молителя, съответните факти и имущество, за които се отнася молбата, както и списък на приложените документи.

Единствено фактите, изложени в документи, с които се доказва правната им сила, може да бъдат вписвани.

Документи, съставени на чужд език, може да се приемат само ако са преведени съгласно законовите изисквания, освен когато са изготвени на английски, френски или испански език и компетентното длъжностно лице владее съответния език.

Когато основателността на дадена молба за вписване трябва да се преценява въз основа на чуждестранно право, заинтересованата страна трябва да докаже съответното съдържание на правната норма с помощта на подходящ документ.

Ако молбата за вписване се отнася до сграда, която не е описана, трябва да бъде приложена допълнителна декларация, указваща името, гражданското състояние и адреса на лицата, които са били собственици или са живели в сградата непосредствено преди лицето, което прехвърля имота, както и предишния запис в имотния регистър, освен ако молителят посочи в декларацията причините, поради които въпросните данни не са му известни.

Ако вписването касае дял от неописано имущество в съсобственост, трябва да се посочат също така имената, гражданското състояние и адресът на всеки от *съсобствениците*.

Дължими такси

Таксата трябва да бъде платена при подаване на молбата или да бъде изпратена заедно с нея. Таксата съответства на вероятната обща дължима сума. Ако при подаване на молбата за вписване таксата не е платена, молбата може да бъде отхвърлена незабавно.

Когато таксата не е платена и молбата не е отхвърлена, от службата по вписване уведомяват заинтересованата страна за срока за плащане на дължимата сума, за да не бъде отказано вписването.

Същата процедура се прилага, когато първоначално платената сума не е достатъчна и не бъде доплатено.

Молба за вписване, подадена лично, по пощата или онлайн

Молби за вписване на недвижимо имущество може да се подават лично, по пощата или онлайн.

Молбите за вписване, подадени лично и по пощата, трябва да бъдат в писмен вид, като се използват формулярите, одобрени с решение на управителния орган на *Instituto dos Registos e do Notariado, I.P.* (Института на регистрите и нотариусите). Документите, потвърждаващи подлежащия на вписване факт, и горепосочените допълнителни декларации, ако има такива, трябва да бъдат приложени към съответните формуляри.

Писмените молби за вписване, подадени от публични органи, имащи отношение към акта в качеството на активни или пасивни субекти, от съдилища, прокуратурата, синдици или съдебни изпълнители, не е нужно да са изготвени, като се използват формулярите, споменати в предходния абзац, независимо дали молбата се подава лично или по пощата.

За предпочитане е молбите от съдилища, прокуратурата, съдебни изпълнители и съдебни служители, които извършват действия, характерни за съдебните изпълнители, както и от синдици, да се подават по електронен път, като към тях бъдат приложени необходимите за вписването документи и дължимите суми.

Молби за вписване на имущество могат да се подават онлайн на адрес: <http://www.predialonline.mj.pt>. Единствените процедури, които не могат да се заявят онлайн, са процедурите за потвърждаване, коригиране или оспорване на решения, взети от длъжностно лице по вписванията.

За подаването онлайн на молба за издаване на акт от поземления регистър е необходим цифров сертификат. Гражданите, които притежават португалска карта за самоличност и са активирали своя цифров сертификат, адвокатите, нотариусите и юристите вече разполагат с такива сертификати.

Управителите и директорите на търговски дружества или граждански дружества, които имат търговска форма, могат да удостоверят, че електронните документи, които са представили, отговарят на оригиналните документи на хартиен носител, когато подават молби за вписване онлайн и съответните дружества са заинтересовани страни.

Забележка:

Единствено оправомощените от закона лица и/или дружества могат да подават молби за вписване на недвижимо имущество. Тези лица или дружества са посочени по-горе в отговора на въпрос „Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?“ в раздела, в който са посочени документите, които следва да бъдат представени в имотния регистър.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Назначаването на управител е задължително, ако бъде поискано откриване на процедура по наследяване по опис. В такъв случай задължително се определя управител на наследството, който отговаря за управлението на наследственото имущество. Лицето, поискало приемане на наследството по опис, трябва да посочи кой по закон трябва да изпълнява задълженията на управител на наследството. Това се извършва чрез формуляра, използван за подаването на молба за процедура по наследяване по опис.

В периода, през който наследственото имущество се счита за непотърсено, е възможно да няма лице, което по закон да има право да го управлява. В такъв случай всеки наследник може да извършва действия по управление на наследството дори преди да го приеме или откаже. Ако има риск от погиване или влошаване на състоянието на активите, съставляващи непотърсеното наследствено имущество, съдът назначава представител. Това се прави по искане на прокуратурата или на някоя от заинтересованите страни. Определение на понятието непотърсено наследствено имущество вече е дадено в отговора на въпрос „Какъв вид органи са компетентни: (...) да получат изявление за отказ или приемане на наследство?“.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Управител на наследството

По принцип управителят на наследството носи отговорност за управлението на наследственото имущество до ликвидацията и делбата му.

По закон задълженията на управител на наследството се възлагат в следния ред:

- а) на преживелия съпруг, който не е законно разделен с оглед на личните и имуществените отношения, ако той или тя е наследник или вследствие на брака има право на част от имуществото на двойката;
- б) на изпълнителя на завещанието, освен ако завещателят е посочил друго;
- в) на роднини, които са наследници по закон;
- г) на заветниците.

Ако цялото наследствено имущество бъде поделено между заветници, най-облагодетелстваният заветник действа като управител на наследството вместо наследниците. При равни други условия, предпочитание се отдава на най-възрастния.

Има специфични случаи, в които управлението на всички или на част от активите, съставляващи наследственото имущество, може да бъде възложено на изпълнителя на завещанието или на доверено лице, както е обяснено по-долу.

Изпълнител на завещание (*testamenteiro*)

В случай на наследяване чрез завещание завещателят може да определи едно или повече лица, които трябва да гарантират изпълнението на завещанието или да го изпълнят изцяло или отчасти. Това се нарича „изпълнение на завещание“. Съответното определено лице се нарича изпълнител на завещанието.

Доверено лице (*fiduciário*)

Назначаването на доверено лице или изпълнението на доверителни функции представлява разпореждане, чрез което завещателят възлага на определен наследник задачата да съхранява наследственото имущество, така че след смъртта на този наследник то да бъде получено от определено друго лице. Наследникът, който е натоварен с това задължение, се нарича доверено лице. Бенефициерът на имуществото, съхранявано от довереното лице, се нарича доверителен наследник. Довереното лице се ползва от довереното му имущество и го управлява.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Правомощия на управителя на наследството

Управителят на наследството управлява имуществото на починалия, а ако наследодателят е бил женен/омъжена при режим на съпругеска имуществена общност — и общото имущество на двойката.

Управителят на наследството може да поиска от наследниците или от трети лица да му предадат имуществото, което следва да управлява и което се намира в тяхно владение. Той може да завежда дела относно владението срещу наследниците или срещу трети лица и може да събира вземанията, свързани с наследственото имущество, когато забавянето би застрашило тяхното събиране или когато плащането им се извършва доброволно.

Управителят на наследството трябва да продаде плодовете или други бързоразвалящи се продукти, като може да използва постъпленията за покриване на разходите по погребението и за други съответни разходи и административни такси.

Управителят на наследството може да продава така също трайните плодове, доколкото това е необходимо за покриване на разходите за погребението и за други съответни разходи и административни такси.

Освен в горепосочените случаи, правата по отношение на наследството могат да се упражняват само съвместно от всички наследници или срещу всички наследници.

Правомощия на изпълнителя на завещанието

Ако със завещателното разпореждане е бил определен изпълнител, той или тя разполага с правомощията, които са му/й предоставени от завещателя.

Ако завещателят не е определил правомощията на изпълнителя на завещанието, последният отговаря за следното: организиране на погребението и съответни организационни дейности, както и заплащане на съответните разходи; следене на изпълнението на разпорежданията в случай на смърт и при необходимост поддържане на защитата на тяхната действителност пред съдилищата; изпълнение на задълженията на управител на наследството.

Завещателят може да възложи на изпълнителя да изпълни заветите и да уреди другите пасиви от наследственото имущество, когато той или тя изпълнява задълженията на управител на наследството и не е необходим задължителен опис на имуществото. За тази цел изпълнителят може да бъде оправомощен от завещателя да продаде всяка от вещите, съставляващи наследственото имущество (независимо дали движими или недвижими), или конкретно определени вещи, посочени в завещанието.

Правомощия на довереното лице

Довереното лице не само управлява имуществото, което му е доверено, но има право и да го ползва. В това отношение се прилагат разпоредбите относно плодopolзването, доколкото те не са несъвместими с доверителните функции. За да се разпорежда с довереното му имущество или да го обременява с тежести, довереното лице трябва да получи разрешение от съда.

Наследници и представител на непотърсено наследствено имущество

Докато наследственото имущество е непотърсено, то представлява фонд с юридическа правосубектност. Поради това субектът „наследствено имущество“ може да образува производства и срещу него може да се образуват производства. Ако в такъв случай няма кой да управлява наследственото имущество, може да се приложи едно от долупосочените решения.

Преди да приеме или откаже наследството, всеки наследник може да предприема спешни административни мерки, докато наследственото имущество е непотърсено. Ако при наличието на няколко наследници бъде повдигнато възражение, се приема волята на мнозинството от тях. Възможно е също така съдът да назначи представител на непотърсеното наследствено имущество. Представителят отговаря за образуването на евентуално обезпечително производство и за предявяването на искове, които не може да бъдат забавени, без да се изложат на риск интересите на наследството. Наред с това, той представлява наследственото имущество по всички дела, образувани срещу него. Представителят трябва да има разрешение от съда, за да се разпорежда със или да обременява с тежести: дълготрайни активи, скъпоценни вещи, ценности, търговски предприятия и други активи, разпореждането с които или обременяването с тежести на които не представлява административен акт. Разрешение от съда се предоставя само когато с действието се цели избягване на влошаване на състоянието или погиване на имуществото, плащане на задължения, свързани с имуществото, покриване на разходите за необходими или полезни подобрения или ако възникне друга спешна нужда. Когато наследственото имущество вече не се счита за непотърсено, защото е било прието, но все още не е поделено, законът дава право на всеки наследник да поиска признаване от съда на качеството му на наследник и възстановяване на всички или на част от активите от наследственото имущество от страна на лицето, което ги владее като наследник, по силата на друго основание или без основание. Това е известно като „молба за влизане във владение“. Такъв иск може да бъде предявен от един наследник, без към него да са присъединени останалите, но не нарушава правото на управителя на наследственото имущество да поиска активите, които следва да управлява, да му бъдат предадени, както е посочено по-горе.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Документи, потвърждаващи качеството на наследник или заветник

Съдебно решение;

публичен/нотариален акт;

удостоверение за наследници, издадено от гражданския регистър по опростена процедура.

Посочените документи удостоверяват качеството на наследник и/или заветник на преживелите лица.

Съдебните решения, нотариалните актове и удостоверенията за наследници, издадени по опростена процедура, представляват автентични документи с пълна доказателствена сила.

Актът, удостоверяващ качеството на наследник или заветник, се вписва в гражданския регистър чрез бележка на смъртния акт на починалия.

Документи, потвърждаващи делбата

При оспорвано наследяване:

съдебно решение, издадено от компетентния съд, с което се утвърждава делбата на наследственото имущество, извършена чрез процедура за наследяване по опис. В съдебното решение се определя как се разпределят дяловете (например конкретните активи, които се наследяват от всеки наследник или заветник). Това съдебно решение е автентичен документ с пълна доказателствена сила.

При наследяване въз основа на волеизявление на наследодателя:

заверен частен документ, съставен пред адвокат или юрист, в който се определя как се разпределят дяловете. Това не е автентичен документ, а заверен частен документ, който в дадения случай има доказателствена сила, отговаряща на пълна доказателствена сила;

документ, удостоверяващ делбата, направена по опростена процедура по наследяване пред длъжностно лице от гражданския регистър. Това съдебно решение е автентичен документ с пълна доказателствена сила;

нотариален акт за делба, съставен от нотариус. Това съдебно решение е автентичен документ с пълна доказателствена сила.

Всеки от горепосочените документи, потвърждаващи делбата, независимо дали има пълна доказателствена сила, може да послужи като основание за вписване на наследеното имущество на името на наследника или заветника.

Обща забележка

Информацията в настоящия формуляр е с общ характер, не е изчерпателна и не е обвързваща за звеното за контакт, европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, съдилищата или други получатели. Тя не отменя необходимостта от справка в приложимото законодателство.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 31/10/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUe).

1 Как се изготвя разпореджанието с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Съгласно румънското законодателство съвместното завещание и договарянето за наследство са забранени.

Завещанията могат да бъдат саморъчни или автентични.

Саморъчното завещание се изготвя ръкописно, посочва се датата и се подписва от завещателя. Преди изпълнение то се представя на нотариус, за да бъде надлежно подпечатано и обявено за действително.

Автентичното завещание се изготвя от нотариус или от друго лице, което изпълнява публични правомощия. Завещателят диктува на нотариуса, който записва завещанието и го прочита на глас пред него, като отбелязва тези формалности. Ако завещанието вече е било изготвено от завещателя, нотариусът го прочита на глас, след което завещателят декларира, че това е неговата последна воля. Завещанието се подписва от завещателя, а заверката се подписва от нотариуса. Завещателят може да бъде придружен от един или двама свидетели при извършване на заверката.

Привилегированите завещания, изготвени в специални случаи от определени компетентни длъжностни лица в присъствието на двама свидетели, имат доказателствената сила на автентичен документ.

За паричните суми, депозирани в специализирани институции, трябва да бъдат изпълнени формалните условия, предвидени в специалните закони за тяхната организация.

Завещанието **съдържа** разпоредби относно определянето на (не)пряк заветник, делба, лишаване от наследство, назначаване на изпълнители на завещанието, отговорности, отмяна на завети и т.н.

Разпоредбите, касаещи прехвърлянето на наследственото имущество/активите на починалия, се наричат завети. **Заветите** попадат в следните категории: универсални или по универсално/специално право. **Универсалният завет** дава права върху цялото наследство, **докато заветът по универсално право дава права** върху част от наследственото имущество.

Вж. член 1034 и сл. от Гражданския кодекс.

2 Следва ли разпореджанието да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Нотариусът, който заверява завещанието, трябва да го впише в **Националния нотариален регистър на завещанията (Registrul național notarial de evidență a liberalităților — RNNEL)**, в който също така се вписват дарения.

Вж. член 1046 от Гражданския кодекс, член 164 от Закон № 36/1995 за нотариусите и нотариалната дейност, публикуван повторно с поправки.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореджване с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Запазената част е частта от наследството, на която имат право наследниците с право на запазена част (преживял съпруг, низходящи и привилегировани възходящи — родители на починалия) дори против волята на починалия. Запазената част на всеки наследник с право на запазена част е равна на половината от дела, който би му се полагал като наследник по закон, при липсата на завещание или лишаване от наследство в завещанието.

Вж. член 1086 и сл. от Гражданския кодекс.

4 В отсъствието на разпореджване с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Наследството се предава на наследниците по закон, а именно преживелия съпруг и роднините на починалия, в следния ред:

низходящи — наследници от първи ред,

възходящи и привилегировани роднини по съребрена линия — наследници от втори ред,

обикновени възходящи — наследници от трети ред,

обикновени роднини по съребрена линия — наследници от четвърти ред.

Низходящите и възходящите имат право на наследство независимо от тяхната степен на родство с починалия, докато роднините по съребрена линия имат право на него до четвърта степен.

Само низходящите на децата на починалия и низходящите на братята и сестрите на починалия могат да участват в наследяването въз основа на „правото на представителство“. В случай на наследяване по правото на представителство наследството се разпределя според родителската страна. Ако страната има повече от едно разклонение, в рамките на страната се извършва подразделяне, като съответният дял от наследството се дели поравно.

Преживелият съпруг участва в наследството заедно с всички наследници по закон от всички редове със следните дялове:

1/4 от наследственото имущество, ако останалото преминава към низходящите,

1/3 от наследственото имущество, ако останалото преминава към привилегированите възходящи и привилегированите роднини по съребрена линия,

1/2 от наследственото имущество, ако останалото преминава или към привилегировани възходящи, или към привилегировани роднини по съребрена линия,

3/4 от наследственото имущество, ако останалото преминава или към обикновени възходящи, или към обикновени роднини по съребрена линия.

Преживелият съпруг има право да живее в семейното жилище и може също така да наследи домашното обзавеждане и обичайното битово оборудване.

Низходящите — децата на починалия и техните преки низходящи — изключват всички други наследници и имат право на наследството по реда на близост според степента на родство. Ако преживелият съпруг има право на наследство, низходящите общо получават 3/4 от наследството.

Привилегированите възходящи са бащата и майката на починалия, като наследството, което им се полага, се разделя поравно между тях.

Привилегированите роднини по съребрена линия са братята и сестрите на починалия и техните низходящи до четвърта степен.

Ако преживелият съпруг участва в наследството заедно с двамата привилегировани възходящи и привилегировани роднини по съребрена линия, делът, който се полага на наследниците от втори ред, е 2/3; делът, който се полага на наследниците от втори ред, е 1/2, ако има привилегировани възходящи или привилегировани роднини по съребрена линия, но не и от двата вида.

Наследството, което се дължи на привилегированите възходящи и привилегированите роднини по съребрена линия, се разделя между тях в зависимост от броя на привилегированите възходящи. Ако има само един родител, на него се пада 1/4, а привилегированите роднини по съребрена линия ще имат право на 3/4. Ако има двама родители, те общо получават 1/2, а привилегированите роднини по съребрена линия имат право на оставащата 1/2.

Наследството на привилегированите роднини по съребрена линия се разделя поравно между тях или, ако участват в наследството въз основа на правото на представителство, разделянето става между родителските страни. В случай на различни съребрени отношения наследството се дели

поровно между майчината и бащината страна, като се прилагат горепосочените правила. Роднини по съребрена линия, които са свързани с починалия и от двете страни, получават общи дялове.

Ако няма наследници, **наследството е вакантно** и се прехвърля на общината в града, където се намира наследственото имущество към момента на откриване на наследството.

Вж. членове 970—983, членове 1135—1140 от Гражданския кодекс.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Компетентните органи за охранителни производства по наследяване са нотариусите, докато съдилищата от първа инстанция (*judecătorie*) отговарят за исковите производства по наследяване.

Наследникът или всяко друго заинтересовано лице може да отнесе въпроса направо към съда, след като представи нотариално заверено удостоверение, потвърждаващо регистрирането на наследството.

Вж. член 103 и сл. от Закон № 36/1995, член 193 от Гражданския процесуален кодекс.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Наследникът категорично приема наследството, когато изрично поеме правата/качеството на наследник. Приемането е мълчаливо, когато се извършва чрез акт или действие, които може да бъдат извършени единствено в качеството на наследник (член 1108 от Гражданския кодекс).

Изявлението за отказ от наследство се прави пред нотариус или пред дипломатическа мисия или консулско представителство на Румъния (член 1120, параграф 2 от Гражданския кодекс).

Всички нотариални документи, касаещи приемането или отказа от наследство, се вписват в Националния нотариален регистър на наследствените алтернативи (*Registrul național notarial de evidență a opțiunilor succesoriale — RNNEOS*).

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завещ?

Вж. 5.2

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Вж. 5.2

Когато се започне процедура по наследяване, завещателните разпореджания, които накърняват запазената част от наследството, подлежат на намаляване по искане на наследници с право на запазена част, правоприемници и необезпечени кредитори на наследници с право на запазена част. В случай на няколко наследници с право на запазена част, намалението се прилага само до размера на запазената част, която е дължима на ищеца, и е само в полза на последния. Намалението води до неизпълнение на завещи или анулиране на дарения.

Вж. членове 1092—1097 от Гражданския кодекс.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Нотариалната процедура по наследяване се открива при поискване. Искането се вписва в регистъра на нотариуса за наследствата, след като бъде вписано в регистъра на наследствата, воден от нотариалната камара. Ангажираният нотариус удостоверява своя район на действие и разпореджа свикването на лицата, които имат право на наследство, и, когато има завещание, призовава завещника, изпълнителя на завещанието, законния представител на недееспособен наследник, надзорния орган (където е приложимо), представител на публичната администрация (в случай на вакантно наследство). Нотариусът установява качеството на наследниците и завещниците, обхваща на техните права и състава на наследственото имущество на починалия.

Броят и качеството на наследниците и/или правото на завещник се установяват въз основа на актове за гражданско състояние, със завещание и с помощта на свидетели. Активите се доказват с официални документи и всякакви други доказателствени средства, които се признават от закона.

Вж. членове 103—120 от Закон № 36/1995, публикуван повторно с поправки.

Наследникът/всяко друго заинтересовано лице може да отнесе въпроса направо до компетентния съд, като представи нотариално заверено удостоверение относно проверката на документите за наследяване. Съдебната делба може да бъде извършена по споразумение между страните.

В противен случай съдът ще се произнесе относно имуществото, качеството на сънаследник, наследствените дялове, вземанията, дълговете и тежестите. Съдът може да се произнесе относно намаляването на прекомерните завещателни разпореджания и възстановяването на дарения.

Делбата на имуществото се извършва в натура, чрез формиране на дялове или чрез възлагане на дадено имущество на един от наследниците срещу изплащане на дължимите суми на останалите наследници. Съдът може да разпорежи продажбата на имуществото, което става със съгласието на страните или по искане на съдебния изпълнител, чрез публична продажба. Съдът се произнася с решение и поделва сумите, депозирани от един от сънаследниците в полза на останалите, и сумите, получени от продажбата.

Вж. член 110 от Закон № 36/1995, член 193, параграф 3 от Гражданския процесуален кодекс.

След това нотариусът осъществява процесуални действия по **ликвидирание на пасивите**, свързани с наследството, с одобрението на всички наследници, както и по събирането на всички вземания; плащането на дълговете и пасивите; продажбата на движимото/недвижимото имущество и изпълнението на конкретните завещи.

По време на задължителния предварителен етап нотариусът издава **удостоверение за ликвидирание на наследството**, в което се описва наследственото имущество (вземания и пасиви), наследниците и съответните им дялове, както и съгласието на наследниците по средствата за ликвидирание на пасивите, назначаването на ликвидатор и срока за приключване.

Ликвидаторът събира вземанията, които са свързани с наследството, плаща дълговете и продава активите. Ликвидаторът представя доклад пред назначения нотариус, в който посочва извършените дейности с цел събиране на вземанията и представя начина на уреждане на дълговете. След приключването нотариусът издава **удостоверение за наследник** и нетният резултат от ликвидацията се отразява в наследственото имущество.

Вж. членове 121—134 от Закон № 36/1995, член 1114 от Гражданския кодекс.

Делбата на наследственото имущество между наследниците се извършва след ликвидацията — при издаване на удостоверението за наследник.

Делбата на наследственото имущество може да бъде доброволна. Възстановяването на дарения представлява задължението на преживелия съпруг и низходящите на починалия, които имат право на наследство по закон, да върнат в наследството активите, които са дарени, без да са освободени от такова задължение.

Плащане на пасивите. Изключения от законоустановеното разделяне на пасивите от наследството

Универсалните наследници и наследниците по универсално право трябва да участват в плащането на дълговете и задълженията по наследственото имущество съразмерно на съответния си дял.

Личните кредитори на наследниците и всяко заинтересовано лице може да поиска делба на наследството или да упражни правото си да присъства на доброволната делба или да се намеси в делбата. Исканията на кредиторите се вписват в Националния нотариален регистър на кредиторите на

физически лица и възраженията по извършване на делба на наследство (*RNNEC — Registrul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a pozițiilor la efectuarea partajului succesoral*).

Универсалният наследник/наследникът по универсално право, който е платил повече от своя дял по общия дълг, има право да се удовлетвори от останалите, но само за частта от общия дълг, която се пада на всеки от наследниците, дори в случай на суброгиране на правата на кредиторите.

Делба на активите на възходящите родственици

Възходящите родственици могат да поделят своите активи в полза на низходящите чрез дарение или завещание. Ако не са включени всички активи от наследството, невключените активи се разделят по закон.

Вж. членове 669—686, 1143—1163 от Гражданския кодекс.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Всяко лице може да наследява, ако е съществувало към момента на откриване на производството по наследяване и/или е имало качеството да получи завещателни разпореждания, ако има право на наследство, ако не е недостойно и не е лишено от наследство.

Лицето, което е призвано да получи наследство, може да приеме/да се откаже от наследството. Заветник, който е наследник по закон, може да упражнява всяко едно от тези качества. Ако от завещанието е видно, че починалият е искал да намали дела, който се полага на наследника по закон, дори резервът да не е бил накърнен, последният може да бъде само заветник.

Вж. членове 957—963, 987, 989, 993, 1074—1076, 1100 и 1102 от Гражданския кодекс

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Да, вж. точка 6.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Към искането за вписване в поземления регистър трябва да бъде приложен оригиналният документ или негово нотариално заверено копие, а в случай на съдебно решение — заверен препис със забележка „окончателно“. Регистрирането приключва с издаването на удостоверение за вписване от секретаря на поземления регистър, ако документът отговаря на редица формални изисквания: идентификация на страната и на недвижимия имот; наличие на нотариално заверен превод (в случай на автентичен нотариален акт, той трябва да бъде издаден от румънски нотариус); наличие на извлечения от поземления регистър; плащане на такса и т.н. Първата регистрация на недвижимия имот в интегрираната информационна система на кадастъра и поземления регистър може да се направи също така на база на удостоверение за наследник и кадастралната документация.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Доброволно назначаване

Завещателят може да посочи едно или повече лица, като им даде правомощия да изпълнят завещанието. Изпълнителят на завещанието управлява наследственото имущество за период до две години след откриване на производството по наследяване. Този период може да бъде удължен със съдебно решение.

Задължително назначаване

Ако длъжникът почине преди сезирането на съдебен изпълнител, принудителното изпълнение не може да започне. Ако длъжникът почине след започването му, производството не може да продължи до приемането на наследството или до назначаването на управител на наследството /специален управител на наследството. Ако кредиторът или съдебният изпълнител узнае, че длъжникът е починал, той е длъжен да поиска от компетентната нотариална камара по последното местоживее на починалия да го впише в специален регистър за откриване на производство по принудително изпълнение и да издаде удостоверение. В това удостоверение трябва да бъде посочено дали наследството е поделено и, ако да, трябва да бъдат посочени наследниците и да бъде указано дали е бил назначен управител до приемането на наследството.

Ако има опасност от отчуждаване, загуба, подмяна или унищожаване на имуществото, нотариусът запечатва имуществото или го предава на специално лице за отговорно пазене.

До приемане на наследството или ако наследникът не е известен, нотариусът може да назначи специален представител на наследството, който да защитава правата на потенциалния наследник.

Вж. член 686 от Гражданския процесуален кодекс, член 1117, параграф 3, член 1136, членове 1077—1085 от Гражданския кодекс.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Право имат изпълнителят на завещанието, ликвидаторът, наследникът по закон/наследникът по завещание, назначеното лице за отговорно пазене /назначеният представител (вж. точка 9.1).

Ликвидаторът, който изпълнява своите отговорности под надзора на нотариуса, може да бъде посочен от починалия, наследниците или от съда.

Вж. член 124 от Закон № 36/1995, член 1117, параграф 3, член 1136 от Гражданския кодекс.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Вж. точка 9.1

Изпълнителят на завещанието поставя пломбите, съставя описа, изисква от съда да одобри продажбата на активите, плаща дълговете, свързани с наследството, и събира вземанията.

Вж. членове 1077—1085 от Гражданския кодекс, членове 103—134 от Закон № 36/1995.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Нотариусът изготвя мотивирани **закljučения** и след разделянето на наследството издава окончателно удостоверение, въз основа на което се издава удостоверението за наследник/заветник.

В **удостоверението за наследник** се посочва начинът на установяване на обхвата на правата. С удостоверението се доказва качеството на наследник и правата върху имуществото. Нотариусът може да издаде **удостоверение за статут на наследник**, в което се посочва броят наследници, тяхното качество и обхвата на правата им, но не е описано наследственото имущество.

Когато няма наследници, наследството се счита за вакантно и се издава **удостоверение за вакантност на наследството**.

Нотариусът може да възобнови производството с оглед издаването на окончателното нотариално удостоверение с включени пропуснати активи и да издаде **добавък към удостоверението за наследник**.

Лицата, които смятат, че са претърпели някакви вреди, могат да поискат от съда да отмени удостоверението и да установи техните права. **В случай на отмяна нотариусът издава ново удостоверение за наследник въз основа на окончателното съдебно решение**. Заинтересованите страни също могат да се обърнат към нотариуса, за да получат автентичен инструмент, с който се удостоверява уреждането на спора по взаимно

съгласие. В този случай се издава ново удостоверение за наследник. До уреждането на спора по взаимно съгласие чрез нотариален акт или до отмяната на удостоверението за наследник със съдебно решение, споменатото ново удостоверение ще послужи като доказателство за качеството на наследник по закон или по завещание и за правата на приемащите наследници върху наследственото имущество в съответствие с дела им. **Чрез откриване на производство за наследство** във всеки един момент универсалният наследник/наследникът по универсално право може да получи потвърждение за това си качество спрямо лицето, което владее активите от наследственото имущество без да има каквито и да било права върху тях.

В хода на исково производство по наследяване съдилищата издават постановления, заключения и съдебни решения. Решението за делба има правоустановително действие и подлежи на изпълнение, след като стане окончателно.

Вж. членове 1130—1134, 1635—1639 от Гражданския кодекс, членове 113—120 и сл. от Закон № 36/1995.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите **коментари** относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 03/09/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Словения

Този информационен документ е подготвен със съдействието на **Съвета на нотариатите от ЕС (CNUJ).**

1 Как се изготвя разпоредването с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

а) Завещания: завещанието е действително, ако е съставено съобразно формата, определена със Закона за наследството (наричан по-долу: ZD), и при спазване на посочените в същия закон условия.

В ZD се признават следните форми на завещания: саморъчно завещание, завещание, подписано в присъствието на свидетели, съдебно завещание, устно завещание, завещание, съставено в чужбина, завещание, съставено на борда на словенски плавателен съд, завещания, съставени при извънредно положение или война, както и международно завещание.

В ZD е предвидено следното по отношение на изискванията, свързани с формата на завещанията:

Саморъчното завещание е валидно, ако завещателят го е написал/а и подписал/а собственоръчно (член 63, параграф 1 от ZD).

Завещател, който може да чете и пише, съставя **завещание, подписано в присъствието на свидетели**, като собственоръчно подписва документ, който е съставен от негово име от друго лице, в присъствието на двама свидетели, като обявява пред въпросните свидетели, че това е неговото завещание. Свидетелите се подписват на самото завещание в послепис, в който се посочва, че те се подписват като свидетели, като въпросният послепис не е условие за действителността на завещанието (член 64 от ZD).

Съдебно завещание може да бъде съставено за завещател — по негово/нейно искане — от съдията от компетентния съд, който първо установява самоличността на завещателя. След това завещателят прочита и подписва завещанието, а съдията потвърждава върху завещанието, че завещателят го е прочел и подписал в негово присъствие. Ако завещателят не може или не е в състояние да прочете завещанието, съставено от съдията, тогава съдията прочита завещанието пред завещателя в присъствието на двама свидетели. След това завещателят подписва завещанието в присъствието на същите свидетели или поставя своя знак върху него, след като декларира, че това е неговото завещание. Тогава свидетелите също подписват завещанието (членове 65 и 66 от ZD).

Завещание, съставено в чужбина, може да се изготви за гражданин на Република Словения, намиращ се в чужбина, от консулски или дипломатически представител на Република Словения, който води консулските дела, в съответствие с разпоредбите относно съдебните завещания (член 69 от ZD).

Капитанът на кораб може да **състави завещание на борда на словенски плавателен съд** в съответствие с разпоредбите относно съставянето на съдебни завещания. Завещанието става недействително 30 дни след завръщането на завещателя в Република Словения (член 70 от ZD).

Завещание, съставено при извънредно положение или война: в случай на извънредно положение или война командирът на ротата или командирът на еквивалентна или по-голяма военна единица, както и всеки друг в присъствието на командир, може да състави завещание на член на военния състав в съответствие с разпоредбите относно съставянето на съдебни завещания. Завещанието става недействително 60 дни след прекратяване на извънредното положение или войната, ако военната служба на завещателя приключи преди или след това, или 30 дни след приключването на неговата военна служба (член 71 от ZD).

Международното завещание трябва да бъде съставено в писмен вид. Не се изисква завещателят собственоръчно да напише завещанието, като то може да бъде направено на всякакъв език, на ръка или по друг начин. Съдията от компетентен съд може да състави международно завещание по искане на завещател, а за гражданин на Република Словения в чужбина това може да бъде извършено от дипломатическия или консулски представител, посочен в член 69 от ZD (наричан по-долу „упълномощено лице“). Завещателят трябва да декларира в присъствието на двама свидетели и упълномощеното лице, че това е неговото завещание и че той е запознат с неговото съдържание, и да подпише завещанието в тяхно присъствие или, ако вече го е подписал, да заяви и потвърди, че това е неговият подпис. Ако завещателят не е в състояние да се подпише, той/тя уведомява упълномощеното лице за причината за това. Упълномощеното лице вписва това в завещанието. В допълнение към това завещателят може да поиска друго лице да подпише завещанието от негово име. Свидетелите и упълномощеното лице полагат своите подписи в присъствието

на завещателя, като в послепис се отбелязва, че те се подписват като свидетели или като упълномощено лице (член 71а от ZD). В закона са предвидени също така повече подробности относно това кой може да бъде свидетел на международно завещание (член 71б), подписите и датите, които се поставят на международно завещание (член 71в), съхранението на международно завещание (член 71г), анулирането на международно завещание (член 71д), потвърждаването на международно завещание (член 71е), потвърждаването на действителността на международно завещание (член 71ж), както и действителността по отношение на формата и изискванията за подписите (член 71з).

Устно завещание: завещателят може под клетва да изрази устно своята последна воля и да направи завещание пред двама свидетели само ако извънредни обстоятелства не му позволяват да състави писмено завещание. Устното завещание става недействително 30 дни след приключването на извънредните обстоятелства, при които е било съставено (член 72 от ZD). В закона са предвидени също така повече подробности относно това кой може да бъде свидетел на устно завещание (член 73), какви са задълженията на този свидетел (член 74), неоправдано разпореждане в устно завещание (член 75), срок за обявяване на недействителността на завещанието (член 76) и доказателство за наличието на завещание (член 77 от ZD).

В закона за нотариусите (наричан по-долу „ZN“) е предвидено също така нотариално завещание, представляващо завещание, което се съставя от нотариус под формата на акт за нотариално завещание под диктовката на завещателя, както и завещание, което завещателят, след като първо е направил писмено изявление, че това е неговата/нейната последна воля, представя на нотариус за потвърждение. Нотариалното завещание поражда същите правни последици като съдебното завещание (член 46, параграф 1 от ZN).

В допълнение към горните формални изисквания за действителността на завещанието е необходимо също така съответното качество за съставянето на завещание. Според ZD завещание може да бъде направено от всяко лице, което може да прави преценка и е навършило 15-годишна възраст (член 59, параграф 1 от ZD). Когато завещателят прави завещание под заплаха, принуда или измама или по грешка, въпросното завещание не е действително, тъй като изразената в документа воля не отразява правилната и вярна воля на завещателя (член 60, параграф 1 от ZD).

б) Съвместно завещание: в ZD не се споменават съвместни завещания и, тъй като това не е една от предвидените в закона форми на завещание, подобно завещание трябва да се счита за недействително в съответствие с член 62 от ZD. Според съдебната практика обаче за недействително се счита единствено завещание, в което двама души — най-често съпрузи — се определят един друг за наследници (най-вероятно това е така, защото подобен род завещание е твърде близко по характер до договор за наследство, който според член 103 от ZD е забранен), но не и завещание, съставено от двама души в полза на трето лице (вж. Prof. K. Zupančič, Prof. V. Žnidaršič Skubic, Dedno pravo (Наследствено право), Uradni list, 2009 г., стр. 127—128).

в) Договор за наследство: Договор за наследство: според ZD договор за наследство, в който дадено лице оставя своето наследствено имущество или част от него на своя контрагент или на друго лице, е недействителен (член 103); аналогично договор за очаквано наследство или завет (член 104) и договор относно съдържанието на завещание (член 105 от ZD) според закона също са недействителни.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

В закона не е предвидено някакво специално удостоверяване на завещанията.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Да. Наследниците с право на запазена част имат право на част от наследственото имущество, с която завещателят няма право да се разпорежда (член 26, параграф 1 от ZD). Тази част от наследственото имущество е „запазената част“. Наследниците с право на запазена част са: низходящите на починалия, неговите осиновени деца и техните низходящи, неговите родители и неговият съпруг/а. Тъй като разпоредбите на ZD, които уреждат правата, задълженията, ограниченията и статута на съпрузите, се прилагат по еднакъв начин за мъж и жена, които са имали дълготрайни взаимоотношения без брак, те следователно им позволяват да бъдат наследници един на друг, но само ако няма причини, поради които брак между тях би бил недействителен. Същото важи и ако извънбрачните или семейните партньори са от един и същи пол (партньори в регистриран или нерегистриран граждански съюз на двама мъже или две жени). Дядовците, бабите, братята и сестрите са наследници с право на запазена част само когато са трайно нетрудоспособни и не разполагат с никакви средства, които са необходими за съществуването им. Горепосочените лица са наследници с право на запазена част, ако имат право да наследяват по реда на наследяване по закон (член 25 от ZD).

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

В такъв случай наследството се предава според определеното по закон: наследственото имущество на починалия се наследява от неговите низходящи, неговите осиновени деца и техните низходящи, неговия съпруг/а, неговите родители, неговия осиновител и роднините на това лице, неговите братя и сестри и техните низходящи и неговите дядовци и баби и техните низходящи. Мъж и жена, които са имали продължителна връзка без брак, могат да наследяват един друг като съпрузи, но само ако няма причини, поради които бракът помежду им би бил недействителен. Същото важи и ако извънбрачните или семейните партньори са от един и същи пол (т.е. партньори в регистриран или нерегистриран граждански съюз на двама мъже или две жени (по-надолу: граждански съюз (partnerska zveza)). Тези лица наследяват според реда на наследяване, като наследниците от по-преден ред на наследяване изключват от наследство лицата от по-заден ред на наследяване (член 10 от ZD).

Първи ред на наследяване:

Низходящите и съпругът на починалия, както и извънбрачен партньор или партньор от граждански съюз, са в първия ред на наследяване и наследяват равни дялове преди всички други (член 11 от ZD).

На база на разпределение per stirpes, частта от наследственото имущество, която първоначално би отишла за дадено лице, ако то е преживяло починалия, се наследява поравно от неговите деца (внуците на починалия). Ако някой от внуците почине преди починалия, делът, който би отишъл за него, ако беше жив към момента на смъртта на починалия се наследява поравно от децата на този внук (правнуците на починалия). Това продължава подред до последния низходящ на починалия (член 12 от ZD).

Ако съпругът на починалия не разполага с необходимите средства за съществуване и наследява заедно с другите наследници от първи ред, по искане на съпруга съдът може да реши, че съпругът наследява така също част от дела от наследственото имущество, който по закон следва да бъде наследен от сънаследниците на съпруга. Съпругът, извънбрачният партньор или партньорът от гражданския съюз може да поиска увеличаване на своя дял от наследството срещу всички или отделни сънаследници. Съдът може да реши, че съпругът, извънбрачният партньор или партньорът от гражданския съюз следва да наследи цялото наследствено имущество, ако стойността на въпросното наследствено имущество е толкова малка, че съпругът би изпитал трудности, ако то трябва да бъде разделено (член 13, параграф 1 от ZD).

Ако други наследници от първи ред на наследяване, които не разполагат с необходимите средства за съществуване и наследяват заедно със съпруга, извънбрачният партньор или партньора от гражданския съюз на починалия, по тяхно искане съдът може да реши, че те следва да наследят така също част от дела от наследственото имущество, който по закон следва да бъде наследен от съпруга, извънбрачният партньор или партньора от гражданския съюз на починалия. Всички или отделни сънаследници могат да поискат увеличение на своя наследствен дял в ущърб на съпруга, извънбрачният партньор или партньора от гражданския съюз на починалия (член 13, параграф 2 от ZD).

Отделни сънаследници, които не разполагат с нужните средства за съществуване, също могат да поискат увеличение на своя наследствен дял в ущърб на други сънаследници (член 13, параграф 3 от ZD).

Съдът може да реши, че всички или отделни сънаследници следва да наследят цялото наследствено имущество, ако стойността на въпросното наследствено имущество е толкова малка, че те биха изпитали трудности, ако трябва да бъде разделено (член 13, параграф 4 от ZD).

Когато съдът взема решение по порепосочените искания за увеличение или намаляване на наследствен дял, той обръща сериозно внимание на всички обстоятелства по случая, по-специално финансовото положение на сънаследниците и способността им да осъществяват доходоносна дейност, както и стойността на наследственото имущество (член 13, параграф 5 от ZD).

Втори ред на наследяване:

Във втори ред на наследяване имуществото на починалия, който не е оставил живи низходящи, се наследява от неговите родители и неговия съпруг, извънбрачен партньор или партньор от гражданския съюз. Родителите на починалия наследяват равни части от половината наследствено имущество, а неговият съпруг, извънбрачен партньор или партньор от гражданския съюз наследява другата половина. Ако починалият не е оставил жив съпруг, извънбрачен партньор или партньор от гражданския съюз неговите родители наследяват равни дялове от цялото наследствено имущество (член 14 от ZD).

Ако някой от родителите на починалия е починал преди него, частта от наследственото имущество, която би отишла за него, ако той беше преживял починалия, се наследява — на база на разпределение *per stirpes* — от децата на родителите (т.е. братята и сестрите на починалия), внуците и правнуците на този родител и неговите по-далечни низходящи според правилата, които се прилагат в случаи, в които деца и други низходящи наследяват наследственото имущество на починало лице (член 15, параграф 1).

Ако и двамата родители на починалия са починали преди него, частта от наследственото имущество, която би се полагала на всеки от тях, ако бяха преживели починалия, се наследява от техните низходящи: делът на бащата — от низходящите на бащата и делът на майката — от низходящите на майката. Във всички случаи полубратята и полусестрите на починалия по бащина линия наследяват равни дялове от бащината част от наследственото имущество, а полубратята и полусестрите по майчина линия наследяват равни дялове от майчината част от наследственото имущество, докато пълнокръвните братя и сестри наследяват дела на бащата от наследственото имущество в равни дялове с полубратята и полусестрите по бащина линия и полубратята и полусестрите по майчина линия (член 15, параграф 2 и 3 от ZD).

Ако някой от родителите на починалия е починал преди него и не е оставил низходящи, тази част от наследственото имущество, която би се полагала на въпросния родител, ако беше преживял починалия, се наследява от другия родител. Ако другият родител също почине преди починалия, низходящите на този родител наследяват въпросната част от наследственото имущество, която би била наследена от единия или другия родител (член 15 от ZD). Ако и двамата родители починат преди починалия и никой от тях не остави никакви низходящи, цялото наследствено имущество се наследява от преживелия съпруг, извънбрачен партньор или партньор от граждански съюз на починалия (членове 16 и 17 от ZD).

Трети ред на наследяване:

Ако няма лице, което да има право да наследи от първи или от втори ред на наследяване, тогава се взема предвид наследяването от трети ред. При наследяването от трети ред наследственото имущество на починалия, който не е оставил низходящи или родители и тези низходящи и родители не са оставили низходящи или съпруг, извънбрачен партньор или партньор от граждански съюз се наследява от дядовците и бабите на починалия. Половината от наследственото имущество се наследява от дядото и бабата по бащина линия и другата половина — от дядото и бабата по майчина линия (член 18 от ZD).

Бабата и дядото от една и съща страна наследяват равни дялове от тяхната част от наследственото имущество. Ако някой от възходящите на починалия от едната страна е починал преди него, частта от наследственото имущество, която би се полагала на въпросния възходящ, ако беше преживял починалия, се наследява от децата, внуците и по-далечните низходящи на въпросния възходящ в съответствие с правилата, които се прилагат в случаи, когато децата и други низходящи наследяват наследственото имущество на починалия. Що се отнася до всички други, правилата, при които наследяват родителите на починалия и техните низходящи (член 19 от ZD), се прилагат по отношение на правото на наследство на дядо и баба от едната страна и техните низходящи.

Ако дядото и бабата от едната страна на починалия са починали преди него/нея и не са оставили низходящи, тази част от наследственото имущество, която би им се полагала, ако бяха преживели починалия, се наследява от бабата и дядото от другата страна и от техните деца, внуци и по-далечни низходящи, както е посочено в член 19 от ZD (член 20 от ZD).

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

В Република Словения въпросите, свързани с наследяването, се решават от съдилищата с предметна компетентност по тези въпроси, какъвто е местният съд (*okrajno sodišče*).

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Съдът в рамките на изслушването в производство по наследяване.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Съдът в рамките на изслушването в производство по наследяване.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Съдът в рамките на изслушването в производство по наследяване.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Когато дадено лице почине или бъде обявено за мъртво, длъжностното лице, което отговаря за вписването на смъртните случаи в съответния регистър, в срок до 30 дни изпраща смъртния акт до съда по дела за завещания и наследства (член 179, параграф 1 от ZD).

Производството се образува служебно, когато съдът получи смъртния акт.

Ако според смъртния акт починалият не е оставил наследствено имущество, съдът по дела за завещания и наследства решава да не образува производство по наследяване. Съдът взема същото решение, ако починалият е оставил само движимо имущество и никое от лицата, които имат право на наследство, не поиска образуването на производство (член 203, параграфи 1 и 2 от ZD). Във всички други случаи съдът взема решение за образуване на производство по наследяване. В хода на производството по наследяване съдът установява кои са наследниците на починалия, от какво имущество се състои наследственото имущество и какви права върху наследственото имущество се полагат на наследниците, заветниците и други лица (член 162 от ZD).

По своя характер производствата по наследяване са охранителни производства. Ако някой от фактите, от които зависят правата на страните, бъде оспорен от тях, съдът спира производството по наследяване и насочва страните към образуването на гражданско или административно производство (член 210, параграф 1 от ZD).

Когато съдът реши кои лица имат право на наследственото имущество, той ги обявява за наследници в рамките на решение относно наследството (член 214, параграф 1 от ZD). Решението относно наследството се предоставя на всички наследници или заветници, както и на лицата, които са предявили иск за наследство в хода на производството (член 215, параграф 1 от ZD).

Съдът постановява извършването на необходимите вписвания в поземления регистър, след като решението относно наследството стане окончателно.

Всеки от наследниците може да поиска делба на наследственото имущество по всяко време, но не и в неподходящ момент. Това право не подлежи на давностен срок. Споразумение, в което наследник се отказва от своето право да поиска делба на наследственото имущество, се счита за недействително, както и всяко условие в завещание, което забранява или ограничава такава делба (член 144 от ZD). В Закона за наследството не е предвидено как следва да се извърши делбата на наследственото имущество. Вместо това този въпрос се урежда от Кодекса за собствеността (Stvarnornavni zakonik — SPZ) като част от разпоредбите му относно подялбата на общо имущество. Това означава, че наследственото имущество е общото имущество на сънаследниците. Сънаследниците могат да определят по споразумение как следва да бъде разделено наследственото имущество. Ако те не могат да постигнат споразумение, съдът взема решение относно начина на делбата в рамките на охранително производство. Ако в рамките на производството по наследяване всички наследници предложат делба и начина на делба по споразумение, съдът се позовава на това споразумение в решението относно наследството (член 214, параграф 3 от ZD).

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

В Закона за наследството се предвижда наследственото имущество на починалия да преминава към наследниците по силата на самия закон (*ipso iure*) в момента на смъртта на завещателя (член 132 от ZD). Поради това решението относно наследството, с което след приключване на производството по наследяване съдът обявява кои са наследниците, има само декларативен характер.

Заветникът също придобива завета в момента на смъртта, освен ако заветът е обвързан с някакви условия или конкретен период от време. В такъв случай заветникът получава завета, когато това условие бъде изпълнено или въпросният период изтече. Придобиването на завет означава, че заветникът може да поиска изпълнение на условията на завета. По отношение на предаването на правото на собственост на заветник се прилагат общите разпоредби на SPZ.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Да. Тази отговорност обаче е ограничена. Наследникът носи отговорност за дълговете на починалия до размера на завещаните активи. Ако има повече от един наследник, те носят отговорност заедно и поотделно за дълговете на починалия, т.е. всеки до размера на съответния си дял от наследственото имущество, независимо от това дали вече е осъществена делба на наследственото имущество или не. Що се отнася до съотношенията между дяловете на наследниците, дълговете се покриват пропорционално на съответните дялове от наследственото имущество, освен ако в завещание е предвидено друго (член 142 от ZD).

Наследник, който се е отказал от своя дял от наследственото имущество, не носи отговорност за дълговете на починалия (член 142, параграф 2 от ZD).

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Съдът по въпроси, свързани с поземления регистър, решава дали може да се извърши вписване на база на документите, които доказват наличието на правно основание за придобиване на правото, което е предмет на вписване, при условие че са изпълнени останалите условия, предвидени в закона.

Базата за вписване на недвижимо имущество, което е предмет на наследство, е правно обвързващо и окончателно решение относно наследството, издавано в хода на производство по наследяване (член 40, параграф 1, точка 6 от Закона за поземления регистър, ZZK-1). Съдът по въпроси, свързани с поземления регистър, служебно нарежда вписването в поземления регистър на правото на собственост на даден наследник в съответствие с правно обвързващо и окончателно решение за наследство.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Няма задължително изискване да бъде назначен управител на наследственото имущество.

По принцип до извършването на делбата на наследственото имущество то се управлява съвместно от наследниците и те се разпореждат с него. Управлението на наследственото имущество може да бъде предоставено на специален управител, ако наследниците се договорят за това. Ако наследниците не могат да постигнат съгласие относно управлението на наследственото имущество, по искане на някой от тях съдът назначава управител, който да управлява наследственото имущество от името на всички наследници, или определя частта от наследственото имущество, която всеки наследник ще управлява самостоятелно. (член 145 от ZD).

Завещателят може да определи в своето завещание едно или повече лица, които да действат като изпълнители на завещанието (член 95, параграф 1 от ZD). Наред с други неща, изпълнителят управлява наследственото имущество (член 96, параграф 1 от ZD).

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Завещателят може да определи в своето завещание едно или повече лица, които да действат като изпълнители на завещанието (член 95, параграф 1 от ZD). Освен ако завещателят не е посочил друго, задълженията на изпълнителя на завещанието включват по-специално да полага дължимата грижа за наследственото имущество, което той управлява, да се погрижи за изплащане на дълговете и заветите и, преди всичко, да изпълни завещанието по начина, по който завещателят е пожелал (член 96, параграф 1 от ZD). Ако не е бил назначен изпълнител на завещанието, наследниците, които управляват наследственото имущество съвместно докато то бъде разделено, могат да възложат управлението на наследственото имущество на специален управител. Ако наследниците не могат да постигнат съгласие относно управлението на наследственото имущество, по искане на някой от тях съдът назначава управител, който да управлява наследственото имущество от името на всички наследници, или определя частта от наследственото имущество, която всеки наследник ще управлява самостоятелно. (член 145 от ZD).

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Когато завещателят в своето завещание е посочил изпълнител на завещанието, в завещанието се определят също така задълженията на изпълнителя.

Освен ако завещателят е определил друго, по закон се прилага следното (член 96, параграф 1 от ZD):

изпълнителят трябва да полага дължимата грижа за наследственото имущество. По-специално той трябва да се погрижи за всички застрахователни мерки, за съставянето на опис и оценката на наследственото имущество (член 184 от ZD), както и за задържането на определени движими вещи (членове 190 и 191 от ZD),

изпълнителят трябва да управлява наследственото имущество, като обичайното управление включва също така разпореждане с отделни компоненти на наследственото имущество. През периода, в който той изпълнява тези функции, изпълнителят на завещанието изключва всички наследници от управлението и от разпореждането с компоненти на наследственото имущество, изпълнителят трябва да осигури заплащането на дълговете на завещателя, както и изпълнението на условията по всеки завет и уреждането на задачите (тежестите),

като цяло изпълнителят трябва да осигури изпълнението на завещанието, както е пожелал завещателят (вж. Prof. K. Zupančič, Prof. V. Žnidaršič Skubic, Dedno pravo (Наследствено право), Uradni list 2009 г., стр. 170—171).

Когато има повече от един изпълнител на завещанието, те изпълняват съвместно възложените им задължения, освен ако завещателят не е определил друго (член 96, параграф 2 от ZD). Изпълнителят на завещанието трябва да представи пред съда доклад за свършената от него работа, като има право да му бъдат възстановени разходите и да получи възнаграждение за дейността си, което се плаща по решение на съда от разполагаемата част на наследственото имущество (член 97 от ZD).

Ако не е бил назначен изпълнител на завещанието, наследниците, които управляват наследственото имущество съвместно докато то бъде разделено, могат да възложат управлението на наследственото имущество на специален управител. Ако наследниците не могат да постигнат съгласие относно управлението на наследственото имущество, по искане на някой от тях съдът назначава управител, който да управлява наследственото имущество от името на всички наследници, или определя частта от наследственото имущество, която всеки наследник ще управлява самостоятелно. (член 145 от ZD).

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

В края на производството по наследяване съдът постановява решение относно наследството, което представлява съдебно решение по същество. В решението се установява обхвата на наследственото имущество и се обявяват наследниците и заветниците, както и всички други лица, които имат право на част от наследственото имущество. Според ZD решението относно наследството трябва да включва следните компоненти (член 214, параграф 2):

фамилното и собственото име (както и всички предходни фамилни имена) на починалия и името на неговия баща, професията на починалия, дата на раждане и националност и ако починалия е омъжена жена, моминското ѝ име;

описание на недвижимото имущество с посочване на данни от поземления регистър и описание на движимото имущество с позоваване на описа;

фамилното и собственото име на наследника, професията и постоянното му местожителство, отношението между наследника и починалия, дали наследникът наследява като наследник по закон или като наследник по завещание и, когато има повече от един наследник, съответните им дялове от наследственото имущество;

дали процесът по определяне на наследник е бил спрян;

дали правото на наследник е било спряно, защото все още не е настъпил определен момент, или е било ограничено за определен период, дали е било спряно, защото не е било изпълнено дадено условие или зависи от някакво отменително условие или задача, която може да се счита за отменително условие, или е ограничена от право на плодopolзуване и в чия полза;

фамилното и собственото име, професията и постоянното местоживеее на лицата, които имат право на завет, плодopolзуване или някакво друго право по отношение на наследственото имущество, с точно описание на въпросното право.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 16/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Словакия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Според словашкото право не се разрешават договори за наследство и съвместни завещания.

Съществуват различни начини за съставяне на завещания:

- 1. Ръкописно завещание, което е написано саморъчно от завещателя,** трябва да съдържа неговия/нейния собственоръчен подпис и датата. Така написаното завещание не е задължително да се подписва от свидетели.
- 2. Завещанието, написано по друг начин** (например на компютър, пишеща машина или от лице, различно от завещателя), трябва да бъде подписано пред двама свидетели, които трябва да положат подписите си върху завещанието, с което да удостоверят, че документът действително отразява последната воля на завещателя. Така изготвеното завещание трябва да бъде подписано собственоръчно също от завещателя и да съдържа датата.
- 3. Завещание в нотариална форма.** При този вид завещание нотариусът отговаря за изискванията, свързани със съдържанието и формата. Всяко нотариално завещание трябва да бъде вписано в Централния нотариален регистър на завещанията.

4. Специална форма на завещания се използва, когато авторът на завещанието е в лошо здравословно състояние, не може да вижда или чува или не е в състояние да чете или пише. В такива случаи трябва да присъстват трима свидетели. След като чуят завещанието те го потвърждават, като свидетелстват със своите подписи. В документа трябва да бъде посочено лицето, което го е написало, лицето, което го е прочело на глас, и как е било потвърдено, че документът съдържа истинската воля на завещателя.

Свидетели могат да бъдат само дееспособни лица. Незрящи, глухи или неми лица, лица, които не владеят езика, на който е изразено завещанието, и бенефициерите на завещанието, не могат да бъдат свидетели.

За да е валидно едно завещание, в него трябва да са указани денят, месецът и годината, когато е било съставено. Естествено важна част от съдържанието е посочването на бенефициерите, които ще наследят наследственото имущество като цяло, пропорционални части от него или конкретни вещи (кой какво ще получи).

Когато завещанието е ръкописно и написано саморъчно от завещателя, тогава е препоръчително завещателят да уведоми хората, които са му/й близки, за да знаят къде се съхранява завещанието.

Никакви условия, приложени към завещанието, нямат правна сила.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Нотариусите трябва да вписват служебно завещанията в Централния нотариален регистър на завещанията, който се води от Нотариалната камара. Завещанията, изготвени в съответствие с описаното в точки 1), 2) и 4) по-горе, не е задължително да бъдат регистрирани, но по искане на завещателя или на друго лице те могат да бъдат приети за съхранение от нотариус. Нотариусът трябва да впише така също въпросното съхранение в Централния нотариален регистър на завещанията.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Да, член 479 от Закон № 40/1964, Гражданският кодекс (*Občiansky zákonník*) посочва запазените части от наследствената маса и бенефициерите (които са наречени „принудителни наследници“, *neopomenutelný dedič*): „Ненавършилите пълнолетие низходящи трябва да получат най-малко размера на техния дял по закон, а пълнолетните низходящи трябва да получат най-малко половината от техния дял по закон. Когато завещанието противоречи на горното, съответната част от завещанието се счита за нищожна, освен ако посочените низходящи са били лишени от наследство“.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Наследството се предава по силата на закона, със завещание или и чрез двата посочени механизма. Ако починалият не е направил завещание или ако има активи, които не са включени в завещанието, наследството се предава по силата на закона, въз основа на редовете на бенефициерите.

1-ви ред

Бенефициерите от първи ред са децата и съпругът на починалия, като те наследяват равни дялове. Ако дадено дете не наследява, делът на въпросното дете се разпределя поравно между децата на въпросното дете. Ако и тези деца или някое от тях не наследяват, тогава техните низходящи наследяват равни дялове.

Ако починалият не е оставил низходящи или ако неговите низходящи не наследяват (т.е. всички те са отказали наследството, никой от тях не може да наследи или всички те са били действително лишени от наследство или не се вземат предвид), тогава наследяват бенефициерите от 2-ри ред.

2-ри ред

Ако низходящите на починалия не наследяват, бенефициерите от втори ред са съпругът, родителите на починалия и също така всяко лице, което е живяло с починалия в едно домакинство в продължение на поне една година преди неговата или нейната смърт и поради това се е грижило за общото домакинство или което е било зависимо от починалия за получаване на издръжка. Бенефициерите от втори ред наследяват равни дялове. Съпругът обаче винаги трябва да получи поне половината от наследственото имущество.

3-ти ред

Ако не наследяват нито съпругът, нито родителите, бенефициерите от трети ред, наследяващи равни дялове, включват братята и сестрите на починалия и всяко лице, което е живяло с починалия в общо домакинство в продължение на поне една година преди неговата или нейната смърт и което поради това се е грижило за общото домакинство или което е било зависимо от починалия за получаване на издръжка. Ако някой от братята или сестрите на починалия не наследява, децата на въпросния брат или сестра имат право на равни части от дела на брата или сестрата.

4-ти ред

Ако нито един бенефициер от трети ред не наследява, бенефициерите от четвърти ред включват бабите и дядовците на починалия, които наследяват равни дялове, а ако не наследява никой от бабите и дядовците, тогава наследяват поравно децата на бабите и дядовците.

Когато няма никакви бенефициери, наследственото имущество по подразбиране се прехвърля на държавата.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Районният съд, в чиято юрисдикция починалият е бил постоянно пребиваващ към момента на смъртта си, или ако починалият не е пребивавал постоянно в Словакия, в чиято юрисдикция починалият е имал имущество, и ако няма такъв съд, тогава съдът по мястото на смъртта на починалия. Районният съд назначава нотариус, който да действа и да вземе решение по случая. Актовете на нотариуса се считат за актове на съда. Упълномощаването не се отнася до решение за откриване на производство по наследяване, нито до молба за предоставяне на правна помощ в чужбина, нито до решение за освобождаване от длъжност на нотариуса и персонала на нотариуса, нито до решение за отмяна на решението за наследяване, ако впоследствие се установи, че починалото лице е все още живо или че смъртният акт на починалия е бил оттеглен.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Бенефициерите могат да направят устно изявление за приемане или отказ на наследство пред нотариус или да изготвят писмена декларация, която трябва да изпратят до съда по дела за завещания и наследства в рамките на един месец от деня, в който са били уведомени от съда за правото да се откажат/приемат наследството и за последиците от съответното изявление.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

В словашкото право не са предвидени завети.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Не е предвидено специално изявление за отказ или приемане на запазена част. Процедурата е аналогична с тази по декларирането на приемане /отказ от наследство, но едномесечният срок не се прилага.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Службата на регистъра уведомява компетентния районен съд за смъртен случай в неговия район на компетентност. След като стане известно, че някой е починал или е бил обявен за мъртъв, съдът образува производство дори и без да е сезиран. Съдът най-напред проверява в Централния

нотариален регистър на завещанията дали починалия е оставил завещание, акт за лишаване от наследство или е отменил някой от тези два акта или изявление относно избора на национално право, в съответствие с отделно право, и уведомява нотариуса, при когото е депозиран документът. Съдът провежда предварително дирене, за да установи бенефициерите, наследственото имущество и дълговете на починалия и предприема всички необходими спешни мерки за осигуряване на наследството. Не е необходимо да се провежда съдебно заседание, на което да се обсъди наследството, ако съдът потвърди, че даден бенефициер получава цялата наследствена маса или ако тя се предоставя на държавата по подразбиране.

Ако наследяването не се оспорва, нотариусът, като упълномощен съдебен комисар, издава разпореждане за наследство в следните случаи: един бенефициер получава наследственото имущество,

наследственото имущество се прехвърля на държавата поради липсата на наследник,

бенефициерите са постигнали съгласие помежду си относно разпределението, или всеки кредитор на починалия също е страна по това споразумение, ако искът на кредитора е част от спогодбата;

бенефициерите и кредиторите на починалия са постигнали споразумение за плащане на дълговете да се използва прекомерно задлъжнялото наследствено имущество;

ако страните не могат да постигнат съгласие, нотариусът потвърждава дела от наследственото имущество за всеки бенефициер или разпределя наследственото имущество между бенефициерите и решава какво ще получи всеки бенефициер;

нотариусът не одобрява споразумението относно разпределението на наследственото имущество и потвърждава дела от наследственото имущество за всеки бенефициер или разпределя наследственото имущество на бенефициерите и решава какво ще получи всеки бенефициер.

Окончателният наследствен ред се установява в документ, чрез който се извършва прехвърлянето на правото на собственост към бенефициерите. Ако решението относно наследствените права зависи от установяването на спорни факти и ако помирителната процедура не даде резултат, съдът нарежда на бенефициера, чието право изглежда по-малко вероятно да предяви иск за установяване на оспорваните факти. Освен това съдът определя срок за предявяване на иска, който не може да бъде по-кратък от един месец.

Когато наследственото имущество е прекомерно задлъжняло и бенефициерите и кредиторите на починалия не постигнат споразумение за използване на наследственото имущество за плащане на дълговете, тогава съдът може да обяви наследственото имущество в несъстоятелност.

В решението за обявяване в несъстоятелност съдът иска от кредиторите да обявят пред него своите икове в рамките на определен срок. В противен случай се губи правото за предявяване на иск.

Съдът (нотариусът като съдебен комисар) обявява в несъстоятелност прекомерно задлъжнели наследствени имущества, като продава всички активи на починалия по обичайни цени за сравнимо имущество. При продажбата на активите съдебният комисар действа в полза на страните от свое собствено име, но взема предвид всички по-изгодни предложения от страните по отношение на ликвидиране на активите. Нотариусът депозира средствата от ликвидирането на активите в банкова сметка, която е открит за тази цел. Ако някои от активите останат непродадени, те се прехвърлят на държавата, считано от деня на смъртта на починалия.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или завещник?

Наследството се прехвърля в момента на смъртта на починалия. Удостоверението за наследство или съдебната заповед имат само декларативен ефект по отношение на факт, който е настъпил в миналото. С наследственото имущество обаче може да се разполага в пълна степен едва при издаването на окончателно удостоверение за наследство или съдебно решение.

Денят на смъртта на починалия трябва да бъде удостоверен със смъртен акт, известие за смъртен случай, издадено от специален регистър към Министерството на вътрешните работи на Словакия, когато словашки гражданин почине в чужбина, или — в случай на изчезнали хора — съдебно решение, постановено в хода на производство за обявяване на дадено лице за мъртво, при което датата на смъртта се обявява от съда. Само словашки съдилища могат да обявяват словашки граждани за мъртви. Словашки съдилища могат да обявяват чуждестранни граждани за мъртви, но правните последици важат само за лица, които пребивават постоянно в Словакия, и само за имущество, което се намира в Словакия.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Да, бенефициентите носят отговорност за дълговете на починалия и за разходи, в рамките на разумното, свързани с погребението на починалия, но само до стойността на наследственото имущество, което получават. Бенефициерите не са задължени да плащат дълговете на починалия със своите собствени активи. Ако има няколко бенефициери, те са отговорни за погребението и дълговете на починалия в съответствие с дела, който всеки от тях е получил по отношение на наследственото имущество като цяло. Ако наследството е обременено с прекомерни дългове, бенефициерите могат да се споразумеят с кредиторите да преотстъпят наследственото имущество, за да платят дълговете. Съдът одобрява това споразумение, при условие че то не е в нарушение на закона или на добрите нрави.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Районният орган по местонахождението на недвижимия имот е компетентен да го регистрира в имотния регистър. Районният орган го регистрира по служебен път или в отговор на молба, подадена от собственика или от друго упълномощено лице. Молбата за регистрация трябва да бъде подадена в писмена форма и трябва да включва:

а) името на заявителя (търговско наименование) и мястото на постоянно пребиваване (седалище);

б) наименованието на районния орган, до който е адресирана молбата;

в) автентичен документ или друг документ, потвърждаващ правото на собственост върху недвижимия имот;

г) списък на приложенията. Приложенията към молбата за регистрация са:

i) автентичен документ или друг документ, потвърждаващ правото на собственост върху недвижимия имот; ако става дума за регистриране на право на запор, установено от закона, не е необходимо да се прилага документ, потвърждаващ съществуването на претенцията;

ii) данни за парцела, ако правото на собственост върху недвижимия имот не е записано в нотариалния акт;

iii) други документи с доказателствена сила за целите на производството.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Назначаването на управител не е задължително. Ако обаче това е наложително с оглед на общия интерес или е от голям интерес за страните, съдът служебно предприема спешни мерки за обезопасяване на наследството и може също така да назначи управител. Най-често управител на наследственото имущество е един от бенефициерите или друго лице, близко на починалия, но може също така да е нотариус, различен от съдебния комисар, който води съответното производство по наследяване.

Функциите на управителя, назначен според словашкото право, се различават от тези на управител по общото право.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Нотариусът, който е назначен като съдебен комисар, изпълнява завещанието. Бенефициерите управляват наследственото имущество, което се придобива по наследство, но те трябва да искат разрешението на съда, за да се разпоредят с компонентите на наследството, преди производството по наследството да е приключило, и за други действия, които са извън ежедневно управление.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

По време на производството по наследяване управителят предприема всички необходими действия за опазване на активите, които съставляват наследственото имущество, като съблюдава ограниченията, определени от съда. Съдът определя обхвата на неговите правомощия, за да може управителят да запази стойността на активите, които са включени в наследственото имущество. Управителят носи отговорност за всички щети, които причини, ако наруши задълженията, които са определени от закона или от съда. В края на производството по наследяване той представя окончателен доклад на бенефициерите и съдът определя неговото възнаграждение плюс възстановяване на разходите, които се плащат от бенефициера, получил наследственото имущество.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

В края на производството по наследяване нотариусът издава удостоверение за наследство, което се счита за съдебно решение. В удостоверението се посочват имената на бенефициерите и активите, които се прехвърлят на всеки бенефициер, както и дяловете от наследственото имущество.

По искане от бенефициер нотариусът може да издаде удостоверение за групата от бенефициери в хода на производството по наследяване. То представлява „потвърждение на фактите, които са установени по делото“ — автентичен документ, издаван от нотариуса, който води производството по наследяване, главно за доказване на статута на бенефициер или друго правоимащо лице, на което ще бъде прехвърлено определено право на починалия (например обезщетение по застрахователна полица, права на членство, позиции по висящи производства и др.).

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 03/01/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Финландия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 Как се изготвя разпоредането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Наследствените въпроси са уредени в Закона за наследството (40/1965). Единствено чрез завещание може да се укаже какво да се случи с наследственото имущество. Завещанието трябва да бъде изготвено в писмен вид и в присъствието на двама свидетели едновременно. Завещателят трябва да подпише завещанието, когато то бъде направено, или да потвърди, че преди това е поставил своя подпис. Свидетелите трябва да удостоверят завещанието, като положат своите подписи, след като завещателят го е подписал или е потвърдил своя подпис върху него. В определени извънредни случаи устно завещание също може да се приеме за действително. Изготвянето на реципрочно завещание също е възможно. В повечето случаи това завещание е изготвено от съпрузи за прехвърляне на правото на собственост между тях. Реципрочните завещания подлежат на същите формални изисквания, както и останалите завещания. Правилата, които се прилагат за реципрочни завещания между съпрузи, се прилагат също така за реципрочни завещания, направени между лица в граждански партньорства.

2 Следва ли разпоредането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Органите на Финландия не водят регистър на завещанията.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпоредане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Свободата на разпоредане чрез завещание е ограничена в полза на преките низходящи и съпруга на починалия. Преките низходящи и осиновените деца, както и техните собствени низходящи имат право на запазена част от наследственото имущество на починалия. Запазената част е в размер на половината от дела от наследственото имущество, което се полага на въпросния наследник при наследяване по закон. Съпругът също има право на защита от завещанието, направено от по-рано починалия съпруг. Преживелият съпруг може да задържи неразделното наследствено имущество на починалия, освен ако бъде подадено заявление от пряк низходящ за делба на наследственото имущество или на база на завещание, направено от починалия. Преживелият съпруг обаче винаги има право на владение върху цялото жилище, използвано от съпрузите за техен общ дом, както и обичайното домашно оборудване, освен ако преживелият съпруг притежава жилище, което е подходящо за дом.

4 В отсъствието на разпоредане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Бенефициерите от първи ред са преките низходящи, всеки от които получава равна част от наследственото имущество. Ако някое дете е починало, всички низходящи на това дете заемат неговото/нейното място и всеки клон на семейството получава равна част. Ако починалият е бил женен/омъжена и не е оставил преки низходящи, преживелият съпруг наследява от първи ред наследственото имущество на починалия. Гражданските партньори имат право да наследяват при същите условия като съпрузите. Ако починалият не остави преки наследници и не е бил женен/омъжена към момента на смъртта, тогава бащата и майката на починалия получават по половината от наследственото имущество. Ако бащата или майката на починалия също е починал/а, съответният дял се разделя

между братята и сестрите на починалия. Ако някой брат или сестра е починал/а, низходящите на въпросния брат или сестра заемат неговото или нейното място, като всеки клон на семейството получава равен дял. Ако няма братя и сестри или техни низходящи, но някой от родителите на починалия е жив, въпросният родител получава цялото наследствено имущество.

Ако никой от горепосочените наследници не е преживял починалия, родителите на бащата и майката на починалия получават цялото наследствено имущество. Ако дядото по бащина линия, бабата по бащина линия, дядото по майчина линия или бабата по майчина линия на починалия са починали, делът от наследственото имущество, който се полага на въпросния дядо или баба, се наследява от неговите/нейните деца. Братовчедите нямат право на наследство.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Компетентността по въпросите, свързани с управлението на наследственото имущество, е разделена между различни органи. Описът на наследственото имущество, който представлява списък, съставен от активите и пасивите на починалия, трябва да бъде изпратен до данъчната служба по местожителството на починалия в срок до един месец след съставянето му. Може също така да се поиска потвърждаване на списъка с лицата, имащи право на дял от наследственото имущество от Агенцията за данните в областта на електронните услуги и услугите за населението или, за провинция Åland, от държавния отдел на провинция Åland. Държавната хазна е централният орган по въпросите, свързани с придобиването на имущество от държавата. Районният съд (*käräjäoikeus*) по местожителство на починалия е компетентният съд по всички дела, свързани с наследственото имущество.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Наследството може да бъде получено с фактическото приемане на въпросното имущество. Наследникът може също така да направи отделна декларация за приемане. Ако наследственото имущество е било разделено, трябва да се направи декларация за приемане на наследството за бенефициера или бенефициерите. Ако наследственото имущество не е било разделено, декларацията трябва да бъде издадена на лицето, което управлява наследственото имущество. Такава декларация може да се представя също пред съда.

По избор може да се направи отказ от наследство, но това изявление трябва да бъде оформено в писмен вид. Декларация за отказ може да бъде направена от всяко лице или лица с дял от наследственото имущество на починалия, управителя на наследственото имущество, разпределителя на наследственото имущество, изпълнителя на завещанието или всички низходящи, които заместват починали наследници. За да има отказът правна сила и наследникът да не получи наследство, той трябва или да направи писмено изявление за отказ от наследственото имущество на починалия с информационна цел, или да депозира декларация за отказ пред Агенцията за данните в областта на електронните услуги и услугите за населението или, за провинция Åland, от държавния отдел на провинция Åland, за да може да бъде надлежно вписана в архива (член 81 от глава 4 от Изпълнителния кодекс).

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

Що се отнася до бенефициерите на завещание, не е предвиден специален формат, по който да се докладват намеренията на дадено лице. Изявлението на бенефициера, направено пред действащия управител на наследственото имущество или разпределителя на завещанието, се счита за декларация на бенефициер по завещание със същата тежест, както и предприемането на същински мерки във връзка с въпросното имущество. За целите на уведомяването на наследниците е достатъчно само да се укаже, че даден бенефициер желае да предяви своите права на база на въпросното завещание.

Всяко едно изявление за отказ от завет трябва да бъде изготвено в писмен вид. За да има отказът правна сила и заветникът да не получи завета, заветникът трябва или да направи писмено изявление за отказ от наследственото имущество на починалия с информационна цел, или да депозира декларация за отказ пред Агенцията за данните в областта на електронните услуги и услугите за населението или, за провинция Åland, от държавния отдел на провинция Åland, за да може да бъде надлежно вписана в архива (член 81 от глава 4 от Изпълнителния кодекс).

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Наследникът трябва да предяви иск за своята запазена част пред бенефициера посредством съдебен куриер или по друг удостоверим начин в срок до шест месеца, след като е бил уведомен за завещанието. Иск за запазена част може да бъде предявен също така, като бъде обявен в официален вестник в рамките на горепосочения срок, ако бенефициерът не е бил уведомен за този иск на основание, че може да се приеме, че той /тя е избегнал/а предоставянето на информация относно иска или неговият/нейният адрес е неизвестен.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Във Финландия органите не образуват производства по наследяване служебно. След смъртта на физическо лице, първо се изготвя документацията относно наследственото имущество, включително опис на наследственото имущество. Описът на наследственото имущество е документ, в който се изяснява състоянието на наследственото имущество на починалия, т.е. в него се посочват активите и пасивите на починалия. В описа на наследственото имущество се посочват лицата, които имат право на дял от наследственото имущество на починалия, както и активите и пасивите на преживелия съпруг и активите и пасивите, които представляват съпругеска имуществена общност на двамата съпрузи. Документацията по наследственото имущество трябва да бъде изготвена в срок до три месеца след смъртта, като данъчната служба може да удължи този срок, ако има специални причини за това.

Задължение за изготвяне на документацията по наследственото имущество има лицето с дял от наследственото имущество и което отговаря за управлението на имуществото, съставляващо наследственото имущество, или управителят на наследственото имущество или изпълнителят.

Въпросното лице трябва да избере две доверени лица, които да изготвят документацията по наследственото имущество. Семейното родословно дърво на починалия трябва да бъде приложено към описа на наследственото имущество. Във Финландия се води регистриране на населението както в църковен, така и в публичен регистър на населението, а официални извлечения от регистрите могат да бъдат поискани от Агенцията за данните в областта на електронните услуги и услугите за населението или, за провинция Åland, от държавния отдел на провинция Åland, където починалия е бил регистриран. Описът на наследственото имущество трябва да бъде изпратен на Финландската данъчна администрация (*Verohallinto*) в срок до един месец след изготвянето на документацията по наследственото имущество.

Когато почине лице, което е направило завещание, бенефициерът по завещанието трябва да го предаде на наследниците с информационна цел, като се използва съдебен куриер или друг удостоверим начин, и трябва да им предостави заверено копие на завещанието. Ако наследник желае да оспори завещанието, той/тя трябва да подаде жалба в срок до шест месеца след уведомяването за завещанието.

Делбата на наследственото имущество може да започне едва след неговото ликвидирание. Ликвидацията на наследственото имущество включва определянето на стойността на имуществото в рамките на наследственото имущество, изпълнението на задълженията на починалия и на неговото /нейното наследствено имущество, що се отнася до всички дългове, и предявяването на права от конкретни наследници и/или заветници. За целите на ликвидацията на наследственото имущество, лицата, които имат дял от наследственото имущество, имат обща собственост върху

имуществото, съставляващо наследственото имущество, освен ако са предприети специални мерки за управление на наследственото имущество. Освен споменатото общо управление, лицата, които имат дял от наследственото имущество, могат да се обърнат към съда с искане за назначаването на управител на наследственото имущество на починалия. След като наследственото имущество бъде поверено на грижите на управителя, общото управление от страна на лицата, които имат дял от наследственото имущество, се прекратява и те повече нямат право да определят никакви въпроси, свързани с наследственото имущество на починалия. Задължение на управителя на наследственото имущество е да предприеме всички мерки, които са необходими за ликвидацията на наследственото имущество. След като наследственото имущество бъде ликвидирено, управителят уведомява лицата, които имат дял от наследственото имущество, и изготвя доклад за своето управление. След като наследственото имущество бъде ликвидирено, всяко лице, което има дял от наследственото имущество, има право да поиска делба. Ако починалия е бил женен/омъжена или в гражданско партньорство, имуществото трябва да бъде разделено преди да бъде разпределено между наследниците. Лицата, които имат дял от наследственото имущество, могат да го разпределят по уговорен от тях начин. За делбата на наследственото имущество трябва да се състави акт за делба, който да бъде подписан от лицата, които имат дял от него, и двама независими свидетели трябва да удостоверят, че е верен и правилен.

Разпределителят на наследственото имущество може също да се обърне към съда за постановяването на решение за делба на наследственото имущество. Това обикновено се случва, когато лицата, които имат дял от наследственото имущество, не постигат споразумение относно делбата му. Управителят на наследственото имущество или изпълнителят на завещанието изпълнява функциите на разпределител на наследственото имущество, освен ако не е предвидено друго, ако той/тя няма дял от наследственото имущество и лицата, които имат дял, го помолят да разпредели наследственото имущество и ако не е определен друг разпределител на наследственото имущество.

Разпределителят на наследственото имущество определя времето и мястото на делбата на наследственото имущество и по удостоверим начин трябва да покани на делбата лицата, които имат дял от наследственото имущество. Разпределителят на наследственото имущество трябва да се стреми да осигури съгласие с делбата от страна на лицата, които имат право на дял от наследственото имущество. Ако бъде постигнато такова съгласие, наследственото имущество трябва да бъде съответно разпределено. Ако не бъде постигнато съгласие, разпределителят на наследственото имущество трябва да го разпредели по такъв начин, че всяко от лицата, които имат дял, да получи част от общото имущество. Ако наследственото имущество не може да бъде разпределено по никакъв друг начин, по молба на разпределителя, съдът може да постанови определени компоненти от имуществото или, ако е необходимо, цялото имущество, съставляващо наследственото имущество, да бъдат продадени от разпределителя на наследственото имущество. Разпределителят на наследственото имущество изготвя и подписва протокол за делба на наследственото имущество. Всяко лице, което има дял от наследственото имущество, може да оспори извършената от разпределителя делба, като в срок до шест месеца, считано от делбата, подаде жалба срещу другите лица, които имат дял от наследственото имущество.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или завещник?

Дадено лице придобива качеството на наследник, ако той/тя е в семейни или брачни отношения или в отношения с характер на осиновяване с починалия, както се изисква по закон. Бенефициер може да бъде както физическо лице, така и юридическо лице.

Наследник или бенефициер може да бъде само лице, което е живяло с починалия, или лицето, което е направило завещанието, към момента на смъртта. Изключение от това правило е дете, което е било заченато преди смъртта на починалия и което впоследствие бъде родено живо.

Наследник или бенефициер, който желае да предяви своите права, трябва да приеме наследството или да уведоми за своя иск лицето или лицата, които са приели наследството. Ако наследството не е било разделено, искът трябва да бъде предявен пред лицето, което управлява наследственото имущество. Иск може да бъде предявен също така пред съда. Наследникът или бенефициерът трябва да полага грижи за наследството или завета, което/който е получил, ако той/тя е поел/а грижите за наследственото имущество, било то самостоятелно или с друго лице, участвал/а е в изготвянето на документацията по наследственото имущество или делбата или е предприел/а някакви други стъпки във връзка с въпросното имущество.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Лице, което има дял от наследственото имущество на починалия, не носи никаква персонална отговорност за дълговете на починалия. Лице, което има дял от наследственото имущество на починалия и което трябва да изготви документацията по наследственото имущество, носи персонална отговорност за дълговете на починалия само ако той/тя не представи съответната документация до изтичането на крайния срок.

Дълговете на починалия и по наследственото имущество на починалия се уреждат от активите от наследственото имущество. Все пак лицата, които имат дял от наследственото имущество на починалия, носят персонална отговорност за всички дългове и пасиви, които са включили в наследственото имущество.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Документите, които се изискват за вписването на недвижимо имущество, се различават в зависимост от това дали въпросното недвижимо имущество е било получено по наследство или по завещание. Когато се подава заявление за потвърждение на поземлено вписване въз основа на наследство, към него трябва да бъдат приложени описът на наследственото имущество, протоколът за делба на наследственото имущество, семейното родословно дърво на починалия, всички протоколи относно разделянето на наследственото имущество и всички документи, свързани с предаването на наследеното имущество. Заявителят трябва да докаже също така, че делбата на наследственото имущество има правна сила, като приложи към заявлението или документ за приемане, подписан от всички лица, които имат дял от наследственото имущество на починалия, или удостоверение с правна сила, издадено от компетентен съд по местожителството на починалия.

Когато се подава заявление за потвърждение на поземлено вписване въз основа на завещание, към него трябва да бъдат приложени описът на наследственото имущество, семейното родословно дърво на починалия, оригиналното завещание, удостоверение, че завещанието има правна сила, и доказателство, че всички наследници са били уведомени за завещанието. Ако списъкът с лицата, които имат дял от наследственото имущество според описа му, трябва да бъде заверен като верен и правилен от Агенцията за данните в областта на електронните услуги и услугите за населението или, за провинция Åland, от държавния отдел на провинция Åland, не е необходимо към заявлението да се прилага семейно родословно дърво.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Не е задължително да се подава заявление за назначаване на управител на наследственото имущество. Ако пред съда бъде представено заявление за назначаване на управител на наследственото имущество, съдът трябва да назначи лице, което да поеме управлението на наследственото имущество. Заявление може да бъде подадено от всяко лице, което има дял от наследственото имущество на починалия, или от изпълнителя или бенефициера на завещанието. Имуществото, което съставлява наследственото имущество, може да бъде предадено за управление на управител на наследственото имущество по искане на кредитор на наследственото имущество или на починалото лице или по искане на лице, което отговаря за дълговете на починалия.

9.2 Кой има право да изпълни разпореджанието с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Лицата, които имат дял от наследственото имущество на починалия, управляват съвместно имуществото, което съставлява наследственото имущество, освен ако специално не е уредено управлението на наследственото имущество. Лицата, които имат дял от наследственото имущество на починалия, могат също така да се договорят за съвместно управление на наследственото имущество и да се уговорят, че наследственото имущество следва да остане неразделено до второ известие или до изтичането на определен срок.

Наследственото имущество на починалия може да бъде предадено за управление на управител на наследственото имущество с решение на съда. Ако това стане, съвместното управление от страна на лицата, които имат дял от наследственото имущество, се прекратява и те повече не могат да вземат никакви решения относно наследственото имущество на починалия, дори въпросните решения да са единодушни.

Починалият може да определи конкретно лице като изпълнител на неговото/нейното завещание, което да управлява наследственото имущество. Задачата на изпълнителя е да гарантира, че наследственото имущество ще бъде ликвидирано и да изпълни завещанието. В такива случаи изпълнителят отговаря за въпросите, които иначе биха били отговорност на лицата, които имат дял от наследственото имущество, или на управителя на наследственото имущество. Назначаването на изпълнител не пречи на назначаването на управител на наследственото имущество. Ако изпълнителят е посочен в завещанието, той/тя се назначава за управител на наследственото имущество, освен ако има основателна причина това да не бъде направено.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Съвместното управление на наследственото имущество на починалия представлява единодушна форма на управление, която може да се използва само в някои специални случаи. В случай на съвместно управление на наследственото имущество на починалия, лицата, които имат дял от него, представляват наследственото имущество в отношенията с трети страни и съвместно могат да предявяват искове и да се явяват като ответници по дела, свързани с наследственото имущество. Спешни мерки обаче могат да бъдат предприемани дори ако не може да бъде получено съгласието на всички лица, които имат дял от наследственото имущество. Лицата, които имат дял от наследственото имущество, могат да упълномощят също така дадено лице, което да се занимава с наследственото имущество.

Когато съдът назначава управител на наследственото имущество, тогава се издава документ за назначаването му, в който се посочва наследственото имущество, за което се отнася назначението. Правомощията на управителя се отнасят само до наследственото имущество, за което съдът го/я е назначил. След като наследственото имущество на починалия бъде предадено на управителя за неговото управление, той представлява наследственото имущество в отношенията с трети страни и може да предявява искове или да се явява като ответник по дела, свързани с наследственото имущество. Задачата на управителя е да предприеме всички необходими мерки за ликвидирането на наследственото имущество. Управителят трябва да търси мнението на лицата, които имат дял от наследственото имущество на починалия, по въпроси, които са от значение за едно или повече от тези лица. Дори в такива случаи обаче съгласието на лицата, които имат дял от наследственото имущество, не е предпоставка за предприемането на действия от страна на управителя на наследственото имущество.

Обхватът на правомощията на изпълнителя по време на производството по ликвидиране зависи от завещанието. Ако в завещанието не е посочени друго, изпълнителят има същите правомощия като управителя на наследственото имущество.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Описът на наследственото имущество и протоколът за делба на наследственото имущество са документите, указващи статута на заветник или бенефициер, които трябва да бъдат изготвени в хода на производството по наследяване.

В описа на наследственото имущество трябва да бъдат вписани лицата, които имат дял от наследственото имущество на починалия; активите и пасивите на починалия; бенефициерите и преживелият съпруг (ако съпругът няма дял от наследственото имущество).

Протоколът за делба на наследственото имущество представлява базата за делба на наследственото имущество. Той обаче не представлява подлежащ на изпълнение документ, в смисъл че може да се използва като основание за предявяване на иск за запор или като средство за прехвърляне на управлението. За всяка една мярка за изпълнение се изисква отделно съдебно решение с правна сила.

Във Финландия не съществува понятието за документ с официална доказателствена сила.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 15/02/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Швеция

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUE).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Всяко лице, навършило 18 години или повече, има право да направи завещание. Завещанието не е валидно, ако е изготвено под влиянието на психично заболяване. За да се счита за действително, завещанието трябва да бъде съставено в писмен вид и подписано от завещателя.

Завещанието трябва също така да бъде подписано от двама свидетели, които трябва да присъстват едновременно. Свидетелите трябва да са уведомени, че са свидетели именно на завещание, но не е задължително да бъдат запознати със съдържанието на завещанието.

Дватама свидетели трябва да бъдат над 15-годишна възраст, като никой от тях не може да бъде съпруг, съжителстващ партньор, брат или сестра или роднина по права линия, нито да има родство по сватовство със завещателя. Лице, което самото то или чийто съпруг, съжителстващ партньор, брат или сестра, роднина по права линия или лице, което е роднина по сватовство, получава наследство според завещанието, също не може да бъде свидетел.

Завещателят има възможност да направи „привилегировано завещание“, ако не може да състави завещание по гореописания начин поради заболяване или друго извънредно обстоятелство. В такъв случай завещанието може да бъде направено устно пред двама свидетели или да бъде написано на ръка и подписано от завещателя.

Ако дадена страна желае да анулира завещание, тя трябва да предяви иск срещу завещанието в съда. Този иск трябва да бъде предявен в срок до шест месеца, считано от момента на получаване на завещанието.

Разпореждане с наследственото имущество може да се прави само в съответствие с разпоредбите за завещания. Поради това договорите за наследство или други споразумения за прехвърляне на имущество за след смъртта са недействителни.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

В Швеция няма правила за вписване на завещания.

Завещателят, за да поясни, че има завещание и то може да бъде използвано след смъртта му/и, той или тя трябва да каже на някого, на когото има доверие, където се съхранява завещанието. Обикновено завещанията се съхраняват в кантората на адвокат или в банка. Ако след смъртта на завещателя не може да бъде намерено завещание, наследството се предава по закон. Ако на по-късен етап бъде открито завещание, наследственото имущество може да бъде преразпределено. Давностният срок е десет години.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Да, ако лицето е женено/омъжено и/или има деца, има ограничения върху правото му да се разпорежда с наследственото имущество.

Ако завещателят е женен/омъжена, преживелият съпруг има право да получи имущество, което, заедно с това, което преживелият съпруг е получил при разделянето на тяхното общо имущество или което представлява отделното имущество на съпруга, съответства на сумата на четири базови цени в съответствие с глава 2, членове 6 и 7 от Шведския социално-осигурителен кодекс (2014 г.: SEK 44 400 x 4=SEK 177 600) (Правило за базовите суми). Това правило е приложимо, ако наследственото имущество е с достатъчно голяма стойност. Това означава, че ако няма имущество с такава стойност, преживелият съпруг наследява наличното имущество. В това отношение завещания, които нарушават това право, не се считат за действителни.

Деца на починалия се наричат наследници и имат право на своята запазена част от наследството. Запазената част е равна на половината от дела от наследството, който по закон се полага на наследниците. По закон наследниците на завещателя имат равни права по отношение на наследството. В това отношение завещания, които накърняват запазената част от наследството, не се считат за действителни. За да получи своята запазена част, наследникът трябва да поиска изменение на завещанието в срок до шест месеца от получаване на завещанието.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

В случай че специално разпореждане с наследственото имущество няма, наследството се разпределя в съответствие с правилата за наследяване по закона. Едно от изискванията за получаване на правото на наследство е, че лицето трябва да бъде живо към момента на смъртта на наследодателя. На наследство има право дори лице, което е било заченато към момента на смъртта на наследодателя, но се роди след това.

По закон наследяване е предвидено до три реда на наследяване. Първият ред на наследяване включва децата или внуците на наследодателя.

Вторият ред на наследяване включва родителите и братята и сестрите на наследодателя, а третият ред на наследяване включва бабите и дядовците и техните деца, т.е. братята и сестрите на родителите на наследодателя. Наследството се разпределя поравно между всеки клон.

Никой от втори ред не наследява, ако има някой жив от първи ред на наследяване. От трети ред наследяват, ако няма никой жив от втори ред на наследяване.

Ако починалият е женен/омъжена, наследственото имущество се полага на преживелия съпруг. След смъртта на преживелия съпруг, наследяват съвместните наследници, а ако няма съвместни наследници, наследяват от втори или трети ред на наследяване. Затова съвместните наследници имат право на вторично наследяване след смъртта на преживелия съпруг.

Ако наследодателят има наследници, които не са наследници на преживелия съпруг, те имат право да получат своя дял след смъртта на наследодателя.

Ако наследници няма, наследството се прехвърля на Шведския наследствен фонд.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Делбата на наследството в голямата си част се извършва без намесата на органите. Вместо това страните, които имат право на наследството — съвместните собственици на наследственото имущество на починалия — заедно разделят наследственото имущество след смъртта. Страните, имащи право на наследственото имущество, са преживелият съпруг или съжителстващият партньор, наследниците и универсалните заветници. В срок до три месеца след смъртта трябва да бъде представен опис на наследственото имущество на Шведската данъчна агенция (Skatteverket). В него се посочват активите и дълговете на наследственото имущество на починалия. От описа на наследственото имущество е видно също така кои лица имат право да представляват наследственото имущество. Шведската данъчна агенция е така също компетентният орган, който извършва издирването на наследник с неизвестно местонахождение, като пуска обявление в Post- och Inrikes Tidningar.

При поискване на някоя от страните, имащи право на наследствено имущество, съдът може да постанови възлагане управлението на имуществото на официален управител на наследствено имущество и също така да назначи такъв. Ако страните не могат да постигнат съгласие относно делбата на наследственото имущество, тогава се назначава специален разпределител на наследственото имущество. Това лице може да извърши принудителна делба на наследственото имущество. Разпределителят на наследственото имущество се назначава от обикновен съд с компетентност за това.

Споровете във връзка с наследството също се разрешават от обикновен съд с компетентност за това.

Ако някоя от страните, имащи право на наследственото имущество, е ненавършило пълнолетие или недееспособно лице, тогава се назначава попечител. Попечителят се назначава от главния настойник.

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Не се изисква специално приемане на правото на наследник върху наследството. Той или тя обаче трябва да се представи и ако е страна, имаща право върху наследственото имущество, трябва да помага при управлението на наследственото имущество.

Ако дадено лице има право на наследство по завещание, заветникът трябва, ако желае да предяви своето право, да уведоми за завещанието всички наследници по закон. Уведомяването за завещанието се извършва чрез предаване на заверено копие на завещанието и потвърждаване на

получаването му от наследника/ците. След уведомяването всички наследници, които считат, че завещанието трябва да бъде обявено за нищожно и невалидно, наследниците, които желаят да променят завещанието, за да получат своята запазена част, или преживелият съпруг, който желае да се позове на правилото за базова сума, разполагат със срок от шест месеца, в рамките на който могат да предявят иск пред съда.

Възможно е наследник на починалия да се откаже от своето право на наследство в полза на преживелия съпруг. Това не е отстъпване на наследството. Вместо това наследникът отлага своето право на наследство. Наследникът има право на вторично наследяване от наследственото имущество на преживелия съпруг и когато преживелият съпруг почине, наследникът получава неговия/нейния дял от наследството. Ако наследникът вече не е жив към момента на смъртта на преживелия съпруг, наследникът на наследника получава наследството вместо него/нея. Наследник или заветник може да се откаже от своето право на наследство направо пред наследодателя, т.е. преди неговата/нейната смърт. Такъв отказ важи, освен ако не е предвидено друго, за наследниците на завещателя. Наследникът обаче и неговите наследници винаги имат право да получат полагащата им се запазена част.

Ако наследник или заветник се оттегли или не потърси своето наследство, Шведската данъчна агенция може да го/я насочи да предяви своите права в срок до шест месеца от въпросното уведомление до него или нея. Ако наследникът или заветникът не предяви своето право, той губи своето право на наследство. До извършването на делбата на наследственото имущество е възможно дадено лице да се откаже от своето право на наследство.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Когато завещателят почине, страните, имащи право на наследственото имущество, т.е. преживелият съпруг или съжителстващият партньор, наследниците и универсалните заветници, трябва съвместно да управляват наследственото имущество на починалия. Те носят отговорност за изготвянето на опис на наследственото имущество и за представянето му на Шведската данъчна агенция. Ако активите превишават дълговете, горницата се разпределя според предвиденото в закона или както е посочено в завещанието. Наследственото имущество се разделя въз основа на документ за делба на наследствено имущество, който се изготвя от наследниците и универсалните заветници. Документът за делба на наследственото имущество трябва да бъде изготвен в писмен вид и подписан от наследниците. Ако наследниците не могат да постигнат споразумение относно делбата, тогава може да бъде назначен разпределител на наследственото имущество и може да бъде извършена принудителна делба. Ако е назначен изпълнител, той отговаря също така за делбата.

Ако починалият е бил женен/омъжена или е съжителствал с партньор, обикновено се извършва разделяне на съвместното имущество.

Разделянето на съвместното имущество се осъществява преди делбата на наследственото имущество на починалия.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Лицето става наследник по закон. За да стане наследник, лицето трябва да бъде живо към момента на смъртта на завещателя. Алтернативно то трябва да е било заченато преди смъртта и да се роди след това. Има три различни реда на наследяване за лица, които имат право на наследство. За повече информация вж. въпрос 4.

Дадено лице става заветник, ако му бъде завещано някакво имущество по силата на действително завещание. Ако заветникът не е жив към момента на смъртта на завещателя, роднините на заветника заемат неговото място, ако имат право на наследство в съответствие с предвиденото по закон наследяване.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Не, наследниците не носят отговорност за дълговете на починалия. Когато дадено лице почине, неговите активи и дългове се събират в наследствена маса и образуват наследственото имущество. Наследственото имущество се разглежда като самостоятелно юридическо лице и следователно има свои собствени права и задължения. Ако дълговете надвишават активите, наследственото имущество се обявява в несъстоятелност и не може да се разпределя никакво наследство.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Всяко лице, което е придобило недвижимо имущество с права на собственост, трябва да подаде заявление за вписване на придобиването (вписване на правото на собственост) в Шведския национален поземлен кадастър (<https://www.lantmateriet.se/>), обикновено в срок до три месеца след придобиването. Лице, което е подало заявление за вписване на право, трябва да представи документа за придобиване и останалите документи, които са необходими за доказване на придобиването. В случай на покупка това означава например, че наред с други документи трябва да бъде представен и документът за покупка. Ако имуществото е придобито по наследство, принципно в някои случаи е достатъчно (ако само една страна има право на наследственото имущество) да се представи само вписания опис на наследственото имущество в оригинал и заверено копие. В други случаи трябва да се представи документът за делба на наследственото имущество в оригинал и заверено копие. Може да се наложи да бъдат представени така също други документи, например съгласието на главния настойник, ако лицето, което има право на наследственото имущество, не е навършило пълнолетие или е недееспособно. В някои случаи дадено лице може да подаде заявление за вписване на право на собственост, като представи завещание, което е придобило правна сила, вместо документа за делба на наследственото имущество. Лицето, което последно е подало заявление за вписване на право на собственост, се счита за собственик на имуществото.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Задължително се назначава официален управител на наследственото имущество, ако страна, имаща право на наследственото имущество, поиска назначаването на такъв. Заветник — лице, на което е било завещано конкретно имущество чрез завещанието — има право да поиска назначаването на официален управител на наследственото имущество. Управителят на наследственото имущество се назначава от компетентния съд. Управителят на наследственото имущество трябва да притежава необходимите знания за управлението му.

В завещанието си завещателят може да предвиди изпълнител, който да се грижи за управлението на наследственото имущество вместо наследниците и универсалните заветници.

9.2 Кой има право да изпълни разпореджанието с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Първо, това са страните, имащи право на наследственото имущество, т.е. преживелият съпруг или съжителстващият партньор, наследниците и универсалните заветници. Лицата, които са страни с право на наследствено имущество, трябва да бъдат включени в опис на наследственото имущество. Ако е назначен официален управител или изпълнител на завещанието, те имат право да представляват наследственото имущество вместо страните, имащи право него.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Официалният управител на наследственото имущество е натоварен с извършването на анализ на активите и дълговете на наследственото имущество и с управлението на му. Трябва също така да се установи кои са наследниците и заветниците, за да може тогава наследственото имущество да бъде разделено по закон или в съответствие със завещанието. Затова управителят на наследственото имущество има право да

подписва правните документи, които са необходими за тази цел. Все пак правомощията на управителя на наследственото имущество са обект на известни ограничения, например за продажбата на недвижимо имущество управителят трябва да получи съгласието на всички съвместни собственици или, ако такова не може да бъде получено, разрешение от компетентния районен съд.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Най-честите документи са описът на наследственото имущество и документът за делба на наследственото имущество.

Опис на наследственото имущество: след производството по описа на наследственото имущество, на което трябва да бъдат поканени всички наследници и завещници, се съставя списък на наследственото имущество, който трябва да бъде представен на Шведската данъчна агенция. От описа е видно, наред с други данни, кои са наследниците и завещниците, както и активите и дълговете на наследственото имущество. Лицето, което най-добре познава наследственото имущество и представя неговия опис, трябва официално да удостовери верността на информацията, която се съдържа в описа на наследственото имущество. Две лица трябва да удостоверят, че в описа всичко е било вписано правилно. Завещанието и предбрачният договор трябва да бъдат приложени към описа на наследственото имущество. Шведската данъчна агенция вписва описа на наследственото имущество. В гражданското право вписаният опис на наследственото имущество е важен документ. Сам по себе си този документ или заедно с документите за делба на наследственото имущество, представлява документ за идентифициране на страните, имащи право на наследственото имущество, например когато трябва да бъдат изтеглени парите от банковата/вите сметка/и на починалия и когато трябва да се подаде заявление за вписване на правото на собственост върху дадено имущество.

Документ за делба на наследственото имущество: когато наследственото имущество се дели, трябва да бъде изготвен документ за делба на наследственото имущество. Този документ трябва да бъде съставен в писмен вид и да бъде подписан от наследника и/или завещниците. В гражданското право документът за делба на наследственото имущество също е важен документ, който служи за идентифициране на страните, имащи право на наследственото имущество.

В шведското право се прилагат принципите на свободната преценка на доказателствата, което означава, че няма специални разпоредби относно това каква доказателствена сила има конкретен документ.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 12/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Англия и Уелс

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUJ\)](#).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Разпореждането с имущество се изготвя от завещателя или завещателите. Няма изискване за ползване на правни консултации или за ангажиране на лице, работещо в сферата на правосъдието.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Няма изискване за вписване на завещанието.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Не, но определени членове на семейството и лица, издържани от починалия, могат да се обърнат към съда за присъждане на финансова подкрепа от наследственото имущество съгласно [Закона за наследството от 1975 г. \(финансова подкрепа за семейството и зависимите лица\)](#).

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

В случай на смърт по силата на завещанието наследственото имущество на починалия преминава във владение на изпълнителите (личните представители) на починалия. Завещанието няма прехвърлително действие в полза на бенефициерите.

Ако починалият не остави завещание или в случай, че завещанието не е действително, наследственото имущество се разпределя в съответствие с правилата за наследство по закон според [Закона за управление на наследствено имущество от 1925 г.](#) (с измененията).

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Наследственото имущество на починалия преминава във владението на личните представители на починалия, които могат да получават декларации за отказ или приемане на наследството. Те могат да се обърнат към съда за издаване на разрешение за представляване – „grant of representation“ (разрешение за утвърждаване на изпълнител при наличие на завещание – „grant of probate“, или разрешение за назначаване на управител при наследяване по закон – „letters of administration“). Разрешението потвърждава техните правомощия да извършват съответните действия във връзка с наследственото имущество в съответствие със завещанието или — според случая — с правилата, приложими за

наследство по закон. Споровете относно правото на наследяване или издаването на разрешение за представляване могат да бъдат отнасяни до съда. Съдебното производство се провежда по [Правилата относно охранителното производство по наследствени въпроси](#) или по [Правилата за производството по граждански дела](#).

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и дълга на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Личните представители отговарят за установяване на активите на починалия и събирането им в наследствена маса, за плащането на неговите дългове (в това число [данъка върху наследството](#)) и за разпределянето на остатъка между бенефициерите в съответствие със завещанието или според правилата, приложими за наследство по закон.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или завещник?

Завещателят може да посочи бенефициерите, които ще наследят наследственото имущество, като направи валидно завещание. При липса на валидно завещание бенефициерите се определят от правилата за наследяване по закон. Качеството на наследник или завещник се придобива при смъртта на наследодателя или ако бенефициери починат по време на управлението на наследственото имущество – при смъртта на тези бенефициери.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Не. Задълженията се покриват от наследственото имущество на починалия.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Както е посочено в отговора на въпрос 5, наследственото имущество на починалия преминава във владението на личните представители на починалия. Личните представители прехвърлят собствеността върху недвижимото имущество на съответния правоимащ бенефициер в хода на управлението на наследственото имущество. Бенефициерът представя доказателство за разрешението за представляване и за прехвърлянето на собствеността в имотния регистър съгласно съответните разпоредби за вписване на недвижими имоти.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Вж. отговора на въпрос 9.

9.2 Кой има право да изпълни разпоредането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Вж. отговора на въпрос 9.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Вж. отговора на въпрос 9.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Личните представители управляват наследственото имущество и разпределят остатъчните активи. Начинът на прехвърляне на собствеността върху активите зависи от естеството на самите активи. Собствеността върху някои движими вещи може да бъде прехвърлена чрез тяхното предаване. Паричните средства може да бъдат изплатени с чек. По отношение на прехвърлянето на собственост върху земя вж. въпрос 9.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 31/08/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Северна Ирландия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUe\)](#).

1 Как се изготвя разпоредането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Разпоредането с имущество в случай на смърт може да бъде предприето по силата на закона (напр. при липса на завещание) или в съответствие със завещание. Няма изискване за съставяне на завещание. Ако обаче завещание е съставено, то това може да бъде направено от завещателя със или без съдействието на практикуващ юрист. Няма изискване за ползване на правни консултации или за ангажиране на практикуващ юрист.

2 Следва ли разпоредането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Няма изискване за вписване на завещанието. Обаче Висшият съд (High Court) в Северна Ирландия, срещу определена такса, ще съхранява завещанието.

В случай на смърт, по силата на завещанието наследственото имущество на починалия преминава във владение на изпълнителите (личните представители) на починалия. Завещанието няма прехвърлително действие.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпоредане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Да, може да има ограничения във връзка с имуществото. Например, ако имущество е в режим на съобщственост, със смъртта на единия от съобщствениците то ще се прехвърли автоматично върху преживелите съобщственици (survivorship).

4 В отсъствието на разпоредане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако починалият не остави завещание или в случай, че завещанието не е действително, наследственото имущество се разпределя в съответствие с правилата за наследство по закон според [Закона за управление на наследствено имущество \(Северна Ирландия\) от 1955 г.](#) (с измененията).

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Наследственото имущество на починалия преминава във владението на личните представители на починалия. Те могат да се обърнат към съда за издаване на разрешение за представляване – „grant of representation“ (разрешение за утвърждаване на изпълнител при наличие на завещание – „grant of probate“, или разрешение за назначаване на управител при наследяване по закон – „letters of administration“). Разрешението потвърждава техните правомощия да извършват съответните действия във връзка с наследственото имущество в съответствие със завещанието или — според случая — с правилата, приложими за наследяването по закон. Споровете относно правото на наследяване или издаването на разрешение за представляване могат да бъдат отнасяни до съда. Съдебното производство се провежда по [Процедурните правила на окръжните съдилища \(Северна Ирландия\) от 1981 г.](#) и [Процедурните правила на съдилищата \(Северна Ирландия\) от 1980 г.](#)

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Личните представители отговарят за установяване на активите на починалия и събирането им в наследствена маса, за плащането на неговите дългове (в това число [данъка върху наследството](#)) и за разпределянето на остатъка между бенефициерите в съответствие със завещанието или според правилата, приложими за наследство по закон.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Качеството на наследник или заветник се придобива при смъртта на наследодателя или ако бенефициери починат по време на управлението на наследственото имущество – при смъртта на тези бенефициери.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Не. Задълженията се покриват от наследственото имущество на починалия.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Личните представители прехвърлят собствеността върху недвижимото имущество на съответния правоимащ бенефициер в хода на управлението на наследственото имущество. Може да се наложи бенефициерът да представи доказателство за разрешението за представляване и за прехвърлянето на собствеността в имотния регистър или Регистъра на актовете в съответствие с [Правилника за вписване на земя \(Северна Ирландия\) от 1994 г.](#) или [Наредбата за вписване на актове \(Северна Ирландия\) от 1997 г.](#)

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Вж. отговора на въпрос 9.

9.2 Кой има право да изпълни разпоредането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Вж. отговора на въпрос 9.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Вж. отговора на въпрос 9.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Личните представители управляват наследственото имущество и разпределят остатъчните активи. Начинът на прехвърляне на собствеността върху активите зависи от естеството на самите активи. Собствеността върху някои движими вещи може да бъде прехвърлена чрез тяхното предаване. Паричните средства може да бъдат изплатени с чек. По отношение на прехвърлянето на собственост върху земя вж. въпрос 9.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 24/08/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Шотландия

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 Как се изготвя разпоредането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Всяко лице може да остави имущество на друго лице за след смъртта си чрез завещателно разпоредане в завещание. Според изискванията на [Закона за писмените документи \(Шотландия\) от 1995 г.](#) завещанията, съставени след 1 август 1995 г., трябва да бъдат в писмен вид и подписани от завещателя.

Лицата могат също да притежават съвместно движимо и недвижимо имущество на правно основание, предвиждащо, че цялото право на собственост преминава върху преживелия от тях (обикновено това се нарича клауза за правата на преживелия – „survivorship clause“). Лицата могат също да притежават движимо или недвижимо имущество индивидуално или съвместно с други лица при наличие на клауза за специално предназначение на имуществото на даденото лице или на дял от него в полза на друго лице в случай на смърт.

Когато няма завещание, нито клауза за правата на преживелия или клауза за специално предназначение на имущество, имуществото се разпределя в съответствие със [§1 Закона за наследството \(Шотландия\) от 1964 г.](#)

2 Следва ли разпореджанието да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

В Шотландия няма изискване за вписване на завещание.

Правото на собственост върху недвижимо имущество, в това число правата на собственост според клауза за специално предназначение на имущество или клауза за правата на преживелия, се вписват в [§1 Регистъра на правото на собственост върху феодални имоти](#) или [§1 Кадастъра и имотния регистър на Шотландия](#).

В определени случаи правото на собственост върху движимо имущество, в това число правото на собственост според клауза за специално предназначение на имущество или клауза за правата на преживелия, се вписва например в Регистъра на акционерите на дадено дружество.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореджване с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Според шотландското право, дори когато починалият е оставил завещание, е възможно дете или преживелият съпруг/партньор в граждански съюз да претендира законни права върху движимото наследствено имущество при смъртта съответно на родител/съпруг/партньор в граждански съюз. Законните права представляват защита срещу лишаване от наследство. Децата имат право на запазена част в размер на една трета от движимото наследствено имущество на починалия (парични суми, акции и т.н.) при наличие на преживял съпруг или партньор в граждански съюз, или в размер на половината, ако няма преживял съпруг или партньор в граждански съюз. Преживелият съпруг/партньор в граждански съюз има право на една трета от движимото наследствено имущество на починалия (парични суми, акции и т.н.) при наличие на деца, или на половината, ако няма деца.

4 В отсъствието на разпореджване с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Според Закона за наследство (Шотландия) от 1964 г. правата върху имуществото се разпределят в посочения по-долу ред.

а) ПРИОРИТЕТНИ ПРАВА

Вдовицата, вдовецът или преживелият партньор в граждански съюз (преживелият) има приоритетни права върху наследственото имущество на своя/та починал/а съпруг/а или партньор в граждански съюз.

Ако починалият е притежавал жилище, в което преживелият е живял, той или тя има право на жилището и на домашните вещи и мебелите в него при определени ограничения. Преживелият може да претендира:

жилището, ако стойността му е под 473 000 GBP

вещи и мебели на стойност до 29 000 GBP.

Ако починалият е оставил деца или други низходящи, преживелият има право на първите 50 000 GBP от наследственото имущество. Ако починалият не е оставил деца или други низходящи, преживелият има право на първите 89 000 GBP от наследственото имущество.

б) ЗАКОННИ ПРАВА

Ако след удовлетворяване на „приоритетните права“ остане наследствено имущество, на преживелия съпруг или партньор в граждански съюз и на децата се полагат определени „законни права“ върху „движимото наследствено имущество“ на починалото лице, както е посочено в отговора на въпрос 3 по-горе.

в) СВОБОДНО НАСЛЕДСТВЕНО ИМУЩЕСТВО

След удовлетворяването на приоритетните и законните права, останалата част от незавещаното наследствено имущество се разпределя съгласно законовите разпоредби в следния ред:

Деца

Ако има преживели родители и братя/сестри, родителите наследяват половината и братята и сестрите наследяват половината

Братя и сестри, ако няма преживели родители

Родители, ако няма преживели братя и сестри

Преживял съпруг или партньор в граждански съюз

Чичовци или лели (от страна на всеки от родителите)

Баби и дядовци (от страна на всеки от родителите)

Братя и сестри на бабите и дядовците (от страна на всеки от родителите)

Други родственици по възходяща линия — по-далечни от баби и дядовци

Короната

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

За повечето наследствени имущества е необходимо изпълнителят (посочен в завещанието на починалия или назначен от шерифския съд) да получи „потвърждение“ от шерифския съд. Предоставянето на потвърждение представлява титула на изпълнителя да управлява наследственото имущество, посочено в описа на имуществото, който се прилага към заявлението за потвърждение - и също така дава на изпълнителя правомощие да урежда всички въпроси, свързани с наследяване на съответното имущество.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидиране на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

За повечето наследствени имущества е нужно да има изпълнител, който да ги управлява, посочен в завещанието или назначен от шерифския съд (изпълнител, назначен от съда), ако няма валидно завещание или ако посочените в завещанието изпълнителни не са в състояние или не желаят да изпълняват тези задължения.

За повечето наследствени имущества изпълнителят(ите) трябва да подаде(дат) искане до шерифския съд за издаване на потвърждение. Освен ако наследственото имущество не е предмет на процедура за малки наследства (small estate procedure) и в някои други ограничени хипотези, назначеният от съда изпълнител, преди да започне да управлява наследственото имущество, трябва да сключи застраховка „Професионална отговорност“ (застраховка срещу риск от неправилно разпределяне на имуществото между правоимащите бенефициери).

При подаване на заявлението за потвърждение, трябва да се представи опис на всички компоненти на наследственото имущество заедно със завещанието, ако има такова.

Съдът предоставя потвърждение по отношение на компонентите на наследственото имущество по описа, а събирането им е правомощие на изпълнителя.

След като наследственото имущество бъде събрано, тогава изпълнителят трябва да изплати всички дължими дългове и данъци преди да го разпредели според условията на завещанието или по Закона за наследството (Шотландия) от 1964 г.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или завещник?

Когато има завещание, в него се посочват бенефициерите или групата от бенефициери, които да наследят частично или изцяло наследственото имущество, по което може да се предяви иск за законни права.

Когато няма завещание, правата и редът за наследяване на наследственото имущество са определени в Закона за наследството (Шотландия) от 1964 г.

Когато няма завещание, преживялото лице, съжителствало съвместно с починалото лице, също може в срок до шест месеца от смъртта на последното да предяви иск пред съда за присъждане на наследствено имущество в съответствие със [Закон за семейното право \(Шотландия\) от 2006 г.](#)

„Влизане във владение“ е моментът, в който бенефициерът придобива „право на собственост“ в съответствие с даден завет. Според Закона за наследството (Шотландия) от 1964 г. наследственото имущество преминава във владение на изпълнителя за целите на управлението. Към този момент бенефициерът придобива по отношение на изпълнителя лично право за предаването от последния на предмета на завета. Когато предметът на завета бъде предаден на бенефициера, той или тя придобива „вещно право“ върху него.

Моментът на влизане във владение зависи от желанието на починалия и е определен с неговото или нейното завещание.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Изпълнителят носи отговорност за изплащането на всички дължими дългове от наследственото имущество преди да го разпредели между бенефициерите. Наследственото имущество не се разпределя до изтичането на шест месеца от датата на смъртта, за да се даде време на кредиторите да предявят техните искове. Ако кредитор не предяви иск в срок до 6 месеца и изпълнителят разпредели наследственото имущество, по принцип бенефициерите отговарят за всички дългове до размера на техния завет.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Правото на собственост върху недвижимо имущество може да бъде прехвърлено на бенефициера чрез разпореждане, което трябва да бъде вписано в имотния регистър на Шотландия, или чрез прилагане на подписан документ (опис на имуществото) към потвърдението (или към удостоверението за потвърждение).

Ако е предвидена клауза за правата на преживелия (survivorship clause), правото на собственост върху имуществото автоматично преминава към преживелия собственик, като към документите за собственост трябва да бъде приложено извлечение от смъртния акт.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Не за всички наследствени имущества е необходимо потвърждение от съда — някои притежатели на държавни ценни книжа извършват разплащания, без да е необходимо потвърждение. Ако все пак потвърждение е необходимо, трябва да бъде назначен изпълнител - посочен в завещанието или по искане за назначаване на такъв от съда.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Имуществото се управлява от изпълнител, който или е определен в завещанието, или е назначен от съда и на когото съдът е предоставил потвърждение. В някои случаи обаче притежателите на държавни ценни книжа прехвърлят наследственото имущество на починалия, без да е необходимо потвърждение.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Да събере наследственото имущество, посочено в описа, който придружава заявлението за потвърждение.

Да изплати дълговете и данъците.

Да разпредели останалото наследствено имущество между бенефициерите в съответствие със завещанието или, когато няма завещание, според Закона за наследството (Шотландия) от 1964 г.

Да събере вземанията на починалия.

Ако починалия е претърпял телесни повреди преди смъртта си, изпълнителят му има еднакви права на обезщетение за вреди като починалия.

Изпълнителят има право да продължи воденето на дело за вреди вследствие на телесна повреда, което е заведено от починалия преди смъртта му и не е приключило.

Ако починалия е завел дело за вреди вследствие на клевета и то не е приключило към момента на смъртта, правото на обезщетение за вреди може да бъде прехвърлено към изпълнителя.

Ако починалия е имал право на обезщетение за вреди поради нарушаване на договор, изпълнителят може да продължи делото, заведено за това, или да заведе такова.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Не се изисква издаването на каквито и да било документи, с които статутът и правата на бенефициерите да бъдат доказвани. Компонентите на наследственото имущество се прехвърлят на бенефициерите от изпълнителя, който управлява това имущество, като за някои компоненти това включва официално прехвърляне и евентуално регистриране на правото на собственост. Както е посочено по-горе, ако има клауза за правата на преживелия (survivorship clause), правото на собственост върху имуществото автоматично преминава към преживелия собственик, като към документите за собственост трябва да бъде приложено извлечение от смъртния акт. В Шотландия, в рамките на процеса по издаване на потвърждение, трябва да бъде представен формуляр за данък върху наследството, дори ако такъв не е дължим.

Тази уеб страница е част от [„Вашата Европа“](#).

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 30/08/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Наследяване - Гибралтар

Този информационен документ е подготвен със съдействието на [Съвета на нотариатите от ЕС \(CNUE\)](#).

1 Как се изготвя разпоредването с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

Разпоредването с имущество се изготвя от завещателя или завещателите. Няма изискване за ползване на правни консултации или за ангажиране на лице, работещо в сферата на правосъдието.

2 Следва ли разпоредването да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Няма изискване за вписване на завещанието.

В случай на смърт по силата на завещанието наследственото имущество на починалия преминава във владение на изпълнителите (личните представители) на починалия. Завещанието няма прехвърлително действие.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпоредване с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Не.

4 В отсъствието на разпоредване с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Ако починалият не остави завещание или в случай, че завещанието не е действително, наследственото имущество се разпределя в съответствие с правилата за наследство по закон според [Закона за управление на наследствено имущество от 1933 г.](#) (с измененията).

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Наследственото имущество на починалия преминава във владението на личните представители на починалия. Те могат да се обърнат към съда за издаване на „разрешение за представляване – „grant of representation“ (разрешение за утвърждаване на изпълнител при наличие на завещание – „grant of probate“, или разрешение за назначаване на управител при наследство по закон – „letters of administration“). Разрешението потвърждава техните правомощия да извършват съответните действия във връзка с наследственото имущество в съответствие със завещанието или — според случая — с правилата, приложими за наследство по закон. Споровете относно правото на наследяване или издаването на разрешение за представляване могат да бъдат отнасяни до съда. Съдебното производство се провежда по [Правилата относно охранителното производство по наследствени въпроси](#) или от [Правилата за производството по граждански дела](#).

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Личните представители отговарят за установяване на активите на починалия и събирането им в наследствена маса, плащането на неговите дългове и разпределянето на остатъка между бенефициерите в съответствие със завещанието или според правилата, приложими за наследство по закон.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Качеството на наследник или заветник се придобива при смъртта на наследодателя или ако бенефициери починат по време на управлението на наследственото имущество – при смъртта на тези бенефициери.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

Не. Задълженията се покриват от наследственото имущество на починалия.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

Личните представители прехвърлят собствеността върху недвижимото имущество на съответния правоимащ бенефициер в хода на управлението на наследственото имущество. Бенефициерът представя доказателство за разрешението за представляване и за прехвърлянето на собствеността в имотния регистър в съответствие със [Закона на Гибралтар относно правото на собственост върху земя от 2011 г.](#)

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Вж. отговора на въпрос 9.

9.2 Кой има право да изпълни разпоредването с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Вж. отговора на въпрос 9.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Вж. отговора на въпрос 9.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Личните представители управляват наследственото имущество и разпределят остатъчните активи. Начинът на прехвърляне на собствеността върху активите зависи от естеството на самите активи. Собствеността върху някои движими вещи може да бъде прехвърлена чрез тяхното предаване. Паричните средства може да бъдат изплатени с чек. По отношение на прехвърлянето на собственост върху земя вж. въпрос 9.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

 **Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 16/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.